

Kronika

Havířov

Okres Ostrava

I.

Tato kniha obsahuje :

458 stran

předseda nár. výboru

**Dr. Miroslava Nováková
kronikář**

Úvod ke kronice města Havířova

Severní podhůří Těšínských Beskyd nabízelo se v minulosti častokrátě svou příznivou polohou, vhodným podnebím a poměrně dobrým spojením se společenskými a průmyslovými centry Ostravska i Těšínska pro výstavbu obydlí pracujících.

Po roce 1945 ostravskokarvinský revír volal po nových pracovnících. Na výzvu vlády přihlásilo se do OKR mnoho obětavých pracovníků a mnozí z nich byli ochotni proměnit svou uhelnou „brigádu“ v trvalé hornické povolání, kdyby dostali pro svou rodinu byt. Vznikl problém bytů pro horníky.

Isolované akce jednotlivých závodů v tomto směru pomáhaly málo. Byly nákladné a jejich výstavba trvala dlouho. Kromě toho bylo třeba řešit situaci i v poddolovaných oblastech OKR, kterých trvale přibývalo. Obyvatelé v těchto místech bydlící, bylo nutno postupně přesídlovat podle účelného a dlouhodobého plánu.

Tak se v údobí 1946 – 1947 zrodila myšlenka našeho města. Jeho počátek byl na rozhraní tehdejších katastrů Šenova a Šumbarku, v prostoru, kde stojí okrajová (jižní) řada bloků Havířova III. Tu se od podzimku r. 1947 začaly vršit hory zeminy z výkopů základů prvních bloků. Kolik to bylo fantastických zpráv ! Hornická kolonie, sídliště pro 2 000 lidí.... Toto číslo se tehdy zdálo být ohromné, stavební práce však pokračovaly pomalu, jak pro nezkušenost soukromých firem, pro nedostatek pracovních sil i přehmaty, které se na stavbách dály. V letních měsících r. 1949 dostali horníci prvních 96 bytových jednotek. První obyvatelé, povětšinou horníci si ze starých kolonií v Suché, v Petřvaldě, Lazích i Radvanicích si už dlouho před dokončením chodili prohlížet „svá“ nová obydlí. Vívaly je tři vzdušné pokoje, koupelna, balkon, ústřední topení, elektrická pračka v domě a – bláto, bláto v širém okolí nových krásných bloků. Na cesty pamatovali naši stavbaři velmi pozdě! Pochopitelně, že tehdy nebylo ani řeči o službách občanstvu a vybavenosti vznikajícího „sídliště“ a tak noví obyvatelé chodili nakupovat do Šenova, do Šumbarku, do Bludovic, do Suché a pro větší nákupy jezdili do Ostravy.

V r. 1949 – 1950 byly postaveny dva domovy pro hornické učně : HÚPZ č. 7 (původní název : hornický domov A) a HÚPZ č. 5 (původní název : hornické učiliště domov B). Při prvním vznikla základní odborná škola hornická, která měla 34 tříd. Hornické domovy byly osídleny k 1. září 1950 osmi sty padesáti chlapci z celé republiky. Současně vyrůstaly v prostoru Šumbark – Bludovice dva další internáty pro hornické učně (t. zv. Lánská akce) a současně tam byla otevřena hornická postranní křídla budovy Pavky Korčagina. Střední trakt byl postaven v letech 1951 – 1952. Budova stojí na bývalých hranicích katastru Šumbarku a Dolních Bludovic.

Na jaře 1951 bylo započato se stavbou prvních obytných bloků v prostoru dnešního Havířova II. Práce postupovaly pomalu, teprve usnesení strany a vlády o budování nových měst a sídlišť dalo těmto pracem jasný směr i cíl – vybudovat základ socialistického města. Jeho hlavním projektantem, v té době byl ing. Vladimír Meduna. Projekční práce byly velmi obtížné, hledaly se cesty, byla tu

dobrá snaha (ne však vždy prakticky správně prováděná) navazovat na domácí tradice se vzorem na př. Telč, České Budějovice a podobně. Proti různorodosti „dolního sídliště“ – jak se říkalo rodícímu se Havířovu III, ukazovalo se hned od počátku, že tu půjde o homogenní celek, o účelné využití ploch i prostoru a objevila se první podstatná úsporná opatření. Současně pokračovala výstavba dolního sídliště směrem západním (proudovky). Po znárodnění soukromých stavebních firem ji převzaly Československé stavební závody Havlíčkův Brod.

V roce 1951 bylo budováno plynovodní a vodovodní potrubí spojující severní část města s jižní. Současně byla řešena otázka zdrojů kvalitní vody výstavbou nové vodárny v Petřvaldě a projektovanou přehradou na Lucině v Žermanicích

ČSSZ si zbudovaly pro dopravu a skládku materiálu vlečku od nádraží směrem severním. Doprava materiálu na staveniště se dala nákladními vozidly všech typů, zprvu v rámci ČSSZ, později bylo v sousedství Rosnerova hostince, který byl přebudován na nouzovou školu (u pošty) zřízeno samostatné středisko ČSAD.

V r. 1952 byl postaven péčí Československých stavebních závodů (ČSSZ) v dolním sídlišti kulturní dům t. zv. „Havlíčkův Brod“, který po úpravách slouží jako jediné středisko tohoto druhu v Havířově III. Dodnes současně zbudovaly Opavské stavební závody dřevěný, ale velmi účelný kulturní dům v prostoru před vchodem do města (dnešní Havířov II). Do dostavení kina byl zde jediný sál vůbec a jediná možnost hrát v Havířově I a v Havířově II divadlo i kino.

V říjnu 1953 byla postavena na dolním sídlišti třetí typisovaná budova učilištní, která sloužila zpočátku jako ubikace vyučeným horníkům a zakrátko byla přeměněna na stavební učiliště. S postupným osídlováním přibývalo rodin s dětmi a projevila se naprostá nutnost vlastní školní budovy. Dosud chodily děti z obou sídlišť z části do Šenova, do Šumbarku, do Suché a do Bludovic. V r. 1953 byla situace již tak kritická, že bylo nutno přikročit k úpravě bytových jednotek v Havířově III, čímž vzniklo šest učeben, v nichž se učilo 12 tříd s nejmladšími dětmi. Značné starosti působili školským pracovníkům cikáni, jak sami, tak jejich děti, které měly velmi problematickou školní docházku. V Šumbarku vznikla nakonec samostatná cikánská třída se 26 žáky. Později byli tito žáci rozděleni mezi ostatní děti nižších tříd, ale svízele trvaly dále. V roce 1953 se začalo po opakovaných intervencích na nejvyšších místech se stavbou 19 třídní školy v Havířově III (dnešní ulice Pionýrů) a současně se počal budovat školský kombinát v Havířově I. V srpnu 1954 byla škola dokončena a 5. září slavnostně otevřena. Prvním ředitelem byl s. Karel Kupidlovský ze Šenova. V horním sídlišti bylo současně dokončeno severní křídlo kombinátu a od 1. září 1954 otevřena tan osmiletá střední škola. Jejím ředitelem byl s. Jaroslav Helštýn z Ostravy

– Zárubku.

Ke konci roku 1953 byly otevírány v obou částech města první potravinářské prodejny.

S přibývajícimi obytnými bloky nastaly značné potíže správní. Část dnešního Havířova III spravoval MNV v Šenově (byl na jeho katastru), část Havířova III, celý Havířov II i část Havířova I spravoval MNV v Šumbarku a nejj jižnější část dokonce MNV v Havířově – Dolních Bludovicích. Tato organizace byla pro občany velmi obtížná, zejména v Šumbarku, který měl ve správě největší část

obce. Byly tu potíže způsobené neznalostí lidí, rychlým narůstáním počtu obyvatel, nepřetržitou kvantitativní reorganizací lidové správy, denními obtížemi při budování města, vzdáleností úřadů MNV od bydlišť nových osídlenců, velmi špatným dopravním spojením apod. V neposlední řadě zde nepříznivě působily i vlivy lokálního patriotismu jednotlivých obcí (zvláště Šenova a Šumbarku). Aby se našlo východisko z této situace, podal MNV v Šumbarku v srpnu 1954 konkrétní návrh na územní úpravu poměrů v prostoru sídliště. Tento návrh se po úpravě stal podkladem pro osamostatnění města a byl přijat vládou. V únoru 1955 vypsal MěNV v Ostravě soutěž na jméno nového města. Sešlo se víc než 600 návrhů. V dubnu bylo rozhodnuto o užším výběru a na podzim rozhodla vláda o názvu Havířov. Novými volbami 4. prosince 1955 byla zahájena nová kapitola v dějinách města.

Karel Slezák, ředitel Národní školy v Šumbarku

1956

Poloha obce

Zeměpisná poloha

Havířov leží 50°15' severní zeměpisné šířky a 18°20' východní zeměpisné délky.

Příslušnost obce ke kraji, okresu. Nejbližší města, okolí obce

Město přísluší ke kraji Ostravskému, okresu Ostrava. Nejbližší okolní města jsou Orlová (9km), Ostrava (13km), Frýdek – Místek (km), Český Těšín (13km). Okolní obce jsou : Dolní Bludovice, Šumbark, Dolní Suchá a Šenov.

Hranice

Hranice Havířova tvoří na severu les mezi bývalým katastrálním územím Šenova, Šumbarku a Petřvaldu. Na západě se táhne část stávající vlečky na důl Fučík a bezejmenný potůček. Na jižní hranici teče říčka Lučina. Východní hranici tvoří selská cesta a výpadová komunikace (státní fryštátská silnice), les a potok Sušánka.

Geologický popis krajiny

Geologické složení půdy tvoří spraš a jíl, ve větších hloubkách 1 100m je kamenné uhlí.

Památky

K stavebním památkám patří budova zámečku, která později byla upravena pro potřeby státního statku. Budova pochází 17. století, po požáru r. 1828 byla upravena. Dále kostelík, založený r. 1841, který původně býval zámeckou kaplí (tato dřevěná stavba asi z 15. století lehla v r. 1823 popelem).Na jižním obvodu města je památná lípa, uvnitř dutá a v dutině vyrůstá nová lipka. Tento strom bude výstavbou respektován.

Podnebí

Podnebí je jako na většině území našeho státu vnitrozemské s větším množstvím vodních srážek, způsobených blízkostí Beskyd.

Politický život a politické poměry v obci

Masové organizace

V roce 1956 bylo v Havířově dle sdělení člena Národního výboru s. Raymunda Volného 21 masových organizací :

Dvě skupiny Čs. červeného kříže,

dvě odbočky Svazu čs. – sovětského přátelství,

čtyři sdružení rodičů a přátel školy (tři při českých a jedno při polské škole),

dvě závodní organizace ROH (při osmileté a jedenáctileté škole),

tři závodní organizace ROH při učilištích SPZ,

dvě závodní organizace ROH u Bytostavu Havířov I a III

dva PZKO (polský svazek kulturně osvětový),
jedna tělovýchovná jednota Tatran,
jeden sbor požární ochrany,
dvě skupiny Československého svazu mládeže.

Nejaktivnější byly obě skupiny Čs. červeného kříže, které pořádaly lékařské přednášky, školení členstva a společenské zábavy. Velmi úspěšně si vedla také SRPŠ při českých školách. Všechny masové složky byly usměřovány na schůzích místního výboru Národní fronty, kde se uplatňovala vedoucí úloha Komunistické strany.

Zapojení straníků a nestraníků do veřejného života

Poměr zapojení straníků a nestraníků do veřejného života obce lze těžko určit. Vidíme pouze, že straníci pracují politicky v základních organizacích na závodech a vedle toho porůznu ve všech masových složkách v obci. Nestraníci pracují rovněž ve všech masových organizacích. Ve výborech Čs. červeného kříže byly například letos dvě třetiny nestraníků. Podobně tomu bylo v tělovýchovné jednotě Tatran. V místním Národním výboru bylo 20 nestraníků z celkového počtu 83 členů.

Veřejný život

MDŽ

Dne 8. března 1956 bylo v sále dosud nehotového kina vzpomenuo Mezinárodního dne žen. Po projevu předsedkyně výboru žen s. Hejdové shlédly havířovské ženy hudební pásmo žáků obou osmiletok a kulturní vložku sólistů opery státního divadla v Ostravě a jiných umělců. Na ukončení slavnosti byly odměněny nejlepší pracovnice Bytostavu věcnými dary.

Zahájení provozu kina v Havířově

Dne 8. dubna 1956 bylo pod záštitou rady MNV slavnostní zahájení provozu biografu „Radost“ v 1. čtvrti Havířova, jehož vnitřní prostory byly dokončeny jen částečně a který byl zatím zapojen jen na stavební proud. Po krátkých úvodních projevech tajemníka MNV s. Potyky a zástupce státního filmu z Ostravy, kteří stručně promluvili o historii výstavby kina a zhodnotili kulturní závažnost zahájení provozu, byl promítnut film, natočený podle románu Antonína Zápotockého „Rudá záře nad Kladnem“.

1. Máj 1956

Dne 1. května u příležitosti svátku pracujících byla uspořádána manifestace. Déšť však zabránil uskutečnění oslav v původně plánovaném rozsahu. Průvodu zúčastnilo se přibližně 4 500 osob, z toho 1 100 školáků, 450 vojáků, 790 krojovaných, kteří nesli 42 transparentů a 122 vlajek.

Běh vítězství

Dne 7. května 1956 konal se běh vítězství, kterého se zúčastnilo 215 žáků a 16 učitelů z 1. a 3. osmiletky.

9. květen 1956

Dne 9. května 1956 v rámci oslav jedenáctého výročí osvobození vlasti byla veřejnosti slavnostně předána budova školy v Havířově I, která byla přejmenována na školu 9. května.

Během dopoledne shromáždili se žáci, občané, příslušníci posádky a představitelé veřejné správy před vyzdobenou školou.

Po zahrání hymen tajemník NV s. Břetislav Potyka zahájil slavnostní akt a s. František Podoba, předseda MNV, přednesl projev. Za KNV promluvil s. Hajda, za MěNV s. Dluhoš a za vojenskou posádku, která má nad školou patronát ppl. Večeřa. Slavnost byla ukončena přehlídkou místní posádky a prohlídkou školy. Odpoledne uspořádaly školy v jídelně Bytostavu akademii, kde vystoupil rovněž místní pěvecký spolek „Dalibor“.

Spartakiáda 1956

Dne 10. června 1956 místní tělovýchovné organizace a školy uspořádaly svou první tělovýchovnou spartakiádu.

Všechny tělovýchovné složky, to znamená cvičenci SPZ „Rudé hvězdy“ a ROH, se shromáždily u budovy MNV u podloubí, kde vyčkaly příchodu žáků osmiletok, kteří sem přišli v pestrém průvodu od budovy školy. Všichni společně odebrali se na hřiště k Lučině, kde provedli svá cvičení.

Přes deštivé a chladné počasí se vystoupení celkem vydařilo.

Návštěva presidenta republiky

Dne 24. června 1956 navštívil nečekaně naše město prezident republiky Antonín Zápotocký. Po návštěvě v Lískovci u Místku, kam přijel na výroční den stávků, rozhodl se pan prezident prohlédnout si zběžně nová hornická sídliště v okolí Ostravy.

Do Havířova přijel zcela náhle brzy odpoledne. Z občanstva téměř nikdo o návštěvě nevěděl a mnozí o se o tom doslechli teprve z večerních zpráv čs. rozhlasu.

Prezidenta republiky bylo uvítat několik zástupců strany v čele s předsedou MNV Fr. Podobou a hlouček obyvatel. Při rozhovoru se soudruhem předsedou projevil pan prezident velké pochopení pro těžkosti, které zdržují výstavbu našeho města a řekl : „Velké věci rodí se z bolesti“.

Při své návštěvě byl prezident republiky přítomen občanským křtinám dítěte manželů Ryšavých, které se odbývaly v obřadní síni MNV.

Výročí VŘSR

Dne 7. listopadu 1956 bylo vzpomenuo Velké říjnové socialistické revoluce. Vojenská posádka uspořádala přehlídku a ve večerních hodinách byly vypalovány světelné rakety a vystřelovány slavnostní salvy.

Slavnostní zasedání MNV

Dne 16. listopadu bylo v kině „Radost“ uspořádáno slavnostní zasedání MNV u příležitosti jednoletého trvání města a ročního působení MNV.

Po úvodním koncertu byly zahrány hymny a předseda MNV s. Fr. Podoba přednesl projev, ve kterém zhodnotil dosavadní práci NV a poukázal na výsledky ročního úsilí všech, kdož město budují. Následovala slavnostní akademie, na níž účinkovali : pěvecký sbor „Dalibor“ sborovým zpěvem a pěvecký sbor žáků HUPZ čis. 7 chlapeckým sborovým zpěvem. Potom vystoupil člen opery státního divadla v Ostravě Čeněk Mlčák, dirigent ostravského symfonického orchestru Petr Doubravský s učitelkou hudební školy E. Gříbkovou. Žáci místních škol recitovali básně.

Správa obce

Volby a činnost MNV

Dne 4. prosince 1955 proběhly v obci volby do MNV. Průběh byl klidný a slavnostní a by také filmován.

Voleb se zúčastnilo 96 procent voličů. Pro kandidáty NF se vyslovilo 98 procent.

První zasedání

Dne 18. prosince 1955 konalo se v budově kina „Radost“ první slavnostní zasedání nově zvoleného MNV.

Jako první byly členy NV nejmladšího města v ČSR zvoleni tito občané :

Seznam poslanců

Čís.obvodu	Jméno	Zaměstnání
1.	Alois Drešr	úředník
2.	František Břuska	dělník ČSD
3.	Antonín Czapla	důchodce
4.	Rajmund Volný	horník
5.	Jan Pejša	technický úředník
6.	Václav Kovář	úředník
7.	František Němec	horník
8.	František Janků	zedník
9.	Oldřich Valošek	horník
10.	Rudolf Fronc	důlní technik
11.	Teodor Šimanský	horník
12.	Bohuslava Robenková	dělnice
13.	Mir. Mořigemba	horník
14.	Emil Lalík	horník
15.	Velemír Borovec	důlní technik
16.	Vlasta Trčková	v domácnosti

17.	Jan Pastrnák	osv. inspektor
18.	Marie Mrázková	v domácnosti
19.	Zdeněk Kačor	horník
20.	Štěpánka Molínková	v domácnosti
21.	Michal Kovář	zedník
22.	Vítězslava Pešková	v domácnosti
23.	Stanislav Galásek	horník
24.	Oldřich Klimpar	horník
25.	Josef Benda	horník
26.	Bohuslav Pavelek	báňský úředník
27.	Josef Jančar	úředník
28.	Stanislav Zícha	dělník
29.	Vojtěch Brabec	horník
30.	Antonín Oprchalský	horník
31.	Marie Szromková	v domácnosti
32.	Milada Brychtová	v domácnosti
33.	Libuše Škrlová	v domácnosti
34.	Rudolf Zářecký	horník
35.	Jan Kunc	horník
36.	Vladislav Pytlík	strojný zámečnický
37.	Jan Hanák	důchodce
38.	Josef Vaněk	horník
39.	Dušan Střížník	technický úředník
40.	Marie Mikulcová	dělnice
41.	František Podoba	ved. výrob. výcviku
42.	Jaroslav Valíček	horník
43.	Josef Šopík	dělník
44.	Rudolf Slowik	horník
45.	Petr Gebczyk	dělník
46.	Žofie Cimalová	v domácnosti
47.	Ondřej Kuruc	důchodce
48.	Rudolf Prokop	úředník
49.	Blanka Dohnalová	v domácnosti
50.	Miroslava Koziorková	učitelka
51.	Libuše Vavrušková	úřednice
52.	Leopold Szostek	elektrikář
53.	Vladislav Manderka	úředník
54.	Bořivoj Kalina	důlní technik
55.	Miloš Fojtík	vychovatel
56.	Ing. Ota Waller	projektant
57.	Bohumil Stonawski	horník
58.	Ladislav Bočánek	náměstek předsedy NV
59.	Milan Kozík	časoměřič
60.	Jiřina Kniesová	v domácnosti
61.	Josef Vilimovský	zedník

62.	Vladislav Černek	řidič
63.	Božena Šrubařová	dělnice
64.	Ing. Zdeněk Špaček	architekt
65.	Alois Randa	horník
66.	Dr. Mir. Nováková	v domácnosti
67.	Břetislav Potyka	techn. úředník
68.	František Hlinovský	hygienik
69.	Čestmír Kubina	kádrový referent
70.	MUDr. Ant. Grapl	lékař
71.	Zdeňka Slušítková	konstrukt. spec.
72.	Mojmír Mika	řidič
73.	Jan Šeliga	důlní technik
74.	Valerie Tvardková	v domácnosti
75.	František Beck	technický úředník
76.	Stanislav Sztefek	horník, technik
77.	Karel Choleva	pracovník KV KSČ
78.	Antonín Adámek	horník
79.	Vlastimil Antoš	státní zaměstnanec
80.	Bohumil Dyba	horník
81.	Vladimír Král	technický úředník
82.	Leopold Kratochvíl	horník
83.	Ludvík Moravec	úředník

Založení města

Všechny dosavadní části sídliště Šenov, Šumbark, Dolní Bludovice byly sloučeny a pojmenovány nově Havířov, kterýžto název zpočátku z počátku obyvatelstvem přijímaný jen s rezervou vyšel jako vítězný při vypsané soutěži o název města. Nově zvolení členové NV složili slavnostní slib a provedli volbu předsedy, tajemníka, náměstka předsedy a rady místního národního výboru. Potom bylo přikročeno obřadu pojmenování města. Tohoto aktu a současně prvního zasedání národního výboru byli přítomni jako hosté : zástupce vlády, ministr pracovních sil s. Tesla, náměstek předsedy KNV s. Hajda, předseda krajské odborové rady s. Tvrdý, tajemník krajského výboru NF s. Žinčík, předseda MěNV v Ostravě s. Kotas a jiní zástupci veřejného a politického života v kraji. Po projevu s. ministra, který promluvil jménem vlády a ústředního výboru KSČ, následovaly krátké projevy a zdravice veřejných činitelů kraje, načež s. náměstek předsedy KNV Hajda předal novému předsedovi MNV Fr. Podobovi zakládací listinu města a insignium. Po zasedání odebrali se všichni přítomní do budovy Pavky Korčagina, kde byl uspořádán banket.

Druhé zasedání MNV, komplexní výstavba

Dne 19. února 1956 na druhém zasedání MNV bylo přijato několik důležitých usnesení. Bylo dohodnuto, že bude jednáno na ústředních úřadech, aby výstavba sídliště probíhala komplexněji. Aby bylo zajištěno nejen předávání bytových jednotek, ale také úprava terénů kolem domů a zřizování schůdných cest. Občané

se totiž museli brodit po kotníky blátem, chtěli – li si kamkoli vyjít ze svých domovů. Dále bylo důrazně požadováno, aby se rovněž pamatovalo na výstavbu společenských domů a hřišť, kde by se obyvatelé mohli kulturně a sportovně vyžívat.

Čtvrté zasedání MNV, zásobování

Dne 29. března 1956 na čtvrtém zasedání MNV se hovořilo o situaci v zásobování města, která se jevila kritická v několika směrech. Nebylo dostatek prodejen, nebylo tržiště, vážlo zásobování zeleninou, masem a chlebem. Bylo třeba zajistit soustředění zásobování pod jeden okres, urychlit včasné dokončování prodejen úměrně přírůstku obyvatel a konečně doplnit aktiv občanských kontrolorů a lidových hygieniků, aby bylo možno provádět kontrolu prodejen pravidelně.

Šesté zasedání MNV, školy

Dne 6. června 1956 na šestém zasedání MNV bylo učiněno několik důležitých usnesení o školských otázkách, školské komisi NV bylo uloženo, aby zajistila dostatečný počet oddílových vedoucích pro pionýrské organizace na školách a aby dílny zájmových kroužků byly včas vybaveny. Radě MNV bylo uloženo pečovat o výstavbu škol v souladu s bytovým fondem.

Bylo zdůrazněno, aby se pamatovalo na stavbu dětského domova s kapacitou 300 míst vzhledem k mimořádně těžké situaci dětí ve značném počtu zdejších rodin.

Osmé zasedání MNV, SPZ

Dne 11. září 1956 na osmém zasedání se jednalo hlavně o pracovních zálohách, které mají své hornické a zednické učiliště v Havířově III. Byla zjištěna řada závad ve výchově a odborné práci učilišť plynoucích jednak z nedostatku vhodných učebních prostor, z nevhodného ubytování a nedostatku hřišť, kde by mládež mohla účelně trávit volné čas. Dále bylo konstatováno, že někteří pracovníci Bytostavu, se kterými přijdou učni při práci do styku, často neblaze působí na tyto mladé chlapce, mravně je kazí nevhodnými řečmi a špatným příkladem. Při té příležitosti bylo poukázáno na to, že dospělí lidé si dnes příliš často neuvědomují, že mladý člověk je ochoten napodobit všechno dobré a bohužel i to špatné, co vidí a že povinností nás dospělých je chránit mladé před špatným příkladem.

Aby byly tyto nedostatky pokud možno odstraněny, bylo uloženo radě MNV, aby se přičinila o výstavbu nové školy a hřišť a aby ve spolupráci s vedoucími učilišť a Bytostavu byla projednána možnost pracovního nasazení učňů při stavbě vlastní školy.

Komunikační poměry

Vlakové a autobusové spojení

Naším městem prochází železniční dráha Ostrava – Kunčice – Český Těšín, která byla zřízena již roku 1910. Nádraží, které bylo dostavěno r. 1915, stojí na půdě bývalé obce Šumbark, jež částečně splynula s dnešním Havířovem.

Autobusové spojení s okolními obcemi je zajištěno linkami : Havířov – Ostrava; Havířov – Ostrava – Kunčice NHKG; Havířov – Radvanice důl Ludvík, Havířov – Radvanice – Petřvald; Havířov – Orlová; Havířov – Karviná. Jiné spojení Havířova s okolím zajišťují ostravské dálkové linky ve směru na Čadcu, Český Těšín, Třinec, Horní Bludovice, Žermanice.

Spojení s Ostravou bylo zprvu nedostatečné. Autobusů jezdilo málo, byly velké návaly a jízdné bylo poměrně drahé. Jak počet obyvatel rostl, vynutil si rozhojnění spojů. Od podzimu toho r. jezdí autobusy na lince Havířov – Ostrava každých 20 min., v nárazových dobách každých 10 min. a byl zaveden systém zpátečních jízdenek z Havířova do Ostravy, platných 3 dny. Jízdné se tím snížilo z 8,40 na 5,20 Kč.

Od 1.11. bylo také na zkoušku zavedeno noční spojení s Ostravou, aby bylo možno z Havířova dostat se na ranní rychlíky do Brna a do Prahy.

Pošta, telefon

Poštovní úřady jsou v Havířově dva. Jeden původní v III. městské čtvrti je i nadále umístěn v budově staré šumberské pošty. Je vybaven listovní přepážkou, telefonem a balíkovou poštou, kam až do nedávna museli docházet občané z celého města pro své balíkové zásilky. Dne 1.12. 1956 byla pro Havířov I a II zřízena dovážka balíků, což našim občanům značně ulehčilo práci.

Druhý poštovní úřad Havířov II byl v Havířově I vestavěn do bytovky na Gottwaldově třídě naproti lékárně. Je vybaven listovní přepážkou, telefonem a přijímají se zde balíky.

Telegraf

Telegraf v Havířově není. Telegrafická pošta je vyřizována telefonem.

Poměry hospodářské

JZD, ČSSS

Zemědělské družstvo v obci není. Byla zde farma státního statku, která obhospodařovala 51 ha zemědělské půdy a jejíž hospodářské budovy byly umístěny v prostorách bývalého velkostatku. Velký kravín byl na podzim zrušen, zbořen, aby mohla být rozšířena silnice, vedoucí z prérií a druhé městské čtvrti do Havířova III. Nyní ČSSS přesídlil do sousedních Dolních Bludovic. Strojní traktorová stanice v Havířově není. Pokud zemědělci používají jejích služeb, obracejí se do Šenova.

Polní hospodářství

Na obvodu města rozprostírají se plochy různých kultur.

Zahrnují celkem 28ha 81a zemědělské půdy, 57ha 82a lesní půdy a 21ha 71a rybníků. Z rozlohy 51ha, kterou obhospodařuje farma státního statku je 23ha orné půdy, 8 ha luk, 20ha rybníků. 261ha 53a obhospodařují soukromě hospodařící rolníci. Je to celkem 180ha 10a orné půdy, 19ha 50a zahrad, 22ha 30a luk, 34ha 90a pastvin, 3,82ha lesa a 1,71ha rybníků. 54ha lesa patří ČSSL.

(Výměry jsou vypsány z obecního přehledu o plochách kultur podle stavu k 1.1.1956)

Orná půda je obdělávána z 90% koňmi a z 10% traktorem. K dispozici je osm párů koní.

Polní práce

Zemědělské práce konají se ve dvou etapách. Od počátku března do konce května provádějí se jarní orby, příprava půdy k setí, setí jařin, ošetření luk a pastvin, vápnění kyselých půd, zakládání kompostů, přihnojování, vláčení a válení ozimů, setí čistých kultur jetele a vojtěšky, setí travin na semeno, sázení brambor, setí krmných a jedlých luštěnin, máku, krmných okopanin, přihnojování, vláčení a válení jařin.

Od konce dubna přibližně do poloviny května jednotí se cukrovka a postupně se dvakrát okopává a rovněž dvakrát se oborávají brambory.

K první senoseči dochází v obci obvykle mezi 10. červnem a 15. červencem.

K druhé potom mezi 15. srpnem a 15. zářím.

Žně to jest sečení řepky, ječmene, žita, pšenice, ovsa a různých směsek, jejich svoz i výmlat trvají obvykle od poloviny července do konce srpna.

Podzimní práce , jako příprava půdy k setí, setí řepky a ozimů, sklizeň brambor, cukrovky a krmné řepy, ošetření luk a pastvin a vyvážka chlévské mrvy protáhnou se zpravidla od září do konce listopadu.

Výnosy

Jednotlivé plodiny mají u nás v obci průměrně tyto hektarové výnosy :

pšenice	22q á ha
žito	21q
ječmen	22,5q
oves	21q
řepka	11q
brambory	160q
víceleté píceiny	55q
ozimé směsky na zeleno	200q
jarní směsky	200q
silážní plodiny	340q á ha
seno z luk	35q

Úroda z roku 1956

pšenice	23q á ha
žito	21q
oves	20q
brambory	150q
seno	40q

Hnojení

Hnojení provádí se jednak i nadále chlévskou mrvou, dále umělými hnojivy, jako dusíkatým vápnem, vápenatým ledkem, ledkem ostravským, amoniakem, draselnatou solí, superfosfátem, Thomasovou moučkou, prachovým vápnem a mletým vápencem.

Hospodářské zvířectvo

Z chovného dobytka chová se v obci hovězí dobytek, dále ovce, kozy a vepři. Z drůbeže slepice, kachny, husy, krůty. Užítkovost krav co se týče dojivosti je průměrně 1 800l mléka ročně, stříž vlny z ovce 2,9kg, z jemnovlnných ovcí 4kg ročně. Počet odchovaných telat od 100 krav je 76 kusů, jehňat od 100 ovcí je 100 kusů. Od jedné prasnice je průměrně 9,8 kusů selat ročně. Snůška vajec od slepice je 415 ks ročně.

Ceny jatečného skotu a vepřů jsou následující :

Jatečný skot

Voli, býci

	nákup	výkup
výběr	9,-	13,40
A	8,50	12,60
A1	8,20	12,20
A2	7,90	11,80
B	7,30	10,60
B1	6,80	10,-
B2	6,40	9,40
C	5,80	8,40
C1	5,30	7,70
C2	4,90	6,90

Krávy

	nákup	výkup
výběr	8,40	12,60

A	7,90	11,80
A1	7,60	11,40
Krávy		
	nákup	výkup
A2	7,30	11,-
B	6,60	9,60
B1	6,10	9,-
B2	5,80	8,60
C	5,30	7,70
C1	4,90	7,10
C2	4,50	6,40

Poznámka : Cenami uvedenými v rubrice nákup, rozumí se ceny vyplácené za skot v rámci státních dodávek. Ceny v rubrice výkup : vyplácejí se za nadkontingentní dodávky.

Vepři

	nákup	výkup
od 150kg výše	6,80	16,50
110 – 150kg	6,40	16,50
90 – 110kg	6,-	15,50
70 – 90kg	5,60	15,50

Trhy

Trhové stánky rozkládaly se původně na podloubí při vstupu do první městské čtvrti. Jelikož v těchto místech jsou i zastávky autobusů, bylo tržiště přemístěno za budovu Pavky Korčagina do Švermovy ulice.

Ceny

Ceny nejdůležitějších potravin a zemědělských plodin

1kg chleba	2,60 Kčs
1kg másla I	42,-
1kg hovězího masa bez kosti (zadní)	25,-
1kg hovězího masa s kostí (žebro)	18,40
1kg vepřového masa (bůček)	26,20
1kg vepřového masa (plece)	28,40
1l mléko	2,20 (zimní cena); 2,- (letní cena)
brambory při dovozu domů	80,- ; 60,-
1kg cukru (krystal)	10,50
1kg cukru (kostky)	11,-

Zemědělské plodiny byly vykupovány za tyto ceny :

žito	87,- Kčs á q
pšenice	93,-
brambory	23,-
seno	20,-
řepa	15,-

Snížení cen

Vzhledem k zvýšení produktivity práce usnesla se strana a vláda o snížení cen některých životních potřeb, které vešlo v platnost dnem 1. prosince. Tak na příklad 1l mléka byl zlevněn z 2,20 Kčs na 2,- (zimní cena). 1kg výběrového másla z 50 Kčs na 48 Kčs. 1kg hovězího masa bez kosti (zadní) sníženo o 1Kčs, 1kg hovězího s kostí (žebro) sníženo o 1,40 Kčs, 1kg vepřového bůčku sníženo o 3,20 Kčs, 1kg vepřového plecka sníženo 2,40 Kčs.

Průmysl, komunály, obchody

Průmysl v Havířově není.

Ve III. i I. čtvrti Havířova jsou holičství a kadeřnictví a krejčovské dílny. Dílna z Havířova III vyrábí konfekci pro ostravské obchodní domy. Ve všech čtvrtích jsou mlékárny, prodejny zeleniny, masa, prameny a trafiky. V I. a III. čtvrti jsou rovněž prodejny textilu, obuvi, spotřebního zboží, drogerie, hračkářství (Zdary) a papírnictví. V Havířově I je knihkupectví.

Výstavba obce

Během r. 1956 bylo v Havířově odevzdáno našim pracujícím 857 zbrusu nových bytových jednotek a byly postaveny domovy pro mladé horníky.

Na ploše 59 000m² bytovek byly provedeny fasády. Bylo dokončeno a dáno do provozu kino Radost v Havířově I. Dále byla vybudována restaurace „Na nábreží“, školka, jesle, zdravotnické středisko, 6 obchodních jednotek a v budově kina byla otevřena noční vinárna, tzv. klub Pávilon.

Celkem bylo ve městě samém vybudováno 5km vozovek, 4,5km chodníků, bylo položeno několik kilometrů kabelů, vodovodní a kanalizační sítě. Ve snaze vybudovat rekreační středisko u říčky Lučiny vyhlásil NV tzv. „akci M“. Z původního rozpočtu 30 000 Kčs bylo vyčerpáno 26 000 Kčs. Hodnota díla však díky dobrovolným brigádám dostoupila za rok 1956 89 500 Kčs. Byl vyčištěn les na ploše 520m², zřízeno 670m² chodníků, vybudována dvě pískoviště, zhotoveny dvoje houpačky, ohrazen dětský koutek, vybudována dvě hřiště na odbíjenou, instalováno 72 laviček, zavedeno 270m elektrického vedení a postaveno podium.

Rozhlížíme – li se po Havířově a všímáme si jeho architektonické stránky, vidíme, že je velmi rozmanitá.

Spodní část sídliště – Havířov III – jeví se nám jako účelná moderní čtvrť bez velkého estetického záměru, kde domy s holými fasádami jsou řazeny za sebou v rovnoběžných útvarech. Pouze budova školy, jejíž průčelí bylo ornamentálně využito a jesle se soláriem mají poněkud náročnější vzhled.

Naproti tomu Havířov I a Havířov II se zcela liší od III. čtvrti. Historické stavební pruhy zde ovládly nejen vnější vzhled domů, ale i jejich uspořádání kolem prostorných dvorů. I boční uličky se zde v některých místech všelijak klikatí a tvoří zákoutí, jako v historických městech.

Část Havířova I a sice ona část v okolí moderní budovy Pavky Korčagina, která zde ční trochu osaměle, byla projektována pracovníky z Českých Budějovic. Snad proto připomíná nejvíce vnější výzdobou ráz renesančních jihočeských městeček, postavených během 16. století.

Vidíme zde podobné štíty s obloučky, výklenky, polosloupky, arkády, jaké v 16. století italská zedníci vystěhovavši se až do Čech stavěli na úzké ještě gotické jádro zámků a měšťanských domů v jižních Čechách. Fasády jsou zdobeny sgrafity a podobnou rustikou, jakou uvidíme na příklad na domech v Českém Krumlově, nebo Jindřichově Hradci. Domy, které jsou zde zdobeny těmito prvky české renesance, mají však nás mnohem větší rozměry.

Havířov II si ponechává podobný půdorys, jako Havířov I, i zde je užito některých historických stavebních prvků, jako jsou na příklad zdi prolamované oblouky, spojující domy na severním okraji města. Celkový ráz čtvrti je však prostší a modernější.

Domy na Gottwaldově třídě jsou pod římsami zdobeny velkými kachlemi z pálené hlíny, na nichž se střídají historické motivy delfína, různých arabesek s moderně stylizovanými květy.

Dlužno si také všimnout rozmanitých okrasných mříží, které porůznu zdobí Havířov I i Havířov II. U oken tvoří zahrádky, u zadních oken obchodů na příklad slouží jako bezpečnostní zařízení. Nad některými průchodními oblouky vytváří ozdobu a u balkonů nahrazují zdivo. Tyto mřížky, různě prolamované, vytvářené ze spirál, kosočtverců a jiných ornamentálních útvarů

Jsou zajímavým zdobným doplňkem našich domů.

Sociální poměry

Zaměstnání občanů, mužů i žen

Většina občanů Havířova je zaměstnána v hornictví, převážně v Karviné, na Orlovsku a částečně v Ostravském revíru. Část je zaměstnána u Bytostavu, 15% bytů bylo přiděleno státním zaměstnancům, učitelům, lékařům, hercům, důstojníkům a podobně.

Ženy se zapojují do práce poměrně málo. Podle průzkumu ve třech vchodech chodí do práce jen 4 ženy ze 24 domácností. V těchto třech vchodech je 35 dětí, převážně předškolního věku, což částečně odůvodňuje ono velké procento nezapojení se do veřejně prospěšného pracovního procesu. V místě je rovněž jen málo pracovních příležitostí a není kam dát děti – nejsou na příklad celotýdenní

jesle. Pokud vůbec pracovní příležitost je, je to hlavně ve zdravotnictví, v prodejnách, ve školách, u Bytostavu a na terénních úpravách. Procento žen, které dojíždějí do Ostravy, nebo blízkého okolí je minimální.

Poměry majetkové, složení obyvatel

Poměry majetkové jsou velmi pestré jako samo složení obyvatelstva, lidé sem přišli ze všech koutů republiky z různých příčin. Velkou část osazenstva tvoří mladé dvojice s jedním, dvěma, nebo i více dětmi. Průměrný věk obyvatelstva je 33 roků, z toho je 32% dětí. Tito lidé nejrozličnějších povolání z Čech, Moravy, Slezska i Slovenska se převážně hlásili do hornictví, aby získali pro rodinu byt. Teprve se zařizují a jejich majetkové poměry nejsou dosud konsolidovány. Jinou část obyvatel tvoří rodiny, které dostaly byty v Havířově za byty ohrožené poddolováním v Orlové a Karviné, nebo za domky, které byly rozbořeny z veřejného zájmu při výstavbě sídliště. Tito slezští starousedlíci žijí většinou v dobrých majetkových poměrech.

Cizinci

Zlomek usedlíků skládá se také z cizinců : Maďarů, Francouzů, Belgičanů, Poláků, či reemigrantů, kteří přišli za prací na okolní šachty a dostali zde byt.

Pro doložení různorodosti obyvatelstva přikládám dvě jednoduché statistiky :

Při zjišťování, odkud přišli občané 24 rodin ze tří vchodů jednoho bloku, bylo shledáno, že pouze 1/3 (8 rodin) tvoří usedlíci ze Slezska z Orlové, Petřvaldu, Kunčic a Radvanic, zatím co ostatní se přistěhovali ze Slovenska (4 rodiny), od Znojma, z Jihlavy, z Prahy, od Hodonína (2 rodiny) – paní jedné z nich je reemigrantka z Argentiny, narozená v Buenos Aires, z Gottwaldova, z Brna (paní je reemigrantka z Belgie), ze Smrku v Čechách a od Rýmařova. Jedna rodina reemigrovala z Volyně.

Velmi zajímavé také je všimnout si, čím tito lidé původně byli. Z celkového počtu 24 mužů jen 5 nezměnilo povolání. Byli horníky a horníky zůstali. Pět jich pracovalo v zemědělství. Jeden byl řezníkem, jeden pokrývačem, dva prodávali, jeden se učil krejčím, dva byli stolaři, jeden pekařem, jeden zámečnickem, jeden vychovatelem, jeden aranžérem, jeden dělníkem v keramickém závodě, jeden úředníkem a jeden profesorem. Dnes jich pracuje 21 u OKD (jeden dálkově studuje průmyslovou školu horní), jeden u Bytostavu, jeden v plynárně a jeden učí.

Když sledujeme, kolik různých povolání, kolik odlišných povah a z kolika různých krajů se zde sešlo, nemůžeme se divit, že v soužití novousedlíků nastávají různé třenice.

Teprve až se občané sžijí, až si oblíbí nové město, najdou společné záliby a nové zájmy, život poplyne přibližně podobně jako v jiných městech. Zatím se často setkáváme s jevy, které se ve větší míře vyskytují právě v nově budovaných sídlištích. Setkáváme se u nás hojněji než jinde s případy, kdy muž opustí ženu s několika malými dětmi, kdy se muž dopustí znásilnění třeba i vlastního dítěte, kdy v podnapilém stavu ohrožuje rodinu, s případy zneužívání nezletilých, s případy prostituce a zanedbávání výchovy dětí a podobně. Čím je to způsobeno?

Při výběru brigádníků pro doly OKR, některé obce, či závody ve snaze zbavit se různých živlů, poslali na Ostravsko mnohdy lidi nespolehlivé, všelijak zatížené, a tak se stalo, že mezi občany, kteří to myslí s republikou dobře, a kteří jí chtějí prospět, pronikly i tyto zjevy, které narušují společenský život našeho města. Někdy opilství, nebo bulačství má také jinou příčinu. Při náboru pracovních sil do OKR byly často nezodpovědně slibovány „hory, doly“ a když sem lidé přišli, viděli, že práce v dolech je těžká, a že skutečně i když je dobře honorována, každou korunu je nutno si zasloužit poctivou prací, a tak ti, kteří pomýšleli na lehké zbohatnutí, cítí se zklamáni, pijí, vynechávají směny a podobně.

Sociální zařízení, jesle, mateřské školy

V březnu 1956 byly v Havířově II dány do provozu jesle s kapacitou 35 míst pro děti od jednoho roku do tří let. V Havířově III byly již od léta 1955 v provozu jesle pro mladší děti.

V Havířově III (Šumbarku) byla zřízena mateřská škola v bytovce již od r. 1952. V září 1955 a v dubnu 1956 byly otevřeny dvě nové mateřské školy v budově školského kombinátu.

Úroveň bydlení

Úroveň bydlení je poměrně vysoká, jak to umožňuje moderní technické vybavení bytů. I nábytkové zařízení je ve většině rodin moderní a pěkné.

Dle průzkumu ve 24 rodinách bylo zjištěno, že během pobytu v Havířově si 12 rodin pořídilo nové moderní ložnice a 11 nové zařízení do obývacích pokojů. Často však je celkový dojem zařízení domácností rušen nevkusnými dekoračními doplňky. Je to opět důkaz toho, jak vkus určitého počtu lidí pokulhává za jejich hmotnou úroveň.

Uvědomění občanů o moderní bytové kultuře bude třeba věnovat v našem městě ještě mnoho osvětové práce.

Národní pojištění

Do jednotlivých domácností přišli úředníci státní pojišťovny, inspektorátu v Českém Těšíně a uzavřeli s některými občany sdružené pojištění domácností.

Poměry lidopisné

V roce 1956 narodilo se přímo v Havířově 92 dětí, společně s dětmi narozenými v okolních porodnicích činí přírůstek dětí v roce 1956 685 dětí.

V tomto roce bylo uzavřeno 114 sňatků a došlo k 33 úmrtím.

Sňatková síň byla zřízena v bloku čís. 19 u podloubí (Gottwaldova č. 1), kde byl rovněž dočasně umístěn Národní výbor, dříve než se přestěhoval do pravého zadního křídla budovy Pavky Korčagina.

Matrikářem našeho města je od počátku s. Augustin Přeček, který svůj úřad vykonává pečlivě a s pochopením.

Počet obyvatel vzrostl v roce 1956 o 5 000 občanů, kteří se sem nastěhovali do nově ukončených bytů.

O lidových zvycích a nářečí se zatím dá u nás těžko mluvit.

Přišli ze všech koutů republiky, používají lidé dosud zvyků svých krajů a mluví buď spisovně, nebo nářečím svých rodišť. Chybí nám zatím ona myšlenková jednota a zaujatost, která když se přehání, ústí v lokální patriotismus, která nicméně plodí společné zvyky i nářečí.

Co se humoru týče, spočívá hlavně v úštěpcích na zdejší blátivé cesty. Potkají – li v Ostravě člověka v zablácených botách, každý potměšile kývá : „ten je určitě z Koreje“ (tj. z Havířova).

Na kterési schůzi NV bylo dokonce navrženo, aby na stanovišti autobusů byla zřízena šatna pro odkládání zablácených přezůvek. Měli bychom prý jedinečnou vymoženost v republice. Jak vidět, lidé dovedou vtipkovat o všem.

Tvořivost a sice národopisná tvořivost taneční se projevila pouze v souboru „Ogaři“ při SPZ č. 7 (ved. s. Pracný a s. Fojtík), který se svými převážně valašskými tanci uspořádali již několik vystoupení a zúčastnil se STM.

Kulturní poměry

Školy a jejich typy

V Havířově jsou toho času tři české osmileté střední školy, zvláštní škola a polská národní škola.

Když se r. 1947 a r. 1948 začalo stavět na hranici Šumbarku a Šenova a do nových bytů se počali stěhovat horníci z Karviné a Orlové, z místní dvojtřídky se během tří let stala pětitřídkou. Část dětí docházela rovněž do Šenova. Pro naléhavou potřebu školních místností začalo se r. 1953 se stavbou nové školy na hranici Šumbarku a Šenova. Dne 1.9.1954 byla již tato škola předána do užívání a označena jako II. osmiletá střední škola v Šenově – sídlišti. V r. 1953 počalo se na rozhraní Šumbarku a Dolních Bludovic stavět jiné sídliště, zvané Šumbark II, lidově Korea.

S přílivem nových obyvatel vyvstal opět problém nedostatku škol. Děti musely zprvu chodit do Bludovic, do starého Šumbarku i do Suché. Pro ty nejmenší byl zprvu adaptován hostinec „U Roznera“ č. 54. Na podzim r. 1953 počala se konečně stavět nová školní budova vedle budovy Pavky Korčagina. Již 1. září 1954 byla zde právě zřízena I. osmiletka s 257 žáky. Jelikož budova nebyla stále ještě kolaudována, byly třídy prozatím ve staré škole (bývalém hostinci) a v bytovce v Šenově.

26.října bylo kolaudováno západní křídlo nové školy. Dle plánu měla být stavba dokončena až v prosinci 1954. Díky socialistickým závazkům zaměstnanců se lhůta zkrátila o tři měsíce. Chybělo však vnitřní zařízení a nebyla včas provedena instalace kotlů ústředního topení. Nábytek, který přišel, dopravovali z nádraží většinou sami učitelé. 7.11.1954 byla uspořádána slavnost na předání školy. Vyučování však bylo zahájeno až 22.listopadu 1954. Později potom, 31.1.1956 byla převzata střední část budovy do užívání a byla kolaudována celá budova.

Dne 18.8. 1955 byla ze Šenova přestěhována do Šumbarku II zvláštní škola. Tato škola byla umístěna v novém školním kombinátě ve 3. poschodí III. osmiletky. O pololetí přešla do 3. poschodí Družinského domu.

Učitelstvo

První učitelské sbory na osmiletkách a stavy žactva :

I. osmiletá škola (Švermova ul.)

ředitel :	Jan Helštýn	
zástupce :	A. Kučera	
uč.sbor :	Marie Kantorová	Jaromír Koutňák
	Varvara Olšanská	Frant. Chromcová
	Vlasta Macurová	Miloslava Kopecká
	Jaromír Horák	Emilie Boturová
	Frant. Macura	Věra Korlová
	Věra Kaločová	Zdenka Sklářová
	Ant. Hradil	Dagmar Ryšavá
	Mir. Koziorková	Eva Vojtková

Stav žactva k 1.9.1954 : 257

III. osmiletá škola (Komsomolská ul.)

ředitel :	František Koziorek	
zástupce :	Jaromír Horák	
uč. sbor :	Jarmila Průšová	Marie Boušková
	Anna Kostřánková	Vlasta Macurová
	Drahomíra Riesová	Marie Filipová
	Marie Střížíková	Frant. Sklenářová

Stav žactva k 1.9.1955 : 229

Do 30.6.1956 vzrostl stav žáků na 398a učitelský sbor byl doplněn těmito učiteli :

Marie Příbylová
Jaroslava Stolaříková
Jiřina Prokopová

II. osmiletá škola (Pionýrská ul.)

ředitel :	Kornel Kupidlovský	
zástupce :	Fr. Koziorek	
uč. sbor :	Libor Balon	Květa Polachová
	Přemek Ruta	Blažena Štodlová

Jiřina Rutová	Ludmila Vavrečková
Frant. Pilchová	Božena Menšíková
Josef Dvořák	Antonín Uher
Růžena Bernatíková	Josef Kostránek
Vlasta Kolichová	Jiřina Kantorová
Antonín Hradil	Beránek
Marie Kosová	Nováková
Milena Boturová	Sedláčková
Věra Benešová	Dvořáková
Vratislav Klimeš	Kornášová
Máca	Vrbová
Grulich	Maťátková
Proske	Bočková

Do nově otevřené školy bylo přihlášeno 760 žáků.

Zvláštní škola (Komsomolská ul.)

ředitelka : Wolfová
 zástupce :
 uč. sbor : M. Vavrečková
 Jiří Hanek
 Z. Guňka
 A. Němcová

Stav žáků na počátku roku 1955 : 55
 na konci roku 1955 : 73

Polská škola

ředitel :
 zástupce :
 učitelský sbor :

Zapojení do života

V listopadu 1955 zaslaly děti 55 vojákům dopisy. Vojáci učili děti v několika půldnech na vycházkách mapovat a stavět stany.

U příležitosti voleb provedla škola výzdobu volebních místností v halách budovy školy. Po spartakiádě žáci uklidili hřiště u Luciny. Děti z I. osmileté školy odpracovaly 370 hodin na řepné brigádě u ČSSS, z III. osmiletky 210 hodin.

SRPŠ

Spolupráce rodičů se projevila při výchovně učebně práci, dále při pořádání různých akcí a finanční pomoci při školních výletech a odměňování žáků knížkami.

Patronáty

Nad I. osmiletou školou převzala patronát posádka z Bytostavu a s úderkou ČSČK ze Zárubku. Od úderky ze Zárubku dostala škola televizor. III. osmiletá škola měla družbu s posádkovou správou čís. 46 v Havířově I. Vojáci zapůjčovali škole bezplatně sál i hudbu k různým kulturním akcím. Další patronát nad školou měla Lidová myslivecká společnost v Šenově – Šumbarku. Uspořádala s dětmi besedu, instalovala výstavku dřevin a odměnila dva nejlepší žáky knihami. II. osmiletá škola měla od začátku dva patrony, s nimiž však nedošlo nikdy k aktivnější spolupráci. Jako první převzala nad školou patronát ČSAD v Šumbarku. Tento podnik byl však v prosinci 1955 likvidován a na rozloučenou zakoupil škole knihy v ceně 1 500 Kčs Druhý patronát převzala KOVONA z Karviné, která plnila svou funkci jen nedostatečně.

Pionýrské skupiny

Na všech školách vznikly pionýrské skupiny. Na I. osmiletce vzrostl počet pionýrů ve školním roce 1955 – 56 na 224, tj. 83,8% žáků. Práce vedoucích však vážila pro jejich zaměstnanost.

Práci oddílových vedoucích usměrňovala skupinová vedoucí za spolupráce vedení školy a třídních učitelů.

Na III. osmiletce nebyla situace lepší. Žáci zednického učiliště čís. 13, kteří vedli zdejší skupinu, byli nezkušení a nedovedli dát (až na dvě výjimky) schůzkám zajímavou náplň. Přece však oddíly uskutečnily několik akcí s větším, či menším úspěchem. Tak např. uspořádaly slavnostní skupinové shromáždění, návštěvu výstavy „Husitské revoluční hnutí na Moravě“, prohlídku muzea, besedu s vojáky, se členem JZD ze Šenova, s myslivcem ze Šenova, promítaly úzké filmy zhotovily papírové panenky, maňásky a kraslice a plnily odznak „Mladý turista“. Celkem zde bylo organizováno v PO 75% žáků.

Zájmové kroužky

Na školách se vytvořilo mnoho zájmových kroužků. Na I. osmileté byly tyto kroužky : technický, který zhotovoval učební pomůcky, mičurinský, kde se pěstovaly různé rostliny a zakládala terária a akvária, šachistický, dva recitační, které několikrát veřejně vystoupily a koncem roku se přihlásily do okresního kola soutěže „Dětské umělecké tvořivosti“. Kroužek s Sklářové zvítězil a postoupil do krajského kola.

Na III. osmileté škole vznikl kroužek recitačně – taneční, který pracoval společně s recitačními kroužky z I. osmiletky. Dále se zde utvořily : mičurinský kroužek, který zhotovil herbář, sbírku a výstavku dřevin, dělal pokusy s růstem rostlin v různých půdách a roztocích, uspořádal exkurzi do zahradnictví a pěstoval plodiny v truhlících (okurky a rajská jablčka), technický kroužek, který

zhotovoval nástěnky, elektrické soupravy, stojánky, baterie, prkénka s vypínači, vodní turbínu a podobné pomůcky pro fyziku.

Na zvláštní škole se utvořily kroužky : mičurinský, kroužek dovedných rukou (technický), kroužek nápravy řeči kde byly děti usilovně cvičeny ve správném vylovování, tvoření hlásek a čtení, kroužek čtenářský, kde byla pěstována literární výchova a recitace.

Pracovní zálohy

V r. 1952 byla v tehdejší Šumbarku zřízena dvě střediska pracujícího dorostu v hornictví pod řízením OKD. Později bylo postaveno další učiliště v dnešním Havířově I a bylo pojmenováno podle hrdiny Pavky Korčagina ze slavného románu Ostrovského „Jak se kalila ocel“. V pozdější době byla budova v Havířově I uvolněna pro zvláštní potřeby OKD. V Havířově III zřízeno nové učiliště s úkolem školit a vychovávat stavbaře, kterých bylo v nově stavěném městě velmi zapotřebí.

Dnes máme hornické učiliště č. 5 a č. 7 a odborné učiliště č. 18. HU má 300 žáků. V čele stojí zkušený pracovník v hornictví s Fr. Dydowicz. V učilišti č. 7, kde se školí 350 důlních elektrozámečníků a pracovníků strojního uhelného kombajnu, je ředitelem rovněž horník s. Oldřich Jurček. Ředitelem odborného učiliště č. 13 se nedávno stal s. Rusňák. Školí se zde 300 zedníků, omítkářů a tesařů. Mezi zaměstnanci učilišť je již dnes mnoho nositelů vyznamenání a řádů. Letos byl vyznamenán řádem Rudé hvězdy mistr výrobního úseku na HU č. 7 Jaroslav Valíček.

Knihovny a čítárna

Lidové knihovny zdědilo město Havířov z předchozích částí sídliště. V III. čtvrti je lidová knihovna prozatímne umístěna v bytovce. V Havířově I byla rovněž v bytovce, teprve 3.12.1956 byla přestěhována na NV do budovy Pavky Korčagina, kde byla zřízena i čítárna. Vedoucí knihovnicí je s. Fr. Matulová. Počtu 700 čtenářů bylo za r. 1956 půjčeno v Havířově I 13 151 knih a v Havířově III 2 842 knih. V knihovnách jsou knihy všeho druhu, zábavné, naučné v celkovém počtu 5 100 knih. Během roku uspořádaly knihovnice celkem 4 besedy s dětmi, 6 výstavek knih a 4 příležitostné relace v závodním rozhlasu Bytostavu. Bylo vyvěšeno na 30 nástěnek.

Vedle lidových knihoven jsou v Havířově dvě závodní knihovny, a sice závodní knihovna Bytostavu a knihovna na posádkovém velitelství v budově Pavky Korčagina. Dále jsou v Havířově III tři knihovny na učilištích a každá škola má svou vlastní knihovnu. V hornickém domově je rovněž knihovna.

Osvětová beseda

Osvětová beseda v Havířově prošla mnoha změnami. Zprvu byl jejím ředitelem s. Koňský. V té době uspořádala OB několik estrád a jeden symfonický koncert, který se však bohužel setkal téměř s úplným nezájmem veřejnosti. Od Ob ze Šumbarku k nám přišel pěvecký soubor „Dalibor“ pod vedením s Ondráčkové.

S. Koňský byl vystřídán s. Macurou a tento tajemníkem NV Bř. Potykou, který byl pověřen radou NV, aby se ujal vedení, pokud nebylo ředitelem. Dalším ředitelem OB se stal s. Petrášek. V této době byl založen esperantský kroužek, který je velmi agilní, zřízen kurz hudební výchovy při OB pod vedením s. Buriana a hudební škola, jejíž ředitelkou se stala E. Gříbková. Rozšířil se podstatně kroužek rytmiky, který zde již delší dobu vedla s. Hartlová. Vznikl kroužek divadelní, který nastudoval Jiráskova „Otce“ a zahrál tu veřejnosti. Byl zřízen kroužek loutkářský, který však pro nedostatek vhodné místnosti činnost dosud nezačal. Rovněž bylo ustanoveno dechové hudební těleso pod řízením kapelníka Svěrkoše. OB provedla ve vlastní režii celkem 6 estrád a jedno panoptikum. Jedna estráda a panoptikum byly natáčeny ostravským rozhlasem.

OB za celého svého trvání měla mnoho těžkostí. Nedostatek vhodných místností omezoval plánování programu a rovněž různorodost obyvatel brzdila výběr akcí. Jiným problémem bylo jisté nepochopení poslání Osvětové besedy, které mělo spočívat spíše v koordinaci kulturní práce všech složek NF, v ideové a technické pomoci kulturním složkám.

Kino

V Havířově I je kino „Radost“, kde se hraje dvakrát denně pro dospělé a v neděli o půl druhé se dávají pohádky pro děti. V Havířově III je kino „Sídliště“, kde se rovněž dávají dvě večerní představení.

Zdravotní poměry

V Havířově je obvodní zdravotní středisko, spadající pod správu OÚNZ Ostrava. Toto středisko má 4 obvody praktických i odborných lékařů. Pro zaměstnance Bytostavu a žáky učilišť SPZ jsou zřízena samostatná ambulatoria (2 praktičtí lékaři a 2 zubní ambulatoria).

Toho času jsou v našem městě 4 ordinace praktických lékařů se 4 celými úvazky lékařů a 4,5 úvazku zdravotních sester (č. 51 MUDr. Krausová – ½ III. čtvrti + Šumbark; č. 52 MUDr. Holeš – Havířov I; č. 53 MUDr. Pitucha – Havířov II; č. 55 MUDr. Vedra – ½ Havířova III + Datyně). Dvě ordinace dětských lékařů (MUDr. Radvanovský – Havířov I a Havířov II; MUDr. Saidák – Havířov III) se dvěma celými úvazky lékařů a 6 úvazky sester. Jeden gynekolog (MUDr. Grapl) s celým úvazkem pro lékaře, jedním úvazkem sestry a pěti úvazky porodních asistentek. Jedna ordinace krčního, nosního a ušního lékaře (MUDr. Mainerová, s polovičním úvazkem lékaře a stejným sestry.

Dále máme v Havířově zubní oddělení s celým úvazkem odborného zubního lékaře (MUDr. Ryšavý), dvěma úvazky dentistů (Olšanský, Krčma), 4 úvazky technického personálu. Jeden z dentistů (Krčma) pracuje pro zaměstnance Bytostavu. Jednu ordinaci internisty s polovičním úvazkem lékaře a stejným úvazkem sestry, jednoho kožního lékaře (MUDr. Opeltauer), který ordinuje dvě hodiny denně, sestra rovněž. Je zde také v provozu laboratoř s jedním celým pracovním úvazkem. Byla zavedena, ač ne v plném rozsahu i fyzikální léčba.

Nemocnice

Lůžková péče je občanům Havířova poskytována v zařízeních OÚNZ a KÚNZ v Ostravě – Zábřehu, Ostravě – Vítkovicích a v Ostravě I. Vzhledem k tomu, že Havířov má toho času 23 000 obyvatel, byly učiněny kroky k výstavbě vlastní nemocnice. OÚNZ podal návrh k výstavbě nemocnice o 535 lůžkách se zdravotním střediskem. Protože však v r. 1965, tj. krátce potom, kdy bude objekt dostavěn, má mít město 55 000 obyvatel, bude toto řešení jen nouzové.

Hygienickou a epidemiologickou péči v obvodu města obstarává okresní hygienicko – epidemiologická stanice (OHES).

Řízení zdravotnické osvěty podléhá krajskému ústředí zdravotnické osvěty.

Přes značné nedostatky v hygieně je situace epidemiologická celkem uspokojivá.

Kromě dávnivého kašle, částečně spály, spalniček a neštovic se žádná nakažlivá choroba nevyskytla ve větší míře. Ohniska infekční žloutenky, tyf a příušnice se díky lékařům a OHES podařilo omezit na několik málo osob.

Je rovněž prováděno pravidelně preventivní očkování dětí proti neštovicím, tuberkulóze, záškrtu, tetanu atd.

Izolace objevení se infekce je však stále, zejména u dětí nedostatečná vinou nevědomělosti některých rodičů.

Vodovody, studně, kanalisace

Vodárenské zařízení, sloužící našemu městu je zastaralé a nevyhovuje kapacitou. Nedostatek vody je spolu s prašností naší největší hygienickou závadou. Poddolování a proměnlivost vydatnosti zřidel působí potíže při zásobování pitnou vodou. MNV učinil určitá opatření , aby se v nejbližší době uskutečnila dodávka vody z Řetníka. Teprve úprava vody na Žermanické přehradě vyřeší však problém zásobování vodou v našem městě definitivně.

V městské kanalizaci objevují se závady, které obtěžují obyvatele domů. Někdy si poruchy zaviňují občané házením předmětů do kanalizace (např. kůží ze zajíce i s hlavou). Z 80% však jsou závady způsobeny nedbalostí při výstavbě.

Opatření zdravotního rázu

Vedle poměrného nedostatku vody a poruch v kanalizaci máme u nás ještě několik dalších těžkostí, které neodkladně vyžadují opatření zdravotního rázu.

Staveništní doprava neustále ničí vozovky do té míry, že se prašností vyrovná naše město skoro Ostravě.

Odstraňování odpadků je nedostatečné. Velké hromady odpadu všeho druhu otravují ovzduší v okolí domů a jsou zdrojem infekčních chorob. Dalšími takovými zdroji jsou sedimentační rybníčky v prostoru města, nezakryté stoky a z nich vedoucí kanály, ústící do potoka.

Co se týče odpadků, odváží je podnik „Čištění města“, který však má příliš rozsáhlý obvod a nedostatek KUKA vozů.

Odpadky z obchodů jsou většinou zneškodňovány svépomocně, často tak, že se prostě zapálí v okolí obytných domů. Není zde spalovací pece ani jiného zařízení k zneškodňování odpadků.

MNV kromě dvou muzeálních kropících vozů a slíbeného kropícího auta nemá žádného zařízení pro čištění města, Plánované tři síly naprosto nedostačují.

Zápis za rok 1956 a ilustrace provedla Dr. Miroslava Nováková. Nápisy kaligrafickým písmem napsal prof. Josef Benák
Převzal :

Životopis kronikáře

Narodila jsem se 15.dubna 1927 v Modřanech u Prahy v rodině dílovedoucího závodu Jawa. Obecnou školu jsem začala navštěvovat v Praze – Nuslích. Maturovala jsem na Dívčím reálním gymnáziu v Olomouci v r. 1947. Vysokoškolská studia jsem konala na filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Ukončila jsem je doktorátem filozofie v oboru dějiny umění a klasická archeologie v lednu 1953. V r. 1950 jsem se provdala za absolventa filozofické fakulty, jemuž bylo určeno pracoviště v Orlové, okres Karviná. Poněvadž jsem po ukončení studií nedostala místo ve vlastním oboru, nastoupila jsem v r. 1953 do školské služby na tomtéž okrese. R. 1954 jsme se přestěhovali do sídliště v Bludovicích (později Havířov). Po narození dítěte jsem přerušila zaměstnání. V r. 1956 jsem byla pověřena psaním kroniky města Havířova. Pro druhé mateřství a později opětový nástup do zaměstnání jsem se musela této činnosti vzdát.

Zápis za rok 1957 a za r. 1958, který jsem pořizovala průběžně a měla napsaný v konceptu, pro nedostatek času přepsala za mne s. Ema Volná, občanka města Havířova.

Dr. Miroslava Nováková

Dne 12.ledna 1964

1957

Veřejný život

Správa obce, volby

Během tohoto roku skončila platnost mandátů prvního Národního výboru a byly uspořádány nové volby.

Ve dnech předvolební kampaně konaly se ve městě besedy s kandidáty Národní fronty.

V Havířově I a II probíhaly společně vždy pro několik obvodů, zatím co v Havířově III byly konány po obvodech. Diskuze na těchto schůzkách byly živější a poměrně víc navštěvované. V předvolebním týdnu agitační středisko připravilo několik kulturních akcí :

V neděli 12.5. byla instalována prodejní výstavka knih o Ostravsku pod názvem „Poznáváme svůj kraj“.

14.5. v 19 hodin byla na Národním výboru beseda s příslušníky VB o problémech v Havířově.

15.5. byla v kině „Radost“ uspořádána „estráda“.

17.5. v 19 hodin byla na Národním výboru přednáška okresního prokurátora „O manželství v ČSR“

19.5. proběhly v naprostém pořádku volby nových kandidátů Národního výboru, Okresního národního výboru a Krajského národního výboru.

Seznam kandidátů

viz informátor čís. 5 z 12.5.1957

Důležitá usnesení MNV za rok 1957

29.1.1957

Protože někteří občané bezohledně ničili nově zřízené sady a zatravněné plochy, nebo trpěli, aby je ničili jejich děti, usnesl se MNV na vydání obecně závazného nařízení o ochraně sadů.

V tomto nařízení se zakazuje jakékoliv poškozování zatravněných ploch a sadů zejména v době sáňkování a lyžování. Každé přestoupení tohoto zákazu bude stíháno podle trestního zákona správního, nebo uložením blokové pokuty, k čemuž se opravňují orgány VB i orgány z řad občanů.

24.8.1957

Národní výbor jednal o zlepšení masově organizační práce ve městě. Aby se zapojilo více obyvatel do veřejné práce, usnesli se členové NV, že rozdělí město do dvaceti okrsků, v jejichž čelo se postaví tzv. Uliční výbory. Pro okrajové části města se zemědělskou problematikou ustanoví se dva Osadní výbory. Úkolem těchto výborů bude pomáhat NV udržovat pěkný vzhled města a pečovat o to, aby se lidem žilo lépe. Uliční výbory mají mít své spolupracovníky v domovních důvěrnících.

Starají se o čistotu domů a okolí, chrání terénní úpravy, řeší případy narušování občanského soužití, starají se o zábavu dětí, pořádají menší kulturní podniky, starají se prostřednictvím občanských kontrolorů o obchod ve svém obvodu.

7.11.1957

Rada NV ve spolupráci se závodními výbory podniků navrhla několik pracovníků, kteří se zasloužili o lepší poměry v Havířově ke knižním odměnám.

Odměnění byli :

MUDr. Antonín Grapl – ženský lékař - za pečlivé vedení gynekologického střediska a obětavou práci na úseku zdravotnické osvěty.

MUDr. Břetislav Radvanovský – dětský lékař – za dobré výsledky dosažené na úseku péče o dítě jak pro veřejnost, tak v dětských zařízeních (v dětském středisku bylo denně ošetřeno i 70 – 90 případů).

MUDr. Vlasta Krausová – obvodní lékařka v Havířově III – za vzornou péči, kterou věnuje svým pacientům.

s. Jarmila Klemiřová – vedoucí jeslí ve 20. bloku II. čtvrti – za vzorné vedení správy jeslí a dobré výsledky v péči o dítě.

s. Anna Kozáková, Marie Závodná, Růžena Kravčíková za obětavou dobrovolnou pomoc NV na úseku sociálního zabezpečení.

s. Františka Borovcová za vzorné plnění funkce občanského kontrolora.

s. Dominik Svěrkoš za vzorné vedení dechové hudby v Osvětové besedě a za zásluhy při jejím ustavení.

Z akce byli vyhodnoceni jako nejlepší tito pracovníci :

Evžen Šimela, Josef Anděl, Robert Kuboš, Jan Robenka a Velemír Borovec, dále kolektivy z učiliště čís. 12 z Havířova III, PZKO z Havířova I a vojenský útvar č. 6 197 v Havířově I.

Dále byli odměněni :

Marie Mikulcová, vzorná pracovnice HV – 5

František Dvořáček z HV – 5 za dlouholetou obětavou činnost při rozvoji tělesné výchovy.

Vítězslava Pešková jako vzorná pracovnice na hospodářském úseku odborného učiliště č. 13.

Jan Pejša za dobrou organizátorskou pomoc při vedení akce Z a jako příkladného pracovníka na odborném učilišti č. 13. Jaroslav Volíček z HV – 7 za aktivní zapojení při výstavbě města a vzorné plnění uložených úkolů.

Jan Pešek z HV – 7 za obětavou práci v politickém i kulturním životě, za pomoc při organizování brigád a aktivní činnost ve složkách NF.

Ing. Arch. Zdeněk Špaček, vedoucí projektového ateliéru za veliké zásluhy na projekční připravenosti výstavby Havířova a pomoc při zařazování potřebné veřejné vybavenosti města a za aktivní práci ve veřejném životě.

Ing. Miloš Kratina, hlavní inženýr v SPÚ, za vzorné plnění úkolů na pracovišti a za aktivní činnost ve veřejném životě.

Vojtěch Obadálek, projektant specialista SPÚ, za příkladné plnění úkolů na pracovišti.

Ing. Ota Waller, vedoucí arch. skupiny SPÚ, za dobré výsledky, které dosahuje se svou skupinou ve snižování nákladů na bytovou jednotku a za aktivní činnost ve veřejném životě.

Milada Ramíková, kreslička ateliéru SPÚ Havířov za vzorně vykonanou práci ve svém oboru a za aktivní činnost v kulturním životě.

Josef Vilimovský, vedoucí zednické čety u n. p. Bytostav, za novátorství a zásluhy o blokové montáže.

Josef Šibina, vedoucí fasádnické čety, za zásluhy při výchově dorostu a za vzorné plnění plánů a za socialistické závazky.

Štefan Janík, vedoucí betonářské čety, za novátorské plnění plánů a socialistických závazků.

Karel Mavza, pracovník Bytostavu, za uvědomělé plnění úkolů a pomoc při řešení různých složitých stavebních problémů.

Ludvík Liška, stavbyvedoucí n. p. Bytostav, za dobrý poměr k novým formám práce a péči, věnovanou kvalitnímu provedení staveb.

Za vzorné vedení prodejen a péči věnovanou zákazníkům jsou hodnoceni :

Walter Schiller, vedoucí Pramenu, blok 19

Balonová H., vedoucí mlékárny č. 177

Alois Kuba, vedoucí prodejny 176

Josef Janů, vedoucí prodejny 166

Marie Novosadová, vedoucí cukrárny 183

Antonín Vřetionka, vedoucí masny 180

Jan Raška, vedoucí mléčného bufetu 185

Jaroslav Urbanec, vedoucí prodejny zeleniny 109

Jaroslav Václavík, vedoucí prodejny 994

Anna Adamusová, vedoucí mlékárny 993

Karel Cunda, vedoucí prodejny 929

Antonín Merta, vedoucí prodejny 995

Libuše Pavlásková, vedoucí prodejny 946

Za vzornou práci na úseku státního obchodu jsou odměněny :

A. Valečková, prodavačka prodejny 179 a

A. Ambrožová, vedoucí výroby mléčné jídelny

Slavnosti, manifestace a jiné veřejné akce

8.3.1957 oslavily také havířovské ženy MDŽ. Slavnost byla uspořádána v sále kina „Radost“, kde vedle našich školáků vystoupili i přední umělci opery státního divadla v Ostravě

(Taťána Arsenina, Olga Kirilová, Jaroslav Procházka, Jaroslav Skácel, Radoslav Svozil pod vedením šéfa ostravské opery prof. Vincourka). Zvláště zasloužilé ženy byly odměněny.

1.5. 1957 byl oslavován poprvé v Havířově radostně, všemi občany. Přes chladné počasí zúčastnilo se oslav na 10 000 lidí všech složek. Členové NF seřazeni v průvodu kráčeli vesele po Gottwaldově třídě až před budovu Pavky Korčagina,

kde byla postavena velká tribuna. V průvodu nechyběly ani různé atrakce, jako na příklad veliký padák, kolem něhož šli havířovští svazarmovci.

Odpoledne účinkovaly na pódiu před Korčaginem různé kulturní soubory. Mezi nimi také národopisný soubor „Ogaři“, jehož vystoupení v pěkných valašských krojích se občanům velmi líbilo.

13.11.1957 zemřel po krátké srdeční chorobě prezident republiky Antonín Zápotocký. MNV v Havířově spolu s MV KSČ a VNF vyzvali občany, aby uctili památku zemřelého prezidenta republiky Antonína Zápotockého účastí na smutečních tryznách, v Havířově III byl instalován katafalk v kulturním domě, v Havířově I a II v kině „Radost“. V určenou dobu přistupovali občané k podpisování kondolenčních listů a přinášeli květinové dary. Za účasti široké veřejnosti konaly se v sobotu v Havířově III a v neděli v Havířově I smuteční tryzny.

V pondělí 18.11.1957 v den pohřbu bylo uspořádáno smuteční shromáždění před budovou Pavky Korčagina, kde stál veliký katafalk před nímž se střídaly četné stráže zástupců všech složek NF. Havířovští občané se zde sešli ve 14.30, aby se za zvuků smutečních fanfár rozloučili s památkou prezidenta Antonína Zápotockého. V okamžiku, kdy vynášeli jeho tělo z Pražského Hradu, ustal na okamžik v celém státě všechny pohyb a sirény naposledy zazvučely na jeho počest.

24.11.1957 konala se v nově otevřené obřadní síni na Národním výboru „zlatá svatba“ Verunky a Václava Novosadových, kteří byli oddáni právě před padesáti lety 25.11.1907. Celý obřad byl uspořádán zajímavým a slavnostním způsobem. Protože oba manželé pocházejí z Halenkova z Valašska, byli oděni ve valašských krojích. Valašský národopisný soubor „Ogaři“ je doprovázel a zpíval písně jejich rodného kraje. Do obřadní síně je předvedl matrikář s. Přeček. Po uvítání a malé scénce, kdy jim dvě nejmenší vnoučátka blahopřála, promluvil s. předseda František Podoba. Zrekapituloval jejich životní pouť, která nebyla vždy lehká a poděkoval jim, že vychovali z dětí lidi čestné a věrné příslušníky dělnické třídy. Manželé Novosadovi měli jen jednoho syna, přijali však za vlastní tři opuštěné děti, kterým zemřela matka. Aby uživili tyto čtyři děti, jezdili za prací po celé vlasti. Na konci projevu jim s. předseda přál ještě mnoho krásných slunných dnů. Paní Verunka Novosadová poděkovala za oba manžele a oba se zapsali do pamětní knihy. Stařenka při tom povídala, že by si přála, aby rodáci z Halenkova viděli, jak si zde v našem městě váží starých lidí. S. předseda jí odpověděl, že k úctě ke starým lidem musíme lidi vychovat. Následovala malá kulturní vložka, blahopřání a předávání darů, kterou natáčela ostravská televize. Potom špalírem s valaškami, který utvořili „Ogaři“, vyšli oslavenci s příbuznými před Národní výbor a zde si zatancovali při valašské muzice. Po chvilce odešli v pestrém průvodu do synova bytu, kde nyní bydlí.

3.12.1957. Do tohoto dne bylo podáno 237 připomínek k dopisu ÚV KSČ. Občané poukazovali na příklad na nedostatky v zásobování, hlavně potravinami a navrhovali otevření nových prodejen. Připomínali nedostatek lékařů, jeslí, lékárn v Havířově III, nutnost výstavby nové nemocnice. Na úseku kultury byla požadována hlavně výstavba kulturního domu.

Občané volebního obvodu č. 16 si přáli, aby v Havířově byla zřízena odbočka záchytné protialkoholní stanice.

Socialistické soustředění

V našem městě bylo občany a organizacemi uzavřeno mnoho závazků, jednak v předvolební kampani, potom k 40. výročí VŘSR.

Bytostav, který provádí výstavbu našeho města, uzavřel celopodnikový závazek na odevzdání a překročení bytových jednotek. Závazek plní, bytové jednotky odevzdává na 105%.

Pracovníci SPÚ havířovského ateliéru uzavřeli závazek na zvýšení kapacit projektovaných bloků a na snížení nákladů na jednu bytovou jednotku v průměru o 12 730,- Kčs oproti ústavnímu limitu.

Naši občané uzavírali jednotlivě závazky na odpracování 3 281 hodiny na úpravě rekreačního střediska u Luciny, které provádí MNV v akci Z. V r. 1956 se hodnota vykonaného díla počítala na 89 500,- Kčs, letos na 90 000,- Kčs.

V minulém roce byl vyčištěn les v rozloze 520m², zřízeno 670m² chodníků, vybudována dvě pískoviště, zhotoveny dvoje houpačky, ohrazen dětský koutek, vybudována dvě hřiště na odbíjenou, instalováno 72 laviček, zavedeno 270m elektrického vedení, postaveno podium. Letos byl vybudován taneční parket a téměř dokončen hudební pavilon.

Zásahu na tom, že v akci Z bylo docíleno těchto pěkných výsledků mají hlavně učiliště č. 13, skupiny ČSČK za Havířov I a III, organizace PZKO, žáci a učitelé našich škol, příslušníci posádky a jednotlivci z řad občanů.

Na úseku soutěží Národních výborů uzavřel náš NV soutěž s NV v Novém Bohumíně, soutěží se na úseku zemědělském v plnění akce Z, na úseku finančním, kulturním, v práci výboru žen a v masově organizační práci. Soutěž byla vyhodnocena 7 : 5 pro Národní výbor v Havířově.

Na počest 40. výročí VŘSR uzavřel NV v Havířově tento socialistický závazek :

- 1) Zlepšenou prací volených orgánů s občany ve volebních obvodech a rozvinutím masově propagační práce na úseku placení daní a místních poplatků a daní docílí Místní národní výbor :
 - a) překročení plánovaných vlastních příjmů o 94 200,- Kč
 - b) překročení státních příjmů o 7 500,- Kčs
- 2) V rámci akce Z bude vytvořena hodnota díla, zejména dobrovolnou prací občanů, kteří uzavřeli 276 závazků na odpracování 3 281 hodiny nad rozpočtem zajištěnou částku 95 000,- Kčs
- 3) MNV zajistí rozšíření služeb pro obyvatelstvo zřízením opravny radiopřijímačů a elektrospotřebičů, dále drobné autodopravy nákladů a služby pro čištění domácností
- 4) K zlepšení prostředí pro občany použije NV nadplánovaných příjmů k sestavení dílčího doplňkového rozpočtu ve výši 101 700,- Kčs pro tyto akce :

provoz mateřské školy na bloku 23,

vybavení osmiletky v Havířově II
pořízení a instalace reproduktorů na náměstí
pořízení nových psacích strojů pro MNV
doplnění vybavení MNV nábytkem
přemístění a úprava sňatkové síně
dokončení úpravy požární zbrojnice.

Tento závazek byl projednán na schůzi finančně rozpočtové komise MNV dne 2.7.1957, ve schůzi rady MNV dne 9.7.1957 a na zasedání MNV dne 13.8.1957.

Výstavba obce

Provádění staveb

Přesto, že výstavbu města provádí jeden podnik, jsou zde dvě provozní střediska. Jedno pro I. a II. čtvrť, druhé pro čtvrť III. Následkem toho i plnění vytčeného plánu je každé části rozdílné. Jiným zdržením je to, že III. čtvrť projektuje dosud SUP Liberec. Zatím co v minulém roce bylo v našem městě odevzdáno do užívání 857 bytových jednotek a distribučních jednotek v letošním roce má být odevzdáno do užívání 712 bytů a 145 distribučních jednotek. Kromě toho odevzdávání bytových jednotek se děje bez fasádních omítek.

V letošním roce se mělo provést jen v Havířově I 72 000m² fasádních omítek, v Havířově III 13 500m². Provedení fasád však zaostává pro nedostatek fasádníků. Bez zajištění fasádních prací není však možno plynule pokračovat v konečné úpravě komunikací a terénních a sadových úprav. Bude tudíž nutné zajistit přesun kvalifikovaných sil z jiných krajů, nebo vyškolit dorost z mladých kádrů.

Z veřejných zařízení staví se v současné době dvě školy, a sice 17ti třídní v Havířově III a v Havířově II školský kombinát po 34 třídách. Dále se staví dvě zdravotnická střediska. V první čtvrti v bloku 4B a v III. čtvrti v bloku 95. Obě tato zdravotnická zařízení mají být v příštím roce dána do provozu.

V tomto roce byly předány školky v horní části města v bloku 21, 23, dále v bloku 15 a v bloku 93.

Ještě bude předána školka v bloku 11. Do provozu byly dány také jesle na bloku 23.

Jedním z největších nedostatků je zvláště v Havířově III nedostatek kulturních a společenských místností.

V Havířově III byl za účinné pomoci našich občanů vybudován kulturní dům z bývalé jídelny Havlíčkova Brodu. Občany a organizacemi bylo zde odpracováno 5 000 hodin.

V Havířově II byla dána do provozu restaurace v bloku 28, kde budou jednak restaurační místnosti i prodej jídel.

V Havířově III bude odevzdána restaurace v bloku 97. Ukázalo se, že důležitým nedostatkem při výstavbě je také nedostatečná výstavba veřejných záchodků, a to jak v první čtvrti, tak v třetí čtvrti. Přesto, že v Havířově III bylo toto zařízení projektováno v suterénu v bloku 95 a je již téměř hotové, nebude zpřístupněno veřejnosti. Vzhledem k umístění pod bytovkou zakázal okresní hygienik jeho

dokončení a užívání vůbec. Bytostav byl donucen začlenit do svého plánu výstavbu tohoto zařízení i v Havířově I a má být započato s pracemi ještě tohoto roku.

Úprava terénů

V Havířově III byl rovněž vykonán velký kus práce na úpravě terénů a dětských zařízení před bloky. V těchto pracích nutno ocenit iniciativu některých jednotlivců, např. s. Anděla Josef, s. Šumala, s. Viktora, s. Lask a jiných, kteří zde odpracovali mnoho hodin. Svépomocně zde byla rovněž prováděna hasičská zbrojnice.

Ceny

Pro zajímavost uvedu několik cen, s kterými přijdou do styku naši stavbaři.

Za jeden měsíc se v Havířově spotřebuje průměrně jeden milión cihel. Jedna cihla stojí 52,5 halíře.

Za jeden měsíc se spotřebuje průměrně 14 tisíc metrických centů cementu á 17,- Kčs, 900 metrických centů vápna v přibližně stejné ceně, 5,00 kubických metrů prken á 340,- Kčs. Štěrku, kterému se u nás říká „zlató“, a který se dováží z místa vzdáleného 20km spotřebuje se 5 až 8 tisíc kubických metrů á 81,- Kčs. Jeden běžný metr betonového obrubníku stojí 20,50 Kčs a 1m² dlaždic, které bohužel slouží často našim chlapcům za stavebnici a jsou tak znehodnocovány, stojí 36,- Kčs. Dle údaje z března 1957 výstavba jedné bytové jednotky stojí 95 tisíc korun.

Vodovod

Na jaře se kopal na Hlavní třídě přírodní řád beskydského vodovodu, aby se odstranily potíže s vodou. Byl prozatímně vystavěn náhradní přívod vody z pramenů Řetníka.

Koncem roku byla již pitná voda dodávána do Havířova ze dvou zdrojů, jednak z potoka Řetníka v oblasti Žermanic a jednak z jímací oblasti Šplúchov. Celková vydatnost těchto zdrojů představuje dodávku 3 900 kubíků za 24 hodin. Při dnešním počtu asi 25 000 obyvatel v Havířově to představuje spotřebu na osobu a den 154litrů pitné vody. Přesto, že toto množství by mělo zaručovat plynulou dodávku pitné vody až do nejvyšších pater, v poslední době opět se stávalo, že v horních patrech voda netekla. Částečně snad byly poruchy zaviněny nevhodným používáním horké vody. Jakmile byl totiž zahájen provoz vytápění ve městě a tím i příprava horké vody, dosud dostačující vodní tlaky rapidně klesaly a do vyšších pater už voda netekla. Pro nápravu tohoto stavu rada NV učinila dočasné opatření pro používání, nebo přípravu horké vody podle bloků a dní.

Počátkem roku 1958 má být beskydským přivaděčem přivedena do Havířova první voda v množství 40 až 60litrů za vteřinu, což představuje množství asi 180litrů na osobu a den. V roce 1959 dalších 30litrů stejně jako v r. 1960, takže celkem v roce 1960 má být v Havířově k dispozici 120litrů za vteřinu. Tato vydatnost zdroje pitné vody zaručuje zvýšení osobní spotřeby až na 200litrů na osobu a den.

Orientace ve městě

Pro orientaci ve městě zhotovili pracovníci odboru pro výstavbu dvě orientační tabule. Pro Havířov I a III je postavena na Gottwaldově třídě a pro Havířov III na začátku Dukelské ulice.

Očíslování domů

Rozhodnutím rady MNV bylo zavedeno nové očíslování domů a pojmenování ulic. Popisná čísla domů budou bílá na modrém podkladě a orientační čísla (čísla ulic) budou bílá na červeném podkladě.

Plyn

Od jara dělaly se výkopy v Havířově III. Plynostav Pardubice konečně začal zavádět nízkotlaký rozvod plynu i s přívodem středotlakým. Práce chce dokončit do konce roku.

Komunikační poměry

Autobusové spojení

Koncem listopadu 1957 byla zavedena místní autobusová doprava mezi Havířovem I a Havířovem III. Ráno jede první autobus v 7 hodin od bloku 10 kolem MNV, prodejny Kniha, směrem na Havířov III. V 7,20 hod. se autobus vrací. Další spoje až do 12,30 jezdí každou hodinu. Ve 14,50; 15,45 a 17,45 jezdí autobus jen k HUPZ čís.7 v Havířově III. Od HUPZ č.7 jezdí autobus v 16,15 a 18,15hod.

Spojení s Ostravou obstarávají i nadále ČSAD, které jezdí každých 20minut a v nárazových dobách každých 10minut.

Telefon, telegraf

Ve městě je zatím jen malá telefonní ústředna pro účastníky, kteří telefon nezbytně potřebují (jako NV, Bytostav, zdravotnická zařízení a podobně). Spojení mezi účastníky je prováděno automaticky, avšak s Ostravou je možno hovořit jen meziměstsky přes meziměstskou ústřednu v Ostravě. Telegramy jsou stále vyřizovány telefonem.

Poměry hospodářské

Výkup, nákup

Výkup zemědělských plodin probíhal v pořádku. Do měsíce září však nákup byl splněn jen mizivě. Výkup obilovin byl splněn na 100,4%. Co se úrody obilovin týče, sláma byla pěkná, obilí drobnější. Výkup brambor splněn na 88%. Podle výměry půdy zpřesněné k 31.8.1955 byl zemědělským referentem Fukalou

navržen plán rajonizace zemědělské výroby, která však předpokládá úplnou socializaci vesnice, takže v navržené formě bude moci být uskutečněna až v r. 1960, kdy má být dovršena socializace obce.

Orná půda – 180,14ha

Zemědělská půda – 256,31ha

	na orné půdě	ha výnos
Pšenice	17,00	22,70
Žito	15,00	22,73
Ječmen	2,00	22,15
Oves	14,00	21,85
Cukrovka	-	-
Brambory	17,00	173,04
Krmná řepa	4,00	420,00
Tuřín	2,00	450,00
Vojtěška, jetel	25,00	60,00
Ozimé směsky	3,00	180,00
Letní směska	3,00	180,00

Obecní hospodářství, komunální podniky

V roce 1957 zřídil MNV dvě opravny radiopřijímačů a ostatních elektrospotřebičů, v Havířově II blok 24 a v Havířově III u nádraží čís. 19. Dále autoopravnu MNV, vývěskovou a inzertní službu v kině „Radost“, opravnu kočárků – blok 29/13, opravnu prádla – blok 611 a povoznictví.

Všechny tyto provozovny provádějí jen služby občanstvu, nezaměřují se na výrobu.

Obchod

Do konce roku 1957 se velmi rozšířila síť prodejen v našem městě. Zatím, co v loňském roce bylo ještě nutno jezdit pro mnoho věcí do Ostravy, dostane se t. č. v Havířově koupit téměř vše.

Pro přehlednost uvádím seznam prodejen otevřených v Havířově do prosince 1957.

Havířov I

Potraviny, maso, mléko, zelenina	Stalingradská, bl.5 a 13 Gottwaldova, bl.9
Ryby, drůbež, uzeniny, pečivo	Gottwaldova, bl.9
Cukrárny	Stalingradská, bl.6 Gottwaldova, bl.9
Konfekce pánská, dámská, dětská	Gottwaldova, bl.10
Prádlo, bílé zboží, bytový textil, plení, dětské věci, galanterie	Gottwaldova, bl.1 a 10
Obuv a kožená galanterie	Gottwaldova, bl.10

Knihy	Gottwaldova, bl.1
Gramo-radio, elektro, nádobí, sklo a porcelán, železo a kuchyň.potřeby	Gottwaldova, bl.1
Drogerie	Stalingradská, bl.12
Papírnictví	Stalingradská, bl.5
Hračky	Stalingradská, bl.12
Hodiny, klenoty	Gottwaldova, bl.10
Květinářství	Gottwaldova, bl.10
Havířov II	
Potraviny, maso, mléko, zelenina	Gottwaldova, bl.19
Drogerie	Gottwaldova, bl.27
Papírnictví	Gottwaldova, bl.27
Havířov III	
Potraviny, maso, mléko	SNP, bl.93
Zelenina	Nám. 9.května, bl.A,B
Cukrárna	Nám. 9.května, bl.B
Konfekce pánská, dámská, dětská	Nám. 9.května, bl.A
Prádlo, bílé zboží, byt.textil, pletení, dětské věci, galanterie	SNP, bl.93
Obuv, kožená galanterie	Nám. 9.května, bl.B
Gramo-radio, elektro, nádobí, sklo a porcelán, železo, kuchyň.potřeby a nábytek	SNP, bl.93
Drogerie	Nám. 9.května, bl.A
Papírnictví	SNP, bl.93

Během příštího roku má být zásobování ještě zlepšeno o celou řadu nových prodejen.

Sociální poměry

Sociální poměry některých rodin v našem městě bohužel nejsou ideální. I když hmotná úroveň ve většině domácností je poměrně dobrá, o čemž svědčí např. počet radiopřijímačů, jichž bylo v březnu 1957 na havířovské poště přihlášeno 4 100 a televizorů, jichž bylo ke stejnému datu ohlášeno 1 402, dochází stále k narušování občanského soužití, ať už vlivem alkoholismu, zanedbávání výchovy, nebo z jiných příčin. Dochází k případům, že rodiče si přijdou stěžovat do školy, nebo přímo na stanici VB, protože si neví rady s dětmi. Místní neperiodický list „Informátor“ uveřejnil zprávu odboru pro vnitřní věci při NV. Tento odbor, do jehož pravomoci spadají také věci trestního práva správního a trestní komise, potrestal svého času jistou občanku z Havířova III, protože neposílala nezletilou dceru pravidelně do školy a trpěla, aby se toulala po tanečních zábavách. Při předvolání na NV brala dotyčná výtku na lehkou váhu. Za nějaký čas, když již dcerka školu vyšla, přišla si s pláčem stěžovat, že si s ní neví

rady, že nechce pracovat a toulá se po nocích. Takové bývají následky nesvědomitě výchovy.

Jindy opět ženy přijdou na SNB a dožadují se ochrany VB před svými muži, kteří se vrátili domů ve značně podnapilém stavu. Jsou to všechno smutné jevy v životě našeho města. Je zarážející, že se vyskytují v tak hojné míře právě ve městě s tak nízkým průměrným věkem. Tak na příklad v obvodu MěNV a ONV v Ostravě – venkov je po Ostravě v Havířově nejvíce mravně narušených rodin a rozvrácených manželství.

Vyskytují se také u nás případy nezaviněné nouze, kdy musí zasáhnout NV. Aby bylo pomoheno občanům, kteří z různých příčin upadli do bídy, vyplácí NV jednorázové podpory do výše 300Kčs. Tak například od 1.3.1957 vyplatil NV 11 občanům, kteří nezaviněně upadli do bídy 3 268,80Kčs. Pro pracovní neschopnost zaviněnou nemocí 11 občanům bylo vyplaceno 3 450,-Kčs. 24 ženám, jejichž mužové byli dočasně uvězněni pro různé přestupky, jako opilství, krádeže, znásilnění a které nemohly nastoupit do zaměstnání, protože mají malé děti, bylo vyplaceno 8 415,-Kčs. 23 přestárlým a nemocným lidem bylo vyplaceno 7 900,-Kčs.

Poměry lidopisné

Narození, úmrtí, sňatky, změny v počtu obyvatel

V roce 1957 bylo v Havířově uzavřeno 97 sňatků. Není bez zajímavosti, že 33% obyvatel našeho města tvoří děti a mládež do 14 let.

Do pěti škol, které zde máme, chodí 2 665 dětí, z toho 462 do prvních tříd.

Na počátku výstavby města v r. 1947 žilo zde 2 000 obyvatel. Tento počet vzrostl ke dni 31.12.1955 na 16 640 osob, k 30.6.1956 na 18 931 osob a v březnu 1957 bylo v Havířově již kolem 23 000 lidí.

Z celkového počtu obyvatel různých národností bylo v dubnu 1957 pouze 53,4% z Ostravska, 7,5% přišlo z Olomouckého kraje, 6,6% z Brněnského kraje, 5,9% z Gottwaldovského kraje, 8,8% z dalších českých krajů a 15,4% z krajů slovenských.

Lidové zvyky, humor, nářečí

Havířovský humor se vybíjí hlavně ve vtipech na různé nedostatky ve výstavbě města. Tak na příklad zde koloval vtíp na často se opakující zjev, že totiž včera udělaná terénní úprava se příštího dne opět rozkope.

Je sobota k poledni. Na silnici v plném pracovním tempu se dodělává poslední kus asfaltu. Přichází muž s krumpáčem a povídá: „Tuž, rubte synci, rubte, ať to možem v pondělí rozkopat, to sme zapomněli připojit kanál“.

Zdravotnictví

Epidemie, očkování

V lednu 1957 vypukla ve městě epidemie tzv. asijské chřipky, která se projevuje celkovou ochablostí a vysokými horečkami. V říjnu a listopadu se chřipka opět vrátila a školy byly dočasně uzavřeny, aby se zamezilo přenášení nemoci alespoň mezi dětmi a mládeží (od 29.ledna do 2.února se nevyučovalo ve všech školách ostravského okresu pro šíření chřipkové epidemie, od 10. – 12. října 1957 nařídil krajský hygienik v důsledku chřipkové epidemie okamžitou karanténu 1 – 5 postupných ročníků, od 16. – 26. října byla celá škola pro šíření chřipky uzavřena).

Na jaře vyhlásilo ministerstvo zdravotnictví rozsáhlou akci očkování proti obrně, která probíhá i v Havířově. Protože se v našem státě vyskytuje obrna ve větších epidemiích každých pět let a naposledy se vyskytla v r. 1953, měla by se opakovat v roce 1958. Aby se tomu předešlo, podniká náš stát tuto velkolepou akci na ochranu dětí. Bylo zakoupeno sérum v Kanadě za mnoho miliónů korun a budou očkovány všechny děti předškolního věku, rozené před 1. říjnem 1956 a všichni žáci prvních tříd všeobecně vzdělávacích škol.

Péče o žáky

Ve školním roce 1956 – 57 byli žáci pod dohledem školního lékaře Dr. Holeše. Na počátku roku se všichni podrobili všeobecné prohlídce. Během roku navštívili ÚNZ, oddělení krční a nosní a všem byl prohlédnut a opraven chrup.

Žáci 1 – 5 postupného ročníku byli očkováni koncem května proti dětské obrně.

Príslušné ročníky se podrobily očkování proti neštovicím. V květnu 1957 prohlédl Dr. Kovář žactvo 2. tříd a žáky cvičící v ZTV.

Poměry kulturní

Školy

Do září 1957 byly v Havířově otevřeny tyto školy :

1. jedenáctiletá střední škola s 19 učebnami, kde se vyučuje t. č. 26 tříd s 1 030 žáky. Výnosem ze dne 27.6.1956 č. j. 19539/56 – A – II dalo Ministerstvo školství a kultury souhlas, aby od 1.9.1956 byla osmiletka přeměněna v jedenáctiletou střední školu s devátým postupným ročníkem ve školním roce 1956 – 57.

Jedna osmiletá střední škola v Havířově I s 16 učebnami, kde se vyučuje 26 tříd s 919 žáky a jedna osmiletka v Havířově III s 20 učebnami pro 34 tříd s 1 238 žáky.

Polská národní škola s třemi třídami s 87 žáky.

Zvláštní škola s 3 učebnami pro 7 tříd se 103 žáky, 3 třídy jsou vyučovány v klubovnách domu družin a jedna třída v kabinetě.

V prostorách MNV v budově Pavky Korčagina je hudební škola, která má 5 učitelů. Tato škola zahájila činnost v roce 1956 s třemi učiteli a 90 žáky. V roce 1957 počet učitelů stoupl. Stoupl i počet žáků na 150. T. č. (září 1957) má škola 7 učitelů a jen čtyři učebny, což působí značné obtíže.

OSS Havířov, počet učitelů

V roce 1956 – 57 bylo nově ustanoveno na této škole 11 učitelů. Celkem má škola 34 učitelů. Ředitelkou školy je s. Božena Němcová, zástupci jsou Miloslav Kučířek a Květoslav Kaczor.

Stav žactva

Na počátku roku 1956 – 57 měla škola 1057 žáků, na konci 1049 žáků.

Počet žáků české národnosti	933
Počet žáků slovenské národnosti	102
Počet žáků ruské národnosti	3
Počet žáků polské národnosti	2
Počet žáků maďarské národnosti	9

Z celkového počtu se přihlásilo 213, tj. 26,6% do náboženství.

PO

PO uspořádala v době maďarských událostí besídku ve prospěch fondu solidarity. Celkem bylo fondu odevzdáno 2 100 Kč. Funkcí skupinové vedoucí PO byla pověřena učitelka Rutová. Podařilo se zajistit a vybavit několik místností ve vedlejší budově školy pro činnost PO. Oddíloví vedoucí byli získáni z hornického učiliště a z ČSM a 9 z řad mladých učitelů. Dále za podpory SRPŠ byli získány za oddílové vedoucí dvě matky a jeden otec. Celkem bylo založeno 15 oddílů, počet pionýrů vzrostl na 450, tj. 65,3%.

DM

V družině mládeže byla zřízena dvě oddělení pro 99 dětí, jejichž počet klesl koncem roku na 65 dětí. V družině byl dodržován režim dne, aby si děti zvykly na pravidelnou přípravu na vyučování i na odpočinek. Zvláštní péče byla věnována dodržování osobní hygieny, slušnému stolování a šetření veřejného majetku.

Prospěch žáků

Na konci školního roku prospělo na škole 974 žáků, tj. 93,83%, neprospělo 48, tj. 4,62%, nebylo klasifikováno 11 žáků, 16 žákům byla povolena opravná zkouška. 18% žáků 6 – 8 postupového ročníku prospělo s vyznamenáním.

SRPŠ

Sdružení rodičů a přátel školy uspořádalo 6 třídních schůzek a 5 členských schůzí. Byla vyhlášena soutěž v účasti rodičů na schůzích SRPŠ. Nejpěknějšího výsledku dosáhli rodiče žáků 2.D třídy, kde byla tř. učitelka Kantorová. Kromě toho se

SRPŠ zabývalo přednáškovou činností na svých. schůzích a ve spolupráci s ředitelstvem školy byla uspořádána rodičovská univerzita I. stupně, na kterou se přihlásilo celkem 105 rodičů.

SRPŠ pomáhalo organizačně zajišťovat všechny větší podniky školy, jako divadelní představení „Čarovné dudy“ a „Neohrožený Mikeš“, slavnost k uvítání „Děda Mráze“, prvomájovém průvodu, radostného odpoledne pro děti k MDD. Na konci školního roku věnovalo SRPŠ knihy nejlepším žákům v ceně 1380,- Kčs, pro hudební kroužek zakoupilo basu za 1 500 Kčs., ředitelnu a sborovnu vybavilo záclonami. Na dárky „Dědy Mráze“ věnovalo 5 542,-Kčs a na pohoštění dětí při MDD 3 200,-Kčs.

1. OSŠ Havířov I, počet učitelů

K 1.9.1956 bylo na škole 20 učitelů. Od 1.9.1957 bylo zde ustanoveno 15 nových učitelů. Dva odešli. Ředitelem školy je s. J. Helštýn.

Stav žactva

Na počátku roku 1956 – 57 měla škola 703 žáků, 30.září 1957 1030 žáků.

Počet žáků české národnosti	939
Počet žáků slovenské národnosti	82
Počet žáků polské národnosti	5
Počet žáků řecké, makedonské, bulharské národnosti	4

PO

Koncem roku 1956 – 57 bylo v PO organizováno 75% žáků od 3. do 8. třídy. Byly zde však neustálé potíže s vedoucími a proto nebylo možno dosáhnout žádoucí úrovně. V rámci pionýrské organizace vznikly zájmové kroužky. Nově zavedené předměty, jako ruční práce, praktická práce v dílnách, práce v domácnosti, zájmovou činnost dětí značně podporovaly. Žáci pracovali v kroužku mičurinském, turistickém, šachovém, loutkářském, pěveckém a recitačním. K 30. září 1957 bylo 10 zájmových kroužků a ve 12 oddílech bylo 343 pionýrů, tj. 76,3%.

ČSM

V listopadu 1956 byla na škole založena učitelská organizace ČSM, která si vytkla za cíl rozšiřování obecného vzdělání členů a péči o PO a ČSM.

Žáci se přihlásili do žakovské organizace ČSM stoprocentně. K 30. září 1957 byly na škole 4 skupiny se 127 členy ČSM (92,5%). Pedagogickým poradcem byl stanovený prof. Novotný. Skupina rozvinula rozsáhlou kulturní činnost. Uspořádala několik besed a rozhlasových relací. Vznikl kroužek tančení, který se přihlásil do STM a kroužek divadelní.

Prospěch žactva, SRPŠ

Po provedení opravných zkoušek prospělo ze 777 žáků 708 žáků, tj. 91,1%, neprospělo 63 žáků, nebylo klasifikováno 6 žáků.

Spolupráce s rodiči spočívala hlavně v různých akcích (Děda Mráz, MDD, dva společenské večírky) a ve finanční pomoci rodičů škole. Z prostředků SRPŠ byla zakoupena pro školu hoblice, skříňky s náradím, fotografický zvětšovací aparát, sada závitníků – 2450,-Kčs. Všem vystupujícím žákům a nejlepším žákům v každé třídě byla věnována kniha.

MěPS uspořádala s úspěchem pro rodiče rodičovskou univerzitu s propagačně pedagogickým zaměřením. 5 přednášek vyslechlo 465 rodičů.

Zapojení školy do spolupráce s veřejností a naopak

Žáci se zapojili do předvolební kampaně, pomohli upravovat hřiště, organizovali úpravu okolí školy, odpracovali zimní brigádu u Bytostavu a nejvyšší ročníky se v plném počtu přihlásily na chmelovou brigádu. 15 žáků vykonávalo v PO funkci pionýrských vedoucích, 4 žáci byli výpomocnými cvičiteli v Tatranu. V lednu uzavřela I.OSŠ patronátní smlouvu se závodním klubem Bytostavu v Havířově. S kombajnovou úderkou ČsČK velkodůlu Zárubek udržovala škola písemný styk. Školu navštívili zástupci místní posádky a určili instruktora pro vyučování branné výchovy a zapůjčili pomůcky. Žáci opět předvedli kulturní programy při MDŽ, při volbách, na ustavujících schůzích ONV a MNV.

Představitelé ONV a MNV předali 5. června třem pionýrům a ČSM knížky na památku prvního zasedání.

Brigády

V akci zvelebování škol a jejich okolí odpracovali žáci a učitelé 472 hodin. Na různých brigádách v obci 726 hodin a 100 hodin na brigádách zemědělských a u Bytostavu.

Sběr

Za školní rok 1956 - 57 nasbírala I.OSŠ 2 450kg odpadových surovin, průměrně 31,3kg na žáka. Pro zaktivizování sběru byla vyhlášena soutěž ve sběru od 1.3. do 31.5.

OB, kulturně osvětová zařízení

Zatímco koncem roku 1956 se činnost OB soustředila převážně na rozšíření rady OB a na zřizování různých kroužků a kurzů při OB, dochází v srpnu 1957 k určité změně. Někteří členové rady OB jsou odvoláni a jsou navrženi jiní. Ve vedení OB nastává změna. Pro Havířov I a II je ustanoven s. Kutal a pro Havířov III s. Borovec. V říjnu 1957 je jmenován nový správce V. Klimeš. S. Klimeš dal

konkrétní náplň výhledovým plánům OB po stránce organizační, ideové i kulturně výchovné. Pro nemoc byl však nucen se vedení OB vzdát. Po s. Klimešovi byl schválen radou MNV za zatímního správce s Borovec, za tajemníka s. Kubal.

Práci osvětové besedy ztěžovaly stále mnohé překážky. Havířovu chybí na příklad kulturní místnosti, prostředky na kulturu, není zde kulturní a společenský dům, atd. Jsou zde však provizoria, kde je možno kulturní a společenský život organizovat. Je nutno říci, že se pomalu organizovat začíná. Svědčí o tom celá řada akcí, které zpestřily život havířovských občanů během roku 1957. Tak na

příklad zcela pěkně se rozběhla činnost některých kroužků : kroužku pěveckého „Dalibor“, pod vedením s. Kalusové, dále rytmického, pod vedením s. Hartlové, dramatického, který vedl s. Polášek, esperantského, pod vedením s. Schwebbera a jiných.

U příležitosti 2. výročí města od 23.12. do 5.1. byla uspořádána fotoamatérská výstava o vzniku a životě města.

Začátkem prosince mladí básníci, spisovatelé a malíři Ostravska ve spolupráci s lidovou knihovnou připravili večer poezie a prózy. Z prací mladých ostravských autorů L. Javorského, V. Juřiny, F. Lazurit, J. Veselského, M. Plachého a J. Šiguta. Současně otevřeli výstavu posledních prací malířů Radana Kuchaře a L.Z. Pospíšila.

Různé

Cizinecký ruch

Havířov navštěvují poměrně často různé delegace cizinců, kteří sem přijíždějí, aby si prohlédli výstavbu města. Během roku 1957 navštívily město tyto delegace :

7/5	Bulharská parlamentní delegace
12/5	Italská delegace KSJUV
12/6	Arménská, Rumunská parlamentní delegace
22/6	Francouzští novináři
24/6	Belgický zástupce ÚV KSB
16/5	Dr. František Kahuda, ministr školství
14/6	Vyšší průmyslová škola Báňská Bystrica
26/6	Návštěva sovětských občanů

V prosinci 1957 navštívila esperantský kroužek v Havířově rakouská esperantistka T.G. Byla to první zahraniční esperantistka, která u nás v Havířově byla. Vyprávěla o své vlasti a mírovém esperantském hnutí v Rakousku a o touze prostých rakouských občanů po míru. Naše město se jí velmi líbilo.

Úrazy

10.11. došlo před budovou Pavky Korčagina k neštěstí. Model letadla, který byl mládencem z Havířova III roztáčen v kruhu na laně a létal tak dosti vysoko k radosti přihlížejících dětí i dospělých, nešťastnou náhodou spadl a smrtelně zranil na hlavě chlapečka, který v nemocnici zemřel. Letadélko bylo tímto způsobem pouštěno již několikrát a děti se sbíhaly z celého okolí, aby tuto atrakci shlédly. Nikdo netušil, že jednoho z dychtivých diváků to bude stát život.

Zápis za rok 1957 vypracovala : Dr. M. Nováková

Ilustrovala :

Přepsala : Ema Volná

Převzal :

1958

Správa obce

Doplňovací volby

Dne 13. dubna šli obyvatelé nových obvodů našeho města k volebním urnám, aby zvolili své zástupce do NV. Volili také občane těch obvodů, jejichž zástupci nemohli svou funkci dále zastávat.

Šlo celkem o 26 obvodů, doplněný NV čítá 121 členů.

Činnost MNV

Aby se zapojil do osvětové i správní práce široký okruh občanů, byly ustanoveny v jednotlivých obvodech uliční výbory. Ve schůzích uličních výborů se řeší spory a problémy občanského soužití, debatuje se zde o výstavbě města, občané jsou zapojováni do různých brigád při terénních úpravách a podobně.

MNV informuje uliční výbory o všech svých usneseních a hodnotí pravidelně jejich práci. Důkaz, že tato práce je úspěšná a zaslouží pochvaly je výsledek uličního výboru č. 1, který vybudoval ve svém obvodu dětské hřiště a zřídil houpačky pro děti. Pěkná je také snaha některých uličních výborů (např. č. 10) zařizovat ve volných prostorách, ve sklepích tzv. kulturní místnosti, kde jsou dětem promítány filmy a kde lze organizovat drobné kulturní akce. Tak např. uliční výbor č. 11 zorganizoval takto dětské divadelní skupinky a uspořádal pro občany besedy s lékaři a soudci z lidu.

Uliční výbory vykonaly již v Havířově mnoho prospěšné práce.

Komise

Zcela nová je komise pro cikánskou otázku. Má 7 členů. Provedla návštěvu cikánských rodin, jejichž příslušníci pracovali u podniků provádějících stavbu města, i ostatních rodin, prověřila jejich bytové poměry, zjistila počet dětí školou povinných a vypracovala návrh opatření, která bude nutno v tomto směru provést do konce listopadu. Jde hlavně o zajištění docházky dětí do škol (20 žáků), dále o zlepšení hygienických podmínek bydlení, zvláště na Stavařově, v evidenci osob cikánského původu, bydlících v budově Pavky Korčagina v souvislosti se zajištěním zápisu o kurz pro negramotné.

Protialkoholní poradna

Vzhledem k tomu, že se v našem městě dosti často setkáváme s alkoholismem, byla ustavena protialkoholní komise při MNV, která se má zabývat nezdravými výstřelky pramenícími z tohoto sociálního zla. Počáteční působení této komise bylo dosti obtížné. Do první protialkoholní poradny se nedostavil totiž ani jeden občan.

Bude třeba úzké spolupráce mezi občany města, aby práce této komise byla úspěšná a blahodárná a aby bylo tak pomoheno mnohým občanům, jimž alkohol narušuje pracovní morálku, podlamuje síly a rozvrací rodinu.

Důležitá usnesení

Dne 4.3.1958 ve svém usnesení žádá rada NV, aby v rámci výstavby byl řešen i vstup do města. Dále upozorňuje na přelidněnost bytů v Havířově. Dvoupokojové byty, které se většinou staví, neumožňují růst rodiny a rada proto žádá, aby ke dvoupokojovým bytům byl přiřazen kabinet, což by vyřešilo problémy rodin s dospívajícími dětmi.

8.4.1958 Rada NV schválila vyhlášení měsíce dubna za měsíc jarního úklidu, slíbila zajištění zavezení a asanace skládky odpadků.

6.5.1958 Rada na základě projednání rozboru zaměstnanosti obyvatel v Havířově, uložila vedoucím funkcionářům, aby předložili rozbor zaměstnanosti ONV a KNV s požadavkem o zajištění cca 1 000 pracovních příležitostí pro ženy v Havířově, do roku 1965 a dalších 1 000 míst do roku 1970 v rámci výstavby nových závodů v ostravském kraji.

3.6.1958 Rada ukládá odboru výstavby, aby projednal s komisí pro ozelenění nutnost prověření velikosti a stáří stromků, které se vysazují a doporučuje, aby v Havířově byly vysazovány stromky vzrostlejší.

30.9.1958 Na své schůzi 30.9.1958 usnesl se MNV na několika důležitých opatřeních. Byla např. řešena cikánská otázka a bylo rozhodnuto, že bude ustavena komise pro cikánskou otázku, která vypracuje plán pro převýchovu cikánských rodin, trvale bydlících v Havířově a že bude ostře bojovat proti rasismu.

Vzhledem k růstu počtu dětí projedná s s. Gibovem urychlení dokončení stavby škol a bude se trvat na dodatečné zahrnutí projektu zvláštní školy do 6. etapy výstavby a na zařazení technického projektu 17třídní školy, školy polské a školy hudební.

Je totiž skutečně nutné zajistit stavbu škol v předstihu. I při otevření dalších dvou škol se neustále školy musí učit na dvě směny a je zde vážné nebezpečí, které není vůbec nadsazeno, ale přesně vypočteno, že v letech 1959 až 1960 situace bude tak kritická, že se bude muset přikročit ke 3směnnému vyučování.

Zvláště palčivá je výstavba zvláštní školy, neboť stále přibývá dětí, které musí do této školy docházet. Dnešní stav je 125 dětí.

Dále bylo hovořeno o odvozu odpadků, který stále není uspokojující. Následkem poruchy na Dukle a tím přerušení navážky haldoviny na skládku, zabředly se tam dva Kuka vozy. Služba čištění města upozornila na silný zápach šířící se ze skládky odpadků.

7.10.1958 Rada prověřila funkcionáře, aby vypracovali návrh na umístění „Tesly“ buď v budově Pavky Korčagina, nebo v novém objektu a po předložení plánů příslušným činitelům, aby byla vytvořena delegace, která by ministra o přijetí a návrh s ním projednala.

2.12.1958 Rada doporučuje zasedání schválit vyhlášku o udržování sjízdnosti silnic i v zimě a ukládá svolat příslušné činitele MH a s nimi vyhlášku projednat.

Veřejný život

Výbor žen

Výbor žen v našem městě vyvíjel bohatou činnost. Vysílal své členky do sociální komise, do občanského aktivu, do protialkoholní komise, vysílal aktivistky do stálých komisí, do sborů občanských kontrolorů i do uličních výborů. Vzhledem k tomu, že ve městě je malá pracovní příležitost v místě pro ženy a že přesto podniky přijímají pracovnice z jiných míst, pořídil VŽ seznam žen s odbornou kvalifikací a provedl spolu s komisí pracovních sil průzkum možností zaměstnat ženy v n. p. Bytostav.

VŽ pomáhal při výkupu obilovin i sena. Připravil kurzy šití, střihání, vaření, otevření dětského koutku.

Výbor žen v únoru 1958 přijal výzvu ústeckých žen, aby se všechny ženy naší republiky zúčastnily akce nazvané : „Cesta na světový kongres Mezinárodní federace demokratických žen vyšitá kvítka“. Pro ženy Blízkého a Dálkého východu i lat. Ameriky bude totiž problém uhradit cestu na kongres svým zástupkyním, a tak ústecké ženy přišly s návrhem, aby se vyšívaly kapesníčky, které budou zaslány ženským organizacím do jiných zemí. Ty je rozprodají a získají peníze na cestu.

Rada MNV

Na schůzi 11.2. byl schválen návrh obchodní komise k vyhlášení socialistické soutěže mezi prodejny o putovní vlajku MNV „Vzorná provozovna města Havířova“. Soutěž byla vyhlášena na základě připomínek občanů o nedostacích, které se stále v naší distribuci vyskytují.

1. máj

V předvečer svátku práce byly ve všech vhodných místnostech předmájové taneční zábavy a před budovou Pavky Korčagina večerní ohňostroj s veselíci.

V den 1.máje byl uspořádán mohutný průvod a po projevu promenádní koncert. Odpoledne byl před budovou Pavky Korčagina bohatý kulturní a zábavní pořad.

Poměry hospodářské

Komunály

1.dubna byl MNV vytvořen v Havířově podnik Komunálních služeb. Tomuto havířovskému závodu bude podléhat 23 vyčleněných provozoven oblasti okresu Ostrava – venkov. Budou to na příklad sběrný prádla, provozovny malířství a natěračství, fotoateliéry, sklenářství, pohřební služba, holičství a kadernictví, květinová síň, dámské a panské krejčovství. Byla rovněž zřízena elektroopravna, která provádí veškeré opravy elektrospotřebičů, stavby hromosvodů, televizních antén atd. s počtem zaměstnanců 132.

4.dubna byly dány do provozu dva osobní vozy pro autotaxi.

Prodejny

Ke dni 28.února 1958 bylo v Havířově 72 prodejen, 3 restaurace, 3 hostince, 1 vinárna a mléčný bufet.

Polní hospodářství

Protože je stále vykupována půda pro další výstavbu města jeví se velký úbytek orné půdy. Podle soupisu ploch jeví se skutečný stav orné půdy ke dni 1.1.1958 119,25ha. Na tuto výměru je v Havířově celkem 205 zemědělců, z toho 133 zemědělců do 0,55ha, 55 zemědělců od 0,50ha a 17 zemědělců nad 2ha. Z toho je patrné, že u nás převládá malovýroba a vzhledem stálému úbytku zemědělské půdy není také možno provádět socializaci zemědělství, proto v Havířově dosud nebylo založeno JZD.

Poměry lidopisné

Obyvatelstvo

Ke dni 31.12.1957 bydlelo měste Havířově celkem 25 300 obyvatel. Včetně obcí, na jejichž území Havířov vznikl, jde o :

Havířov	25 300 obyvatel
Šenov	4 990 obyvatel
Šumbark	920 obyvatel
Dolní Bludovice	2 140 obyvatel
Celkem	33 350 obyvatel

V květnu 1958 byl v Havířově průměrný věk 22,88 roků
muži 22,94 roků
ženy 22,81 roků

Velkým problémem havířovským zůstává stále fluktuace, kterou způsobují přechodní pracovníci na dolech a ve stavebnictví. Podle dosavadních zkušeností jednou z hlavních příčin proč pracovníci odcházejí z dolů a stěhují se z Havířova je i malá příležitost zaměstnání žen. Stejná příčina odchodu do jiných krajů je u mladých mužů i to, že zde nemají možnost založit rodiny, protože nebylo dostatek dospívajících dívek. Na území města byly např. 3 učiliště, tito mladí muži zde pracovali do vojenské prezenční služby a pak šli pryč.

Kulturní poměry

Školy

Na úseku všeobecně vzdělávacích škol v současné době máme:

1 jedenáctiletku s 19 učebnami, ve kterých se vyučuje 17 tříd se 604 žáky

5 osmiletých středních škol (proti 2 loňským), z toho osmiletka v Havířově I, Švermova ulice (řed. S. Helštýn), 19 učeben, kde se učí 21 tříd se 701 žákem, 4 třídy mají vyučování na směny

OSŠ v Havířově I, Komsomolská ulice (řed. s. Koziorek) má 17 učeben, kde se vyučuje 21 tříd se 607 žáky. I zde 4 třídy mají vyučování na směny. Je zde také 9. postupný ročník, kde kromě výuky praktické znalosti pro život získávají děvčata (v počtu 20) znalosti od šití po vaření.

Další OSŠ je v září předaná budova v novém školním kombinátě v Havířově II, Školní ulice (řed. s. Sklenářová), kde je 19 učeben, kde se učí 21 tříd s 737 žáky. Kapacita již nestačí.

V Havířově III je OSŠ na ulici Pionýrů (řed. s. Němcová), je zde 18 učeben a 5 učeben v provizoriu v obytném bloku. V nich se vyučuje 22 tříd se 783 žáky. Zde na OSŠ v hlavní budově je umístěna od 1. září také polská národní škola, která má k dispozici 3 učebny, kde se vyučují 3 třídy s 88 žáky.

8. září t. r. byla v Havířově III na Jarošově ulici předána do užívání v pořadí již 5. osmiletka s 19 učebnami, v nichž se vyučuje 18 tříd se 647 žáky (řed. s. Kučírek)

V Havířově I v budově školského kombinátu je provizorně umístěna zvláštní škola s 7 učebnami, v nichž se vyučuje 9 tříd se vzrůstajícími stavy žáků – dnes 125 dětí.

V Havířově I v budově MNV (v budově Pavky Korčagina v pravém křídle) je umístěna ve 2. patře hudební škola, která má jen 6 učeben (bývalé kancelářské místnosti). Učitelů je 8, včetně ředitele. Hudební škola potřebuje alespoň 11 místností, již dnes má 223 žáků,

v přípravném ročníku je 76 žáků

na klavír se učí 96 žáků

na harmoniku 7 žáků

na housle 44 žáků

na dětský sólo zpěv chodí 12 žáků

Na jedenáctiletce (s. řed. Bernatík) vyučuje 27 učitelů, 5 správních zaměstnanců.

Na OSŠ Havířov I, Švermova ulice (s. řed. Helštýn) je 24 učitelů, 10 správních zaměstnanců.

Na OSŠ Havířov I, Komsomolská ulice (řed. s. Koziorek) je 24 učitelů, 7 správních zaměstnanců.

Na OSŠ Havířov II, Školní ulice (řed. s. Sklenářová) je 24 učitelů, 5 správních zaměstnanců.

Na OSŠ Havířov III, ulice Pionýrů (řed. s. Němcová) je 26 učitelů, 15 správních zaměstnanců

Polská národní škola, Havířov III (řed. s. Bulawa) má 3 učitele

OSŠ Havířov III, Jarošova ulice (řed. s. Kučírek) má 21 učitelů, 5 správních zaměstnanců

Zvláštní škola, Havířov I, Komsomolská ulice (řed. s. Guňka) má 10 učitelů

Hudební škola, Havířov I, (řed. s. Štyvar) má 8 učitelů, 1 správního zaměstnance

Na předprázdninové jedenáctiletce (řed. s. Helštýn) bylo 1091 žáků, z toho 1049 prospělo, 65 s vyznamenáním, neprospělo 51 žáků.

OSŠ Havířov III (řed. s. Němcová) bylo 1282 žáků, 1203 prospělo, 70 žáků neprospělo.

Na zvláštní škole se 113 žáků 105 prospělo.

Hudební škola měla 105 žáků, z nich 39 s výborným prospěchem, 66 prospělo.

V současné době máme v provozu 2 družiny mládeže pro děti zaměstnaných matek s kuchyněmi a jídelnami.

Jednu v Havířově I na školském kombinátě, kde je ve výchově 119 žáků, zatím co na stravu chodí 271 dětí.

Družina v Havířově III má ve výchově 90 dětí, na stravu chodí 2x tolik.

Provoz v družinách je od 7 – 17 hodin i v době prázdnin.

PO

Ve městě je 1 500 pionýrů, tj. asi 75% dětí pionýrského věku. Práce se zlepšila, byl vyřešen nedostatek vedoucích.

OSŠ Havířov III, ul. Pionýrů má 23 pionýrských vedoucích, z toho 16 mladých učitelek, zbytek rodiče.

170 pionýrů, 4 svazáci získali stužku Mladý budovatel.

Na jedenáctiletce bylo získáno z řad ČSM 59 chlapců děvčat jako vedoucí, pomocníci a aktivisté při vedení pionýrských oddílů.

Na OSŠ Komsomolská ulice 60% dětí získalo stužku Mladý budovatel.

ČSM

ČSM při jedenáctiletce má 140 členů. Ačkoli je skupina velmi mladá, její kroužky pracovaly velmi úspěšně. Byly to kroužky : politický, Fučíkova odznaku, divadelní a taneční. Skupina uspořádala zdařilý karneval, večer Mozartovy hudby a jiné zdařilé akce.

SRPŠ

Rodičovská sdružení pomáhají školám hmotně i v politicko – osvětové a uvědomovací činnosti přednáškami, besedami, divadelními představeními. Má to však jeden háček. SRPŠ to je vlastně skupina obětavých rodičů, kteří jsou ochotni pomáhat za cenu největších osobních obětí. Ne všichni rodiče mají však o školu zájem, jsou i takoví, kteří školu podceňují, ba ignorují a přesto, že si mnohdy neví s dětmi rady, do školy nepřijdou. Máme v Havířově 4 355 žáků, na členských schůzích SRPŠ a na třídních schůzkách to však vypadá často nepřiměřeně tomuto počtu. Je nutné, aby se SRPŠ stala vpravdě masovými organizacemi.

Patronáty

Je třeba, XI. sjezd KSČ na to klade velký důraz, aby každá škola navázala spojení s některým výrobním závodem a vzájemně s ním spolupracovala.

Jedenáctiletka v Havířově II sjednala podrobnou smlouvu s rekultivačním střediskem OKR v Dolní Suché, které umožní exkurze s praktickými ukázkami práce v zemědělství. Dále patron poskytne škole vzorky umělých hnojiv, pozemek k pokusům s umělými hnojivy, vzorky pěstovaných plodin ke školním pokusům.

Zajistí dopravu žáků na pracoviště a zpět, zaplatí vykonanou práci dle platných norem, věnuje odpadový materiál pro dílny, v rámci možností zástupci závodu se zúčastní důležitých školních akcí na požádání školy atd.

Naproti tomu škola se zavazuje přispívat kulturně vzdělávací činností.

Mateřské školy

Pokud jde o jejich výstavbu je vybavenost města mateřskými školami dobrá. Do září 1958 od počátku výstavby města jsme převzali od stavební výroby celkem 11 mateřských škol s počtem 31 tříd pro 930 dětí.

Z toho počtu byly 3 mateřské školy s 9 třídami převedeny pro jiné účely a to : mateřská škola na 8. bloku jako dětský domov od 1.1.1957, mateřská škola na bloku 21 v roce 1957 pro účely celotýdenní mateřské školy a mateřská škola na bloku 11 pro účely Osvětové besedy.

To značí, že máme teď k dispozici 8 mateřských škol s 22 třídami. K 1.9.1958 bylo v provozu 16 tříd s 523 dětmi.

V letošním roce budou otevřeny ještě 3 další třídy. Jsou zde ještě potíže s vybavováním mateřských škol. Jen vybavení 1 třídy základním nábytkem (bez vybavení šaten a dalšího příslušenství) stojí 23 800 Kčs. Kromě toho nájemné a topení na našich mateřských školách představuje opravdu vysoké položky. Tak např. za 1. pololetí bylo jen za nájem a topení zapláceno 68 300,- Kčs, takže částka rozpočtovaná na odvětví mateřských škol na rok 1958 byla v 1. pololetí přečerpana a bylo nutno zaslat některé faktury na ONV k refakturaci.

Do roku 1960 máme mít včetně objektů převedených pro jiné účely v Havířově 16 mateřských škol se 45 třídami pro 1230 dětí. Tolik o školách v našem městě.

OB

Vlastní kulturní činnost OB se rozvíjela jednak v zakládání zájmových kroužků a dále v pořádání zábav pro širokou veřejnost.

Při OB je kroužek esperantský, loutkářský, rytmický, je tam dechové těleso (22 členů), jsou tam pořádány hudební kurzy, vytvořil se fotokroužek, jehož členové spolupracují s red. radou Havířovského informátora, dále kroužek akvaristů. V bloku 11 byla upravena loutková scénka pro naše nejmenší. Svou činnost zahájila 16.února hrou „Ponocný a strašidla“. Dále pracuje pěvecký kroužek „Dalibor“.

Lidová knihovna

V lednu 1958 vlastnila L.K. knižní fond 7 388 svazků. Celkem bylo vypůjčeno 8 202 knih 1 213 čtenáři, z toho 468 mládeže.

Knihovna uspořádala během roku celou řadu přednášek. V okresním D.O. bylo zřízeno dětské oddělení s čítárnou.

Dobrovolná tělesná výchova

V tělovýchovné jednotě Tatran cvičilo 222 žáků 1 – 5 tříd, 73 žáků 6 – 8 tříd a 10 žáků z 9 – 10 tříd. Cvičení se konalo v tělocvičně školy a na hřišti 2x týdně. Jako

vedoucí byli ponejvíce učitelé. Žáci 10 tříd utvořili turistický kroužek a kroužek košíkové a odbíjené, kroužek ZTV. Při PO kroužek taneční, soubor vedla s. V. Olšanská. V krajském kole STM se umístil kroužek na 2. místě s tancem „Bulba“.

Výstavní síň

8.července byla na Gottwaldově třídě v bloku 34 otevřena stálá výtavní síň a nová prodejna Českého fondu výtvarných umělců. Otevřením této prodejny byl učiněn první krok k rozšiřování uměleckých děl do domácností našich havířovských občanů, kde stále ještě převládá výtvarný brak, dosud tak často nabízený a z neznalosti kupovaný.

V nové prodejně lze zakoupit díla akademických malířů na měsíční splátky tak, aby obraz byl splacen do jednoho roku. Takže dnes si může již každá havířovská domácnost dovolit mít ve svém bytě uměleckou výzdobu.

„Prodaná nevěsta“

31.8.1958 u příležitosti otevření přírodního divadla v Havířově (u Lučiny) byla uvedena opavskou operou „Prodaná nevěsta“. Nedostatkem bylo, že představení se zúčastnilo jen 500 diváků.

KPU

Dne 2.září 1958 byl založen v našem městě s. Štyvarem, ředitelem hudební školy a s. Bartuškou, vedoucím prodejny „Dílo“ Klub přátel umění, který si vytknul za cíl seznamování širokých vrstev našich občanů se všemi druhy umění. Svou činnost zahájil cyklem koncertů, na kterých vystoupili přední českoslovenští umělci.

Na 1. abonentním koncertu vystoupil koncertní mistr, houslista Bruno Bělčík, doprovázený prof. Františkem Rauchem.

Dále přijel do Havířova český nonet, který se právě vrátil z vítězného zájezdu do Jihoafrické unie.

Po koncertech konala se vždy v kavárně „Na nábřeží“ beseda s umělci, kteří vyprávěli své zajímavé zážitky ze zájezdů do zahraničí.

KPU zavedl také pravidelné besedy Klubu přátel umění, které se konaly každou středu a kde byly promítány krátké filmy ze života výtvarných umělců, kde se hovořilo s představiteli různých uměleckých oborů o hudbě, o literatuře, architektuře a podobně.

Kulturní zařízení ve městě

Ve vlastním městě Havířově jsou t. č. k dispozici tato kulturní zařízení :

- 1) Kino v Havířově I pro 450 osob, které pořádá 3 představení denně
- 2) a v neděli 5 představení
- 3) Provizorní kino v Havířově III pro 220 osob, upravené ze schůzovací místnosti bývalé jídelny národního podniku Pozemní stavby Havlíčkův Brod, které bylo však provozně i hygienicky závadné a bude proto adaptováno. Pro tuto adaptaci byla od sdružení OKD získána částka

150 000,-Kčs. Provádět ji bude firma „Okresní stavební podnik“. Výrobní skupina spolu s mistrem výrobního výcviku OV – 13, kteří si akci zařadí do svého plánu práce a budou na ní pracovat v normálních směnách. Mistr bude zároveň vedoucí stavby.

- 4) Společenský sál v Havířově III, adaptovaný rovněž z bývalé jídelny Pozemních staveb Havlíčkův Brod.

Vzhledem k tomu, že ve městě žije 25 300 obyvatel a že zde dosud není divadelního sála a v městské části I a II ani není společenského sálu pro pořádání větších společenských akcí, je to věru málo.

Dnešní stav obyvatel i výhled do roku 1960, kdy zde má být 141 000 obyvatel si nutně vyžaduje stavbu kulturního domu.

Výstavba obce

Závazky Svazu architektů

V měsíci červnu se rozhodli příslušníci Svazu architektů ČSR v Havířově uzavřít jako dar k výsledkům jednání XI. sjezdu KSC tyto závazky v rámci akce zvelebení města :

- 1) Přeprocování investičního úkolu požární zbrojnice v Havířově III – Ing. Igor Svoboda
- 2) Úprava lesíka a rekreačního střediska u Lučiny – arch. Karel Traub
- 3) Autobusová čekárna v Havířově III – Ing. Blažej Heiser
- 4) Terénní úprava u kulturního domu v Havířově III – Ing. Ota Waller
- 5) Dětské hřiště u Lučiny – Ing. Milan Hartl
- 6) Bufet u Lučiny – Ing. Radim Dejmal
- 7) Provádění aktivního dozoru při stavbě letního kina – Ing. Jindřich Burger
- 8) Vypracování investičního úkolu na nemocnici v Havířově a komunálního zahradnictví v Havířově – Ing. Zdeněk Špaček
- 9) Spolupráce na dokončení pohotovostního sídliště v Dolní Suché a vypracování plánu rodinné výstavby u pohotovostního sídliště. Uspořádání přednášek o výstavbě Havířova v Horní Suché, Karviné VI a Čes. Těšíně – Ing. B. Firla.

Soutěže

V soutěži o vzornou provozovnu města Havířova zvítězila ve druhém čtvrtletí prodejna papírnictví v Havířově II, kde je vedoucím s. Josef Mokrejš.

Různé

V prosinci 1958 navštívila Havířov maďarská vládní delegace. Město bylo slavnostně vyzdobeno.

Děti ze škol tvořily špalíry. Ulice byly kropeny hadicemi a bláto seškrábáno.

Při vjezdu do Havířova III a Havířova I byly umístěny transparenty v obou jazycích.

Návštěva vzácných hostů proběhla ve velmi přátelském ovzduší.

Zápis za rok 1958 vypracovala : Dr. M. Nováková

Ilustrovala :

Přepsala : Ema Volná

Převzal :

1959

ŽIVOTOPIS

Narodila jsem se ve Frýdlantě nad Ostravicí roku 1926. Otec byl tehdy velitelem četnické stanice – vysvětlení častého stěhování.

V roce 1933 byl nejprve přeložen do Karviné, kde jsme zůstali do září 1938 – zabrání Těšínska beckovskými fašisty. Museli jsme se vrátit zpět do Frýdlantu a spolu s další rodinou žili v domácnosti strýce. Téměř po půl roce se stěhujeme do Kunčic pod Ondřejníkem, zanedlouho do Velkých Bílovic a po dvou letech do Napajedla, kde jsme zůstali do konce války. Odtud se vracíme zpět do Karviné koncem roku 1945.

V roce 1948 byl otec - zproštěn služby a odchází pracovat na Velkodůl 1.máj (dříve Barbora) v Karviné 2, kde setrval do svých 70 let – 12 roků. Dnes, kdy ani jako důchodce nemůže zůstat bez práce, je velmi platným členem občanského výboru v Karviné 2.

Prohlížím – li svá vysvědčení, není bez zajímavosti, že první a část druhé třídy má razítko Frýdlant nad Ostravicí, zbytek obecné školy a první třída měšťanské Karviná, druhá Frýdlant, třetí Velké Bílovice, jednoroční učební kurz Podivín, dvouletá odborná škola pro ženská povolání Napajedla, živnostenská pracovna Uherské Hradiště a po tříleté praxi v dámském krejčovství Masarykův státní ústav ke vzdělání učitelek odborných škol pro ženská povolání Brno.

Poslední typ školy čtenáři napoví, jaké povolání jsem si zvolila. Avšak ještě před maturitou nám bylo oznámeno, že odborné školy budou zrušeny a během prázdnin se máme „přeškolit“ na učitelky škol národních, nebo mateřských. Proto 1. září 1949 nastupuji jako výpomocná učitelka, teprve po externí maturitě jako učitelka na národní škole v Karviné 2 – Jindřichova kolonie. Po dvou letech jsem školu při pedagogické škole v Orlové, po třech letech na Pedagogický institut v Ostravě a po dvou letech (zrušením katedry výrobní práce) nastupuji 3. září 1962 na základní devítiletou střední školu v Havířově IV, ulice Vítězslava Nezvala. Protože mi není uznána aprobace pro vyučování v 6. – 9. třídě, studuji dálkově. Zbývá dodat, jak se tedy já, laik, dostávám ke psaní kroniky. O tom v „Doslovu“ za zápisem roku 1961.

Pozn. kronikáře : - dán do výslužby

Odkud jsem čerpala materiál, spolupracovníci.

1. Komplexní rozbor činnosti jednotlivých odborů Městského národního výboru
 - a) místního hospodářství (obchod, doprava, podniky společného stravování, bytové záležitosti aj.)
 - b) zemědělství – zpracoval s. Budík, učitel základní devítileté školy v Havířově – Bludovicích
2. Komplexní rozbor Komunálních služeb města Havířova a elektrárny v Havířově – Suché
3. Zápis rad Městského národního výboru

- a) správa města – hlavní část zpracovala tajemnice Městského národního výboru s. Dagmar Palachová
- b) výstavba
- c) tělovýchova a sport
- d) kulturně osvětová zařízení – zpracovala s. Pavla Myšková, učitelka základní devítileté školy v Havířově IV, ul. V. Nezvala
- e) školství – hlavní část zpracoval s. Blažek, učitel základní devítileté školy v Havířově III, ul. Pionýrů

4. Různé

„Hlasy Havířova“, tisk, brožury

Ústní podání – historický nástin vývoje města – Ing. arch. Zdeňka Špačka, ředitele Krajského ústavu pro výstavbu měst a vesnic v Ostravě – hlavního projektanta Havířova

Část připravované studie o Havířovu s. R. Prokopem, odb. asistentem Pedagogického institutu v Ostravě – viz historický nástin vývoje obyvatel
Politický život města ve zpracování s. Z. Zusky, politického pracovníka Krajského výboru strany v Ostravě.

Zprávy ze závodů – plynárny 28. října v Havířově – Suché.

Podklady pro přehled o peněžnictví opatřeny ze Státní spořitelny, pobočky v Havířově.

Všem, kdož pomáhali, můj nejvřelejší dík!

Poděkování patří vedení školy (řed. . Bílkovi, zástupci s. Plecháčovi), členům učitelského sboru základní devítileté školy v Havířově IV, ul.

V. Nezvala, za pochopení při dokončování zápisů i s. Mil. Myškovi, odb. as. Pedagogického institutu v Ostravě za odborné rady.

Závěrem několik slov vysvětlení :

Přes všechnu snahu a dobrou vůli nemohla jsem sehnat potřebný materiál pro zápisy některých částí – zejména roku 1959, částečně i roku 1960 – proto souhrnné zprávy;

V úvodní části „Historického nástinu vývoje města“ vycházím z fakt, uvedených v „Úvodu“ zápisu roku 1956, neboť s jeho obsahem jsem se seznámila teprve počátkem března 1963, kdy jsem dostala do rukou kroniku se zápisy let 1957, 1958. Ponechávám původní znění této kapitoly úmyslně – chci čtenáři předložit celkový přehled s výhledem do budoucna.

V textu užívám zkratky (charakteristický rys doby), jejich vysvětlení je však za každou částí.

Podrobnější zprávy možno vyhledat v příručkách, brožurách aj. – „Přílohy ke kronice“ – jejichž seznam opět uvádím za jednotlivými kapitolami.

HISTORICKÝ NÁSTIN VÝVOJE MĚSTA A JEHO OBYVATEL

Vývoj města

Po dvouletém plánu vyplynula nutnost umístění nových pracovníků v hornictví. Každý závod si vybral místo, na kterém mýnil postavit za rok určitý počet bytů. Tuto výstavbu sídliště nikdo komplexně neřídil, nikdo se o nic nestaral. Byla to sídliště bez jakékoliv vybavenosti – jejich výstavbu usměrňovaly jen názory a návrhy podniků. V podstatě šlo o noclehárny. Příkladem těchto sídlišť jsou dnešní sídliště v Havířově – Suché, Šumbarku, sídliště Šenov – Šumbark, Ostrava – Poruba.

Když se spočítaly všechny náklady na zařízení potřebné pro několik obytných bloků (kanalizace, zdroj vody, plynu, atp.), zjistilo se, že jde o velké sumy, přičemž získané životní prostředí neposkytovalo nic, kromě vlastního bydlení.

V této době, v roce 1951, byl referentem odboru výstavby Krajského národního výboru v Ostravě Ing. arch. Vladimír Meduna, dnes profesor a rektor Vysoké školy technické v Brně. Soudruh Meduna vyvolal (prostřednictvím města) revizi stávající výstavby s návrhem změny drobné sídlištní výstavby ve větší celky. Po projednání a schválení KNV a po usnesení vlády o výstavbě socialistických měst na Ostravsku, bylo započato s projekcí a s výstavbou tří sídlištních celků : Poruba v ostravské části ostravsko – karvinské pánve, Havířov v orlovské a Karviná – Stalingrad, Ráj pro část karvinskou.

Z uvedených sídlištních celků navazují dva na starou zástavbu (Ostrava, Karviná) – jedině Havířov je budován jako nové samostatné město, bez vazby na starou zástavbu.

Proč vznikl právě v těchto místech?

Hlavním kriteriem pro umístění nových sídlištních celků bylo :

Zásoby uhlí a vyhovující dojíždění pracovníků do zaměstnání.

Uhelné sloje se táhnou od Odry k Beskydám do Polska a dolů na Příbor. Vycházelo se z požadavku, aby vzdálenost dojíždějících do zaměstnání nepřesahovala zhruba 30 minut. Z těchto hledisek bylo proto třeba vytvořit mezi oblastí Karviná – Místek nový sídlištní útvar. Nejprve se vycházelo z možnosti využití starých bytových fondů (Ostrava, Karviná, Místek). Když tyto byly nedostačující, bylo nutno řešit otázku novou výstavbou – ale v takovém místě, které by nebylo poddolováno, kde by nedocházelo k poklesům půdy a tím k poškozování budov. O vyhledání takového místa rozhodovalo uložení vrstev uhlí. Tak na příklad Poruba u Ostravy je vystavěna na území, kde se uhlí nevyskytuje (za Odrou). Pokud se týká Havířova – v této oblasti došlo k tektonické poruše , která měla za následek, že v prostoru Dolní Datyně, Havířova – Bludovic a Albrechtic se uhlí dostalo místy do hloubek až 1 200m pod terénem. Této tektonické poruše se říká

porucha bludovická. I kdyby v budoucnu došlo k dolování, účinky činnosti by se vůbec neprojevíly na povrchových škodách.

Závěr : uhlí a dojíždka byly dva hlavní faktory.

K nim přistupuje řada dalších. Především napojení na dopravu, tj. na dopravu železniční (železniční trať Ostrava – Český Těšín), na dopravu silniční (silnice číslo 11 : Ostrava – Český Těšín na Slovensko). Havířov má tedy umístění po dopravní stránce velmi výhodné.

Další faktory : zásobování energií a vodou, a to tak, aby nebyly daleko zdroje tepla, plynu a elektřiny (v sousední Dolní Suché teplárna, čistírna plynu – v Karviné elektrárna). Pokud jde o zajištění vody – tento problém byl poměrně nejobtížnější (slabá stránka celé ostravské pánve; v těžebné oblasti je nedostatek vody). Zásobování vodou se mohlo řešit pouze přívodem vody z Beskyd, tak zvaným beskydským přivaděčem.

Dále : přírodní, hygienické a terénní podmínky. V prostoru Šumbark – Bludovice se vyskytuje táhlý terénní jazyk mezi Lučinou a Sušánkou. Terén je asi 30 – 40 m nad údolím Lučiny, takže území není zasahováno mlhami (je naopak dobře provětráváno) a má výhodné přírodní okolí (zalesnění prakticky ze tří stran : sever, východ, jih). Na Lučině u města má být vybudována přehrada – odtud název části města „Na nábreží“. Nejen výhodné přírodní podmínky blízkého okolí, ale i možnost rekreačních zájezdů do blízkých Beskyd i slovenských hor. To byly důvody pro založení města Havířova.

Proč forma města?

Vyplyvá z toho, že určité vybavení možno vybudovat a je provozně hospodárné, pro určitý počet obyvatel. Plné vybavení města, včetně divadla (činohry) umožňuje asi 50 000 obyvatel.

K myšlence výstavby socialistických měst na Ostravsku dochází v roce 1951. V roce 1952 se začíná projektovat a současně stavět. Výstavba však začíná bez směrného plánu, pouze dle konceptu projektantů.

Směrný plán, který byl vypracován během výstavby (začal se zpracovávat v roce 1954, dokončen v lednu 1956, schválen však mnohem později) zachytil některé skutečnosti prvních etap, konkrétně I. až III.

V tomtéž roce (1952) zřídil KNV sekretariát pro výstavbu socialistických měst, kde byla přímo projekční složka (pracovala v budově KNV v Ostravě, pod vedením Ing. Vladimíra Meduny). Na tomto pracovišti byly zpracovány konceptní generely všech tří měst, tedy i Havířova. Na generelu Havířova pracovali : Ing. arch. Drahomír Machát, Ing. arch. Rudolf Spáčil, Ing. arch. Otakar Nový. Současně se zpracoval zastavovací plán 1. etapy, na kterém pracovali : Ing. arch. Zdeněk Špaček, Ing. arch. Drahomír Machát, Ing. arch. Rudolf Spáčil, Ing. arch. Otakar Nový. Současně se zpracoval zastavovací

plán 1. etapy, na kterém pracovali : Ing. arch. Zdeněk Špaček, Ing. arch. Drahomír Machát, Ing. arch. Rudolf Spáčil.

Byly zpracovány i technické projekty inženýrských zařízení, tzn. komunikace, vodovody, plynovody, kanalizace a projekty bytové výstavby. Inženýrské projekty zpracoval Stavoprojekt Ostrava, bytovou výstavbu Stavoprojekt České Budějovice a Olomouc. Projekty byly ihned předány stavební výrobě – Pozemní stavby Opava a Brno, které zahájily výstavbu ještě v roce 1952. Vzhledem k současnosti projekce a výroby, nebylo možno vybudovat celoměstské definitivní zdroje tepla, vody a elektrického proudu. Proto byla 1. etapa vytápěna lokálně (kamny) do doby, než byl vybudován teplovod z elektrárny v Dolní Suché. Voda byla napojena na místní studny z Dolních Bludovic a Šumbarku, než bylo vybudováno provizorní napojení na orlovský vodovod a definitivní beskydský přivaděč.

Jedině plyn byl definitivně napojen na čistírnu plynu v Dolní Suché. Kanalizace byla vypouštěna do rybníku pod Šumbarkem, odtud dále do Lučiny (proto ona libá vůně, která v té době obtěžovala cestující při jízdě autobusem do Ostravy!).

Tato etapa, tj. část dnešního Havířova I a II, měla ve výstavbě současně vybavenost (kino „Radost“, restaurace „Na nábřeží“, mateřské školy, školský kombinát, jesle, potravinářské prodejny) – do užívání však byly předány později než byty – s ohledem na obtížnější výzdobu. První byty byly dokončeny v roce 1953, vybavenost postupně od roku 1954. Nejpozději byly provedeny komunikace a sadové úpravy.

Ještě před rozhodnutím o výstavbě města byl v roce 1951-52 v jeho prostoru postaven internát pro učně ostravsko-karvinských dolů, nesoucí jméno Pavky Korčagina. Tento byl při řešení města vkomponován do jeho organismu. Před výstavbou byly vybudovány i bloky tzv. sídliště Šenov-Šumbark (dnešní III. čtvrť) bez jakékoliv vybavenosti. I toto sídliště bylo zahrnuto do organismu města, doplněno o další objekty a potřebnou vybavenost.

Zastavovací plán Havířova III zpracoval Stavoprojekt Ostrava (inž. arch. Zdeněk Špaček, inž. arch. Drahomír Machát), projekty inženýrských zařízení a projekty občanské vybavenosti i bytů zpracoval Stavoprojekt Liberec.

Výstavba : Pozemní stavby Havlíčkův Brod, později Bytostav, který vznikl jako podnik ostravsko-karvinských dolů (delimitací stavební správy Pozemních staveb Brno a Havlíčkův Brod). Po určité době přešel Bytostav pod řízení ministerstva stavebnictví a po územní reorganizaci (v roce 1960) mezi podniky, řízené Krajským národním výborem v Ostravě.

Celková výstavba Havířova rozdělena do 8 etap

1. etapa

Součástí výstavby 1. etapy byl „Stavařov“ s jídelnou (dnešní kulturní dům Bytostavu) : 3 bloky, které sloužily a slouží k ubytování „stavařů“ – bloky vystavěny jako první obytné domy.

Celá výstavba vyrůstala z minimálních provizorií. Než byl vystavěn „Stavařov“, byly přechodnými ubikacemi objekty u kostela, které slouží dodnes jako skladiště. Výrobě byly předány i některé objekty státního statku (naproti kostela) jako dílny a skladiště. Vybudováno výkladiště u nádraží, garáže.

Proti myšlence nových měst se objevily různé protinávhrhy, které se snažily jejich výstavbu ohrozit. Podařilo se to celkem v době procesu se Slánským, kdy došlo k zastavení příprav výstavby socialistických měst. Vznikly kontraverze mezi ústředními orgány, které byly vyjasněny tím, že došlo k pozvání sovětských expertů (arch. Verigin z Leningradu). Expertiza potvrdila správnost soustředění výstavby do tří měst, takže zanedlouho bylo pokračováno na dalších projektech i ve výstavbě (prakticky „na černo“).

2. etapa

2. etapa vyprojektována v roce 1953 – zastavovací plán a inženýrská zařízení provedl Stavoprojekt Ostrava (inž. arch. Zdeněk Špaček, inž. arch. Drahomír Machát). Objekty, tj. bytová a občanská výstavba, Stavoprojekt Olomouc. Výstavbu prováděly Pozemní stavby Opava.

3. etapa

Projekt zpracován v roce 1954 – zastavovací plán a inženýrská zařízení Stavoprojekt Ostrava (inž. arch. Zdeněk Špaček, inž. arch. Josef Kellner), objekty a občanskou vybavenost projektoval Stavoprojekt Brno, Praha a Ostrava. Stavěly Pozemní stavby Opava a Bytostav.

V této době se organizovalo pracoviště, respektive ateliér, přímo na staveništi v Havířově nábořem většinou mladých (nejmladšímu 26, nejstaršímu 35 let) projektantů z Prahy a z Brna. Tak vznikl ateliér Stavoprojektu Ostrava v Havířově, který zajišťoval projekty dalších etap. Původně byl umístěn společně se stavební výrobou na Stavbařově – po čase přestěhován (stavební výroba potřebovala místnosti pro ubytování zaměstnanců) do bytů na bloku č. 8. V roce 1959 pracoviště ateliéru v Havířově zrušeno (následkem reorganizace projektových prací) a přestěhováno do budovy Stavoprojektu v Ostravě.

Projektanti ateliéru se zapojili i do práce MNV, aby pomohli realizovat život v navržených městských celcích a naopak, aby zkušenosti z praktického života aplikovali do dalších projektů.

Poslanci města byli : inž. arch. Miloš Kratina, inž. arch. Zdeněk Špaček, Ferdinand Dobeš, inž. arch. Otto Walter, Leopold Szotek, Vlasta Uhlířová. Kromě toho byl s. Špaček členem rady MNV a s. Kratina poslancem ONV.

4. etapa

Od 4. etapy dokumentace komplexně zpracována ateliérem v Havířově a schvalována radou KNV, respektive vládou ČSR.

4.etapa rozdělena na A, B – tvoří s centrem města jeden celek. Projekty v roce 1955 – 56 , generální projektant Stavoprojekt v Ostravě; zastavovací plán zpracovali inž. arch. Radim Dejmal, inž. arch. Igor Svoboda a inž. arch. Blažej Heiser. Výstavbu prováděl Bytostav, objekty projektoval Státní projektový ústav.

Součástí této etapy je telekomunikační ústředna (projektoval s. Svoboda – postavena) a pekárna bílého pečiva – staví se.

5. etapa

Projekty v roce 1957 – skládá se z 2 okrsků (2. okrsku IV. Čtvrť a 2. okrsku V. čtvrť). První okrsek zpracoval inž. arch. Otto Walter, druhý inž. arch. Milan Hartl.

V 1. okrsku – věžové domy na ulici Leninově v Havířově IV (blok 62 o 11 podlažích, blok 64 – 9 podlaží), situována jedna mateřská škola, jedny jesle, KSmH (blok 62 a 64) a na ulici Pavlovově (v bloku 63) umístěno obvodní zdravotní středisko.

2. okrsek – škola (střední průmyslová škola hutnická a dnešní ZDŠ 1. – 5. p. r.) na ulici Makarenkově; z vybavenosti mateřská škola a jesle, které nejsou realizovány, na ulici Zápotockého (blok 57) rozestavěna restaurace a kavárna s bufetem, obchody. Ve 2. okrsku postavena první panelová výstavba v Havířově i v kraji vůbec – celkem 8 bloků – stavěly Pozemní stavby v Ostravě. Od této doby provádí výstavbu Bytostav.

6.A etapa

Projekt v roce 1958 – 3. a 4. okrsek IV. čtvrť zastavovací plán inž. arch. Jindřich Burger a inž. arch. Milan Hartl; celkem asi 1 500 bytů.

Z důležitějších staveb : věžový dům na ulici Dimitrovově (u bloku 76), který ukončuje Leningradskou třídu, věžový dům na ulici Bludovické (bloku 101A), jako samostatný celek realizován objekt prodejny potravin typu C (samoobsluha), objekt jeslí, dvě 17ti třídní školy, dům družiny mládeže, dvě mateřské školy.

U 6. etapy svépomocí postaveny garáže podle zastavovacího plánu. V této části bylo poprvé začato s blokopanelovou výstavbou ze struskopemzobetonu. Výstavba není dosud dokončena – probíhá dokončování fasád na ulici Bludovické (blok 101A) a terénních úprav.

6.B etapa

1. okrsek VI. čtvrti - projekt v roce 1958 – inž. arch. Blažej Heiser. Věžový dům o 11 podlažích s mateřskou školou, částečně vestavěnou, dva objekty KSmH, které nejsou dosud realizovány. Okrsek není stavebně dokončen – chybí fasády, dva objekty KSmH a terénní úpravy. Snaha zachovat se setkala jen s částečným úspěchem – během výstavby některé stromy zahynuly.

7.A etapa

Projektováno v roce 1959 – inž. arch. Karel Traub – 1 100 bytů. 3 věžové domy (blok 148 s restaurací, blok 132 s mateřskou školou, blok 127).

U věžového domu na ulici Leninově (bl. 148) použito litého betonu s posuvným bedněním. Z dalších staveb : 24třídní škola, potravinářské středisko typu C (samoobsluha) na ulici 1.máje (u bloku 125), řešeny jesle, prodejna galanterie na ulici Zápotockého (u bloku 129), prodejny místního hospodářství na ulici Turgeněvově (u bloku 131) – počínaje jeslemi není realizováno. Pod nynější ulicí Majakovského se nachází mulda se struhou, která byla zasypána.

7.B etapa

Projekt vypracován v roce 1960 – přes 1 500 bytů – inž. arch. Zdeněk Špaček. Dva bodové domy s výměňikovými stanicemi o 9 podlažích, z cihel. Zbývající obytné domy z blokopanelu. Z vybavenosti není postaveno nic a jsou plánovány : dvě mateřské koly, jeden školský kombinát, tj. dvě školy po 17 třídách s družinou mládeže, potravinářské středisko typu C (samoobsluha) na ulici 40. výročí KSČ (u bloku 171), jesle, fotolaboratoř na ulici Zápotockého (u bloku 169), velkoprodejna Pramen s mléčným bufetem na ulici Lumumbově (u bloku 161B). Plánovaná výstavba kulturního domu, pošty, lékárny a restaurace na ulici 40. výročí KSČ (u bloku 171) se přesouvá. Příslušné prostory budou doplněny bytovou výstavbou.

Vlastní výstavba objektů začala v roce 1961, bytová výstavba předána do užívání v roce 1962. Nejsou dokončeny inženýrské sítě a terénní úpravy.

8.A etapa

Projektoval inž. arch. Josef Kellner v roce 1960. Z nejdůležitějších staveb : 12ti podlažní dům s potravinářským střediskem – není dosud realizován, stejně jako mateřská škola. 3 bodové domy – z blokopanelu.

8.B etapa

Projektováno v roce 1960 – 61 – inž. arch. Otto Walter. Projekt se začal zpracovávat jako experimentální okrsek podle usnesení Krajského výboru strany ze září 1960. Usnesení nebylo zajišťováno, jak ze strany KNV, tak i ze strany ostatních partnerů investiční výstavby. Proto došlo k tomu, že původní záměr je realizován pouze v omezeném rozsahu.

V tomto experimentálním okrsku měly být vyzkoušeny následující problémy :

1. Nový způsob řešení obytného okrsku s vyloučením domovní vybavenosti z obytných domů kromě sklepů a kočárkárén. Tyto jsou soustředěny do tzv. pavilónů obytných skupin. Jde o umístění prádelny, klubovny, dílny, prostorů pro prodejní automaty (rohlíky, mléko aj.).
2. Technologie bytových staveb je řešena z blokopanelů ze starých typů – v roce 1963 mají být realizovány 3 bloky jako prototypy z nových typů s vyšším standardem (40m² obytné plochy a 60% tří a vícepokojových bytů). Občanská vybavenost se projektuje a bude realizovat jako montovaná ze struskopemzobetonových prvků.
3. U inženýrských zařízení je použito tzv. kolektorů – betonových kanálů, kde jsou vedeny všechny inženýrské sítě kromě kanalisace a plynu. Kanály jsou průlezné, takže umožňují jakoukoliv údržbu potrubí bez rozkopávání terénu.

Zatím probíhá výstavba předstihových veřejných investic a několika obytných Bloků blokopanelové technologie.

Městské centrum

Projektováno v roce 1958 – 59. Vycházelo se ze směrného plánu. Vypsána celostátní soutěž, vypsána KNV. Podle vítězného návrhu, který vypracoval prof. Emanuel Hruška z Bratislavy, byl zpracován podrobný plán centra – provedl inž. arch. Bronislav Firla. Dle toho vypracován úvodní projekt kolektivem pod vedením hlavního architekta inž. Zdeňka Špačka a hlavního inženýra Miloše Kratiny.

Členy kolektivu byli : inž. arch. Bronislav Firla
inž. arch. Milan Hartl
inž. arch. Igor Svoboda
inž. arch. Blaho Heiser
inž. arch. Radim Dejmal
arch. Karel Traub
inž. Adolf Balon
inž. Jindřich Jendřulek

Úvodní projekt řeší zástavbu prostorů městského centra z bytových objektů s vestavenou vybaveností a samostatných objektů : divadla, radnice a hotelu. Prostory jsou řešeny v samostatných útvarech dle funkční náplně. Hlavní shromažďovací prostor s budovou radnice a premiérovým kinem je oddělen od dopravy. Klidný, parkově upravený prostor s budovou divadla s otevřením na nábřeží. Prostor dopravní při křižovatce s umístěním distribučních zařízení (obchodní dům, dům potravin „Labužník“, zařízení pro služby – Dům služeb, spořitelna). Tržní náměstí a prostor rezervy pro vyšší městskou vybavenost zatím parkově upraven.

Realisováno :

Dům potravin „Labužník“, na Fibichově ulici se staví blok 33B s Domem služeb a věžovým domem o 13 podlažích; začala se výstavba bloku 34C na ulici Dělnické, kde má být umístěna spořitelna.

Blok 56 se společenským domem a varieté na ulici Zápotockého je vyprojektován – není však ve výstavbě. Totéž platí o bloku 45 na ulici Zápotockého a tržním náměstí.

Radnice, divadlo, obchodní dům a hotel jsou zatím mimo plán realizace a ani se projekčně nezajišťují.

Závěrem

Na směrném plánu přímo pracovali :

s. Špaček, s. Kratina, s. Balon, s. Traub, s. Dobeš, s. Hartl, s. Firla,
s. Obadálek.

Generálním projektantem Havířova je Stavoprojekt Ostrava. Hlavním architektem města inž. arch. Zdeněk Špaček, hlavním inženýrem Miloš Kratina, po jeho odchodu inž. Adolf Balon.

Vysvětlení zkratk

KSČ - Komunistická strana Československa

KNV - Krajský národní výbor v Ostravě

ONV – Okresní národní výbor v Ostravě

MNV – Místní národní výbor v Havířově

ČSR – Československá republika

KSmH – Komunální služby města Havířova

ZDŠ – základní devítiletá škola

Stavoprojekt – Státní projektový ústav v Ostravě

V příloze

Havířov (č.1)

Havířov – geografická charakteristika města (č. 2)

Obyvatelstvo

Při zahájení stavebních prací žilo v původním katastru dřívějšího sídliště, kam patřila pouze hornická obec Šumbark, asi 2 000 obyvatel. Do roku 1952 určovala celkový migrační růst lidnatější havířovská čtvrť Šenov – Šumbark, od té doby převládá v přistěhovalectví obyvatel vliv horních čtvrtí města a trvá dosud.

Při sloučení obou sídlišť (1955) měl Havířov přibližně 12 000 obyvatel, za další dvě léta 21 000 lidí, koncem prosince 1958 však 25 000 a k počátku roku 1960 31 575 trvale bydlících obyvatel. Rozšíření městského katastru o území čtyř sousedních obcí (Dolní Suchá – 7 681 obyvatel, Šumbark – 873 obyvatel, Dolní Bludovice – 2 111 obyvatel, Životice – 625 obyvatel) znamenalo přírůstek 11 290 lidí, takže mezi městy Severomoravského kraje zaujímá

Havířov počtem obyvatel 48 986 k počátku roku 1961 – čtvrté místo, když předstihl tak důležitá průmyslová střediska jako Přerov, Šumperk, Vsetín, Frýdek – Místek, Krnov a bývalé zemské sídlo Slezska Opavu. Mimo to má havířově přechodný pobyt 1 500 hornických učňů a 2 500 pracovníků zaměstnaných dočasně v dolech a ve stavebnictví. Do konce výstavby města se předpokládá průměrný roční přírůstek 7 000 – 7 500 osob, takže v roce 1964 dosáhne město kolem 70 000 obyvatel. Krátkodobý bouřlivý vývoj Havířova poskytuje statistické službě a hospodářským orgánům zajímavý demografický obraz, který by měl být sledován všemi zainteresovanými činiteli s největší důsledností. Bohužel, opatřování věrohodných faktografických údajů je ve všech nových sídlištích velmi obtížné a často těžce dosažitelné.

Základní údaje o migraci a přirozené změně obyvatel Havířova.

UKAZOVATEL	1956	1957	1958	1959	1960
Přistěhovalectví	5 240	4 445	4 845	6 638	6 600
Vystěhovalectví	1 125	1 311	1 048	1 125	1 440
Migrační přírůstek	4 115	3 144	3 797	5 513	5 160
Počet narozených	659	784	717	806	925
Natalita	36,8	36,8	28	25,3	24,2
Počet zemřelých	70	94	116	93	149
Úmrtnost	3,9	4,4	4,5	2,9	3,9
Přirozený přírůstek	589	690	601	713	776
Počet sňatků	126	112	153	199	282
Sňatečnost	7	5,2	6	6,2	7,4

Uvedené demografické veličiny v podílových ukazatelích byly vyčísleny vždy k počtu obyvatel koncem příslušného období a neobsahují údaje za připojenou obec Dolní Suchá, která si uvedla statistiku o obyvatelstvu samostatně. Zajištěná diference v některých číselných podkladech Státního úřadu statistického a Městského národního výboru v Havířově může být k srovnávacím účelům použitých dat prakticky zanedbána. Počet narozených dětí se kromě roku 1958 stále zvyšuje, natalita (počet narozených na každých 1 000 obyvatel) však zvolna klesá, neboť mnohem rychleji přibývá obyvatel města stěhováním než populačním přírůstkem, tj. v důsledku absolutního přebytku narozených nad zemřelými. Z tabulky je zřejmá vysoká natalita, malá úmrtnost a jen průměrná sňatečnost, protože byty dostávají hlavně rodiny.

Havířov je městem mladých lidí. Jejich příznivá věková skladba nese typické znaky městské populace, ale oproti sídlištím vzniklým dříve má širší základ

dětských ročníků, které v jiném prostředí zastínil produktivní věk. Důležitým znakem obyvatelstva je dvougenerační skladba, vyplývající z přidělování bytů lidem v reprodukčním věku s dětmi, nebo rodinám, jimž se narodily děti po nastěhování do města později. Projevuje se to zvýšeným podílem ekonomicky aktivních osob od 20 do 40 let, nadprůměrným počtem dětí do 10 let a nepatrným množstvím starších lidí.

Věkové složení

Věkové složení obyvatel je následující :

děti do 7 let	18,5%
děti a mládež od 8 do 15 let	19,6%
mladí lidé od 16 do 26 let	19%
osoby od 27 do 40 let	32,9%
obyvatelstvo nad 40 let	10%

Čtyři desetiny havířovského obyvatelstva připadají na děti a osoby do 18 let, nadpoloviční převahu vykazuje skupina produktivního věku, starších lidí nad 60 let bydlí ve městě pouze 2%, tedy asi čtyřikrát méně než činí celostátní procentuální podíl této věkové skupiny. Průměrný věk obyvatel je 23 let a přistěhovalectvím mladých manželství i s rodiči se nepatrně zvyšuje. Obyvatelstvo připojených obcí nemá již tak příznivé věkové složení, protože počet dětí v rodinách je zde poněkud menší, zato podíl starších lidí větší, což je zvláště typické pro zemědělskou obec Dolní Bludovice a Životice. Muži jsou početnější než ženy v sedmi pětiletých věkových skupinách – úhrnný poměr lze vyčíslit tak, že 1 000 mužům odpovídá 988 žen. U dospělých lidí je rozdíl obou pohlaví v počtu osob minimální – ukázka stavu roku 1959 : 9 456 mužů a 9 468, u dětí do 15 let je více chlapců než děvčat – ovšem početní stav mezi pohlavími se rychle vyrovnává.

Národnostní složení

Město obývají lidé několika národností. Pestré národnostní složení je reflexivní důsledek imigrace ze slovenských krajů a z pohraničního Těšínska. Tento charakteristický rys Havířova nejvíce ovlivnily rodiny slovenských občanů a přistěhovalí obyvatelé polské národnosti, dříve bydlících v okresech Karviná a Frýdek – Místek. Přesný počet příslušníků jednotlivých národnostních skupin nebylo dosud možno statisticky zjistit a proto jsme závislí jen na přibližném odhadu. Do nedávna se předpokládalo, že počet obyvatel slovenské národnosti bude minimálně jedna pětina osadníků ve městě, avšak detailnější rozbor migračního původu obyvatel Havířova přinesl jiné výsledky. Podle národnostní příslušnosti mají absolutní převahu Češi – 82,5%, obyvatelstvo slovenské národnosti tvoří asi 12%, národnost polská 4%, maďarská a ostatní drobné národnostní skupiny 1,5%. Úředně platné údaje o národnostním složení havířovských obyvatel se dají očekávat až po zpracování materiálů posledního sčítání lidu, domů a bytů v ČSR (1961). Všem obyvatelům města, bez ohledu na jejich mateřský jazyk, je zajištěna

plná národnostní svoboda a mohou se všestranně vyžívat, což vnitřní společenský život utužuje.

Třídní profil, zaměstnanost obyvatel

Třídní profil i zaměstnanost obyvatel odpovídají hospodářským cílům, jež předurčily rozvoj Havířova, dokonce jsou jim organicky podřízeny – aby Ostravsko koncentrovalo dostatečné zdroje vhodných pracovních sil. Za této situace není překvapivé, že šest desetin výdělečně činných mužů pracuje v hornictví, kdežto podíl jiných povolání je již menší. Z nich bydlí v Havířově hutní a stavební dělníci, zaměstnanci dopravy, obchodu, služeb, zdravotnictví, početná technická inteligence, učitelé, administrativní pracovníci a v okrajových částech města také zemědělci. Palčivým problémem Havířova je malá zaměstnanost žen. V současné době je zaměstnáno jen necelých 30% ženských pracovních sil ekonomicky aktivního věku – ovšem ve srovnání s rokem 1958 klesl podíl zaměstnanosti žen během dvou let o 3,5%. Uvedený jev zasluhuje ještě vážného zamyšlení. Mnozí by se mohli podívat, jak je něco takového možné, leží – li Havířov v jedné z nejprůmyslovějších oblastí republiky. V okolí města je sice rozvinutá průmyslová výroba, jde však vesměs o těžká odvětví, kde není dostatek žádaných pracovních příležitostí pro ženy. Určitou zábranou je také dvou až třisměnný provoz, obtížné dojíždění do zaměstnání mimo Havířov a zatím ještě malá kapacita dětských zařízení. Obchod, služby a stavební podniky mohou zaměstnat jen přiměřený počet žen a na řadu dalších se již vhodné zaměstnání nedostává. Poměrně nejvíce ženských pracovních sil zaměstnává školství, zdravotnictví, administrativa, obchod a Komunální služby města Havířova. Dnešní stav by se podstatně zlepšil, kdyby byl ve městě rozšířen výběr pracovních možností vybudováním lehkého průmyslu.

Co bylo podniknuto k uskutečnění výstavby závodu lehkého průmyslu :

Usnesením zvláštní komise ústředního výboru Komunistické strany Československa pro zlepšení stabilizace sil dolů bylo : vybudovat na území Havířova závod, který by řešil zaměstnanost žen.

Protože se zjistilo, že n. p. Tesla v Rožnově pod Radhoštěm zvětšuje svůj závod, navázány styky – s. Fojtík (Havířov) s inž. Horou (Tesla).

Společnou intervencí získáno na ministerstvu (na přímluvu ministra Jonáše) 14 miliónů Kčs. Obnos je dodnes uložen na ministerstvu všeobecného strojírenství s tím, že jej obdrží kterýkoliv závod, bude – li v Havířově stavět.

Okamžitě započato s projekcí investičního úkolu – výroba neonek – ale nedlouho poté, z rozhodnutí vlády (o zprůmyslnění Slovenska), musela Tesla rozšířit svůj závod na Slovensko.

Následovala další a další jednání o výstavbě závodu – poslední s Oděvním podnikem v Prostějově. Tato otázka zůstává proto nadále otevřena.

Úroveň bydlení

Nově postavené bytové jednotky se vyznačují vysokým standardem vnitřní vybavenosti. Většina bytů má komfortně zařízenou kuchyň s vestavěným nábytkem, světlé pokoje, koupelnu, ústřední topení, plyn – tedy vše, co odpovídá modernímu a praktickému bydlení. Na jednoho obyvatele se počítá průměrně s 9m² obytného bytového prostoru, čímž se může pochlubit jen málokteré město. V domech jsou instalovány (obvykle pro několik vchodů) elektrické pračky, ždímačky, elektrické žehlicí mandly, sušárny prádla – do každého bytu je zajištěna pravidelná dodávka teplé vody.

Skladba používaného bytového fondu je dosavadním stavem poměrně příznivá : asi 12% svobodáren a bytů jednopokojových, 54% bytů dvoupokojových, 10% bytů dvouapůlpokojových, 20,4% bytů třípokojových a 3,6% třiapůlpokojových, nebo čtyřpokojových. V další etapě výstavby bude třeba zvýšit počet tří a vícepokojových bytů a realizovat stavbu bytů pro důchodce či zvláštní účely. Projekční a stavební složky by měly více dbát na účelnější prostorové členění bytové plochy a užitkovou hodnotu vnitřního zařízení. Již dnes by se měla ústředně řešit otázka garáží, odhlučnění bytů (ta hlavně!!), instalace televizních antén jednotného ozelenění města (do dnešního dne však je dopřáváno plně fantasií obyvatel).

Kulturní a společenský život

Kulturní a společenský život trpěl od začátku osidlování častým stěhováním – přímý vliv uplatnilo i rázovité prostředí ve změněných sídelních podmínkách, neboť do Havířova neustále přicházejí lidé z nejrůznějších míst, mají rozdílné společenské i osobní návyky a v novém bydlišti si zvykají pozvolna na kolektivnější soužití.

Vývoj vzájemných vztahů mezi lidmi je charakterizován v prvním období aklimatizace určitou zdrženlivostí a chladem, takže běžný občanský styk a veřejná aktivita obyvatel je menší.

Druhá fáze postupného sbližování se projevuje hledáním a vytvářením nesmělých sousedských styků, opírajících se o drobné úkony vzájemných služeb a o používání zařízení nejbližšího okolí domů. V následujícím období vzrůstá účast všech na veřejném životě, vznikají lokální kulturní tradice a upevňují se zájmová sdružení. Konečně závěrečná etapa vývoje občanských vztahů znamená stabilizaci společenského a kulturního dění, utužuje funkční charakter sídliště, dává každému možnost, aby ještě lépe vnikl do složité problematiky svého města.

Životní úroveň

V přirozené souvislosti s tím, že Havířov teprve získával význačné sociologické rysy typické městům, majícím obdobné složení obyvatelstva – dostaly se do popředí otázky, které napomáhaly zvyšování životní úrovně všech společenských vrstev podle sociálně ekonomického profilu pracujících, o čemž svědčí tyto údaje :

Téměř v každé 2. rodině bychom spatřili ledničku, jedna dvanáctina rodin si již koupila osobní auto (hůře to vypadá s garážemi) a počet rozhlasových přijímačů se rychle blíží celkovému množství domácností. A počet rodin na jeden televizor? V roce 1959 – 2, 1960 – 1,74, 1961 – 1,65

Celkový počet televizorů : v roce 1959 – 5 233
 v roce 1960 – 7 299
 v roce 1961 – 8 767

Ani individuální stavba rodinných domků, družstevních bytů, nebo rekreačních chat v Beskydách, u Žermanické přehradě a jinde není ojedinělá. Peněžních úspor používají lidé k častým nákupům zboží osobní potřeby – nikoli k zabezpečení ve stáří nebo nemoci, jak bylo dříve zvykem. Nelze pochybovat, že obyvatelům města se žije dobře.

V příloze

Průzkum bydlení, prováděný v letech 1959 – 60 (č. 3, 3a)

SPRÁVA MĚSTA

Mezinárodní den žen

Dne 3. března 1959 bylo první udílení odznaků mateřství v Havířově.

Místním národním výborem uděleno 130 odznaků Mateřství III. stupně
– ženám s 5 – 7 dětmi

Okresním národním výborem uděleno 30 odznaků Mateřství II. stupně
– ženám s 8 – 9 dětmi.

Krajským národním výborem uděleno 5 odznaků Mateřství I. stupně – ženám s více než 10 dětmi.

Doplňovací volby

15. dubna schváleno na zasedání místního národního výboru odvolání šesti poslanců z funkce (ze zdravotních důvodů).

Doplňovací volby se konaly 24. května 1959. Bylo zvoleno 26 poslanců
- z toho 20 v nově vytvořených obvodech (dosídlení města).

Složení národního výboru po doplňovacích volbách :

Celkem 141 členů

Z toho :	mužů_____	100
	žen_____	41
	dělníků_____	57
	důchodců_____	10
	žen v domácnosti_____	25
	techniků a úředníků_____	49
	členů KSČ_____	85

Současně proběhly doplňovací volby do krajského národního výboru – zvolen s. Povala.

14. listopadu odvolán z funkce poslance s. Lejčka (přestěhoval se mimo Havířov).

Doplňovací volby konány 22. listopadu spolu s doplňovacími volbami do okresního národního výboru.

Zvolen 1 poslanec místního národního výboru a 2 poslanci okresního národního výboru.

Uliční výbory, výbory žen

Na základě zkušeností získaných návštěvou v Gottwaldově a s přihlédnutím k potřebám města, schválila rada místního národního výboru reorganizaci uličních výborů a výborů žen. V říjnu 1959 se rozhodla je ustavit podle volebních obvodů členů národního výboru (týká se uličních výborů!), popřípadě podle uzavřených stavebních celků.

V této době bylo v Havířově 26 uličních výborů, 3 osadní výbory a 2 výbory žen na 34 000 obyvatel. Uliční výbory zahrnovaly v průměru 5 volebních obvodů, tj. asi 500 voličů (až 1 500 občanů). Vzhledem ke složení obyvatelstva, problémům, které mají řešit, byl uvedený stav neudržitelný.

Co jsou uliční výbory.

Nejdůležitějším úkolem rady národního výboru je zajištění co největší účasti občanů na výkonu správy města. Ke splnění tohoto úkolu pomáhají radě především uliční výbory.

Jejich posláním je tedy upevňovat spojení rady národního výboru a obyvatelstva, rozšiřovat účast občanů na výkonu správy města, pomáhat členům národního výboru při jejich práci ve volebních obvodech.

Skládají se z 5 až 15 nejlepších občanů obvodu.

Základní úkoly :

pomáhat radě národního výboru při zlepšování vzhledu města – získávání občanů k provádění potřebných úprav ulic, veřejných prostranství, domů

uskutečňovat občanskou kontrolu nad prací správců domů – udržování čistoty

bdít nad dodržováním pravidel socialistického soužití nájemníků

organisovat kulturně a zdravotně osvětovou práci

účastnit se organisování výchovy občanů k obranyschopnosti

organisovat občanskou kontrolu nad prací podniků, poskytujících služby obyvatelstvu

pomáhat při zajišťování účasti na besedách s občany, veřejných schůzích a celoměstských kulturních akcích; poskytování připomínek a návrhů k problémům, které by měly být řešeny, provádějí přípravu zasedání

v rámci rozšíření pravomoci jsou členové povinni vypracovat (na požádání odborů národního výboru) posudky a charakteristiky na občany – projednávají i žádosti občanů o směně bytů.

Rada místního národního výboru se usnesla vytvořit celkem 73 uličních výborů, 3 osadní výbory a reorganizaci uskutečnit ve třech etapách.

K 30. listopadu 1959 zvoleno 28 nových uličních výborů – úkol zvolit do té doby 45 nebyl splněn – zbytek ustaven v roce 1960. Reorganizace se osvědčila – zvýšila se aktivita členů.

Druhým úkolem bylo ustavení 6 výborů žen dle městských čtvrtí – volby uskutečnit v prosinci 1959. Zvoleny 4, ve kterých pracovalo 50 členek. Ustaven městský výbor žen s předsedkyní s. Růžnou Bendovou.

Aktiv národního výboru

Zasedání místního národního výboru v lednu 1959 uložilo komisím rozšířit aktiv o 273 občany. K 30. listopadu získáno dalších 74 občanů – vezme – li se v úvahu reorganise uličních výborů a výborů žen, byl úkol vysoce překročen.

Na konci roku 1959 pracovalo u místního národního výboru
15 komisí MNV

4 komise rady

14 aktivů u odborů (190 občanů)

Připočítáme – li ke 141 členům MNV 767 občanů v aktivech, dostaneme celkový počet osob (908), které zajišťují úkoly v našem městě.

Slavnostní zasedání MNV

Na slavnostním zasedání uděleny odměny občanům, kteří se podíleli na zlepšování života ve městě. Při této příležitosti vyhodnoceny nejlepší uliční výbory.

Na 1. místě – uliční výbor č. 25 – předsedkyně s. Eliška Gavelčíková

na 2. místě – uliční výbor č. 2 – předseda s. S. Kaczmarczyk

na 3. místě – uliční výbor č. 7 a 16.

Soutěž mezi NV

V roce 1959 soutěžil Místní národní výbor v Havířově s Místním národním výborem v Novém Bohumíně a ve Starém Bohumíně. Po celé období soutěže obsazoval první místo.

Přehled o počtu obyvatel

Stav k 1.1.1959 – 25 451 obyvatel

Stav k 31.12.1959 – 31 575 obyvatel

Muži	Ženy	Dospělí celkem	Chlapci	Děvčata	Děti celkem	Obyvatelstvo celkem
9 456	9 468	18 924	6 525	6 126	12 651	31 575

Uvedená čísla zachycují počet osob trvale hlášených – takže k celkovému počtu, tj. 31 575 nutno připočítat asi 5 000, hlášených přechodně.

V roce 1959 uzavřeno 199 sňatků.

Narodilo se 326 chlapců, 310 dívek – celkem 636 dětí

Uvítáno do života 180 dětí, z toho troje dvojčata.

Zemřelo 36 mužů, 23 ženy, 10 dívek, 10 chlapců – celkem 79 osob

Bytové hospodářství

Vydáno celkem 1 933 výměrů zaměstnancům závodů na byty :

stavby_____ 156

NHKG_____ 6

různé_____ 55

šachty_____ 1 716

Delegace

26. března - A. Štítnický, Vojtěch Mihálik, Pavol Števíček

5. června - Victor Paz Estenssoro (bývalý prezident a současný velvyslanec Bolívie v Londýně)

26. července - holandská delegace

22. srpna - delegace španělská

4. září - hosté z Finska

19. září - zástupci Komunistické strany Švédska

12. září - delegace maďarská

30. září - sovětská vojenská delegace

22. října - delegace z Londýna :

„Viděl jsem Vaše krásné, nové město a mluvil jsem s jeho občany, kteří věří sobě a socialistické budoucnosti. Je to nádherné poznání pro návštěvníka z kapitalistické země a inspiruje nás k tomu, abychom pilněji pracovali a rychle dospěli k socialistické Británii.“

4. prosince - hosté z Norska

Vysvětlení zkratk

KSČ – Komunistická strana Československa

MNV – místní národní výbor

NHKG – Nová huť Klementa Gottwalda v Kunčicích

POLITICKÝ ŽIVOT

Souhrnná zpráva za rok 1959 – 61 v zápisu roku 1961

VÝSTAVBA

Státní výstavba

Odevzdání rozestavěných akcí z roku 1958
Garáže a zbylá část školského kombinátu v Havířově
Zdravotní středisko v Havířově III
Mateřská škola (u bloku 16) na ulici
17ti třídní škola v Havířově II
Tělocvična v Havířově III
Terénní úpravy (i hřiště) u školského kombinátu
Sportoviště v Havířově III

Plán

Má být postaveno 1 570 bytů – z toho Bytostavem 1 165
Z terénních úprav v Havířově I, II, III : dlažby a zahumusování ; sadové úpravy v Havířově I, II, III, IV A, IV B etapě

V projektu výstavby nádraží počítáno s rekonstrukcí vodovodního řádu pro Havířov III a stavbou nadjezdu

Postupné označování ulic, číslování domů – do konce roku, včetně V. čtvrti

Distribuční jednotky na ulici Leninově v Havířově IV (bl. 62, 64)

V akci „Z“ (zvelebení města)

V akci „Z“ má být postaveno :
Letní kino u Lučiny
Kluziště v Havířově II
Autobusová čekárna v Havířově III
Úprava polních cest a sjezdu k Lučině

Hodnocení

Bytostav odevzdal 1 363 + 50 bytových jednotek, tj. o 198 více než stanovil Plán. Nesplněné úkoly – venkovní omítky – mají splnit do konce roku 1961.

Výstavba Kulturního domu v Havířově II nepokročila pro nedostatečné materiální zajištění.

Koupaliště – nesplnění způsobeno odvoláním pracovníků a jejich převedením na jiné práce. Montážní práce s úpravou vody budou provedeny až v červnu 1961.

Nesplněny úkoly na sportovišti v Havířově III, družině mládeže a zdravotním středisku na ulici Švermově v Havířově I (blok 4b).

Kanalizace splněna na 90% - zaviněno nedokončením kanalizační čistírny. Závady opravovány pomalu, protože nejsou některé části strojního zařízení. Provoz začne v červnu 1960.

Vodovod – výstavba probíhá před bytovou výstavbou – plán plněn vysoko nad 100%.

Komunikace plněny na 73%. Bytostavem nebyl proveden asfaltový koberec s chodníkem živičné vozovky v 5. etapě. Inženýrskými stavbami Svinov je pomalu postupováno na stavbě 6.B etapy.

Hrubé terénní úpravy před započítím stavby plněny nad 100%.

Sadové úpravy na 63% pro nedostatek pracovních sil a nepřipravené terénní úpravy v 5. etapě pro nedokončení fasád.

Rozvod plynu – plán plněn na 80% zaviněno neprovedenou montáží regulační stanice plynu 6. etapy a nemožností propojení plynu kolem bloku 57 na ulici Zápotockého v Havířově V, kde jsou dvojitě suterény (provedení rozvodu je vázáno na postavení suterénu).

Teplovod proveden na 113% - postaveny primární přívody v 5. a 6. etapě.

Rozvod proudu. Vlivem špatné spolupráce Energetických rozvodných závodů v Ostravě a Bytostavu není plán plněn. Etapa 4.B, 6.A jižní část jsou napájeny z provizorního rozvodu. Propojení severní a jižní části 6. etapy znemožněno tím, že se nestaví domy centra. V 5. etapě má být osvětlení dokončeno s více než ročním zpožděním po dokončení posledních bytů. Rozvod na Havířov III Šenov – Zadky vážne na nedostatku betonových stožárů.

Nedostatek vody zaviněn velkým suchem.

Nedostatky v topení (kdy teplota v bytech klesla na 7 – 10° C) způsobeny tím, že výměňková stanice elektrárny v Dolní Suché dodávala místo projektem předpokládaných 150 – 170° C teplou pouze 100 – 120° C teplou vodu. Řešení bylo předáno prokuratuře – provedena rekonstrukce a propojení s výměňkem bloku 44 na ulici

Splněné úkoly : bytová výstavba
vodovod
hrubé terénní úpravy

Nesplněné úkoly : venkovní omítky
komunikace
rozvod proudu
obchodní vybavenost
fasády, na kterých závisí terénní a sadové úpravy.

Družstevní výstavba

Byty v Havířově jsou přednostně přidělovány zaměstnancům v hornictví, takže zájemci jsou přesvědčováni o možnosti získání bytu družstevní výstavbou.

Stavební bytové družstvo v Havířově bylo založeno na členské schůzi 14. prosince 1959 s 22 družstevníky.

Úkol – získat 40 členů nebyl splněn.

Individuální výstavba

Se stavbou několika domů započato v roce 1956, avšak do dnešního dne nejsou dokončeny.

Podniková výstavba

V rámci podnikové výstavby začaly stavět tyto závody :

důl Gottwald - 50 bytů

důl Suchá – Stonava - 26 bytů

Závěr

Naše město se prakticky staví od roku 1952. K dnešnímu dni bylo postaveno 8 100 bytů (ve kterých bydlí asi 36 000 obyvatel), 11 mateřských škol, 7 škol, 3 jesle, 2 lékárny, 1 dětský domov (původně mateřská škola) a 3 zdravotní střediska.

Z vybavenosti slouží 126 distribučních jednotek všeho oboru.

Ze zařízení pro společné stravování jsou v provozu 3 restaurace II. třídy,

1 noční vinárna, 1 restaurační bufet.

Z vyšší vybavenosti kino („Radost“)

Vyčíslený rozsah výstavby.

8 100 bytů.....	583 200 000 Kčs
distribuční jednotky.....	36 000 000,- "
restaurace.....	10 200 000,- "
kino s kavárnou.....	12 800 000,- "
11 mateřských škol.....	12 650 000,- "
7 škol.....	33 000 000,- "

3 jesle.....	3 000 000,- "
2 lékárny.....	950 000,- "
1 mateřská škola sloužící jako dětský domov	1 200 000,- "
207 400m ² vozovek.....	45 628 000,- "
111 033m ² chodníků.....	5 551 650,- "
kanalisace.....	22 096 000,- "
vodovod.....	8 971 196,- "
plynovod.....	3 960 000,- "
výměníková stanice v Dolní Suché...	10 000 000,- "
4km horkovodu z Dolní Suché.....	10 000 000,- "
8km horkovodní síť ve městě.....	19 000 000,- "
teplovody 20km.....	15 000 000,- "
42 výměňkových stanic.....	8 500 000,- "
kanalisační čistírna v Havířově.....	31 000 000,- "
17km beskydského vodovodu.....	<u>57 000 000,- "</u>
	<u>929 676 746 Kčs</u>

PRŮMYSL

V roce 1959 není na území Havířova průmyslových objektů

ZEMĚDELSKÁ VÝROBA

V roce 1959 nebyly pro zemědělskou výrobu v Havířově příznivé podmínky. Orná půda patřila vesměs drobným držitelům a její plocha se postupně zmenšovala další výstavbou Havířova. Socialisace a zemědělská velkovýroba proto nepřicházely v úvahu. Na zbývajících plochách orné půdy pěstovali zemědělci běžné druhy zemědělských plodin : obilniny, okopaniny aj.

Živočišná výroba spočívala rovněž na drobných držitelích zemědělské půdy.

Zelinářství

Výrobou zeleniny ve větším měřítku zabýval se zelinářský závod báňských staveb ostravsko – karvinského revíru v Dolní Suché, s jehož výstavbou se započalo v roce 1958.

Myšlenka vybudovat zelinářský závod v Havířově nebo v jeho okolí zrodila se u několika zemědělských pracovníků již v roce 1952. Jednalo se o využití přebytečné tepelné energie z elektrárny v Dolní Suché. Iniciátory této myšlenky byli především zemědělství pracovníci odborníci s. Emanuel Hlaváč a s. Václav Dvořák. Tito se radili s dalšími odborníky a po několika letech

došli k závěru, že je možno v prostoru plynárny postavit rychlírnu zeleniny. K uskutečnění výstavby bylo třeba získat pracovníky komunistické strany včetně s ústředním výborem Komunistické strany Československa, pracovníky ostravsko – karvinských dolů a nadřízené orgány (ministerstvo energetiky a paliv).

Od první myšlenky k definitivnímu rozhodnutí výstavby rychlírny zeleniny uplynulo téměř pět let. Po vyhledání vhodných pozemků započalo se koncem roku 1958 s úpravou terénu a s prvními výkopy pro výstavbu 3ha zasklené plochy. Koncem roku 1959 dodány Havířovu první hlávky skleníkového salátu.

V malém množství pěstovali zeleninu i drobní držitelé zemědělské půdy pro vlastní potřebu.

Rybníkářství

V okolí Havířova jsou rybníky v povodí Sušanky. Původní výměra všech rybníků činila 17ha. Při výstavbě Havířova a přeložky železniční trati Havířov – Český Těšín, dále při stavbě silnice Havířov – Orlová došlo k přeložení řečiště Sušanky (v délce 1 700m) a k zavezení tří rybníků.

SLUŽBY OBYVATELSTVU

Komunální služby města Havířova byly nově zřízeným podnikem ke dni 1. dubna 1958. Jejich sídlo bylo zprvu v budově dnešní hudební školy v ulici „Na schodech“, později v budově Pavky Korčagina v Havířově I. Základem podniku byly provozovny, vyčleněné z těchto komunálních podniků :

Holičství a kadeřnictví města Ostravy
Komunální služby města Ostravy
Oděvní podnik města Ostravy
Okresní stavební podnik v Ostravě
Okresní průmyslový kombinát v Ostravě
Zahradnictví města Ostravy
Krajský kominický podnik v Ostravě

Vyčleněných provozoven bylo celkem 21, různých oborů podnikání.

Nově zřízené provozovny potýkaly se nejen s nedostatkem fondovaných surovin, ale i s nedostatkem strojního a jiného vybavení. Přes všechny potíže podařilo se vybavit provozovny do konce roku nejnútnejším zařízením a připravit práce na ostatních provozech a dílnách, které byly postupně otvírány začátkem roku 1959.

Podnik řízen ředitelem, jímž byla s. Zdeňka Turková. Kromě ředitele jmenován jeden náměstek : inž. Vladimír Bořucký. Po jeho odchodu náměstkové dva : provozní – s. Raus, ekonomický – s. Klein.

Přehled provozoven

V roce 1959 stávající provozovny vybavovány, doplňovány personálem, zřizovány nové – takže k 31.12.1959 vykazoval podnik následující složení :

Městská doprava :	závodová nákladní služba (1) autodrožky (1) autogaráže (včetně půjčovny skútrů – 1)
Zdravotně – technické služby :	prádelna (1) holičství a kadeřnictví včetně kosmetiky a pedikúry (11) fotoateliér (2) pohřební služby (1) kominictví (1) úklidová služba včetně písárny a rozmnožovny (1)
Zahradnictví a zemědělství :	zahradnictví (2)
Opravy a údržba :	krejčovství – pánské i dámské (3)
Místní průmyslová činnost :	malířství a natěračství (2) sklenářství (2) elektroopravna (1) údržbářská dílna (1)
Prodejny a sběrný :	květinové sítě (2) sběrna včetně půjčovny ložního prádla (5)

Vyjma správy (ředitelství) podniku a centrálního skladu mají Komunální služby města Havířova k 31.12.1959 38 účetních středisek se 180 zaměstnanci (kromě učňů). Mimo Havířov jsou provozovny ve Vratčově, Staré a Nové Bělé a v Brušperku.

V rámci závodní školy práce proběhly krátké kursy v oboru holičsko – kadeřnickém. Mimo podnik absolvovali zaměstnanci „Dny nové techniky“ v Karlových Varech a v Brně. Pravidelná závodní škola práce zatím neběží – zahájení plánováno na duben 1960.

Fluktuace

Dostí značná byla fluktuace – zaviněná jak nedostatečnou kvalifikací příchozích zaměstnanců (zaměstnanci odcházejí ve zkušební době), tak i poměrně nízkými výdělky – ve srovnání s výdělky zaměstnanců v průmyslu.

Průměrný výdělek

Průměrný výdělek v roce 1959 – 1 088, .Kčs

Ředitelem zůstává s. Zdeňka Turková.

Perspektivní vývoj

V 3. pětiletém plánu má být vybudována čistírna. Se stavbou se má začít v roce 1964 – do provozu v roce 1966.

Od 1. ledna 1960 mají být vydány ceníky, kterými bude prakticky zlikvidována individuální cenová tvorba. Chybou je, že ceníky docházejí opožděně a mají obvykle zpětnou platnost.

OBCHOD A PODNIKY SPOLEČNÉHO STRAVOVÁNÍ

Souhrnná zpráva za rok 1959 – 60 v zápisu roku 1960

PENĚŽNICTVÍ

Souhrnná zpráva za rok 1959 – 61 v zápisu roku 1961

DOPRAVA

Souhrnná zpráva za rok 1959 – 60 v zápisu roku 1960

ŠKOLSTVÍ

Mateřské školy

K 1.lednu 1960 bylo v provozu :

9 celodenních mateřských škol s 23 třídami – 684 dětí

2 celotýdenní se 3 třídami – 65 dětí;

Celkem 11 mateřských škol, 26 tříd, které navštěvovalo 749 dětí.

Pro jiné účely (mimo 2 uvedených v zápisu roku 1958 ještě pro národní školu s polským jazykem vyučovacím) jsou tedy uvolněny 3 školy se 7 třídami a 210 místy.

Počet učitelek : 37

Vybavení.

Je nedostatek didaktických pomůcek, zejména hraček – což poněkud ztěžuje výchovné cíle práce.

Na několik let zůstává nadále nevyřešen problém umístění všech dětí (zaměstnaných i nezaměstnaných matek) před 1. rokem povinné školní docházky.

I když je na většině škol dosahováno dobrých výsledků, setkáváme se skutečností, že sotva 50% celkového počtu pracovníků má potřebné vzdělání – aprobace pro vyučování na mateřské škole.

Osmileté střední školy

Stav koncem školního roku 1958 – 59 :

6 škol, 100 učeben;

Celkový počet tříd : 118
žáků : 4 146

Z toho připadá na 1. – 5. post. ročník 87 tříd s 3 107 žáky
na 6. – 8. post. ročník 28 tříd s 1 039 žáky

V příloze

Přehled o vývoji základních devítiletých škol v Havířově – doklad č. 4.

Ve srovnání se školním rokem 1957 – 58 otevřeny další 2 školy, ale i u tohoto typu škol je situace velmi neuspokojivá. Pro nedostatek učeben musí být téměř na celém nižším stupni směnné vyučování, které potrvá do té doby, dokud nebude dostatek školních budov.

Jedním z hlavních úkolů osmiletých škol je ideově politická a mravní výchova dětí. Zdánlivě největší úspěch zaznamenala ateistická výchova. Stálým zařazováním nenásilných výchovných cílů do vyučovacích hodin, vhodných pro důkazy o přírodních jevech i výkladů o nesmyslnosti pověr (poukazováním na zaostalost, nehodící se do dnešní pokrokové společnosti) se náboženské přesvědčení u žáků vyskytuje stále méně. Tady velmi pomáhala Sdružení rodičů a přátel školy – návštěvy v rodinách, pohovory s rodiči. Méně úspěšná byla výchova správného poměru k socialistickému vlastnictví – stále mnoho případů, kdy si děti neváží vlastních věcí, natož společného majetku ve svém okolí.

Pionýrská organizace je důležitou složkou utváření politického a mravního profilu žáků. Zahrnuje do svých řad 75% dětí.

V uplynulém období uskutečnily pionýrské oddíly desítky akcí, brigád (zasloužily se o zkrášlení města), daly našemu hospodářství tuny odpadového materiálu. Začíná se rozvíjet navazování družeb pionýrských oddílů

s Brigádami socialistické práce našich dolů a závodů. Na tomto úseku si nejlépe vedla škola na ulici Pionýrů v Havířově III.

Přes mnohé úspěchy a snahu není pionýrská organizace pomocníkem při zlepšování výchovy tak, jak bychom si přáli. Především : pionýři čekají na zajímavou náplň schůzek. Tuto nemohou dát desetiletým pionýrům pionýři čtrnáctiletí, kteří sami potřebují vedení. Zatím je však stav takový, že na 10 oddílových vedoucích připadá jeden z řad občanů – rodičů. Velmi často však spočívá všechna starost na třídním učiteli. Musíme si uvědomit, že bude – li dobře pracovat pionýrská organizace, odpadne mnoho nežádoucích jevů, které se dosud v našem městě vyskytují – mnozí se naučí vhodně řešit volný čas.

Ke zdokonalování výchovné práce se hledají stále nové cesty. Zde pomáhají nejen pedagogické rady, ale i nedávno zřízené pedagogické poradny a aktiv ochrany mládeže. Značné škody ve výchově dětí způsobuje velký počet rozháraných manželství.

Nemenší pozornost nutno věnovat polytechnizaci vyučování – jednomu ze základních prostředků přestavby škol. Podmínky pro pracovní výchovu na nižším stupni jsou celkem dobré – zabezpečení pracovními nástroji, kvalifikace učitelů, obstarávání materiálu. Potíže jsou však ve vyučování prací v dílnách a na pozemku na vyšším stupni : není dostatek dílen, nejsou kvalifikovaní učitelé, nesnadno se opatřuje materiál.

Všechny školy (až na zvláštní školu v Havířově I) mají patronátní smlouvy se závody. Třeba konstatovat, že bez obětavé pomoci závodů by byly nedostatky v plnění osnov polytechnické výchovy daleko větší.

Významnou složkou je i estetická výchova, v níž je dosahováno pěkných výsledků. Je však ještě málo škol, jako škola na ulici Pionýrů v Havířově III, kde chodby přímo tonou v zeleni. Málo se také objevují výstavy jako ve škole na Školní, Gorkého a Komsomolská ulici, kde se pravidelně provádí výměna žákovských prací na chodbě. Estetické výchově napomáhá soutěž tvořivosti mládeže, které se zúčastnila řada jednotlivců i souborů (soutěží školních, okresních i krajských). Velmi pěkného umístění dosáhl taneční soubor osmileté střední školy v Havířově V, ul. Sv. Čecha (2. místo v krajském kole).

Sdružení rodičů a přátel školy zabezpečovalo školu (ve většině případech) po stránce finanční – kupovány různé pomůcky, často důležité aj. Stále však chybí systematická pomoc rodičů při výchově mládeže ve škole i mimo ni.

SVVŠ

Lze říci, že střední všeobecně vzdělávací škola úspěšně plní své hlavní poslání, tj. přípravu studujících na vysoké školy.

Družiny mládeže

Velkým pomocníkem zaměstnaných rodičů jsou družiny mládeže – bohužel, všechny jsou přeplněny.

Odborná učiliště

Důležitou složkou práce odborných učilišť je péče o organisovaný život v mimopracovní době, což vyžaduje více individuálního přístupu se strany výchovných pracovníků. Některá učiliště tomu nevěnují náležitou pozornost – zřejmě podceňují práci vychovatelů, považují je spíše za administrativní síly. Jak jinak by bylo možné, že na jednoho vychovatele připadá 50 žáků!

Péče o zdravotní stav učňů je na všech učilištích dobrá, velká pozornost je věnována tělovýchově. Tak např. učiliště dolu Dukla již šestý rok pořádá tradiční „Běh Pavky Korčagina“. Tady pracuje i 8 kroužků technických (nejlépe dřevobráběcí, který zhotovuje makety důlních porubů pro koutky pionýrské symboliky – pěkná ukázka propagace hornického učiliště) a 3 kroužky umělecké.

Dobrých výsledků je dosahováno při zapojování učňů do kulturního života. Na učilištích úspěšně pracuje Klub mladých přátel umění.

Naši mladí z učiliště vykonali velký kus práce v akci „Z“ (zvelebení města), při zakládání kompostů i jiných zemědělských pracích všech ročních období. Zde sehrávají důležitou úlohu skupiny Československého svazu mládeže, které právem můžeme označit za nejaktivnější svazácké organizace ve městě.

KULTURNĚ OSVĚTOVÁ ZAŘÍZENÍ

Kulturní život řídila a koordinovala kulturní komise místního národního výboru, akce zajišťovala Osvětová beseda. Její činnost v Havířově I až V (kromě Havířova III) se slibně rozvíjela. Buňka OB rozdělila úkoly sekcím, které však nebyly vždy stejně aktivní. Nejlépe pracovaly sekce : propagační (ved. s. Mir. Karpala), přednášková (ved. s. Osolsobě), populárně – estrádní (ved. s. Kurjan jako vedoucí kroužku loutkářů), rytmiky (ved. s. Hartlová). Vedoucí ostatních sekcí projevili málo samostatnosti.

Kulturní práce v Havířově III nebyla taková, aby uspokojovala – projevovala se malá odpovědnost funkcionářů. Proto odbor školství a kultury přišel s návrhem, aby OB pro Havířov III a Havířov I – V byly sloučeny.

Při OB pracovaly v roce 1959 tyto kroužky :

loutkářský
pěvecký soubor Dalibor
hudba Osvětové Besedy
akvaristický
foto
hudební kursy
kurs rytmiky
Klub přátel umění

Uspořádaly následující akce :

Diskusní večer o projektu a stavbě Kulturního domu v Havířově
Divadelní hra Modrý kavalír
Koncert Ostravského kvarteta (Klub přátel umění)
Beseda se spisovatelem Oldřichem Šulěrem o jeho knize Stanice Sousedov
Přednáška Sekty a sektářství
Přednáška o výtvarném kýchči
Večer s Karlem Högrem a Věrou Jindřichovou

Vyvrcholením kulturního života v Havířově byly říjnové 1. Kulturní dny Havířova.

Jejich součástí bylo 5 koncertů, 4 besedy s básníky a umělci, 2 filmové premiéry českého a slovenského filmu, které spojeny s besedami filmových umělců, 5 výstav (výstava obrazů a plastik výtvarníků z Prahy, Brna, Bratislavy a Ostravy ve výstavní síni Díla, výstava obrazů Havířov v uměleckém díle v hale kina Radost, výstava ilustrací a knih brněnských autorů, výstavka slovenské grafiky a knih).

Návštěvnost koncertů se pohybovala od 160 do 250 osob. Na besedy s básníky a umělci přicházelo průměrně 80 osob a na večer slovenských prozaiků a básníků přišlo 140 lidí. Skutečnost, že se v Havířově našlo dost oddaných příznivců poezie, je povzbuzující i zavazující. Na výstavách byla velká účast – i když jejich uspořádání bylo spojeno s velkými potížemi. Nejlepší úroveň dosahovaly obrazy, poslané z Brna. Škoda, že výtvarníci, žijící v Havířově tak málo obeslali výstavu Havířov v uměleckém díle. Besedy s filmovými umělci a premiéry zaznamenaly celkem 900 účastníků. Úroveň besed byla potěšující – zájem o premiéry veliký.

Příčinu malé návštěvnosti koncertů lze hledat zejména v nedostatečné propagaci V Havířově si totiž lidé nekupují abonentní ani obyčejné vstupenky jen proto, že se za nimi nejde osobně. Kulturní dny Havířova nepodpořili redaktoři tisku ani rozhlas, ač byli přizváni ke spolupráci. Rovněž veřejní činitelé a pracovníci, i když měli pro akci největší pochopení, nezapojili se

a namnoze nenavštívili ani jednu akci.

Mezi kritickými připomínkami ke Kulturním dnům Havířova byly takové argumenty :

program koncertů byl příliš náročný, málo populární

pět koncertů za jeden měsíc je mnoho, a to i s hlediska finančního : pro jednotlivce 40,-, pro manžele 80,- Kč

První argument byl naprosto nesprávný, protože na programu koncertů byly skladby populární a přístupné : Čajkovskij, Smetana, Dvořák aj. Ačkoliv bylo vydáno mnoho plakátů s podrobným programem, nebyla v pokladně kina v předprodeji prodána ani jedna vstupenka. Díky obětavosti osvětových pracovníků (rozprodávali vstupenky v rodinách) bylo nakonec získáno 380 návštěvníků. Leč ukázala se tu opět lhostejnost a takřka nevšímavost mnohých havířovských občanů k otázkám kultury. Proto Klub přátel umění dospěl k názoru, že Kulturními dny Havířova nežilo, bohužel, celé město. Akci podpořily některé závody (Velkodůl Zárubek, Důl Fučík, Velkodůl 1.máj) zakoupením abonentních vstupenek pro zaměstnance.

K rozvoji kulturního života města přispěla také Okresní lidová knihovna v Havířově. Byla umístěna v domě Pavky Korčagina a vedle půjčovny služby (jen za 1. čtvrtletí uskutečněno 17 400 vypůjček) uspořádala několik besed o knihách, spisovatelích, výstavby atp.

Rok 1959 znamenal v kulturní práci ve městě značný pokrok. Avšak přes dobré úmysly a aktivitu osvětových pracovníků nebylo dosaženo hlavního – totiž získání zájmu o kulturu a umění u širokých vrstev obyvatelstva. Vyplývá z toho pro další léta poučení :

Sestavovat pořady kulturních a uměleckých akcí s přihlédnutím k nynější úrovni havířovských občanů, diferencovat mezi pořady pro ty, kteří přicházejí do města z vyspělého, kulturního, náročnějšího prostředí.

Vysvětlení zkratky

OB – Osvětová beseda v Havířově

ZDRAVOTNICTVÍ

Zdravotnické služby byly pro Havířov zajišťovány 73 zdravotníky.

Podle jednotlivých oborů sloužilo 26 lékařů na různé úvazky, 3 dentisté, 28 zdravotních sester, 7 zubních laborantů, 8 zubních instrumentářek a 1 zdravotní laborant.

Oproti roku 1958 zvýšily se služby o 1 obvodního, 2 zubní, 1/2 ženského, 1/2 očního, 1/4 psychiatra, 1/4 dorostového lékaře.

Ve srovnání s potřebou nedošlo v tomto roce k plnému zajištění služeb rentgenologické, chirurgické, plicní a dětské, pro zpoždění výstavby zdravotnického střediska v Havířově I. Proto byli občané nuceni dojíždět za tímto ošetřením do Ostravy.

V roce 1959 bylo ve všech ambulancích ošetřeno celkem 323 926 občanů, tj. asi 80 pacientů na den (až dvě normy).

Pohotovostní služba ošetřila 22 325 případů, tj. 60 pacientů na den.

Z těchto čísel lze předpokládat zvláštnost zdravotnické problematiky a růstu obyvatelstva v Havířově, která se odrážela zejména ve stálé potřebě lékařských míst.

Dopravní služby ujely 200 000km. Náklady na léčiva na jednoho obyvatele činily za rok 51Kčs – celkem dosaženo částky 1 609 959Kčs.

Zatím jsou v provozu 2 lékárny – v Havířově II a III. Obě stačí prodlouženým provozem krýt potřebu města.

V září 1958 začala štítovací akce. Z 12 600 občanů, kteří byli pozváni, se dostavilo 10 371 – z nich zachyceno pro léčbu 23 nových nálezů aktivní tuberkulózy a 71 inaktivních.

Z nemocí, které se objevily, byly postiženy hlavně – nejčastěji spalničky, černý kašel, žloutenka, spála. Z ostatních pak záněty horních cest dýchacích.

Epidemiologická situace není zrovna růžová. Přehnané a nečisté popelnice udržují při životě krysy ve městě, neukáznění občané způsobují nedodržováním karantén lavinovitě šíření infekčních chorob.

Zdravotnická komise byla vedena Dr. Pituchou, který se zasloužil o dobrou organizaci zdravotnictví v Havířově spolu s vedoucím lékařem MUDr. Antonínem Graplem.

TĚLOVÝCHOVA A SPORT

Tělesná výchova je organizována ve dvou organizacích : Slovanu a Tatranu.

Je dostatek mládeže, ale nedostatek cvičitelů, což je velkou chybou pro přípravu a nácvik II. celostátní spartakiády. Ke zlepšení nácviku byla utvořena v každé jednotě spartakiádní komise, složená z náčelníků jednot, zástupce stálé komise místního národního výboru pro tělovýchovu a učitelů tělesné výchovy na školách.

Pro nedostatek velkého prostoru se konala místní spartakiáda na dvakrát
– proto zvoleny dvě komise :

pro Havířov III : František Dvořáček, Eliška Hrabalová, Václav Kovář,
Antonín Slezáček, Věra Tognerová, Slowikóvna
pro Havířov I – V : Lubomír Kus, Věra Rusková, Irena Palkovičová,
Kosňovská, Riesová, Kučerová, Perger, Olšanská,
Beran, Hanke.

Uvedené komise odpovídaly za dobrý průběh nácviiku a za organizaci místní spartakiády.

K činnosti uvedených jednot.

Tatran

Tělovýchovná jednota Tatran v Havířově I.

Jednota má tyto oddíly :	turistický	150 členů
	šachový	50 členů
	kopaná	50 – 70 členů
	odbíjená	20 – 25 členů
	základní těl. výchova	200 členů

Cvičitel'ský sbor utvořen podle jednotlivých středisek, ve kterých se cvičilo. Stav nácviiku na II. celostátní spartakiádu byl dobrý – vyskytly se však překážky, především hřiště (malá plocha, nevyrovnaná, bez škváry – problémem bylo i opatření plechových značek).

Největší požadavek jednoty : rozšíření cvičitel'ského sboru a tolik členů, aby cvičitelé nebyli soustavně přetěžováni a mohli se věnovat jen svému přidělenému družstvu. Dalším požadavkem je vybudování tělocvičny, která by vyhovovala potřebám města. Je smutné, že po pěti letech není dosud vybudována ani tělocvična, ani stadión.

V Havířově I uskutečněna spartakiáda 18. června 1959. Byla organizována ve spolupráci se školami Havířova I, II. Počet cvičenců – 2 204. Místní spartakiáda skončila plným úspěchem a splnila své poslání. Byla největším podnikem v Havířově a co do počtu největší místní spartakiádou okresu Ostrava – venkov.

TJ Slovan

Tělovýchovná jednota Slovan v Havířově III.

Do základní tělesné výchovy zapojeno 194 žáků, 175 žákyň, což je velmi málo, vzhledem k počtu dětí v Havířově III. Větší docházka je i tady brzděna nedostatkem cvičitelů (bude proveden nábor z řad učitelů a rodičů).

V Havířově III uskutečněna místní spartakiáda ve spolupráci se školami Havířova III a hornickými učilišti dne 6. června 1959 na sokolském hřišti v Šumbarku. Zúčastnilo se 1 278 cvičenců.

Ženy hostovaly na cvičení v Šenově, v Havířově I, v Ostravě – Svinově. Dne 20. a 21. června 1959 byli členové jednoty přítomni okresní spartakiádě v Ostravě – Vítkovicích, kde vystoupilo 90% žáků a 60% žákyň.

Snahou členů TJ Slovan je : zapojit do cvičení co největší počet občanů. (Kéž je tato snaha korunována úspěchem!)

Na školách

Stav tělesné výchovy na školách.

Především nedostatek aprobovaných učitelů – pouze 50% (na vyšším stupni). V 1. až 5. post. ročníku se vžily tělovýchovné chvílky. Některé školy systematicky pěstují hry a různá sportovní odvětví – např. atletiku. Je nutné, aby se školní přebory staly tradicí všech škol.

Pěknou soutěž mají na osmileté střední škole v Havířově II, ulice Gorkého – soutěž o nejlepšího jednotlivce školy a nejlepší třídu.

Plnění disciplín „Bud' připraven k práci a obraně vlasti“ povzbudí zdravou a přirozenou touhu žáků po soutěžení. Bohužel, jen malé procento žáků je nositelem tohoto odznaku, i když je může splnit každý průměrný sportovec. Celý školní rok 1958 – 59 probíhal ve znamení II. celostátní spartakiády. Učitelé tělesné výchovy nacvičovali všechny skladby. Jednou z nejkrásnějších bylo cvičení s míčky (6. – 7. třída) – velmi pěknou bylo i cvičení s kruhy děvčat 8. – 9. třídy.

Škoda, že se nejvíce akcí soustřeďuje vždy na školy, že se nestaly běžnou a samozřejmou formou práce tělovýchovných organizací – Tatranu a Slovanu.

Zápis za rok 1959 provedla Jana Kubišová
Ilustrovala ak. mal. Antonie Laníková - Gabánková
Převzal

1960

SPRÁVA MĚSTA

Územní reorganizace

27.ledna 1960 se rada usnesla svolat společné zasedání rad obcí, které se chtějí sloučit s Havířovem. Termín konání společné schůze (po dohodě s obcemi) stanoven na 3. února 1960. Bylo usneseno požádat i o připojení části území obce Šenova – vzhledem k potřebám územního plánu (příměstská oblast : sklady, garáže, zelinářství atp.).

Výbory žen

V únoru probíhaly veřejné schůze k volbě scházejících se výborů žen v Havířově III. Zvoleny dva, v nichž pracuje 30 žen. V Havířově je tedy 6 výborů žen s 80 členkami.

Mezinárodní den žen

U příležitosti 50. výročí MDŽ bylo předáno na slavnostním shromáždění žen 14 zasloužilým funkcionářkám čestné uznání a uděleno 85 odznaků Mateřství III. stupně (ženám s 5 – 7 dětmi).

Na návrh MNV udělil 5 odznaků Mateřství II. stupně ženám s 8 – 9 dětmi a KNV 2 odznaky Mateřství I. stupně ženám s více než 10 dětmi.

Uliční výbory

V dubnu pracovalo 83 uličních výborů, k ustavení chybělo ještě 6. V rámci závazků ke 40. výročí založení KSČ byl MNV dán popud k přebírání domů do socialistické péče občanů.

14. dubna se konala první konference uličních výborů, která tuto otázku řešila Do konce dubna převzato do socialistické péče prvních 56 domů (první domy převzaty ve volebním obvodu s Šťastného v Havířově III), k 28. květnu 84 domy – k 31. prosinci již 331 domů v socialistické péči.

Územní reorganizace – pokračování.

18. února projednali členové zasedání místního národního výboru dopis ústředního výboru Komunistické strany Československa o reorganizaci národních výborů a územních změnách.

Poslanci národního výboru byli seznámeni s návrhem na sloučení obcí a včlenění Havířova do okresu Karviná.

Co předcházelo připojení obcí

Část první

Dne 30. listopadu 1959 se konala porada zástupců stranických organizací a funkcionářů místního národního výboru. Porada svolána na základě požadavku některých obcí – sloučení s Havířovem v rámci územních změn.

Zúčastnili se jí : tajemník okresního výboru Komunistické strany Československa s. Papoušek, předseda Okresního národního výboru v Karviné s Vojtko, zástupci obcí a stranických organizací Dolní Suché, Dolních Bludovic, Dolní Datyně, Šumbarku, Životice a Havířova.

Připomínky obcí

Připomínky jednotlivých obcí ke sloučení.

Dolní Suchá

Otázka připojení k Havířovu byla projednána na schůzi místního výboru Komunistické strany Československa v Suché dne 27. listopadu 1959 – výsledek jednání vyzněl kladně. V radě místního národního výboru projednána dne 2. prosince 1959. Politicko – ekonomické zdůvodnění sloučení zasláno okresnímu výboru Komunistické straně Československa v Karviné. Opis se sdělením, zda bude připojena celá obec, nebo její část zaslán MNV v Havířově.

Dolní Datyně

Předběžně projednáno v radě místního národního výboru dne 29. listopadu 1959. Výsledek : připojení k Havířovu.

Dolní Bludovice

Projednáno ve stranické organizaci i v radě místního národního výboru. Jsou dvě alternativy:

1. Vzhledem k vývoji a k výstavbě Havířova dojde k pohlcení částí Dolních Bludovic a k politicko – hospodářskému ovlivnění života v obci. Z tohoto hlediska se jeví správným sloučit celou obec.
2. Přihlédne li se však k tomu, že se jedná o obec s problematikou zemědělskou (jednotné zemědělské družstvo, československý státní statek), nutno řešit otázku zemědělství samostatně – není vyloučena možnost přičlenit k Havířovu pouze požadované území a zbytek sloučit s jinou obcí.
- 3.

Životice

Orgány strany i rada místního národního výboru souhlasily s připojením k Havířovu. Podávají však návrh, aby bylo počítáno s připojením celého území obce.

Šumbark

Návrh na územní změny – začlenění obce Šumbarku do Havířova – předběžně projednán na zasedání místního národního výboru a veřejné schůzi. K připojení nebylo zásadních námitek a dán souhlas k navrhovanému opatření.

Havířov

K návrhu připojení shora uvedených obcí není námitek. Je však nutno vyřešit problém zemědělství – zajistit ekonomické hospodaření na půdě. Přičlenění vyplývá z nutnosti zabírat části jejich území pro komplexní výstavbu Havířova.

Závěr

Zástupci obcí projednají navrhované sloučení ve stranických orgánech a radách místního národního výboru do 4. prosince 1959. Zápisy schůzí, spolu se zdůvodněním a připomínkami předají Místnímu národnímu výboru v Havířově. Komplexní materiál Místního národního výboru v Havířově bude předán vedoucímu tajemníkovi okresního výboru Komunistické strany Československa Ostrava – venkov s. Capouškovi.

Část druhá

Dne 2. prosince 1959 se konalo společné zasedání místního výboru Komunistické strany Československa a rady Místního národního výboru v Havířově ve věci územní změny.

Výsledkem bylo přijetí následujícího usnesení :

Není námitek proti připojení Dolní Datyně, Dolní Suché, Dolních Bludovic, Životice a Šumbarku.

Důvody pro připojení obcí

Důvody pro jejich připojení.

Obec Šumbark

Výstavbou nového nádraží a další výstavbou města nemá již dnes obec samostatného opodstatnění. Komunikační spojení je zčásti vybudováno – zbývající část bude realizována ve 3. pětiletce.

Obec Dolní Suchá

Dle směrného plánu bude část katastru dosavadní obce zastavěna příměstskou vybaveností. Její sídliště má být zvětšeno a bude sloužit jako pohotovostní sídliště pro okolní závody. Vybudováním nové komunikace splyne s vlastním městem Havířovem – vzdálenost od centra činí 1,5km.

Na katastru Dolní Suché jsou umístěny energetické zdroje Havířova : tepelné, elektrické, čistírna plynu. Rychlírna zeleniny má za úkol zásobovat především Havířov.

Obec Životice

Plánováno vybudování krematoria a hřbitova. Komunikačně obec spojena vybudováním nové silnice číslo 11. Zavedením městské dopravy ke hřbitovu budou napojeny přímo na městskou dopravu.

Obec Dolní Bludovice

Ke sloučení navržena celá obec. V současné době probíhá výstavba v jejím katastru a vlastní obec souvisí přímo se zástavbou města. Komunikačně i dopravně již dnes spojena s městem a používá městské vybavenosti. Na katastru obce Bludovic se rozvíjí a bude rozvíjet i nadále rodinná a individuální výstavba. Je třeba, aby byla koordinována s městem.

Obec Dolní Datyně

Souvisí s vlastním městem, a to na levém břehu řeky Lučiny. I v této obci se provádí a bude provádět individuální výstavba.

Tolik o usnesení zasedání dne 2. prosince 1959.

Požadavky obcí

Požadavky obcí k začlenění do Havířova.

(podle zápisů schůzí, které měly být odevzdány Místnímu národnímu výboru v Havířově do 4. prosince 1959).

Šumbark

1. Ponechat název Havířov – Šumbark
2. Vzhledem k značné vzdálenosti úřadovny Místního národního výboru v Havířově k věkovému složení občanů Šumbarku, jakož i k zemědělské problematice obce žádají, aby alespoň dvakrát v týdnu byly zavedeny v dosavadní budově MNV úřední dny (převážně se zaměřením řešení otázek zemědělství). Opatření, na které by byl vyslán odpovědný pracovník, by mělo být trvalé.
3. Občané žádají, aby na přechodnou dobu (alespoň jednoho volebního období) bylo upuštěno od zvýšení daně domovní.
4. Dále uvádějí, aby po vybudování nového komunikačního spoje Havířov III – Šumbark byla prodloužena místní autobusová doprava až do severní části katastru a aby při rozšiřování telefonní sítě bylo pamatováno především na zmíněnou část (viz důvody bodu 2).
5. Dosavadní struktura společenských organizací (s Osvětovou besedou v Havířově – Šumbarku jako koordinačním orgánem) necht' je zachována v nezměněné podobě.
6. Rodiče dětí, které navštěvují národní školu v Šumbarku žádají, aby tato byla ponechána jako dvojtřídní se čtyřmi postupnými ročníky alespoň do doby vybudování vyhovujícího spojení s Havířovem III. Budova národní školy (pro své dokonalé vybavení) může i nadále sloužit školním účelům.
7. Je žádáno, aby byla ponechána polodenní mateřská škola
8. S ohledem na přičlenění obce bude nutno změnit i funkci politicko – hospodářskou. Navrhují :
 - a) vypracovat zastavovací plán drobné bytové výstavby (pro dolní část obce asi 150 rodinných domků) a tuto část postupně zastavět
 - b) umístit v původní obci některé provozovny místního hospodářství
 - c) protože není předpokladu pro utvoření samostatného JZD (dosavadní držitelé jsou vesměs přestárlí) žádají, aby zemědělskou půdu – asi 70ha – převzalo do obhospodařování Rekultivační středisko v Dolní Suché

Dále žádají, aby bylo ponecháno požární zabezpečení, rozšíření a zkvalitnění komunálních služeb všeho druhu, rozšíření distribuční sítě.

Dolní Suchá

Výsledek zasedání vyzněl v tom smyslu, že Místní národní výbor Dolní Suché nedá souhlas k rozdělení obce. Žádá připojení buď celé obce, nikdy nedovolí připojení jen její části (z celé obce by zůstaly jen poddolované oblasti bez jakéhokoliv výhledu řešení života tamějších obyvatel).

Pro sloučení Havířova hovoří společné hranice, přirozený spád k Havířovu, takže převážná část občanů se již delší dobu dívá na přičlenění jako na hotovou věc, která jim bude i v budoucnu (vyšší druhy služeb, obchodů, zdravotnictví apod.) vyhovovat po všech stránkách. Hovoří pro ně i stávající komunikační spojení (nově budované traťové i silniční spoje), možnost návštěvy kulturních a společenských středisek vyššího typu.

Naproti tomu může Havířov získat řadu osvědčených pracovníků (divadelníků, hudebníků, pěvecké soubory aj.), zapojených v závodních klubech.

Jsou toho názoru, že jejich návrh je reálný a vyhovující pro obě strany. V případě nepřijetí nemohou nikdy dát souhlas k rozdělení obce, které by mělo za následek pomalou likvidaci.

Projednáno na společné schůzi místního výboru Komunistické strany Československa, vesnických organizací KSČ I, II, III a rady MNV v Dolní Suché dne 1. prosince 1959.

Životice

Zápis schází. Najde – li se, bude zařazen do přílohy ke kronice.

Dolní Bludovice

Rada MNV spolu s vesnickou organizací KSČ a zástupci představenstva JZD v Dolních Bludovicích projednávala územní změny na společné schůzi dne 3. prosince 1959.

Jejich stanovisko je následující.

Místní JZD hodlá nadále samostatně hospodařit na svých pozemcích.

Občané žádají, aby při vyměřování výše poplatků daně domovní i poplatků ostatních byl brán zřetel na to, že nikdy nebudou v plné míře využívat všech výhod (kanalizace, cesty, osvětlení, odvoz popela, doprava aj.), které používají občané vlastního města. Dále, aby v kádrové politice bylo na okrajové oblasti pamatováno stejným dílem jako na občany, bydlící přímo ve městě.

Dolní Datyně

Z diskuse vyplynulo, že všichni členové společného zasedání dne 2. prosince 1959 (MNV a vesnické organizace KSČ) souhlasí s připojením.

K souhlasu uvádějí.

Počkat se zvyšováním daní do celostátní úpravy, zemědělství ponechat v dosavadní formě do roku 1965 (protože JZD je teprve v začátcích), vybudovat silnici a zavést pravidelnou autobusovou dopravu, zavést jednou týdně úřední den, ponechat školy v dosavadním rozsahu, nezavádět odvážení popela a odpadků, protože jsou používány ke hnojení půdy.

Část třetí

Veškeré připomínky byly podkladem pro vypracování usnesení, které bylo předmětem jednání mimořádné schůze rady MNV v Havířově dne 3. února 1960. (Předkládám přesné znění.)

Usnesení

Usnesení ze společného jednání rad MNV obcí Havířov, Šumbark, Dolní Suché, Dolní Datyně, Dolních Bludovic a Životic.

Ústřední výbor Komunistické strany Československa projednal na svých zasedáních návrhy na změny v našem státě. Na zasedání konaném dne 13. a 14. ledna 1960 byly schváleny územní změny. Naše obce budou podle těchto změn patřit do okresu Karviná.

V usnesení ústředního výboru KSČ se také hovoří o tom, že v rámci územních změn bude docházet ke slučování obcí na základě jejich svobodného rozhodnutí. Naše obce, po předchozím projednání ve stranických orgánech v místě i na veřejných schůzích s občany dospěly k názoru, že by bylo správné sloučit se v jednu obec s názvem Havířov. Názvy jednotlivých obcí by byly zachovány jako názvy městských čtvrtí. V obcích budou vybudovány úřadovny MNV s omezenou pracovní dobou.

Důvody k rozhodnutí

Důvody, které nás vedou k tomuto rozhodnutí.

1. Obec Havířov je ve výstavbě a neustále roste. Pro tento růst nestačí vlastní katastr a nutně musí uplatnit svůj požadavek na jeho rozšíření tím, že požaduje části našich obcí. Tomuto požadavku v zájmu zajištění sídliště pro horníky našeho revíru musíme vyhovět.
2. Územní požadavky Havířova však neustále zmenšují naše obce a vytvářejí z nich nesamostatné a ekonomicky ochuzené celky. U Dolních Bludovic to znamená zbrání více než poloviny obce, u Dolní Suché vážné narušení obce, atp.

Jsme si vědomi, že sloučením obcí vznikne řada problémů, které budeme muset řešit. Jsou to především problémy zemědělské výroby, kdy na území našich obcí jsou dnes 2 farmy státních statků, rekultivační závod ostravsko – karvinských dolů, jednotné zemědělské družstvo a velké množství soukromě hospodařících zemědělců (hlavně ve výměře do 0,5ha zemědělské půdy).

Řešení této otázky vidíme ve vyjasnění zemědělské výroby budoucího Havířova s tím, že zde bude přednostně řešena otázka v Dolních Bludovicích sloučením závodů státního statku a jednotného zemědělského družstva.

Dále zde vzniknou některé problémy zásobování, komunikační apod. Tyto se (podle našeho názoru) dají vyřešit koordinací plánů pro 3. pětiletý plán a vypracováním návrhu plánů 3. pětiletky pro územní sloučení obce.

O připojení žádala i obec Dolní Datyně. Vzhledem k tomu, že nemá žádné ekonomické vztahy k Havířovu, že zde není ani komunikační spojení – ale hlavně proto, že by navrhované sloučení nepřineslo žádný prospěch občanům, nedoporučujeme, aby návrh MNV Dolní Datyně o připojení k Havířovu byl schválen. Proti sloučení (mimo jmenovaných okolností) svědčí i to, že občané i funkcionáři Jednotného zemědělského družstva Dolní Datyně jsou proti sloučení s Jednotným zemědělským družstvem Dolních Bludovic (jak nyní, tak i v budoucnu). Je neekonomické, aby v nové obci existovala vedle sebe dvě JZD s výměrou do 150ha. Toto je další důvod, který nás vede k zaujetí zamítavého stanoviska.

Závěr

1. Žádáme, aby rady našich nadřízených okresních národních výborů projednaly předložený návrh a požadavek a aby doporučily sloučení obcí Dolní Suchá, Dolní Bludovice, Životice, Šumbark a Havířov do nové obce Havířov.
2. Zároveň žádáme, aby tento náš požadavek byl předložen s jejich vyjádřením Krajskému národnímu výboru v Ostravě. Bude – li sloučení schváleno, aby bylo provedeno ještě před volbami do místních národních výborů.
3. Navrhujeme, aby v nově vytvořené obci bylo schváleno ustavení Městského národního výboru s pravomocí Místních národních výborů – v bývalých obcích ponechány úřadovny Městského národního výboru v Havířově s omezenou pracovní dobou.
4. Žádáme, aby daně a poplatky (do doby, než budou připojené obce vybaveny městskou vybaveností) nebyly zvyšovány.
5. Doporučujeme, aby byla provedena koordinace plánu na 3. pětiletku v jednotlivých obcích. Navrhujeme, aby v této komisi byli zástupci jednotlivých obcí a Okresního národního výboru v Karviné.
6. I po sloučení se bude hospodařit až do konce roku 1960 podle rozpočtů, schválených na tento rok.
7. Místní národní výbor v Dolní Datyni trvá na připojení k Havířovu s tím, že svolá další veřejnou schůzi, na které se projednají požadavky Havířova – především týkající se JZD. V případě, že nedojde k dohodě v tomto směru, vezme svůj požadavek zpět.

Jsme přesvědčeni, že příslušné orgány státní moci vyhoví našemu požadavku, o kterém se domníváme, že je v souladu s usnesením ústředního výboru KSČ a se zájmy našich občanů.

Společné schůze se zúčastnilo 40 členů rad místních národních výborů, zástupci Okresního národního výboru Ostrava – venkov, Český Těšín a Karviná.

Podepsán : předseda MNV s Podoba
tajemník s. Palacková

Datum sloučení

K definitivnímu politickému sloučení dochází dne 12. června 1960 – volbami, k hospodářskému 1. července 1960

Poznámka

Jednání o připojení části obce Šenova (jak uvádím na začátku této kapitoly) nebylo uskutečněno pro zásadní nesouhlas MNV v Šenově. Veřejná schůze v Dolní Datyni nezměnila pův. stanovisko, proto k připojení nedošlo.

Zasedání NV

11. května projednán návrh nové ústavy.

Volby

Volby do Městského národního výboru v Havířově.

12. června 1960 se konaly volby do MěstNV. Havířovu přiznán městský charakter a byl mezi 6 obcemi okresu Karviná, které byly schváleny jako Městské národní výbory s pravomocí Místních národních výborů.

Ve volbách (konány na sloučeném území) bylo zvoleno 90 poslanců :

ve vlastním Havířově_____	52 poslanců
v městské čtvrti Suchá_____	20 poslanců
Bludovice_____	9 poslanců
Šumbark_____	5 poslanců
Životice_____	4 poslanci

Voleb se zúčastnilo 99,3% zapsaných voličů – pro kandidáty Národní fronty odevzdalo hlasy 99,85% voličů.

Národnostní složení MěstNV

Z 90 poslanců je 78 národnosti české
10 národnosti polské
2 národnosti slovenské

Sociální složení

Celkem	49 poslanců z výroby
	4 zemědělci
	15 pracující inteligence
	22 ostatních povolání

Z 90 poslanců je 65 mužů, 25 žen.
Průměrný věk 45 let.

První zasedání MěstNV

První zasedání MěstNV se konalo dne 19. června 1960. Zvolena rada, komise, schválena organizace aparátu a vedoucí odborů, ředitel Komunálních služeb města Havířova, projednány otázky perspektivy práce MěstNV po stránce politické a hospodářské.

Složení rady

Složení rady

předseda MěstNV.....	František Podoba,	nar. 11.2.1922
náměstek předsedy.....	Miloš Fojtík,	nar. 26.10.1920
tajemník.....	Dagmar Palacková,	nar. 9.10.1923
členové.....	Jaroslav Helbich,	nar. 2.11.1929
	Miroslav Bernatík,	nar. 4.10.1920
	Vladislav Malíř,	nar. 6.9.1919
	Václav Dvořák,	nar. 12.9.1903
	Rajmund Volný,	nar. 1.8.1907
	Milan Minařík,	nar. 22.5.1930
	Michael Koutský,	nar. 20.6.1935
	Františka Svobodová,	nar. 19.9.1919
	Emanuel Pietrus,	nar. 26.3.1912
	Marie Zielinová,	nar. 5.9.1931
	Svatoslava Grycová,	nar. 10.2.1908
	Vladimír Vejchodský,	nar. 14.5.1927

Předsedové komisí

Předsedové komisí

kulturní.....	Josef Skácel
školské.....	Vlad. Malíř
bytové.....	Rajmund Volný
zdravotní.....	Svatoslava Grycová
zemědělské.....	Václav Dvořák
místního hospodářství.....	Miroslav Bernatík
ochrany veřejného pořádku..	Arnošt Kamionka
dopravní.....	Milan Voda

obchodní.....	Emanuel Pietrus
mandátové.....	Dagmar Palacková
výstavby.....	Milan Minařík
finanční.....	Jaroslav Helách
městské plánovací.....	Miloš Fojtík
sociálního zabezpečení.....	Michael Koutský
pracovních sil.....	Františka Svobodová
kontrolní.....	Vladimír Vejchodský
stížností.....	Marie Zielinová

Uvolnění předsedové a funkcionáři

Uvolnění předsedové a funkcionáři

předseda městského národního výboru

náměstek předsedy a předseda městské plánovací komise

tajemník městského národního výboru

předseda komise

finanční

místního hospodářství

školské

zemědělské

Majetek městského národního výboru se zvýšil z 54 354 000Kčs na 107 341 000Kčs.

Aparát MěstNV

Aparát se skládá z 9 odborů – celkem 51 pracovníků :

výstavba a vodní hospodářství_____	7 pracovníků
místní hospodářství a obchod_____	6 pracovníků
finanční_____	7 pracovníků
školské a kultura_____	2 pracovníci
zdravotní, sociálního zabezpečení, prac.sil ____	3 pracovníci
vnitřní věci_____	16 pracovníků
zemědělství_____	2 pracovníci
organizační a kontrolní_____	5 pracovníků
plánovací_____	3 pracovníci

Ředitelem Komunálních služeb města Havířova schválen s. Miroslav Vranka.

Schválen plán a rozpočet na rok 1960.

Rozdělení města do městských čtvrtí

17. srpna se rada usnesla rozdělit město do městských čtvrtí a stanovila pro ně úřední názvy.

Město rozděleno do XII čtvrtí :

Havířov I -	ohraňčen ulicemi Gottwaldovou a
Havířov II -	ohraňčen ulicemi Gottwaldovou a
Havířov III -	původní výstavba města v prostoru za nádražím

Havířov IV -	ohraňován ulicemi Beethovenovou, Leninovou, a Leningradskou
Havířov V -	ohraňován ulicemi Dělnickou a Zápotockého
Havířov VI -	tvoří 7.A, 7.B stavební etapu
Havířov VII -	tvoří 8.A, 8.B etapu
Havířov VIII -	bývalá obec Šumbark s názvem Havířov – Šumbark
Havířov IX -	Havířov – Suchá II
Havířov X -	Havířov – Suchá I
Havířov XI -	Havířov – Životice
Havířov XII -	Havířov – Bludovice

Občanské výbory, výbory žen

Na základě vládního usnesení připravena volba do občanských výborů a výbor žen. Název uličních výborů se změnil na občanské výbory – byla rozšířena jejich pravomoc a povinnosti. Stanoveno, aby volby do občanských výborů i výborů žen se konaly v době od 15. září do 6. října 1960.

Zvoleno 128 občanských výborů, 10 výborů žen (se 104 členkami). Z předsedkyň vytvořena městská komise žen – předsedkyní schválena radou s. Růžena Bendová.

Zasedání MěstNV dne 19.října projednalo na základě vládního nařízení 71/60 rozšíření pravomoci komisí národního výboru a usneslo se na jejím rozšíření.

1. městská konference pomocné stráže veřejné bezpečnosti

13. listopadu se konala 1. městská konference pomocné stráže veřejné bezpečnosti. Byli vyhodnoceni a odměněni nejlepší příslušníci pomocné stráže a vzorné jednotky.

15. a 16. listopadu – první pracovní dny občanských výborů, na kterých budou členové pravidelně seznamováni s úkoly (mezi zasedáními MěstNV), a to na šesti místech.

V roce 1960 byly komise MěstNV rozšířeny o 1/3 členů z řad občanů, kteří mají v komisi právo hlasovací.

Na konci roku 1960 pracoval MěstNV s 1750členným aktivem.

5. výročí založení města

Slavnostní zasedání městského národního výboru k 5. výročí založení Havířova – 4. prosince.

K tomuto výročí došly pozdravy ze 14 zemí světa prostřednictvím esperantistů a od zahraničních delegací, které navštívily Havířov. Přišlo také mnoho blahopřejných dopisů z celé republiky.

Občané uzavřeli závazky na 90 000 brigádnických hodin, zemědělci se zavázali odevzdat 600 l mléka a 6 500 kusů vajec navíc.

Poprvé předány ceny města Havířova :

Kolektivu ateliéru 4. Státního projektového ústavu v Ostravě za projekční práci

kombajnovému kolektivu K. Kantora, nositeli Řádu práce Dolu Dukla – za úspěšné zavádění kombajnové těžby a překonání světového rekordu v těžbě uhlí kombajnem Donbas.

zednickému kolektivu s Vilimovského – nejlepšímu kolektivu na stavbě města

inž. Jar. Kulišťákovi – za budovatelskou práci při výstavbě

Karlu Slezákovi – za populárně vědeckou a publikační činnost o životě na území nynějšího Havířova

Rudolfu Prokopovi – za výtvarné práce malířské, které komentují rychlý stavební rozvoj města a za veřejně prospěšnou práci

Janu Ondráčkovi – za dokumentární fotografii ze života města, za řízení časopisu Hlasy Havířova

národopisnému souboru Ogaři – za sedmiletou činnost a úspěšnou reprezentaci města na soutěžích lidové umělecké tvořivosti

Klubu přátel umění v Havířově – za tříletou veřejnou činnost, za organisování Kulturních dnů Havířova

Rudolfu Vybíralovi – za veřejnou a politickou činnost

Františku Podobovi – za dlouholetou veřejnou a politickou práci

Miloši Fojtíkovi – za dlouholetou budovatelskou a politickou práci

Dále udělena čestná uznání :

za veřejnou a budovatelskou činnost se zápisem do pamětní knihy 34 občanům a kolektivům

za veřejnou, kulturní osvětovou a tělovýchovnou činnost se zápisem do pamětní knihy 9 občanům a kolektivům

za veřejnou a budovatelskou činnost bez zápisu 42 občanům a kolektivům

za veřejnou, kulturní, osvětovou a tělovýchovnou činnost bez zápisu 21 občanům a kolektivům.

Soutěž mezi NV

Soutěž mezi národními výbory

V první polovině roku 1960 soutěžil MNV v Havířově s MNV v Novém a ve Starém Bohumíně. Hodnocení bylo provedeno za 1. čtvrtletí.

Po územní reorganizaci uzavřel MěstNV na návrh ONV dohodu o vzájemné soutěži s MěstNV v Karviné. Výsledek za 3. čtvrtletí byl nerozhodný – za 4. čtvrtletí obsadil první místo Havířov. Soutěžilo se na všech úsecích činnosti národního výboru.

V rámci soutěže všech národních výborů v okrese Karviná obdržel MěstNV v Havířově čestné uznání za dobrou organizačtorskou práci ve žňových pracích a za výkup obilí.

Bytový fond

Bytový fond

V roce 1960 dáno do užívání 1 839 bytů. Z tohoto počtu vydáno 1 839 výměrů zaměstnancům závodů :

Staveb_____	167
Šachet_____	1 485
NHKG_____	95
pro různé_____	92

Odbor místního hospodářství, dopravy a obchodu obdržel 108 bytů, tj. 5,56% z celkové kvóty, místo 10%. Přesto, že jsou zkoumány majetkové poměry žadatelů o byt, nemohli být uspokojeni všichni, kteří zajišťují městu služby (a nesplňují podmínky pro družstevní výstavbu). Poněvadž nároky na služby města neustále stoupají (jen pro školství bude potřeba nejméně 30, pro dopravu alespoň 20 bytů), je velmi nutné, aby v roce 1961 obdržel opět 10% bytových jednotek z celkové bytové výstavby.

V roce 1960 podány celkem 103 žádosti o byty.

Počet bytů ke konci roku : Havířov 11 316 + připojené obce 3 736 = 15 052.

Rozloha města

Rozloha města po sloučení

Havířov I až VII, tj. původní Havířov.....	624,09ha
Havířov VIII, tj. bývalý Šumbark.....	251,15ha
Havířov X, tj. bývalá Dolní Suchá I.....	581,15ha
Havířov IX, tj. bývalá Dolní Suchá II.....	432,87ha
Havířov XI, tj. bývalé Životice.....	290,04ha
Havířov XII, tj. bývalé Dolní Bludovice.....	<u>794,26ha</u>
Celkem	<u>2 973,56ha</u>

Přesná rozloha původního Havířova
624ha 22a 37m²

Přesná rozloha Havířova po připojení obcí
2 973ha 73a 92m²

Počet obyvatel

Počet obyvatel – stav k 31. prosinci 1960 (i s připojenými obcemi)

Muži	Ženy	Dospělí celkem	Chlapci	Dívky	Děti celkem	Obyvatelstvo celkem
15 488	15 668	31 156	+8 171	+7 746	+15 917 17 830	48 986

+ jen Havířov, bez připojených obcí

Uvedená čísla zachycují počet osob trvale hlášených, takže k celkovému počtu obyvatel, tj. 48 986 nutno připočítat asi 5 000 hlášených přechodně.

V roce 1960 uzavřeno 291 sňatků.

Narodilo se 611 chlapců, 510 dívek = 1 121 dětí.

Uvítáno do života 363 dětí.

Zemřelo 66 mužů, 44 žen, 10 chlapců, 5 dívek = 125 osob (bez Suché).

Průměrný věk obyvatel Havířova – město je 23,5 roku.

Počet obyvatel přičleněných obcí – stav ke dni sloučení, tj. k 1. červenci 1960

Dolní Suchá.....	7 681 obyvatel
Dolní Bludovice....	2 111 "
Šumbark.....	873 "
Životice.....	<u>625 "</u>
	<u>11 290 obyvatel</u>

Připojením uvedených obcí se tedy zvýšil počet obyvatel původního Havířova o 11 290 obyvatel.

Mezi obcemi, připojených k Havířovu, jsou i Životice. O tom, co se událo 5. srpna 1944 – o smutné zkušenosti doby okupace – hovoří malá publikace „Životice žalují“.

Konference o životě v nových městech a sídlištích

Ve dnech 6. – 8. prosince 1960 se konala konference o bydlení a životě v nových městech a sídlištích.

Uskutečněna z podnětu Městského národního výboru v Havířově spolu s Výzkumným ústavem výstavby a architektury v Praze. Účelem bylo zamyslet se nad výstavbou socialistického města nejen s hlediska technického a provozního, ale i společenského. Konference (která byla součástí celostátní diskuse o bydlení) se zúčastnilo 153 delegátů nových měst a sídlišť, zástupci ministerstva zdravotnictví a školství, projektanti, pracovníci národních výborů a výzkumu ve výstavbě. Tito hovořili o zkušenostech i potížích, které vyvstaly při budování nových měst a také se navzájem radili, jak postupovat dále. Řešily se otázky zdravotnictví, hygieny, rovnoměrnosti ve výstavbě bytové a účelové, problémy školství, zaměstnanosti žen. Závěry a usnesení konference v příloze.

Delegace

- 26. ledna - bulharská delegace
- 7. března - delegace z Berlína, amerického sektoru
- 17. března - belgická delegace
- 22. dubna - parlamentární delegace Mexica
- 28. dubna - delegace lidických žen :
„...Přišly jsme mezi Vás, abychom Vám všem a hlavně Vaší mládeži, které máte u Vás nejvíce, vyprávěly o lidické tragédii, která musí být výstrahou všem těm, kteří by chtěli znovu obnovit nacistické koncentráky a nové hrůzy, které jsme prožily před 18 léty u nás v Lidicích...“
Za lidické ženy Miloslava Žižková, Marie Kohlíčková
- 21. června - velvyslanec Sovětského svazu v Praze
- 13. července - švédská odborářská delegace
- srpen - představitelé polského konzulátu
- srpen - „Z příležitosti 16. výročia slovenského národného povstania.. plukovník Jaroslav Šala a bývalý velitel partyz. brigády u Šuhajeva (podpis nečitelný)
- 16. srpna - ruská parlamentní delegace
„...Rozměry Vašich továren a jejich výrobní kapacita nás ohromila... Vaši pohostinnost nelze ani popsat...“
- 13. října - generál Sovětské armády a delegát Nejvyššího sovětu SSSR
- 21. října - generál Československé armády Ludvík Svoboda
- listopad - francouzská delegace
- listopad - polská
- 21. listopadu - německá delegace

Vysvětlení zkratk

- MDŽ - Mezinárodní den žen
- MNV - místní národní výbor
- ONV - okresní národní výbor

KNV -	krajský národní výbor
KSČ -	Komunistická strana Československa
JZD -	jednotné zemědělské družstvo
MěstNV -	městský národní výbor
NHKG -	Nová huť Klementa Gottwalda
SSSR -	Svaz sovětských socialistických republik

V příloze

Mapa Havířova po územní reorganizaci – doklad č. 5

Přehled „Havířov 1960 – 1965“ – doklad č. 6

Zápisník člena MěstNV Havířov – doklad č. 7

„Životě žalují“ – doklad č. 8

Usnesení z konference o životě v nových městech a sídlištích – doklad č. 9

Závěry a usnesení z konference o životě v nových městech a sídlištích – doklad č. 9

Poznámka

Kroniky obcí Šumbarku, Dolní Suché, Dolních Bludovic, Životic jsou uloženy v městském muzeu

POLITICKÝ ŽIVOT

Souhrnná zpráva za rok 1959 – 61 v zápisu roku 1961

VÝSTAVBA

Plán

Beskydský vodovod s celkovou kapacitou 300 l/s dokončen k 1. lednu 1961. Do provozu uvedena 1. etapa s kapacitou 150 l/s. Dostatek vody bude teprve v roce 1964, kdy je plánováno dokončení stavby přehrady na Morávce.

Výstavbou přehrady na Ostravici u Šancí v letech 1963 – 67 bude odstraněn nedostatek pitné vody v Havířově.

Státní výstavba

V tomto roce má být postaveno 1 850 bytových jednotek, distribuční a obchodní jednotky, dokončena výstavba domu potravin „Labužník“, 17ti třídní školy bez dílny a tělocvičny, zdravotních středisek v Havířově IV, ul. Pavlovou (blok 63).

Družstevní bytová výstavba

Stát subvence : 30% stavebního nákladu, úvěr státní banky ve výši 30% na dobu 30 let při 3% úroku.

Členský podíl družstevníka činí 40% : peněžní hotovost, odpracování, poskytnutí materiálu družstvu za úhradu, podniková bezúročná půjčka z podnikového fondu. Byty jsou osvobozeny od daní, dědicové od dědického poplatku – nevztahují se na ně ustanovení o poplatcích z nadměrných bytů.

Stavební družstvo MNV zakoupilo dne 30. března 1960 dům číslo 4 na ulici Pavlovově v Havířově IV (blok 63) s 29 byty, ve kterých umístilo 19 družstevníků. Některé byty totiž přestavěny (spojeny jedno a dvoupokojové byty) podle požadavků družstevníků. V červenci a v srpnu zakoupeny další dva domy v Havířově IV, ul. Dobrovského (blok 84) s 27 byty.

Nájemné, do něhož je zahrnuta splátka státní bance, topení, teplá a studená voda i ostatní poplatky, je velmi výhodné :

0 + 1 pokoj	102,- Kčs
1 + 2 pokoje	195,- Kčs
1 + 3 pokoje	270,- Kčs
1 + 4 pokoje	310,- Kčs

Družstvo čítalo ke konci roku 49 členů a 12 zájemců z Radvanic, kde pro rozšiřování výstavby NHKG jsou vykupovány rodinné domky.

Kromě tohoto typu jsou založena i družstva jednotlivých podniků : Dolu Dukla, Výstavby ostravsko – karvinských dolů, Dolu Zápotocký a Bytostavu.

Individuální výstavba

Státní spořitelna poskytuje půjčku ve výši 24 000 Kčs, závody do výše celoročního příjmu. Je rozestavěno 53 rodinných domků. Jejich cena : škvárové – 90 000 Kčs, panelové – 115 000 Kčs. Jsou stavěny na rozloze 800m², což postačuje na postavení domku i zahrádku. Individuální výstavba je prováděna v Havířově III Šenov – Zadky.

Podniková bytová výstavba

Je řízena podniky za pomoci závodních výborů ROH. Stavěny několikapodlažní domy, ve kterých jsou prováděny úpravy nebytových prostor za byty, nadstavby a přístavby. Dovoz vlastními prostředky, odborníci z řad řemeslníků a techniků. Ostatní práce si provádějí zájemci o byty.

Státní banka poskytuje podnikům dlouhodobý úvěr ve výši 20% rozpočtu na dobu 10 let při 3% úroku. V tomto roce má být dokončeno 50 bytů Dolu Dukla, 26 bytů Dolu Suchá – Stonava, 27 Státní banky v Ostravě. Kromě toho převzal Důl Dukla ze státní výstavby 117 bytů, Důl Gottwald 38.

Hodnocení

Ve státní výstavbě postaveno 1 962 bytových jednotek, takže dohromady s drobnou soukromou výstavbou postaveno na území Havířova 1 993 bytů.

Nesplněn úkol na ulici Pavlovově v Havířově IV (na bloku 63), kde nebylo dokončeno zdravotní středisko a příslušné distribuční jednotky.

Výstavba škol splněna na 98%. Nesplnění zaviněno nezajištěním jejich vybavenosti v plné míře. Školy na ulici Makarenkově a Sv. Čecha v Havířově V jsou v provozu již druhý rok a nejsou dosud příslušně vybaveny.

Na 17ti třídní školu v Havířově IV, ul. Palackého byl Bytostavem uzavřen závazek jako na rychlotavbu. Nebyl splněn pro nezajištění zámečnických výrobků. Nebyla dokončena škola na ulici V. Nezvala v Havířově IV. Mateřská škola na Radniční ulici (u bloku 72) předána s nedostatky.

Rozestavěno

mateřská škola na ulici Resolově (u bl. 58), na ulici K. Čapka (u bl. 110), na ulici Dimitrovově (u bl. 76). Před dokončením je družina mládeže v VI. B etapě. Kulturní dům v Havířově II bude včetně terénních a sadových úprav odevzdán teprve ke konci roku 1961.

Plán výstavby koupaliště v Havířově I splněn pouze na 62% - nebylo zajištěno přepracování elektroinstalace podle nových norem. Není dokončen bazén, šatny, oplocení, hrubé terénní úpravy a jiné.

Zdravotní středisko v Havířově I, ul. Švermova předáno v červnu 1960, potřebuje však vnitřní úpravy, které mají být provedeny do konce června července 1961.

Hodnotíme – li práci Bytostavu je třeba podotknout, že projevil velkou iniciativu při výstavbě bytů, ne však na poli výstavby vybavenosti, čímž jsou citelně prohlubovány disproporce mezi počtem předaných bytů a vybavenosti.

Práce na přeložce trati Havířov – Český Těšín pokračují úspěšně. Pouze tam, kde nastaly projektové změny (výpravní budova) došlo ke zdržení.

Havířov – Suchá

Výstavba v Havířově – Suché

Po územní reorganizaci se rozšiřuje výstavba i na katastr obce Dolní Suchá, kde budován zelinářský objekt. V roce 1960 dána do provozu 1. etapa skleníku o výměře 1,8ha.

Plán výstavby Národního domu splněn jen na 15,7% - v rámci velké rozestavěnosti zastaven.

Akce „Z“

Plnění plánu v akci „Z“ (zvelebení města)

Z potřebného počtu 70 000 brigádnických hodin odpracováno pouze 22 329 .
Vázla dodávka materiálu ČSAD, nebyl zajišťován dostatek nářadí, práce nebyla organizována.

Jednotlivé akce :

1. Mateřská škola v Havířově – Bludovicích.
Materiál zajištěn, plán však nebyl splněn pro nedostatek brigádníků.
2. Polytechnické dílny ZDŠ v Havířově III, Jarošova ulice.
Nebyla plynule zajišťována dodávka malty i plán brigádnických hodin. Proto provedeno učni jen 80% zdiva po úroveň
3. Šatny tělovýchovné jednoty Tatran Havířov.
Se stavbou započato o tři měsíce později, proto plán nesplněn (TJ Tatran nejevila zájem).
4. Kluziště v Havířově II.
Plán splněn, kluziště v provozu
5. Polytechnické dílny v Havířově – Suché.
Plán splněn – vzorná stavba.
6. Kluziště Baníku v Havířově – Suché
Ukončeno – drobné práce budou provedeny bez finančních nákladů
7. Obřadní síň Havířova – Šumbarku.
Nesplněno – provedeno jen prozatímní zakrytí střechy – nedostatek bezplatných brigádníků.
8. Letní kino.
Stavba dokončena.

Družstevní výstavba

Plán počtu družstevníků splněn k 31. 12. 1960 na 100%. Zrušeno družstvo národního podniku Bytostav. Důl Dukla provádí výstavbu 22 byt, Výstavba ostravsko – karvinských dolů vlastní bytové jednotky na ulici Dobrovského v Havířově IV (blok 84).

Komunikace

Provedeny opravy 3 ulic v Havířově (v délce 4km), v Havířově – Šumbarku, v Havířově – Bludovicích, v Havířově – Životicích. V sídlišti Havířov – Suchá vybudován dlážděný chodník. Komunikace však velmi trpí používáním

– staveništní dopravou silně znečišťovány a zejména v 5., 6. etapě příčinou stále nespokojenosti občanů.

Sadové úpravy

Vysázen lesopark z rychle rostoucích dřevin na ploše 4ha – okolí města. Ve městě přímo vysázeno 5 000 stromů a keřů, 5 000 květinových sazenic. Na pás Gottwaldovy třídy dosázeno 800 kusů růží.

Ukončené akce obč. vybavenosti

Ukončené akce občanské vybavenosti v roce 1960 :

distribuční jednotky na ulici Zápotockého v Havířově V (blok 56 A) předány postupně v červnu, v říjnu, v prosinci;

zdravotní středisko na ulici Švermově v Havířově I (blok 4b) – červen

17ti třídní škola 5. etapy (mimo tělocvičnu) na ulici Makarenkově v Havířově V

společenská místnost (využita pro družinu mládeže) na ulici Pavlovově v Havířově IV (blok 63)

mateřská škola na Radniční ulici v Havířově IV (u bloku 72).

V měsíci březnu uvedena do provozu kanalizační čistírna města, která byla vybudována národním podnikem Ingstav Brno celkovým nákladem asi 30 000 000 Kčs.

Zahájené akce obč. vybavenosti

Zahájené akce občanské vybavenosti v roce 1960 :

březen –	17ti třídní škola na ul. V. Nezvala v Havířově IV
červenec –	mateřská škola na ul. Resslově v Havířově IV
říjen -	mateřská škola na ul. K. Čapka v Havířově IV obchody na ul. Lidových milic v Havířově IV
listopad -	mateřská škola na ul. Dimitrovově v Havířově IV jesle na ul. Nedbalově v Havířově IV

Vysvětlení zkratk

ROH – Revoluční odborové hnutí

ČSAD – Československá automobilová doprava

PRŮMYSL

1.červenec 1960 je dnem územní reorganizace – připojení čtyř obcí k Havířovu. Jednou z nich je Dolní Suchá, na jejímž katastru se nacházejí tři průmyslové objekty :

Důl Dukla, elektrárna (současně teplárna pro Havířov) a plynárna.

Souhrnná zpráva, která zachycuje druhou polovinu roku 1960 současně s rokem 1961, je proto uvedena v zápisu roku 1961.

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

Po sloučení okrajových obcí s Havířovem vystoupila do popředí zemědělská otázka. V Havířově – Bludovicích jsou dva zemědělské závody socialistického sektoru (JZD a ČSSS),, v Havířově – Životicích Československý státní statek, v Havířově – Suché Rekultivační závod ostravsko – karvinského revíru. Kromě toho je v uvedených místech celá řada drobných držitelů zemědělské půdy.

Zatím, co v prvních letech měl Havířov jen 114ha zemědělské půdy mezi staveništi nebo komunikacemi, po reorganizaci má 2 672ha půdy, z toho 1534ha půdy zemědělské.

Socializace zemědělské výroby

Na podzim roku 1960 došlo ke sloučení JZD s ČSSS v Havířově- Bludovicích. Plocha půdy obhospodařované ČSSS se dále zvětšila asi o 70ha, které ČSSS pronajal bezplatně na dobu 6 let od drobných držitelů.

Socializace pokračovala i v Havířově – Životicích, kde k ČSSS přistoupilo asi 60 soukromě hospodařících zemědělců s výměrou téměř 80ha.

V Havířově – Suché a v Havířově – Šumbarku převzal od drobných držitelů půdu Rekultivační závod v Havířově – Suché. Tím rozšířil svou výměru o 107ha zemědělské půdy.

Hospodaření JZD

Hospodaření JZD v Havířově – Bludovicích

Podmínky nebyly nejlepší. Kvalitní půdy ubývalo další zástavbou. Poměr družstevníků ke společnému hospodaření byl vcelku dobrý. Z počtu 78 družstevníků tvořili většinu kovorolníci – vlastních zemědělců bylo jen pět. V době špičkových prací vypomáhali družstevníkům velmi účinně žáci obou bludovických škol.

Výsledky rostlinné výroby lze označit za dobré. V živočišné výrobě vznikaly potíže ustájením skotu v několika stájích, protože nebylo možno uskutečnit společné ustájení. Dobrých výsledků dosáhlo družstvo v chovu slepic ve dvou drůbežárnách.

1.října 1960 odevzdalo družstvo veškerou půdu, živý i mrtvý inventář Československému státnímu statku v Havířově – Bludovicích. Celková výměra půdy činila 124ha 50 arů včetně záhumenků. Na záhumenky připadalo 19,10ha.

Hospodaření ČSSS

Hospodaření ČSSS

ČSSS v Havířově - Bludovicích hospodařil na výměře 140ha zemědělské půdy, z toho 120ha půdy orné. Protože jde většinou o pozemky scelené, byly pro zemědělskou výrobu vhodné podmínky. Hospodářský plán v roce 1960 splněn. Mechanizace u ČSSS zpočátku malá. Teprve po sloučení s JZD rozšířil se strojový park na 6 traktorů kolových, 1 pásový a další závěsné stroje a nářadí.

ČSSS – farma Havířov – Životice obhospodařuje celkem 106,87ha zemědělské půdy, z toho 87,36ha půdy orné. Pro zemědělskou výrobu nejsou nejvhodnější podmínky, protože velká zastavěnost katastru brání vytvoření větších scelených ploch. Mechanizační prostředky jsou k dispozici v dostatečném množství. V roce 1960 park rozšířen o 1 pásový traktor DT – 54.

Školení

Odborné zemědělské školení probíhalo v Havířově – Bludovicích i Životicích. Školení se zúčastnili vedoucí pracovníci ČSSS, zaměstnanci ČSSS z Havířova – Bludovic, zaměstnanci zemědělského odboru, aktivisté a členové zemědělské komise při městském národním výboru.

Havířově – Životicích bylo uspořádáno pro zaměstnance statku 32 přednášek s různým zaměřením, především s problematikou zemědělskou. Odborné školení probíhalo i pro zaměstnance Rekultivačního střediska v Havířově – Suché.

Socialistická soutěž

Vyhodnocena s. Eva Vítková, pracovnice ČSSS z Havířova – Životic. Byla jí udělena peněžitá odměna za dosažení vysoké snůšky vajec u nosnic – v průměru 172 od 1 nosnice.

Rekultivační závod

Rekultivační středisko se sídlem v Havířově – Suché spadá do působnosti národního podniku Báňské stavby v Ostravě.

Kromě hlavního úkolu – zahlazovat nepříznivé vlivy průmyslové činnosti v ostravsko – karvinském revíru a využít poškozený půdní fond zemědělskou výrobou – zabývá se přímo zemědělskou výrobou.

Jednotlivě hospodařící rolníci – JHR

Přehled o plochách kultur u jednotlivě hospodařících rolníků k 31. prosinci 1960.

Počet zemědělských závodů JHR : 1524

Celková výměra zemědělských závodů :

901ha 13a 12m²

Rozdělení :

orná půda.....	562ha 72a 14m ²
zahrady.....	103ha 63a 61m ²
intenzivní ovocné sady.....	26a 41m ²
louky.....	34ha 67a 43m ²
pastviny.....	83ha 97a 44m ²
zemědělské půdy úhrnem_____	785ha 27a 03m ²

lesní půda.....	30ha 08a 79m ²
rybníky.....	35a 86m ²
ostatní vodní plochy.....	5ha 73a 64m ²
zastavěné plochy a nádvoří....	48ha - 62m ²
ostatní plochy.....	23ha 34a 30m ²

Zemědělské závody JHR roztríděné podle výměry zemědělské půdy :

Velikost.skupina	Počet závodů	Celková výměra	Orná půda	Zem. půda
10 – 15ha	1	18ha 93a 70m ²	11ha 41a 01m ²	13ha 39a 29m ²
5 -10ha	2	13ha 29a 20m ²	9ha 33a 65m ²	11ha 31a 98m ²
2 – 5ha	29	97ha 13a 76m ²	64ha 23a 40m ²	83ha 24a 14m ²
0,50 – 2ha	364	408ha 43a 29m ²	261ha 70a 94m ²	365ha 39a 3m ²
do 0,50ha	1 128	363ha 33a 17m ²	216ha 01a 14m ²	311ha 92a 59m ²
Celkem.....	1 524.....	901ha 13a 12m ² ...	562ha 72a 14m ²	785ha 27a 3m ²

Rostlinná výroba

Rostlinná výroba

Největší pozornost se věnuje pěstování obilnin, a to jak u všech zemědělských závodů socialistického sektoru, tak i u drobných držitelů půdy. Z obilnin připadá největší procento na pšenici, méně na žito a další krmné obilniny. Větší plochy půdy zaujímají dále brambory, píce a směsky k zajištění krmivové základny. Z technických plodin pěstují se hlavně řepka a len.

Rok 1960 nebyl pro rostlinnou výrobu příznivý. Jarní a letní období bylo dosti chladné s vysokým množstvím dešťových srážek. Nepříznivé počasí se projevilo na růstu některých zemědělských plodin, zvláště brambor. Úroda brambor byla minimální.

Přehled o hektarových výnosech je patrný z přehledu farmy ČSSS Havířov – Životice.

Hektarové výnosy v roce 1960

Druh :	Plánovaný výnos	Skutečný výnos v q
pšenice ozimá.....	20,6.....	17,50
žito ozimé.....	19.....	17,41
ječmen ozimý, jarní.....	19.....	31,95
oves.....	18	13
směsky ozimé	13	12,50
len	3	2,20
brambory	140	10,40
řepa krmná	400	zaorána

Živočišná výroba

Živočišná výroba

Hlavními středisky jsou ČSSS – farmy v Havířově – Bludovicích a Životicích.

U farmy ČSSS v Havířově – Bludovicích jsou potíže s ustájením dobytka (skot ustájen jak ve stájích ČSSS, tak i ve stájích soukromých zemědělců). U hovězího dobytka, který je ustájen na ČSSS je nemoc „Bang“ – nakažlivé zmetání skotu – od roku 1956.

Poněkud lepší podmínky pro chov hovězího dobytka jsou u farmy ČSSS v Havířově – Životicích. Skot ustájen ve stájích státního statku a ve stáji bývalého soukromého zemědělce s. J. Valoška.

Přehled o stavu hospodářského zvířectva u ČSSS na konci roku 1960 :

	Havířov – Bludovice	Havířov – Životice
koně	20 kusů	11 kusů
krávy	48 kusů	25 kusů
jalovice	5 kusů	74 kusů
na žír	76 kusů	5 kusů
telat	25 kusů	7 kusů
Celkem skotu	154 kusy	111 kusů
slepice	473 kusy	1 171 kus

Hospodářské zvířectvo chovají také drobní držitelé půdy a menší rolníci. V druhé polovině roku 1960 je u jednotlivě hospodařících rolníků tento stav :

skot	637 kusů
krávy	473 kusy
prasata	1 199 kusů
prasnice	41 kus
ovce	67 kusů

Plnění plánu JHR

Plnění plánu jednotlivě hospodařících rolníků

maso dle plánu na	109%.
mléko	102%
vejce	102%
brambory	114%
zrniny	105%

JZD

Plnění plánu Jednotného zemědělského družstva v Havířově – Bludovicích JZD v Havířově – Bludovicích nesplnilo státní plán v některých ukazatelích. Při přibírání nových členů nezajistili totiž stájové prostory skotu i drůbeže a nemohli již adaptovat budovy, protože k 1. lednu 1961 bylo JZD začleněno do Československých státních statků.

Sloučením obcí je Havířov největší zemědělskou obcí v okrese Karviná.

Zelinářství

Zelinářství

V roce 1960 pokračovala výstavba skleníkového zařízení v rychlíně zeleniny Havířova – Suché u plynárny. Sklidilo se na 300q skleníkové zeleniny.

Přičleněním okrajových obcí přibyly další zelinářské závody, které zásobují Havířov. Jsou to :

Zahradnictví, komunální služby města Havířova v Havířově – Bludovicích. Jde o dva podniky – jeden pěstuje zeleninu, druhý okrasné květiny. Součástí ČSSS v Havířově – Bludovicích je i zelinářský závod.

Ovocnářství

Ovocnářství

Běžné druhy ovocných stromů pěstují občané v zahradách svých domků a usedlostí. Pěstování ovocných stromů však (až na řídké výjimky) nevěnují náležitou péči.

Sad

Na katastru Havířova se pěstují ve větším rozsahu ovocné stromy v Havířově – Životicích. O zřízení těchto sadů na pozemcích ČSSS se zasloužil s. Václav Dvořák. Jejich výměra : 49,5ha.

Druhy pěstovaných ovocných stromů :
jabloně, švestky, slívy, třešně, višně.

Odrůdy ovocných stromů :

jablka : Průsvitné letní, James Grieve, Nonnetit, Sudetská reneta, Boskoopské červené, Strýmka, Landsberská reneta, Mulhauptova reneta, Corova reneta, Ontario, Golden Delicious aj.

slivoně : Švestka domácí, Wangenheimova aj.

V roce 1960 bylo sklizeno celkem 120q ovoce.

Včelařství

Včelařství

Chovatelé včel jsou organisováni v Čs. svazu včelařů. Na území Havířova působí jediná základní organizace tohoto svazu, a to v Havířově – Bludovicích. Soustřeďuje 57 členů z městské části Havířova, Havířova – Bludovic, Šumbarku, Životic i Dolních Datyň. Včelaři z Havířova – Suché jsou přiřčeni k včelařské organizaci v Horní Suché.

Včelaři, organisovaní v Havířově – Bludovicích chovali v roce 1960 celkem 235 včelstev, jejichž výnos činil asi 880kg medu.

Značnou pozornost věnuje chování včel i ČSSS v Havířově – Životicích, kde je na státní včelnici 55 včelstev. Kromě výnosu 180kg medu přispívá chov včel ke zvýšení produkce ovoce a jetelovin.

Mimoto chová 10 neorganisovaných včelařů 19 včelstev s výnosem 76kg medu.

Myslivost

Myslivost

V okrajových částech Havířova je málo lesních ploch, kde by byly vhodné podmínky pro zvěř. V blízkosti lidských sídel nemá zvěř ani dostatečný klid. Starají se o ni, především v zimních měsících, členové Myslivecké společnosti v Havířově – Bludovicích, Životicích, Suché a Šumbarku.

Za zásluhy o myslivost byl člen spol. „Lesní roh“ Bludovice – Životice s. Vladislav Fukala vyznamenán odznakem „Zasloužilý pracovník III. stupně“.

Rybníkářství

Výstavbou Havířova, budováním komunikací nastal další úbytek rybníků. Na přítoku Sušanky (od plynárny) byly tři rybníky menší rozlohy, které byly zčásti poškozeny výstavbou železniční trati Havířov – Český Těšín a severní obvodové silnice Havířov – sever.

Dva rybníky na katastru Havířova – o výměře 7ha – byly z jedné čtvrtiny zrušeny při výstavbě komunikace. Zbytek slouží jako prozatímní sedimentační nádrž pro fekálie z Havířova.

Vysvětlení zkratk

ČSSS – Československý státní statek

JHR – jednotlivě hospodařící rolníci

Závěrem třeba dodat, že občané celého Havířova odpracovali ve špičkových pracích 35 000 brigádnických hodin u socialistického sektoru v našem městě a 21 000 hodin u jednotných zemědělských družstev mimo území Havířova.

Povodeň

Povodeň v roce 1960 nezpůsobila mnoho škod – nával vody zachytila už Žermanická přehrada, takže Lučina byla rozvodněna jen na spodním toku našeho katastru a zničeno seno asi na 10ha luk.

SLUŽBY OBYVATELSTVU

K podstatné změně v činnosti podniku dochází 1. července 1960. Delimitací vyčleněny některé obory (kominiectví), změněna působnost jen na město Havířov (včetně přičleněných obcí – dříve oblastní podnik) a k převedení provozoven na území města (předtím spravovaných jinými podniky, např. Komunální služby Český Těšín, Komunální služby Orlová). Z původního počtu vyčleněno celkem 14 provozoven a začleněno 7.

Dochází ke změně sídla – ředitelství je umístěno v Havířově IV, Široká ulice č. 3.

Ředitelem podniku s. Miroslav Vranka (od 1. července 1960)
provozní náměstek s. Stanislav Raus
ekonomický náměstek s. Leo Klein

V roce 1960 nebyl plněn plán ve všech hospodářských ukazatelích – podnik dokonce vykazoval finanční ztrátu (např. k 30.9.1960).

Činnost a problémy základních služeb

Projevuje se nedostatek pracovníků v oborech malířství, radio – televize, čalounictví, vodo – plynoinstalace, elektro.

Služby v osobní dopravě (autotaxi) i v dopravě nákladní nejsou s to plně uspokojit – nedostatečný vozový park, autogaráže zcela vytíženy, takže dalším požadavkům na garážování osobních vozidel nemůže být plně vyhověno.

Občany často vyhledávané sklenářství má stále nedostatečný příděl skla.

Pohřební služba zlepšena dodáním furgonu – tím umožněno zajišťovat převozy i z okolních obcí.

Celkově vzestupnou tendenci vykazuje úklidová služba – jediná služba tohoto druhu v okrese.

Neutěšený stav trvá v oboru radio – televize. Plán stanoví 1 technika na 400 televizorů – v Havířově 1 technik na 1 800 televizorů. Výsledek : doba oprav 6 – 8 týdnů (téměř každá třetí rodina vlastní televizor). I v provozech elektro jsou dlouhé dodací lhůty navíjení el – motorů. Opět stížnosti, protože téměř každá druhá domácnost vlastní elektrickou pračku.

V malířství došlo ke zlepšení zpracováváním návrhů na malování bytů a částečným doplněním počtu pracovníků.

Zajišťování služeb v praní prádla pro obyvatelstvo je nedostatečné pro velkou poruchovost strojů a špatnou organizaci práce – bylo nutno zajišťovat dodavatelské služby jinými podniky v okrese.

V krejčovských službách – pouze šití pánských a dámských oděvů. Koncem roku rozšířeny o vypínání záclon, pokrývek, pletení na zakázku.

Ke konci roku měly Komunální služby města Havířova 33 provozovny :

nákladní autodoprava
osobní autotaxi
autogaráže včetně autoservisu
prádelny (2 – Havířov II, Havířov III)
holičství a kadeřnictví (6 – včetně učňovského střediska)
kadeřnictví a kosmetika
dětské holičství
fotoateliér
pohřební služba (Havířov – Bludovice)
úklidová služba, písárna
pánské krejčovství (2 – Havířov, Havířov – Suchá)
krejčovství
(Havířov III)
dámské krejčovství (Havířov I)
Vkus – stříhová služba
malířství a natěračství
sklenářství
elektroinstalace
radio – televizní opravná
bytová údržba včetně čalounictví
kamenosochařství (Havířov – Suchá)
zahradnictví (2 Havířov – Bludovice)
květinové sítě (2 – Havířov II, Havířov III)

sběrna prádla
sběrna chemiky a prádla (Havířov III, Havířov – Bludovice)
sběrna chemiky (2)
sběrna služeb (Havířov – Suchá)
vnitropodnikový útvar – aranžovna

Počet zaměstnanců : 202
Průměrný výdělek : 1 066, .Kčs

Pro naprostý nedostatek odborných pracovníků v místě, zaměřil se podnik na jejich získání mimo město. Jednání málo úspěšné – nebylo možno přidělit byty všem získaným odborníkům. Další chybou : nebylo nic podniknuto pro to, aby rychle rostoucí podnik služeb si vychovával své vlastní odborníky.

OBCHOD A PODNIKY SPOLEČNÉHO STRAVOVÁNÍ

Obchod

Dnem 1. července 1960 provedena i změna obchodních a dodavatelských podniků, zásobujících Havířov.

Na katastrální území našeho města je státní a družstevní obchod.

Podnikové ředitelství Pramen se sídlem v Orlové spravuje veškeré prodejny potravinářské a tabáku (včetně prodejen v dřívějších obcích Dolní Suchá a Šumbark).

Podnikové ředitelství Restaurací a jídelen má sídlo v Českém Těšíně.

Podnikové ředitelství Oděvního obchodu je rozděleno na dva podniky :

Oděvy - se sídlem v Olomouci
Střížní zboží – se sídlem v Ostravě.

Drobné spotřební zboží je rovněž rozděleno na dva podniky :

Drogerie – sídlo Olomouc
Drobné zboží – sídlo Olomouc

Potřeby pro domácnost rozčleněny na tři podniky :

Klenoty – Domácí potřeby – Nábytek – všechny se sídlem v Olomouci.

Potraviny jsou dodávány ze Spojeného velkoobchodu v Ostravě, maso a uzeniny Masným průmyslem v Orlové. Část Havířova je zásobována chlebem a pečivem z Ostravy – většinou však už zásobují naše prodejny chlebem a pečivem Pekárny v Karviné.

Každý podnik má pro úsek Havířov určeny podnikové inspektory, kteří jsou odpovědní za řádné zásobování a podléhají přímo podnikovému řediteli.

Celkový stav prodejen

Státní oblast :	potravin.....	118, z toho 10 samoobsluh
	prům. zbožím.....	50, z toho 2 samovýběr
	celkem_____	168, z toho 12 samoobsluh
Družstevní oblast :	potravin.....	17, z toho 2 samoobsluhy
	prům. zbožím.....	6.....
	celkem_____	23, z toho 2 samoobsluhy

Vcelku možno říci, že obchodní síť v Havířově I, II, III je (až na malé výjimky) dobrá. Neuspokojivý je však počet prodejen v Havířově IV a V, kde nestačí množstvím, ani rozlohou. Nejde jen o počet, ale i o celkovou strukturu a vzhled. Prodejny potravin jsou stavěny nevhodně, mají nedostatečnou prodejní i skladovací plochu, takže není dost dobře možno uplatnit nové formy prodeje – zřídit samoobsluhy.

Zásobovací situace

V roce 1960 prodejny zásobovány nedostatečně – byly i velké výkyvy v rozvozních plánech. V důsledku nedostatečné obchodní sítě tvořily se před prodejny fronty spotřebitelů (zejména ve dnech výplat!). Soustavně se projevovaly nedostatky v zásobování masem a masnými výrobky. Zjistilo se, že zásobovací situace nevzniká z toho, že by ostravskému kraji bylo dodáváno masa málo, ale že nadřizené složky nesledují patřičně růst obyvatel našeho města. Nedostatky se projevovaly i v uzeninách – hlavně co do sortimentu.

Situace v zásobování mlékem a vejci také nebyla uspokojivá – zejména u plnotučného mléka v lahvích.

Značné nedostatky se projevovaly v zásobování ovocem a zeleninou.

Nedostatky i v zásobování průmyslového zboží. Tak na příklad je absolutní nedostatek kusového a sektorového nábytku. Prodejna dostává tak malý příděl, že nebyl korunově plněn plán maloobchodního obratu.

Podniky společného stravování

Restaurace a jídelny

V Havířově (včetně Havířova – Suché a Šumbarku) je 18 provozoven, v části Havířova – Životic a Bludovic dalších 7 provozoven pohostinství Jednota.

Úroveň pohostinství – zvláště v centru Havířova – zdaleka neodpovídá možnostem, které zde jsou. Téměř ve všech provozovnách (ať se jedná o restaurace „Lučina“ nebo „Na nábreží“) jsou hrubé nedostatky. Setkávali jsme se velmi často s tím, že byl podáván alkohol podnapilým osobám, dále s velkou

povrchností obsluhy personálu a nedostatkem základních povinností vůči zákazníkovi.

Závěr

Všemi uvedenými nedostatky se soustavně zabývala obchodní komise městského národního výboru a odbor místního hospodářství, dopravy a obchodu. Spolu s jednotlivými podniky vypracováno organizační opatření k vytvoření příznivějších podmínek v zásobování obyvatelstva a ke zkvalitnění prodejen.

Mimo to vypracován dokument obchodu, který bude sledovat rozšíření obchodní sítě v letech 1961 – 1965, zásobování, nedostatky v zásobování a z toho vyplývající příčiny disproporcí, dále otázku reklamy, aranžování výloh a neonisace.

Činnost obchodních jednotek je sledována nejen státními orgány, ale i občanskou kontrolou a spotřebitelskými radami, ale i občanskou kontrolou a spotřebitelskými radami.

Dobrá občanská kontrola pomáhá zajišťovat nedostatky na prodejnách a zlepšovat úroveň zásobování a obsluhy. Koncem roku bylo v Havířově 77 občanských kontrolorů a 6 spotřebitelských rad. Pro zkvalitnění jejich práce jsou pořádány jednou měsíčně instruktáže, na které jsou zváni pracovníci hygieny, podnikových ředitelství a státní obchodní inspekce.

Ve státním obchodě probíhá socialistická soutěž o titul „Vzorný kolektiv“ a „Vzorný pracovník“ – avšak bližší informace nejsou nikde uveřejněny.

PENĚŽNICTVÍ

Souhrnná zpráva za rok 1959 – 61 v zápisu roku 1961

DOPRAVA

Celostátní konference Komunistické strany Československa ve svém jednání, stejně jako v návrhu 3. pětiletého plánu, ukládá na úseku dopravy především rozvoj vlakové dopravy (její elektrifikaci), u autobusové dopravy zkvalitnění a rozšíření.

Havířovští občané jsou odkázáni na dopravu autobusy. Problémem bylo a je dosud, že vzhledem k rozsáhlé výstavbě nebylo pamatováno na dostatečnou na dostatečnou kapacitu vozovek.

Dopravní spojení z Havířova do průmyslových středisek přilehlé oblasti má mimořádný hospodářský význam, poněvadž pracovní příležitosti jsou velmi omezeny a většina obyvatel je nucena dojíždět do zaměstnání různým směrem, koncentrujícím se ve dvou spádových centrech : Ostravě a karvinských dolech.

Hlavní autobusová linka Havířov – Ostrava přepraví třetí nejfrekventovanější silnicí našeho státu v desetiminutových intervalech měsíčně 600 000 osob, z toho 60% lidí za zaměstnáním, ostatním je důvodem k častému cestování do krajského města opatřování nákupů, kulturní zájem nebo sportovní vyžití.

Vytížené autobusové spoje na Petřvald, Orlovou a Karvinou mají sice o polovinu menší dopravní ruch 320 000 přepravenými osobami měsíčně, avšak určují důležitý pracovní spád : na Důl Fučík v Petřvaldě dojíždí z Havířova denně 2 300 pracujících, na Důl Zápotocký v Orlové – Lazích 1 400 osob, na Důl Dukla 1 100 osob, na Důl Pionýr v Petřvaldě 800 pracujících.

K dopravě ve směru Havířov – Ostrava a zpět. Pokud jde o zajištění přepravy vůbec – nastává v tomto roce prudký vzestup. Autobusy přeplněny, lidé stáli ve velkých frontách již ve výchozích stanicích v Havířově i v Ostravě. Plynulost brzdí železniční přejezd v Havířově III. Pro zlepšení dopravy zavedeno přímé spojení Havířov – Ostrava a zpět (v podzimních měsících 1960). Vzhledem k přetížení státní silnice číslo 11 (která nevyhovuje a je rozšiřována) je dnešní provoz na této lince maximální.

K zrychlení dopravy mělo přispět zavedení městské dopravy na úseku Ostrava – Bartovice a zpět, kterou zajišťuje Československá automobilová doprava (ČSAD), dopravní závod Ostrava. V tomto úseku nezajišťuje dopravu závod Havířov – soustřeďuje se jen na odvoz cestujících ze zastávek do Havířova a z Havířova.

Protože bylo nutno uvolnit autobusy na trasu Havířov – Ostrava, Havířov – Orlová dochází k zavedení vlakové dopravy na úseku Havířov – Nová huť Kl. Gottwalda v Kunčicích.

Směr Havířov – Orlová a zpět.

Hlavním nedostatkem jsou časně odjezdy na Důl Zápotocký v ranních hodinách. Řidiči porušují jízdní řád nezastavením na zastávce. V podzimních měsících dochází k přetížení ve špičkách a k nedostatečnému zajišťování dopravy ve večerních hodinách o nedělích a svátcích.

Dalším nedostatkem je zajištění z Havířova I na Havířov III, pak do Orlové. Nazpět : z Orlové do Havířova III a teprve do Havířova I. Již ve 3. čtvrtletí 1960 usilovala dopravní komise o uskutečnění možnosti přestupu občanů z Havířova III u zastávky „Kniha“ v Havířově I na městskou dopravu – bohužel, bezvýsledně.

Doprava na trati Havířov - Karviná a zpět

Z původních 16 spojů postupně rozšiřována na 235, v podzimních měsících o dalších 27. Plynulost opět ztížena na železničním přejezdu vlečky Dolu 1. máj v Karviné 2.

Městská doprava

V roce 1960 zajišťována přeprava osob 3 autobusy. Tímto nedostačujícím stavem, kdy bylo v provozu 98 spojů, se pravidelně zabývala dopravní komise a žádala o urychlené řízení. V prosinci 1960 se uskutečnilo rozšíření na Havířov III a Havířov V. Nepodařilo se zajistit zavedení místní dopravy do Havířova – Suché.

Kromě vyjmenovaných spojů byla zajišťována rekreační doprava na Žermanickou přehradu, na Morávku, do Lomné a do Řeky.

Havířovem vedou i některé průjezdní autobusové linky včetně dálkové meziměstské dopravy Ostrava – Třinec, Ostrava – Čadca.

Na autobusové spoje vhodně navazuje železniční doprava. Město leží na železniční trati Kunčice – Český Těšín, zdvoukolejené dosud z Ostravy po Havířov, odkud byla postavena do Albrechtic u Českého Těšína nová železniční trasa, která obchází poddolované území traťového úseku Havířov – Suchá – Horní Suchá.

Dopravní spojení Havířova všemi směry – zejména ve špičkách – není v současné době vyhovující (pokud jde o nároky časové a přepravní kapacitu autobusového parku). Nepravidelnou údržbou je také špatná kvalita silnic, v uhelné oblasti navíc ještě zhoršovaná následky poddolování.

ŠKOLSTVÍ

Mateřské školy

K 1. lednu 1961 v Havířově celkem 22 mateřských škol s 41 třídami, 1 211 místy:

celodenních	11 s 29 třídami, 890 místy
polodenních	9 s 9 třídami, 245 místy
celotýdenních	2 s 3 třídami, 76 místy
učitelek celkem	75

Havířov – Město

11 mateřských škol s 29 třídami, 895 místy	
celodenní	9 s 26 třídami, 802 místy
polodenní
celotýdenní	2 s 3 třídami, 76 místy
učitelek celkem	59

Havířov – venkov

11 mateřských škol se 12 třídami, 316 místy

celodenní	2 se 3 třídami, 88 místy
polodenní	9 s 9 třídami, 228 místy
celotýdenní
učitelek celkem	16

Polské

4 mateřské školy, 100 míst

Práci mateřských škol možno hodnotit kladně – zejména v Havířově II, Místní III pod vedením s. řed. Mansfeldové a na ulici Čs. armády v Havířově I – s. řed. Němčanská.

Všeobecně vzdělávací školy

Havířov celkem 19 škol, 235 učeben (stav k 1. 1. 1961)

počet tříd.....	277
žáků.....	8 965
učitelů.....	354
z 8 965 žáků připadá na	
1. ročník	1 410
1. – 5.	6 028
6. – 8.	2 502
9. – 10.	206
11.	229

na směny vyučují 42 třídy – 1 659 žáků

Havířov – město

8 škol, 158 učeben, 198 tříd

v 1. ročníku 1 169 žáků

1. – 5. 4 791

6. – 8. 1 838

9. – 10. 206

11. 149

celkem_____ 6 984 žáků

na směny vyučuje 40 tříd – 1 631 žáků

počet učitelů : 256

Havířov – venkov

5 škol, 40 učeben, 40 tříd

v 1. ročníku 160 žáků

1. – 5. 767

6. – 8. 419

9. – 10. -

11. 57

celkem_____ 1 243 žáků

nevyučuje se na směny
počet učitelů 51

S polským jazykem vyučovacím

4 školy, 20 učeben, 20 tříd
v 1. ročníku 64 žáci
1. – 5. 334
6. – 8. 150
9. – 10. -
11. 21 žáků
celkem_____ 505 žáků
nevyučuje se na směny
počet učitelů 24

Zvláštní školy

2 školy, 15 učeben, 19 tříd
v 1. ročníku 17 žáků
1. – 5. 136
6. – 8. 95
9. – 10. -
11. 2
Celkem_____ 233 žáků
na směny se vyučují 2 třídy – 28 žáků
počet učitelů 23

V příloze

Seznam škol v „Zápisníku člena Městského národního výboru Havířov“ – doklad č. 7.

Nedílnou součástí výchovy a výuky byla v tomto školním roce aktualizace vyučování : sledován život města, státu, události celého světa.

Nemůžeme být spokojeni s poměrem jednotlivců ke kolektivu a správnému poměru ke společnému majetku. Bohužel, tento jev bývá často zaviněn nesprávnou výchovou rodičů. Většina dětí má vše, nač si pomyslí, schází však skromnost. Škoda, že mnozí rodiče nejdou v tomto ohledu i v osobním životě příkladem nejen svým dětem, ale mládeži vůbec (opilství, nevěra...).

Větších úspěchů dosaženo v polytechnické výchově – na některých školách jsou dobře vedeny práce na pozemcích a v dílnách. Ještě mnoho učitelů však nemá potřebnou aprobaci.

S úspěchem se setkáváme i v estetické výchově. Je dbáno na pěknou úpravu sešitů, vkusnou výzdobu tříd, školních budov.

Nesnadným úsekem bývá výchova k volbě povolání – je nutné věnovat žákům individuální péči již od 6. ročníku. Touto otázkou se kromě školy zabývají též odbory pracovních sil, někdy i jednotlivé závody.

Poznámka : ve školním roce 1959 – 60 odcházejí do zaměstnání žáci z 8. tříd, v příštích letech z 9.

Nedostatečnou morální a výchovnou pomocí je činnost patronátních závodů. Tady můžeme kladně hodnotit Komunální služby města Havířova, které se o svou patronátní školu všestranně starají.

Začíná se rozvíjet i spolupráce s Brigádami socialistické práce.

Práce pedagogické poradny zatím nepronikla do veřejnosti (přes řadu propagačních akcí) a je málo využívána právě těmi (rodiči), kteří by ji nejvíce potřebovali. Její činnost spočívá prozatím ve sledování těžko vychovatelných případů. Tam, kde veškerá snaha o nápravu výchovy nepomáhá, doporučuje internátní výchovu. V současné době sleduje 20 případů.

Pionýrské organisace

Pionýři se opět zaměřovali na budovatelské úkoly : sbírali odpadové suroviny, byliny, zkrášlovali město. Převzali do socialistické péče okrasné záhony, vytvořili hlídky pomocné stráže dopravního inspektorátu, hlídky na pomoc akce „Týden čistoty“ aj.

Bohužel, jsou i takoví, kteří se občas přestávají cítit pionýry a naopak dělají hanbu pionýrskému šátku i oddílu.

Družiny mládeže

K 1. lednu 1961 4 družiny mládeže, v nichž je umístěno 451 žáků.

Setkáváme se tu se značnými nedostatky. Příčina : málo kvalifikovaných pracovníků. Poměrně dobře si vede např. družina na ul. Pionýrů v Havířově III, kde se podařilo soustředit všechny děti 1. ročníku do jednoho oddělení, tzv. družinové třídy. Pro zkvalitnění práce jsou vychovatelky v úzkém styku s třídními učiteli i s rodiči.

Školní jídelny

Ke konci roku 1960 v provozu 10 školních jídelen se 2 578 strážníky – z toho dospělých 350.

Školy II. cyklu

Školy II. cyklu pro mládež v učebním poměru.

V Havířově je 5 hornických učilišť. Plánované stavby však ukazují, že v příštích letech musí být jejich prostory rozšířeny.

V učilištích vyvstává řada vnitřních problémů. Je to např. překonávání poměrně nízké připravenosti učňů ze všeobecně vzdělávacích škol. Do hornictví se totiž hlásí celá řada patnáctiletých chlapců, kteří ukončili povinnou osmiletou školní

docházku v nižším postupném ročníku To způsobuje hlavně v 1. ročníku potíže v dodržování učebních osnov. Výsledek : nízká připravenost – jen nízké procento může pokračovat dále ve studiu na večerních školách.

Dalším problémem je umísťování do mechanických porubů. Některé závody se brání – prý se zdržuje provoz a neplní plán. Nepočítají, že si v mladých havířích vychováváme budoucí propagátory nových způsobů práce.

Velkým přínosem pro sportovní vyžití je dokončení sportoviště v Havířově III, které si vzal do správy Důl President Gottwald.

Začátek šk. roku 1960 – 61 je zapsán do historie naší socialistické republiky zlatými písmeny. Učitelé, žáci i jejich rodiče byli svědky splnění usnesení strany a vlády o bezplatném poskytování učebnic a školních potřeb žákům všeobecně vzdělávacích, odborných a učňovských škol. Je to mimořádné opatření jednak na úseku zvyšování životní úrovně obyvatelstva, jednak v politickém a výchovném působení na mladou generaci, která ve své dospělosti bude žít již v komunismu.

Celková úspora na havířovských všeobecně vzdělávacích školách činí 787 268 Kčs.

KULTURNĚ OSVĚTOVÁ ZAŘÍZENÍ

Činnost Osvětové besedy v Havířově se proti loňskému roku značně rozrostla.

Položen základ tradičním akcím :

- 1. havířovský divadelní máj
- 1. festival dětské tvořivosti
- 1. festival mládežnické tvořivosti
- Lidová akademie

Úspěšně proběhly Kulturní dny Havířova (v říjnu již druhé), vznikly nové zájmové kroužky, činnost dosavadních se upevnila, ustaven Klub mladých přátel umění, Sekce mládeže, proběhly nové vzdělávací i praktické kursy, rozrostly se kursy hudební a rytmiky. Těchto výsledků dosáhla Osvětová beseda ve spolupráci s řadou aktivistů.

Uskutečněno celkem 39 akcí, kterých se zúčastnilo 2 756 občanů.

V přednáškové činnosti měl největší ohlas cyklus astronomických přednášek. Od 1. října do 15. prosince 1960 uspořádán podzimní běh Lidové univerzity se třemi přednáškovými cykly (O vzniku života a člověka, O duševní hygieně, O vkusném bydlení), z nichž každý obsahoval pět přednášek. Pro další vzdělání občanů uspořádány kursy jazykové, praktické a vzdělávací. Mimo to probíhaly kursy hudební a kurs rytmiky, který byl rozšířen i na Havířov III.

V zájmových kroužcích pracuje asi 150 občanů (kroužek foto, akvaristický, esperanto).

Další kulturní akce – bylo jich 98 – navštíveny 22 041 občany.

Jednou měsíčně uspořádána představení Těšínského divadla. Pro osmileté střední školy uskutečněn cyklus pěti výchovných koncertů (Zuzana Růžičková, dr. A. Plocek, Ostravské kvarteto a další). Za spolupráce složek Národní fronty vyhlásila Osvětová beseda 1. havírovský divadelní máj – soutěž ochotnických divadelních souborů o putovní pohár města Havířova (sedm představení ve dnech 2. – 8. května 1960). V jarním období uspořádán 1. festival dětské tvořivosti mládeže v Havířově s celkovým počtem 500 účinkujících.

V roce 1960 také ustavena malá dechovka Havířovanka ze členů Ostravského symfonického orchestru bydlících v Havířově, která už má za sebou řadu úspěšných vystoupení. Divadelní soubor zahájil činnost nastudováním hry „I takoví jsou muži“. Kromě uvedených souborů pravidelně nacvičuje pěvecký soubor Dalibor (dirigentem s. Kalusová) – nutně by potřeboval další členy, hlavně z řad mladých – a soubor loutkářský.

Studující i pracující mládež je soustředěna v Sekci mládeže. Sekce navázala družbu a ostravskými kulturními soubory a uskutečnila i svůj vlastní pořad. Tím položen základ malým jevištním formám.

Velmi úspěšně se rozvíjela činnost Klubu přátel umění, který pokračoval v pravidelném pořádání koncertů a kulturních střed. K nejlepším akcím tohoto typu patří koncert J. Bezrodného, koncert Chuchro – Hála, hudebně literární večer E. Kohouta a beseda o slovenské poezii.

K nejzáslušnějším akcím roku 1960 patří bezesporu i založení Klubu mladých přátel umění, jehož iniciátorem byl ředitel hudební školy Miroslav Štývar. Klub uspořádal pro 350 členů řadu výborných koncertů a besed (koncert M. Sádla, dr. A. Plocka, K. Krautgartnera, besedu s K. Zemanem a další).

4. října zahájeny Kulturní dny Havířova (druhé) otevřením výstavy slovenské grafiky. Z hudebních pořadů dosáhl vynikající úrovně koncert Smetanova kvarteta. Větší pozornost v Kulturních dnech Havířova věnována souborům Lidové umělecké tvořivosti. Z besed nejvíce navštívena beseda s generálem L. Svobodou.

1. března 1960 vznikla nová vědecko – osvětová instituce Havířova – Muzeum socialistické výstavby. Po počáteční nejasnosti koncepce nového ústavu rozhodnuto, že jako první úkol (který by se současně stal přípravou trvalé expozice) bude výstava k 5. výročí prohlášení Havířova samostatným městem. Jejím posláním bylo ukázat na příkladě Havířova velikost a dosah změn, ke

kterým došlo v posledních letech v naší zemi pod vedením Komunistické strany Československa. Do vybudování expozice se měli zapojit i občané města tím, že by muzeu poskytli dokumentární materiál. Původně zamýšlená výstavba ovšem narážela na četné potíže, hlavně finančního charakteru, takže výsledek zdaleka neodpovídal původnímu záměru.

Další činnost muzea narážela na mnohé nejasnosti. Nebyla určena přesná koncepce muzea, nebyla vyřešena otázka jeho definitivního umístění (buď nově budovaný Dům kultury Petra Bezruče v Havířově II nebo starý zámek v Havířově Živicích). Nakonec rada městského národního výboru přidělila muzeu místnosti v Domě kultury. Ve spolupráci s muzeem zahájeny i přípravy publikace o Havířovu v několika jazycích. Záměr ztroskotal pro jednání s Krajským nakladatelstvím.

Od 1. července 1960 změněna dosavadní funkce knihovny na Městskou lidovou knihovnu s pobočkami v Havířově – Suché, Bludovicích, Šumbarku, Živicích. Knihovna má 22 460 svazků. Během roku vypůjčeno 103 054 knih 2 532 čtenáři, z nichž 862 byla mládež. Knihovna se nezaměřuje jen na půjčování knih – provádí i práci se čtenářem. Uskutečnila 40 besed, na kterých bylo 3 196 návštěvníků. Na některých školách dobře pracovaly i čtenářské kroužky, vedené pracovníky knihovny.

Rok 1960 byl neobyčejně bohatý na vznik mnoha nových institucí, jejichž existence se nepochybně v plné míře projeví v příštích letech.

ZDRAVOTNICTVÍ

Změnou okresů byl Havířov přidělen k Okresnímu ústavu národního zdraví v Karviné. Zvláštní služby – ortopedie, nervové, oční, plicní ambulantní služba – zajišťovány Městským ústavem národního zdraví v Ostravě.

Občané Havířova, dříve léčeni v nemocnicích v Bohumíně, v Ostravě – Fifejdách a Zábřehu jsou nyní odkázáni jen na čtyři základní oddělení nemocnice v Karviné IV – Ráji. Kapacita nemocnice nestačí krýt potřebu, takže předčasným propouštěním do domácího ošetření je léčba často zhoršována.

Dopravní služba je posílána sanitními vozidly z Krajského ústavu národního zdraví v Ostravě, avšak ani to – pro značnou vzdálenost do nemocnice – nestačí.

Ze začátku se tedy jeví v poskytování zdravotnických služeb zhoršení. Zlepšení nastává ke konci roku otevřením oddělení v nemocnici v Orlové a úpravou nemocnice v Českém Těšíně.

Z odborných služeb pracuje v Havířově 1 internista, 1 ušní, ½ očního, 1 ½ ženského, ¼ psychiatra, ¼ dorostového lékaře.

Pro celý katastr je určeno 9 obvodních lékařů, 7 dětských, z nichž 1 vyčleněn pro školní zdravotní službu, 10 zubních včetně dentistů. V roce 1960 se tedy zvyšuje počet lékařů o 1 obvodního a 1 zubního – jinak zůstávají služby ve stejném stavu, jako v roce minulém.

Celkem jsou (i s připojenými obcemi) otevřeny 4 lékárny, které pomalu nestačí pro vlastní město.

Vlivem nedostatku lékařů stává se z pohotovostní služby noční ambulance s počtem asi 80 pacientů za noc.

Ambulance lékařů jsou většinou umístěny v provizoriích (v bytech) – stabilní střediska jsou jenom dvě. Otevřeno nové zdravotnické středisko v Havířově I, na ul. Švermova s ordinacemi 2 obvodních, 1 ženského lékaře, zubní laboratoře a 3 zubních křesel.

Epidemiologická situace stejná jako v roce minulém, infekční choroby se opakují.

Na městském národním výboru zřízen zdravotní odbor.

TĚLOVÝCHOVA A SPORT

Na školách

Až do poloviny roku celý ve znamení celostátní spartakiády, kterou nacvičovalo 2 834 žáků.

Na krajském vystoupení v Ostravě vystupují lepší cvičenci, v Praze ti nejlepší. Velký výběr je z cvičících s červenými míčky a kruhy, z dorostenců, ze žáků – méně si lze vybrat z mužů, kteří nacvičovali v malém počtu.

Školní rok končí 18. června, žáci a dorostenci odjíždějí hned do Prahy. Tomuto velkému vystoupení je účasten celý národ – buď přímo v Praze nebo prostřednictvím televize. Ukázalo se, že vyniklo cvičení s červenými míčky, kruhy, překvapilo cvičení dorostenců (zprvu se v ně příliš nedůvěřovalo) – k nejlepším však patřilo vystoupení státních pracovních záloh.

Cvičenci se vrátili z Prahy a zdálo se, že budeme odpočívat na vavřínech 2. celostátní spartakiády.

Teprve novým školním rokem začínají cvičit žáci, snad i dorostenci, ale marně bychom hledali dospělé! Je pravdou, že Havířov nemá dostatek tělocvičen a hřišť, ale sport se dá pěstovat všude! A tak jedinými pořadateli tělovýchovných akcí zůstávají školy a učiliště.

Přehlídkou systematické práce jsou sportovní hry mládeže. Nemůžeme být ovšem spokojeni s tím, jak se plní požadavek masovosti a také jejich letošním průběhem

(některé disciplíny nebyly provedeny ve 2. a 3. kole). Školy dále organizují mezitřídní soutěže v odbíjené, v kopané, házené, lehké atletice a hokeji, pořádají jednodenní lyžařské a sánkařské zájezdy žáků do hor.

Mimoškolní tělesná výchova naráží na nedostatečný cvičební prostor a na nedostatek odpovědných cvičitelů. Většinou je vedou opět učitelé, malou část členové Sdružení rodičů a přátel školy.

TJ Tatran

Tělovýchovná jednota Tatran

V činnosti 7 oddílů (základní tělesná výchova, judo, kopaná, turistika, odbíjená, košíková, šachisté), připravuje se oddíl jachtingu.

Nejpočetnější – oddíl základní tělesné výchovy s počtem 866 cvičících.

Ve všech oddílech zařazeno celkem 488 žáků, 497 žákyň, 97 dorostenců, 25 dorostenek, 136 mužů, 78 žen – celkem 1 321 příslušníků.

TJ Slovan

Tělovýchovná jednota Slovan

Situace obdobná jako v Tatranu. V činnosti 5 oddílů (základní tělesná výchova – nejlepší, turistický, lyžařský – úspěchy v okresních i krajských soutěžích, kopaná, hokejový oddíl „Rudá hvězda“).

Obě jednoty postrádají pomoc a spolupráci složek Národní fronty, naprosto žádná spolupráce není se závody a organizací Revolučního odborového hnutí.

TJ Baník

Tělovýchovná jednota Baník v Havířově – Suché

V činnosti 8 oddílů :
základní tělesná výchova
kopaná
vzpěrači – krajská úroveň
ping pong – krajská úroveň
hokej – okresní úroveň
cyklistika, lehká atletika – v začátcích

Základní tělesná výchova poměrně dobře organizovaná, ale nedostatek prostoru, nedostatek cvičitelů pro mužské složky. Bez učitelů by oddíly necvičily – 8 učitelů jako vedoucích.

Akce v roce 1960 : akademie všech oddílů
otevření stadiónu 9. května – ukázkové vystoupení II.
celostátní spartakiády všech složek
okresní spartakiáda v Karvině
krajská spartakiáda v Ostravě
II. celostátní spartakiáda Praze
oddíl košíkové – chlapci základní tělesné výchovy
získali 1. místo v okresních soutěžích žactva
hokej – chlapci téhož oddílu 2. místo v okresních
soutěžích

V plánu na příští rok mají mimo jiné dokončení výstavby kluziště, výstavbu tělocvičny v blízkosti stadiónu.

TJ Sokol Havířov – Šumbark

Tělovýchovná jednota Sokol v Havířově – Šumbarku

Organisovaných členů v roce 1959 – 54, v roce 1960 – 61. Průměrná docházka v oddílu základní tělesné výchovy : žáci – 25, členové – 15, stolního tenisu – 8 členů.

Jednota byla obnovena v roce 1957. V uplynulých letech se zaměřila na získávání cvičících, hlavně z řad mládeže. Podařilo se jen zčásti, protože mnozí mladí lidé dávají přednost nočním zábavám...

Pro cvičení uvolnila Osvětová beseda jednu místnost – zakoupeno náradí, provedeny opravy, avšak nedostatek vedoucích.

Ke zlepšení tělovýchovy v Havířově navrhuje uspořádání kurs cvičitelů.

TJ Sokol Havířov – Bludovice

Tělovýchovná jednota Sokol v Havířově – Bludovicích

V roce 1959 organizováno 241 členů, v roce 1960 239 členů (včetně dorostu a žactva). V činnosti 3 oddíly : základní tělesná výchova, kopaná, turistika.

V současné době žactvo, až na nejmenší, necvičí pro nedostatek cvičitelů.

Z akcí : II. ročník Běhu vítězství v Havířově – Bludovicích, získání odznaku „100 jarních kilometrů“, účast na hvězdicové štafetě k výročí Velké říjnové revoluce aj. Při dokončování úprav tělovýchovného střediska na Stružníku odpracováno členy 1 300 brigádnických hodin.

Jednotě by velmi prospěla pomoc učitelů, alespoň jako cvičitelů žactva. Doporučují vybudovat v Havířově krytý bazén.

Okrsková spartakiáda

Okrsková spartakiáda

Mimo havířovské jednoty se zúčastnilo 5 dalších : z Hrabové, Vratimova, Bartovic, Dolní Datyně, Šenova.

Počet cvičenců : 4 200 žáků a žákyň
 100 dorostenců
 400 dorostenců z učilišť
 128 mužů
 120 žen
Celkem_____ 4 948 cvičenců

Zápis za rok 1960 provedla Jana Kubišová
Ilustrovala ak. mal. Antonie Laníková – Gabánková
Převzal Podoba

1961

SPRÁVA MĚSTA

Zasedání MěstNV

Na zasedání městského národního výboru v lednu schválena pravomoc odborů – odvozena z pravomoci komisí. Rovněž schváleno přihlásit se do soutěže „Vzorná obec“, vyhlášené okresním národním výborem.

Akce „Z“

V akci „Z“ dosaženo podstatně lepšího plnění závazků než v letech dřívějších (zlepšena organizace v agitaci a evidenci činnosti). V rámci okresu Karviná se Havířov umístil na 4. místě. Tím přispěl značnou měrou k umístění okresu na 3. místě v rámci kraje.

Během roku odpracováno 735 321 hodin, hodnota díla 4 153 900 Kčs.

Závazek uzavřený na počest 40. výročí založení KSČ ukládal odpracovat na 1 občana 11 hodin, ve skutečnosti odpracováno 14,7 brigádnických hodin.

Zasedání rady MěstNV

Zasedání rady městského národního výboru schválilo dokumenty o rozvoji obchodu a služeb na 3. pětiletku.

MDŽ

Mezinárodní den žen

U příležitosti oslav udělena vyznamenání :

KNV – Mateřství I. stupně 2 ženám s více než 10 dětmi

ONV – Mateřství II. stupně 5 ženám (8 – 9 dětí)

MěstNV – Mateřství III. stupně 62 ženám (5 – 7 dětí)

Sčítání lidu, domů a bytů

K 1. březnu 1961 uskutečněno v celé republice sčítání lidu a domů, bytů. Toto sčítání poskytne nové údaje o stavu a struktuře obyvatelstva, úrovni bydlení, údaje o bytovém a domovním fondu – současně zabezpečí důležité podklady pro perspektivní plány rozvoje národního hospodářství.

Počet obyvatel k 1. březnu

Počet obyvatel k 1. březnu, tj. ke dni sčítání

Havířov – město.....	39 226
Havířov – Šumbark.....	862
Havířov – Životice.....	626
Havířov – Bludovice.....	2 284
Havířov – Suchá.....	<u>7 125</u>
	50 123

hlášených k přechodnému pobytu asi 5 000

celkem _____ 55 123

Počet obyvatel k 31. 12. 1961

Počet obyvatel k 31. 12. 1961

Havířov – město.....	44 082
Havířov – Šumbark.....	862
Havířov – Životice.....	626
Havířov – Bludovice.....	2 284
Havířov – Suchá.....	<u>7 043</u>
	54 897

hlášených k přechodnému pobytu... 5 000
celkem _____ 59 897

Muži	Ženy	Dospělí celkem	Chlapci	Dívky	Děti celkem	Obyvatelstvo celkem
17 228	17 826	35 054	10 203	9 640	19 843	54 897

V roce 1961 uzavřeno 373 sňatků.

Narodilo se 628 chlapců, 589 dívek – 1 217 dětí

Uvítáno do života 495 dětí.

Zemřelo 140 mužů, 70 žen, 17 chlapců, 8 dívek – 235 osob

Příčinou zvýšené úmrtnosti mužů bylo neštěstí na Dole Dukla (7. července 1961)

Po sčítání lidu Havířov zařazen na 12. místo – co do počtu obyvatel v republice.

Doplňovací volby

Dne 16. dubna 1961 se konaly doplňovací volby do městského národního výboru v obvodech 91 – 94. Zúčastnilo se jich 95,12% zapsaných voličů – všichni navrhovaní poslanci zvoleni 100%. 18. dubna složili poslanci slib.

Z rady odvolání s Vl. Malíř a s. Mir. Bernatík, na jejich místa dosazeni s. Libuše Boháčová a František Hájek. O změnách ve složení rady městského národního výboru – probíhaly v roce 1961 i 1962 – podrobněji v zápisu roku 1962.

Další doplňovací volby v obvodech číslo 4, 43, 68 a 87, které se musely konat na základě zproštění funkcí poslanců ze zdravotních důvodů, uskutečněny 17. září. Dne 3. prosince 1961 konány doplňovací volby v nově utvořeném volebním obvodu číslo 95. Pro všechny kandidáty hlasovalo 100% zúčastněných voličů.

Sloučení komisí

V roce 1961 sloučena komise školství a kulturní, komise sociálního zabezpečení a pracovních sil.

Aktiv MěstNV

U městského národního výboru pracuje 2 539 občanů, v aktivech u komisí a odborů 402 občané, v občanské kontrole a spotřebitelských radách 118 občanů, ve výboru žen 169 členek.

Ustaveno 150 obvodních výborů, v nichž pracuje 1 850 občanů.

Volby soudců

2. prosince 1961 konány volby soudců z povolání a soudců přisedících pro okresní lidový soud. Voleb se zúčastnilo 97,5% voličů – zvoleni 4 soudci z povolání a 168 soudců přisedících.

6. výročí města

Slavnostní zasedání k výročí města

10. prosince se konalo slavnostní zasedání městského národního výboru k

6. výročí založení města, na kterém hodnocena práce za uplynulý rok. Při této příležitosti vysloveno poděkování radě občanů a kolektivů za obětavou práci.

Čestné uznání za práci v národním výboru obdržela s. Dagmar Palacková. Městský národní výbor předal čestné uznání, spojené se zájezdem do Beskyd, Pionýrské dechové kapele za dobrou práci a úspěšnou reprezentaci města.

Soutěž NV Karviná – Havířov

Soutěž mezi Karvinou a Havířovem

Hodnocení prováděno vždy za čtvrtletí. Soutěžilo se v zemědělství, zvelebovacích pracích, službách, školství a kultuře, v plnění rozpočtu (příjmy a výdaje), v masově politické práci.

Po celý rok vyhrával Městský národní výbor v Karviné.

Soutěž NV v rámci okresu

Soutěž národních výborů v rámci okresu

Městský národní výbor v Havířově hodnocen jako třetí nejlepší národní výbor v rámci okresu za 1. čtvrtletí 1961. Obdržel čestné uznání a peněžitou odměnu ve výši 600 Kčs.

Za splnění a překročení úkolů v nákupu zemědělských produktů ve 2. pololetí odměnu ve výši 2 500 Kčs.

Výsledky přebírání domů do socialistické péče

K 31. prosinci bylo v socialistické péči 441 domů. Za pomoci této akce se zlepšuje vzhled města i okolí domů, úprava chodeb, úspory na domovním fondu.

Zvýšení důchodů

Uskutečněno ve 272 případech, což představuje měsíční zvýšení o 17 749 Kčs. Provedeno u starodůchodců a vdov.

Bytové hospodářství

Bytové hospodářství

V roce 1961 vydáno celkem 1 807 výměrů zaměstnancům závodů na byty.

Z tohoto počtu připadá :

pro stavby.....	105
NHKG.....	33
Šachtám.....	1 373
pro různé.....	296

Městský národní výbor obdržel pro potřeby města 62 bytů.

K situaci v přidělování bytů v tomto roce.

Pro zajištění služeb obyvatelstvu (tzn. školství, doprava, služby, obchod, zdravotnictví,...) měl by městský národní výbor obdržet 10% bytů z celkové výstavby. Místo 166, na které měl nárok, získal pouze 62 (a to převážně v 1. pol.)

Vysvětlení : v červnu minulého roku vydal krajský výbor Komunistické strany Československa usnesení o stabilizaci kádrů v hornictví, což znamenalo omezení bytů mimo zaměstnance ostravsko – karvinských dolů. Usnesení mělo vliv na sestavený pořadník přidělení bytů na 1. pololetí 1961 – žadatelé převedeni na 2. pololetí (takže zbývající přiděl odbor vůbec nedostal). Žadatelé z 2. pololetí přeřazeni na rok 1962.

Během roku 1961 došlo 249 žádostí o přidělení bytů, z nichž zařazeno do seznamu uchazečů 176 – zbytek zamítnut pro nesplnění podmínek bytového zákona.

Sběrny odp. surovin

Sběr odpadových surovin

V minulém roce 2 sběrny, v roce 1961 stav nezměněn. Nepříznivá situace s odvozem se poněkud zlepšila v posledním čtvrtletí. Nové podnikové ředitelství národního podniku Sběrné suroviny v Olomouci jeví opravdový zájem o propagaci sběru, který je prováděn hlavně školní mládeží. Jeví se nejvyšší nutnost postavení spalovny odpadků, při níž by bylo prováděno třídění surovin a tím zvýšena úspora hmotného odpadu.

Hřbitovy

Hřbitovy

Ve správě města je 9 hřbitovů, o celkové rozloze 5,46ha. Plán 3 pracovníků je nedostatečný – přesto vzhled hřbitovů udržován na slušné úrovni.

Různé

Ve správě města je i veřejné osvětlení. V Havířově I a II dochází k výměně zářivkových a fluorescentních svítidel na Gottwaldově třídě za výbojky. V rámci prověrky efektivnosti provedena úspora na el. Energii, a to demontáží jedné výbojky v každém tělese. Při provedení u 1 816 světelných bodů ušetřeno 30 000 Kčs.

Sadové úpravy

Během roku vysázeno 33 000 trvalek, 47 000 kusů keřů a stromů. Rozloha sadů činí 30ha.

Komunikace

V operativní správě 127km silnic.

Delegace

- 18. dubna - delegace komunistické strana Velké Britanie – podepsán William Wainright, Bert Ramelson
- 7. května - delegace španělská, francouzská, čínská
- 10. května - španělská
- 23. srpna - mládežnická delegace Indonésie
- srpen - švédská delegace
- 9. září - sovětská, doprovázená Zd. Fierlingerem
- 12. září - ministr strojírenství Rumunské lid. rep.
- 5. listopadu - delegace francouzských odborů – 9 tajemníků z ústředí a krajů. Společná beseda v Kulturním domě v Havířově II
- 12. listopadu - německá DDR
- 14. listopadu - španělská
- 25. listopadu - německá

Vysvětlení zkratk

- MěstNV – Městský národní výbor
- Akce „Z“ - zvelebení města
- KSČ - Komunistická strana Československa
- MDŽ - Mezinárodní den žen
- KNV - Krajský národní výbor
- ONV - Okresní národní výbor
- NHKG - Nová huť Klementa Gottwalda

V příloze

Plán hlavních úkolů Městského národního výboru v Havířově – doklad číslo 11

Doplňek zápisníku člena Městského národního výboru v Havířově – statistické údaje v roce 1961 a plán roku 1962 – doklad číslo 12

Konečná úprava rozpočtu národního výboru – doklad číslo 13

Situace města Havířova (I. a II., III., IV. a V., VI. čtvrť) v měřítku 1 : 3 000
– doklad č. 13 a

POLITICKÝ ŽIVOT

Uplatňování vedoucí úlohy Komunistické strany Československa na správě města, činnost Československého svazu mládeže a Svazu československo – sovětského přátelství.

Zásada vedoucí úlohy strany a její praktické uplatňování má v Havířově – nejmladším a stále rostoucím městě – mimořádný význam. Vždyť složitost úkolů, souvisejících s jeho rozvojem, nároky a požadavky, které klade život dnes již téměř 60 000 obyvatel, může zvládnout jen stranicky řízená iniciativa národního výboru, společenských organizací a občanů.

Městský výbor KSČ, který stojí v čele havířovské stranické organizace byl ustaven v roce 1955. Jeho prvním předsedou se stal soudruh Balon.

Postupně zakládány základní organizace, které uplatňují stranický vliv v okruhu své působnosti – na závodech, institucích, školách, vesnicích a městských čtvrtích. Dnes řídí městský výbor činnost celozávodního výboru Bytostavu, 13 dalších závodních, 3 vesnických a 9 uličních organizací KSČ. Jejich ustavování přímo souvisí s výstavbou nových domů a dokončováním stavebních etap.

V řízení práce národního výboru a společenských organizací opírá se městský výbor KSČ především o odpovědnou a příkladnou aktivitu komunistů, kteří v nich pracují.

Tak ve stranické skupině členů městského národního výboru je více než 60 komunistů. Stranické skupiny jsou ustaveny také při městském výboru Československého svazu mládeže a Svazu československo – sovětského přátelství. Oba byly ustaveny v roce 1960.

Uplatňování vedoucí úlohy strany, pokud jde o tyto organizace, spočívá především v péči o jejich správné zaměření činnosti. Právě na cílevědomosti a plánovitosti práce závisí výchovný vliv, autorita a síla celé společenské organizace.

To platí především o Československém svazu mládeže. Jeho činnost a poslání v Havířově je tím významnější, že průměrný věk občanů je necelých 24 let. Značná část občanů města jsou mladí lidé ve věku od 8 do 26 let, tedy ti, jejichž názory, práci a život má ČSM ovlivňovat.

Avšak podmínky pro rozmanitou, zajímavou a současně promyšlenou činnost ČSM jsou v našem městě prozatím ztíženy. Způsobuje to jednak blízkost krajského města, nabízejícího ve srovnání s dosud neúplnou městskou vybaveností více možností poučit se a pobavit. Další okolností, která ovšem neztěžuje pouze práci ČSM mezi mládeží je, že veřejné mínění, pocit soudržnosti havířovských občanů se teprve postupně vytváří a upevňuje.

Proto městský výbor KSČ věnuje stálou pozornost zpracování plánů ČSM. Pod jeho vedením se mládež podílí na veřejně prospěšné práci, ustaven jazz – klub, organizují se besedy, večery otázek a odpovědí, sportovní akce.

Účast straníků na veřejné správě, uvolnění funkcionáři

Úsilí komunistů, kteří stojí v čele města jako členové městského národního výboru, směřuje k tomu, aby v souladu s rostoucí pravomocí národního výboru se prohluboval i pocit odpovědnosti za správu města. Znamená to především pečovat o komplexní výstavbu čtvrtí, vysokou kvalitu stavebních prací a sledovat vytváření podmínek pro kulturní život občanů, zabezpečení zdravotní péče a služeb.

Plnit uvedené záměry je nemyslitelné bez komunistické výchovy pracujících. Proto národní výbor řídí a podněcuje aktivní účast všech občanů na správě města. Bylo dosaženo nejednoho úspěchu. Například při celostátních volbách do národních výborů v roce 1960 se v Havířově zúčastnilo všech 26 707 zapsaných voličů.

Ne všichni poslanci městského národního výboru, kterým byla tak manifestačním způsobem projevena důvěra, však projevíli vysokou odpovědnost a obětavost při výkonu funkcí. Někteří zklamali při plnění úkolů v komisích, v masově politické práci mezi občany svého volebního obvodu, jiní se přestěhovali, či vážně onemocněli. Proto bylo nutno v řadě obvodů uspořádat doplňovací volby. V roce 1961 proto přistoupilo k urnám 5 220 voličů.

V čele Městského národního výboru v Havířově stojí od roku 1955 František Podoba. Dokáže nejen řídit ve složitých podmínkách práci národního výboru, nadchnout k plnění úkolů, ale je – li třeba i přiložit ruku k dílu. Obřadní a sňatková síň, na jejímž zřízení a výstavbě má lví podíl právě on, může vydat svědectví, že nic nezapomněl ze svého zednického řemesla.

Také další uvolnění funkcionáři jako soudružka Dagmar Palacková, Jaroslav Helách a jiní mohou sloužit jako příklad obětavosti a odhodlání nezklamat důvěru voličů. Ke jmenovaným patří i soudruh Miloš Fojtík, jemuž touto cestou děkuji za pomoc při neradostných začátcích převzetí kroniky.

Veřejné manifestace, slavnosti

Manifestace a slavnostní shromáždění jsou každoročně přehlídkou pevného přátelství se Sovětským svazem, mezinárodní solidarity s pracujícími celého světa a mírových tužeb, ale i růstu města.

Svědčí o tom skutečnost, že účast občanů na akcích rok od roku vzrůstá – jak v den 1. máje

v roce 1959.....18 000

1960.....20 000

1961.....25 000 účastníků,

tak při oslavách vítězství Velké říjnové socialistické revoluce

v roce 1959.....20 000

1960.....20 000

1961.....25 000 občanů včetně dětí,

vytvářejících lampionový průvod.

Každoroční tradicí se staly letní mírové manifestace, které se v letech 1959 1961 konaly společně.

Úspěšně skončila i městská spartakiáda, která se konala po průvodu cvičenců městem na hřišti u Lučiny.”

Havířov, který svými podmínkami výstavby města „na zelené louce“, moderním urbanistickým řešením a podmínkami života stále rostoucího počtu obyvatel je důkazem péče strany a vlády a šťastný život našich pracujících neopomene navštívit téměř žádná delegace, příjíždějící do Severomoravského kraje.

Mezi kulturními slavnostmi zaujímají prvé místo Kulturní dny Havířova, jejichž tradice založena v roce 1959. Od té doby mají občané našeho města možnost bohaté volby mezi vystoupením divadelních souborů, umělců, účastí na besedách se spisovateli či básníky a volbou výstav.

Závěr

Obyvatelé Havířova se také účastní ve zvýšené míře výkonu zlidovělého soudnictví. Při volbách soudců 3. prosince 1961 bylo za účasti 31 315 voličů zvoleno 168 občanů, kteří vykonávají tuto funkci vedle svého zaměstnání.

V příštím roce bude ustaven místní lidový soud, jehož jednání o poklescích za účasti spoluobčanů bude ještě výchovně působit na ty, kdož poruší zásady socialistického soužití a morálky.

Vysvětlení zkratk

KSČ – Komunistická strana Československa

ČSM – Československý svaz mládeže

VÝSTAVBA

Plán

Má být odevzdáno 1 811 bytů, z toho 94 v Havířově III, 90 v Havířově – Suché; dokončeno 8 rodinných domků v Havířově – Suché a Bludovicích.

Z občanské vybavenosti obchody v Havířově IV, náměstí Vítězného února (u bloku 44a), na ulici Lidových milic (u bloku 90 – 92), Dům potravin „Labužník“, v Havířově V na třídě A. Zápotockého (u bloku 57).

Dokončena 17 třídní škola – nynější ZDŠ v Havířově IV, ul. Palackého
- dokončena tělocvična školy v Havířově V – ZDŠ, ulice Makarenkova – mateřské školy v Havířově IV, ul. Dimitrovova (u bloku 76) a na ulici Čapkově (u bloku 110); dále jesle v Havířově V u bloku 55 – dosud bez pojmenování ulice.

Měl být odevzdán Kulturní dům v Havířově II a koupaliště v Havířově I.

Bude provedeno 153 000m² fasád v Havířově i v Havířově – Suché – plánováno dokončení celého Havířova IV.

Komunikace a terénní úpravy v částce 44 000 000 Kčs :

v VII. a VIII. Etapě, centru města, přednádražím prostoru a v Havířově III.

V červenci uvedena do provozu přeložka trati Havířov – Český Těšín.

Výstavba druhého horkovodu uskutečněna do topné sezóny 1961 – 62.

Sídliště Havířov – Suchá

Pokračování ve výstavbě Dolu Dukla, Národního domu a zelinářského objektu.

Komunikace a asanace celkem v částce 14 000 000 Kčs.

Družstevní výstavba

Do konce roku nutno získat 36 družstevníků.

Soukromá výstavba

Provádí se ve čtvrtích Havířov – Bludovice, Suchá a Havířov III. Pro nové rodinné domky jsou zajištěny pozemky i materiál. Plán domků splněn, povoluje se stavba dalších.

Hodnocení

Hodnocení

Akce občanské vybavenosti ukončené v roce 1961 :

květen - mateřská škola v Havířově V, ul. Resslova (u bl. 58)

červen - distribuční jednotky na náměstí Vítězného února (u bloku 44)
– konfekce, hračky, kniha, prodejna elektrických spotřebičů

distribuční jednotky v Havířově V, třída A. Zápotockého
(u bloku 57) – potraviny, kadeřnictví, drogerie

zdravotní středisko v Havířově IV, ul. Pavlovou (blok 63)

mateřská škola v Havířově IV ul. K. Čapka (u bloku 110)

obchody v Havířově IV, ul. Lidových milic (mezi bloky 90 a 92)

– potraviny, samoobsluha, Tabák

červenec - 1. etapa koupaliště v Havířově I

srpen - 17 třídní škola v Havířově IV, ul. Palackého – mimo tělocvičnu

mateřská škola v Havířově IV, ul. Dimitrovova (u bloku 76)

říjen - Kulturní dům v Havířově II – trakt A (klubovny, restaurace, loutkové divadlo)

listopad - Dům potravin „Labužník“ – použit jen k předvánočnímu prodeji; celý do provozu v roce 1962.

Kromě občanské vybavenosti odevzdáno 1 703 byty.

Akce zahájené v r. 1961

Akce zahájené v roce 1961 :

únor - mateřská škola u bloku 114

březen - mateřská škola u bloku 132

Inženýrská zařízení

V roce 1961 zhruba dokončena výstavba inženýrské sítě v prostoru VII.A, VII.B etapy, zahájena výstavba předstihových investic – komunikační sítě – v VIII.A, v VIII.B etapě. Tím zajištěna další bytová výstavba v letech 1962 a 1963.

Bytová výstavba se přesunula do VII.B etapy. Používalo se zásadně panelové nebo blokopanelové technologie.

Závěrem

V roce 1961 klesla rozestavěnost o plných 160 000 000 Kčs – z 538 miliónů na 378 miliónů Kčs. Během roku ukončeno a uzavřeno celkem 94 akcí.

V příloze

Poznámka kronikáře

Přikládám mapu Havířova, kde je vyznačen stav výstavby k 31. prosinci 1961 (jen bloky úplně dokončené).

Akce „Z“ (zvelebení)

Dokončení rozestavěných akcí v rámci „Z“
mateřská škola v Havířově – Bludovicích

polytechnické dílny v Havířově – Suché
kluziště v Havířově II
obřadní síň v Havířově – Šumbarku
kluziště TJ Baník v Havířově – Suché

Druhý horkovod

Historie výstavby druhého horkovodu

Do roku 1961 byl Havířov vytápěn západní větví horkovodu, která vede z teplárny v Havířově – Suché podél závodní vlečky Dolu Dukla do Havířova. Ten však nestačil k vytápění nově dobudovaných čtvrtí. Bylo třeba Havířov V, VI vytápět a zásobovat teplou vodou novým horkovodem.

Druhý horkovod je veden z teplárny Dolu Dukla přes čtvrt finských domků v Havířově – Suché, plynárnu a Dělnickou ulici do Havířova. Měří 3 700 běžných metrů (dvojmo), průměr rour je 500cm. Přivádí teplo do výměňkových stanic plynárny a rychlírny zeleniny v Havířově – Suché. Dodávaná voda je 170° C, vratná 70° C teplá.

Se stavbou započato v dubnu 1961 – dokončena v říjnu téhož roku. Prováděly jako investor Severomoravské elektrárny a národní podnik Ingstav, stavební správa Podhradí.

Podle plánu měla trvat 19 měsíců, ale úsilím pracovníků Ingstav Brno. Potrubí a Stavoizolace Praha byla uvedena do provozu za 7 měsíců – nákladem 19 223 000 Kčs.

Od 1. listopadu 1961 vytápěny nové čtvrti (Havířov V, VI) druhým horkovodem. Na urychlení tak důležité stavby odpracováno mnoho tisíc brigádnických hodin učitelů, žáků, zaměstnanci městského národního výboru, Okresního investorského útvaru, ženami z domácnosti, důchodci po celé léto.

PRŮMYSL

Důl Dukla

Na katastrálním území Havířova leží kamenouhelný důl Dukla v Havířově – Suché, největší průmyslový závod města.

Byl založen v roce 1907 kapitalistickou těžební firmou Kamenouhelné doly Orlová – Lazy a o čtyři léta později již dával první uhlí.

Dnešní název je v pořadí třetí. Nejdříve, při svém založení, pojmenován po rakouském císaři : jáma Františka Josefa (rakušácké, protidělnické poměry tomu nasvědčovaly). Avšak šachta, stejně jako hornická obec Suchá známá jako bašta proletářů. Proto osmnáctiletí havíři byli povoláni k vojenské přísaze a pracovali

pod vojenským komandem. Týdně se konaly raporty a ti, kteří se vzpírali otrockému režimu poslání na frontu. V pozdějších válečných letech, kdy potřeba uhlí vzrůstala, přestali je na frontu posílat, ale slibovali po vítězném skončení války vojenský soud za buřičství a rebelantství.

V období 1. republiky dostává druhý název : Důl Suchá. Po roce 1930 byl odkoupen Českou obchodní společností, která jej spravovala až do osvobození.

Za předmnichovské republiky patřil k středně velkým dolům s průměrnou denní těžbou kolem 3 000 tun kvalitního černého uhlí.

Po osvobození sovětskou armádou v květnu 1945, zůstává vydrancovaný o nejlepší důlní pole. I fašisté potřebovali uhlí k udržení tak zvané „Třetí říše“ – proto nemilosrdně těžili v nejkapacitnějších slojích. Nedostatek havířů nahrazovali zajatci a otrockou dřinou, karabáčem a nabitou zbraní vynucovali zvyšování těžby. Již v roce 1943 těžil milion tun uhlí, o rok později opět.

V měsíci říjnu 1949 dochází k slavnostnímu přejmenování na Důl Dukla. To už je období zvýšení těžby, po předchozí obnově celého důlního zařízení a přípravě nových těžebních kapacit.

Během této výstavby vyhloubena nová těžní i větrná jáma, postaveny energetické rozvodny, kanalizace, překladní kolejiště, moderní koupelny, správní budova a závodní kulturní dům, dokončuje se těžkokapalinové uhelné prádlo, čisticí stanice flokačních kalů a budova hornického léčebného ambulatoria. Důl má nyní pět těžebních pater v hloubce 330 – 530 metrů, těžba probíhá směrným stěnováním s plnou nebo částečnou základkou ve slojích o nosnosti 80 – 450cm.

Na Dukle pracovali vojenští brigádníci, kteří s havíři a civilními brigádníky dosáhli po rekonstrukci dolu těžby milion tun v roce 1954, po dalších dvou letech zvýšili na 1 140 000 tun uhlí.

Úspěchu je dosahováno i v těžbě kombajny. V roce 1960 je Brigádou socialistické práce – vedenou Karlem Kantorem – dvakrát překonán světový rekord kombajnem Donbas, výkony 37 632 a 43 386 tun uhlí.

7. červenec 1961 je však zapsán v historii Dolu Dukla černým písmem. Nikdo netušil, že před jeho večerem bude prolito mnoho slz matek, žen a dětí.

Havíři odpolední směny vyfárali předčasně – v 8. sloji hoří. Došlo k neštěstí, kterému padlo za obět' 108 lidských životů, pravděpodobně následkem silného výronu kyslíčníku uhelnatého při vzniku důlního požáru.

Mezi pohřešovanými byli i horničtí důchodci, kteří na krátkou dobu – v době dovolených – přišli pomoci plnit plán těžby. Netušili, že místo, kde prožili kus svého těžkého života bude i místem posledního odpočinku. Všichni si kladli otázku, jak je možné, že se tak stalo právě na Dukle, která od roku 1951 –

1960 patří k nejlepším závodům revíru. Nikdo nedovedl odpovědět – čekalo se na výsledky vyšetřování.

Příští den přinášely všechny noviny úřední zprávu následujícího znění :

Ústřední výbor Komunistické strany Československa, vláda Československé socialistické republiky a Ústřední rada odborů s hlubokým pohnutím oznamují všemu československému lidu tuto tragickou událost :

Dne 7. července t. r. došlo ve sloji číslo 11 na Dole Dukla v ostravsko

– karvinském revíru k požáru, který se rychle šířil. Z celého revíru byly okamžitě nasazeny na místo neštěstí záchranné čety, které pod vedením zkušených techniků a inženýrů bojovaly až do ranních hodin za záchranu ohrožených horníků. Přes jejich velké úsilí a obětavost padlo požáru za obět' 108 horníků. Byla ustavena komise ÚV KSČ, vlády a ÚRO, která podrobně vyšetří příčiny a okolnosti neštěstí a podá pracující veřejnosti zprávu.

Ústřední výbor KSČ, vláda ČSSR a ÚRO se sklánějí se vším pracujícím lidem Československa nad památkou soudruhů, kteří položili své životy v práci za lepší zítřek všeho lidu naší socialistické vlasti.

Ústřední výbor KSČ, vláda a ÚRO vyslovují hlubokou všem blízkým padlých havířů. Učiníme vše, aby ženy, matky a děti našich tragicky zemřelých soudruhů mohly žít v jistotě, obklopeny láskou a péčí celé dělnické třídy.

Celá naše strana, dělnická třída a všichni pracující naší vlasti v hlubokém dojetí se sklánějí nad památkou padlých hrdinů práce. Jsme přesvědčeni, že všichni pracující budou neochvějně pokračovat v jejich díle za vítězství společného velikého cíle všech dělníků a pracujících – za vítězství komunismu.

12. července se pak konal v Domě kultury pracujících v Ostravě pietní akt k uctění památky zahynulých horníků.

Zúčastnili se pozůstalí, delegace všech podniků ostravsko – karvinského revíru, ostravských závodů a hornické delegace ostatních československých uhelných revírů. Přítomni byli i zahraniční hosté – generální tajemník Mezinárodního odborového sdružení horníků Victorin Duguet, delegace francouzských horníků, vedená generálním tajemníkem Národního svazu horníků Leonem Delfossem, vicekonzul Polské lidové republiky a zástupci katovických horníků. Dále delegace krajského výboru KSČ, ústředního výboru Odborového svazu zaměstnanců v hornictví a energetice, Krajského národního výboru v Ostravě, Československého svazu mládeže aj.

Na černém horizontu v průčelí sálu byla na rudé desce vepsána zlatými písmeny jména 108 horníků, kteří položili životy v mírové práci. Řady jmen končily slovy : „**Když žil a umřel člověk pro člověka, nebylo marné žít.**“

Mimo jiné se se svými spolupracovníky rozloučil soudruh Silvestr Treichel, který ještě donedávna pracoval jako směnový předák v Brigádě socialistické práce Karla Kantora, jejíž četní členové při neštěstí zahynuli.

V příloze

Poznámka kronikáře : Závěr až v zápisu roku 1962

V příloze smuteční vydání závodního časopisu – doklad č. 15

A život jde dál...

I přes nenahraditelné ztráty na lidských životech a zařízení dolu pokračují dukelští pracující v dobré práci. Nemohli by se vykazovat řadou úspěchů, kdyby v jejich středu nepracovalo mnoho zlepšovatelů. Některé návrhy jsou používány nejen v mateřském podniku, ale i v ostatních závodech. Tak například automatické vzduchové dveře zlepšovatelského kolektivu (pod vedením s. Josefa Bolka) jsou dnes běžně používány v celém ostravsko – karvinském revíru, stejně jako celá řada dalších zlepšovacích námětů Miroslava Kunčického, Aloise Janáčka, Karla Pryčka, Alberta Svačyny, Emila Robenka a jiných.

Důl Dukla má již dlouhodobou náborovou družbu s Východočeským krajem, odkud přicházejí pracovníci na uhelné brigády. Z nich se mnoho rozhodlo setrvat v hornictví na trvalo. Jsou jim přidělovány nové moderní byty v našem městě, takže – ve srovnání se situací na jiných dolech – netrpí nedostatkem pracovních sil, má plánovaný počet pracovníků.

Socialistická soutěž za posledních deset let

Od roku 1945 získán 13 krát „Rudý prapor“ ministerstva paliv a ústředního výboru Svazu zaměstnanců v hornictví a 2 krát „Prapor vlády a Ústřední rady odborů“. V hornickém roce 1959 – 1960 byl závod dokonce jedním ze tří uchazečů o „Standartu Klementa Gottwalda“, která je udělována nejlepšímu důlnímu podniku za období hornického roku.

V socialistické soutěži je organizováno přes 80% pracujících, z toho necelé tři čtvrtiny soutěží o hrdý titul Brigáda socialistické práce (devíti kolektivům již titul udělen).

Čím ukončíte?

Ve třetí pětiletce se dosavadní výrobní úkoly ještě zvýší, takže ze závodu Dukla (který již dnes zavedl pětidenní pracovní týden, kde je průměrný výdělek Kčs) se stane jeden z nejmodernějších velkodůlů ostravsko – karvinského revíru.

V příloze

V příloze : Historie bojů, utrpení a vítězství na jámě Dukla – doklad č. 16

Vysvětlení zkratk

Vysvětlení zkratk :

ÚV KSČ – ústřední výbor Komunistické strany Československa

ÚRO - Ústřední rada odborů

ČSSR - Československá socialistická republika

Elektrárna, současně **teplárna** v Havířově – Suché přičleněna do katastru Havířova územní reorganizací.

Plán výroby elektřiny splnila již 7. prosince – vyšší požadavky v dobách nedostatečného výkonu jiných elektráren.

Ve srovnání s rokem minulým byla výroba elektřiny nižší – ta stanovena elektrárně proto, že nespaluje méněhodnotné palivo a je omezována pro vysoké dodávky tepla.

Pro dálkové vytápění Havířova dán počátkem prosince do provozu druhý napáječ, takže množství teplonosné vody stoupl ze 700 na 1 100 t/h. Dodávka tepla bude mít stále stoupající tendenci, proto plánováno rozšíření elektrárny v letech 1960 – 1963. V 1. čtvrtletí 1961 započato s 2. etapou stavby, která obsahuje instalaci protitlakového soustrojí a nové výměňkové stanice pro Havířov.

Celkový počet zaměstnanců

v roce 1960..... 174

1961..... 172, z toho v obou letech 60 žen

průměrný výdělek

v roce 1960..... 1 596 Kčs

1961..... 1 642 Kčs

109 zaměstnanců ze 172 zapojeno do socialistické soutěže. Mnoho závazků uzavřeno na počest 40. výročí založení Komunistické strany Československa. Vztahovaly se zejména na bezpečnost, hygienu práce a zlepšení prostředí na závodě – některé pomohly vedení závodu uskutečnit přípravy k přechodu na zkrácenou pracovní dobu.

Pro zavedení zkrácené pracovní doby ze 46 na 42 hodiny týdně vypracována nová organizace práce na všech úsecích. V provozu zavedena nová forma obsluhy tzv. „střídačů“ pro případ absence.

Celá údržba rozdělena na 4 čety. Pracují osmihodinové soboty a po 23 odpracovaných směnách mají jeden den volna.

Na úseku technicko – hospodářských pracovníků zaveden čtyřtýdenní cyklus s osmihodinovými sobotami, z nichž první je pracovní na přiděleném pracovišti, druhá a třetí brigádnická, čtvrtá klouzavé volno.

Čtvrtá směna ustavena i v závodní strážii.
Tato organizace zavedena od 1. května 1961.

Elektrárna nemá domov pro mladé zaměstnance, stejně jako vlastní jídelnu – většina se stravuje ve svých domácnostech. Těm, kteří nemají možnosti stravování, slouží závodní jídelna Dolu Dukla. Podobně je tomu se zdravotním střediskem.

Plynárna

Závod je součástí podniku Severomoravských plynáren v Ostravě. Jeho hlavním úkolem je čištění a komprese plynu, který je dálkovým potrubím rozváděn do systému vysokotlakých plynovodů celé Moravy a východních Čech. Se stavbou závodu bylo započato v roce 1953. Dne 27. května 1961 vydáno povolení trvalého provozu jako Závod 28. října v Dolní Suché. Po územní reorganizaci začleněn do katastru Havířova.

Plnění plánu

v roce 1960	výroba zboží na 112,2%, čištění plynu	116,6%
1961	109,2%,	109,8%

Počet zaměstnanců

v roce 1960.....	95
1961.....	107

Průměrné výdělky

v roce 1960.....	1 453 Kčs
1961.....	1 509 Kčs

Pro zlepšení kvalifikace pořádány svářečské kurzy, kurz jeřábníků, topičů. Do socialistické soutěže se v obou letech zapojily vždy 4 směnové kolektivy, z nichž v roce 1960 získal jeden, v roce 1961 tři titul Brigáda socialistické práce.

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

Středisky zemědělské výroby v roce 1961 jsou zemědělské závody socialistického sektoru :

Československý státní statek v Havířově - Bludovicích

Československý státní statek v Havířově – Životicích

Rekultivační závod ostravsko – karvinských dolů v Havířově – Suché.

Kromě závodů socialistického sektoru jsou na území Havířova také drobní držitelé půdy, především s výměrou do 0,50ha a od 0,50 – 2ha zemědělské půdy, z toho 477ha půdy orné.

Pozemky těchto rolníků lze stěží včlenit k socialistickému sektoru, protože jde o pozemky ležící v těsné blízkosti rodinných domků, které není možno scelit ve větší plochy.

Jinak byla socializace v podstatě dokončena.

Hospodaření závodů soc. sektoru

Hospodaření závodů socialistického sektoru

ČSSS v Havířově – Bludovicích hospodaří na výměře 352ha zemědělské půdy, z toho 283ha půdy orné. Objem výroby splnilo na 107,7%.

ČSSS v Havířově – Životicích – výměra zemědělské půdy 189,1ha, orné 179,23ha, ovocné sady 50,5ha – plán na 107,2%.

Rekultivační závod OKR – zemědělské půdy 461ha, orné 342ha – plán výroby splnilo.

Ke zvyšování rostlinné i živočišné výroby přispívá socialistické soutěžení.

Na okresní konferenci pracovníků v zemědělství v Českém Těšíně byla hodnocena hospodářství, kolektivy a jednotlivci celého okresu.

Jako celek vyhodnoceno na prvním místě hospodářství v Havířově – Bludovicích, na druhém místě hospodářství v Havířově – Životicích.

Z jednotlivců byl udělen titul „Mistr vysoké užitkovosti“ Janě Janíkové a Leonardě Slovinové z Havířova – Životic za průměrnou snůšku vajec 169 kusů od jedné nosnice.

Hospodaření JHR

Hospodaření soukromě hospodařících rolníků

V roce 1961 soukromě hospodařící rolníci plán státního nákupu značně překročili. Je třeba vyzvednout snahu drobných zemědělců do 0,50ha půdy, kteří nemají dodávky a odevzdávali zemědělské produkty na státní nákup.

Rostlinná výroba

Rostlinná výroba

Přírodní podmínky v tomto roce příznivé. Hektarové výnosy v podstatě vyšší téměř u všech pěstovaných plodin než ukládal plán.

Jarní polní práce i práce žňové byly splněny v agrotechnických lhůtách – u socialistického sektoru většinou strojově (strojový park se rozšiřoval).

Druhy plodin :

pšenice, žito, ječmen, oves, kukuřice na siláž, bob, řepka, brambory, krmná řepa, jetelotravní směsi.

Živočišná výroba

Živočišná výroba

Středisky jsou nadále farmy Rekultivačního závodu OKR v Havířově – Suché a ČSSS v Havířově – Bludovicích, Životicích. Podmínky pro chov hovězího dobytka jsou v podstatě stejné jako v roce 1960.

V květnu 1961 se značně zvýšil počet hovězího dobytka – krav – u ČSSS převodem krav od soukromě hospodařících rolníků. Na katastru celého Havířova převedeno do socialistického sektoru 149 krav, čímž snížen jejich počet u JHR.

Stav hospodářského zvířectva u JHR k 1. červenci 1961

skot.....	346
krávy.....	277
prasata.....	590
prasnice.....	11
ovce.....	79
slepice.....	7 522

Jednotlivě hospodařící rolníci s menší výměrou zemědělské půdy (0,50ha) zaměřují se více na chov koz, ovcí a drobného hospodářského zvířectva.

Chov slepic je ve velkém i u ČSSS v Havířově – Bludovicích – 800 nosnic, v Havířově Životicích 1 160 nosnic.

Dodávkové úkoly v živočišné výrobě plní sektor socialistický i soukromý nad 100%.

Plnění v soc. sektoru

ČSSS v Havířově – Bludovicích

	plán.....	plnění	
maso.....	455,80q.....	463,8.....	100,1%
mléko.....	119 000 litrů.....	130 411 litrů.....	109%
vejce.....	34 800 ks.....	91 727 ks.....	167%

ČSSS v Havířově – Životicích

	plán.....	plnění	
maso.....	81q.....	103,42q.....	120%
mléko.....	73 000 litrů.....	91 458 litrů.....	125%
vejce.....	148 600 ks.....	192 270 ks.....	129%

Rekultivační závod

	plán.....	plnění	
maso.....	382q.....	563,98q.....	147,5%
mléko.....	260 042 litrů.....	181 220 litrů.....	69%
vejce.....	-	-	-

Plnění u JHR

Jednotlivě hospodařící rolníci

	plán.....	plnění	
maso.....	196q.....	392,61q.....	200%
mléko.....	122 282 litrů.....	172 156 litrů.....	140%
vejce.....	133 596 ks.....	190 335 ks.....	140%

Zelinářství

Zelinářství

Hlavními výrobními středisky zeleniny jsou

skleníky v Havířově – Suché

zahradnictví v Havířově – Bludovicích

zahradnictví při ČSSS v Havířově – Bludovicích

Skleníky v Havířově – Suché

Skleníky v Havířově – Suché u plynárny

V rychlíně zeleniny bylo v roce 1961 vypěstováno více než 1 000q zeleniny – na 1 obyvatele Havířova připadá asi 1,5kg. Závod se věnuje i pěstování okrasných květin.

Ve výstavbě zelinářského podniku se pokračuje. Po úplné dostavbě bude dodáváno přibližně 3 000q rychlené zeleniny ročně. Připravují se i polní zelinářské hony k pěstování polní zeleniny, takže koncem třetí pětiletky dodá závod na trh asi 3 000 – 4 000q polní zeleniny.

Jakost rychlené zeleniny i okrasných květin je velmi dobrá. O dobré jméno skleníků se zasloužili všichni pracovníci, především ženy, kterých zde pracuje téměř 60.

Skleník se stal předmětem mnoha zájemců z celé republiky i z ciziny (Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky, Jugoslávie aj.)

Zahradnictví při ČSSS

Zahradnictví při ČSSS v Havířově – Bludovicích

Závod má 5 zaměstnanců;

plocha skleníků 200m²

plocha pařenišť 240m²

Ve sklenících i pařeništích se pěstují zeleninové sazenice a rané druhy zeleniny. Zeleninové sazenice pěstuje závod především pro vlastní potřebu – k výsadbě na polních zelinářských dílcích o výměře 6ha : rané a pozdní hlávkové zelí, okurky a jiné druhy. Pracovníci dosahují pěkných výsledků, proto jim byla v roce 1961 udělena peněžité odměna ve výši 6 400 Kčs.

Komunální zahradnictví

Komunální zahradnictví v Havířově – Bludovicích se skládá ze 2 malých zahradnictví.

Zaměstnáno 5 pracovníků;

plocha skleníků 400m²

plocha pařenišť 1 400m²

Pěstují se zde květiny a sazenice pro drobné spotřebitele.

Zahrádkáři

Pěstování zeleniny a květin v malém se zabývají zahrádkáři z Havířova, kteří mají pronajatou půdu od městského národního výboru na dobu deseti let. Jsou organizováni v Československém ovocnářsko – zahrádkářském svazu, pobočka v Havířově I, III, Šumbarku a Suché.

Ovocnářství

Ovocnářství

Rokem 1961 se osamostatnily ovocné výsadby ČSSS v Havířově – Životicích a nesou název „Československý státní statek v Českém Těšíně, ovocné sady Havířov – Životice“.

Výměra se rozšířila o jeden hektar, takže činí v tomto roce 50,5ha.

Byly založeny v roce 1950 – 55; dnes o ně pečují 8 stálých zaměstnanců a příležitostní sezónní dělníci. V roce 1961 sklizeno 333q ovoce (5 600 jabloní, 3 800 švestek).

Soukromí pěstitelé

Soukromí pěstitelé ovocných stromů – celkem 1 538 – pečují o 35 886 stromů :

jabloně.....	11 969
hrušně.....	4 398
švestky.....	12 146
slívy.....	1 736
třešně.....	3 042
višně.....	489
broskvoně.....	593
meruňky.....	107
vlašské ořechy..	1 406

Ovocnáři se v roce 1961 pochlubili výsledky své práce výstavou ovoce v Havířově – Suché v měsíci říjnu.

Včelařství

Včelařství

V roce 1961 je v Havířově 54 chovatelů včelstev organizovaných v Československém svazu včelařů. Tito chovají 228 včelstev – výnos asi 684kg medu.

Na státní včelnici v Havířově – Životicích je 70 včelstev, jejich výnos je asi 210kg medu. Kromě toho 10 neorganizovaných včelařů má 12 včelstev s výnosem asi 36kg medu.

Ve dnech 21. a 22. října l. r. uspořádali včelaři z Havířova – Suché zdařilou výstavu v Dělnickém domě.

Lesnictví

Lesnictví

Lesy na katastru Havířova spadají pod Lesní závod Hnojník, polesí Albrechtice u Českého Těšína.

Výměra lesů činí celkem 200,12ha. Z toho připadá na území

Havířova – Bludovic..... 83,69ha

Havířova – Životic..... 71,93ha

Havířova – Šumbarku..... 34ha

Havířova – Suché..... 10,50ha

Soukromé lesy na uváděných katastrech mají celkovou výměru 26,20ha.

Převládajícími druhy lesních stromů jsou smrk, borovice, dub, buk. Jejich průměrné stáří činí asi 40 let.

Lesy byly v roce 1957 postiženy velkým větrným polomem v úseku Bludovice (8 000m³) a sněhovým polomem v roce 1961.

Následky větrného polomu zlikvidovány během dvou let pomocí brigádníků převážně ze Slovenska, takže v letech 1959 – 1961 mohlo být znovu zalesněno asi 65ha polomových ploch.

Těžba dřeva

Po zpracování kalamity je v nynější době omezována na těžbu nahodilou a pěstební (probírky). Ročně se průměrně těží 600m³ především pro pily, stavební závody, doly a papírny.

Myslivost

Myslivost

Dne 30. dubna 1961 byla v Havířově založena jednota Československého mysliveckého sdružení, která čítá 87 členů.

Skládá se ze tří mysliveckých sdružení :

MS Družba Šenov, Šumbark, Havířov

MS Lesní roh Havířov – Bludovice

MS Havířov – Suchá, Orlová – Lazy

Jednota hospodaří na 3 757ha honební plochy polní i lesní.

Úkoly prvního roku 3 pětiletky splnila na 124,6% - dodala na stůl našich pracujících 1 641kg hodnotné zvěřiny; bylo odstřeleno 907 kusů škodné, 140 ondatr.

Členové provedli na školách desítky besed, v závodním klubu Bytostavu uspořádali výstavu, pečují o zvěř.

Za všestrannou činnost proto hodnocena jako nejlepší jednota v okrese Karviná na rok 1961.

Rybníkářství

Rybníkářství

V roce 1961 byly 4 rybníky na Sušance určeny za sedimentační nádrže pro uhelné kaly dolů Dukla, Gottwald a Suchá – Stonava. Pro chov ryb zde zůstávají 3 rybníky.

Nově vybudován rybník „Pašůvka“ na rozhraní katastrálního území Horní Suché, Havířova – Suché a Havířova – Životic (retenční nádrž vody pro požární ochranu a rekreaci sídliště Havířova – Suché) – jeho výměra 2ha.

Ve svazu čs. rybářů v Havířově je letos organizováno 437 rybářů. Rybolov provádějí převážně na řece Lučině a na přehradě v Žermanicích.

Závěrem

Jen to, že zemědělská výroba má mít povahu „předměstského hospodaření“

– produkovat především mléko, vejce, maso, zeleninu, ovoce a v budoucnu zásobovat nejen Havířov, ale i okolní města.

Vysvětlení zkratk

ČSSS	Československý státní statek
OKR	ostravsko – karvinský revír
JHR	jednotlivě hospodařící rolníci
MS	myslivecké sdružení

SLUŽBY OBYVATELSTVU

Ve srovnání s rokem 1960 zvýšil se počet provozoven o následující :

holičství a kadeřnictví, sběrna chemiky v Havířově V, tř. A. Zápotockého
(blok 57)
knihařství

Rozšiřování služeb se projevuje zejména v prodlužování otvírací doby provozoven : ve sběrnách do 18 hodin, v krejčovství do 17 – 18 hodin a příjem objednávek pro služby malířské, natěračské, bytové údržby, stolařské, čalounické, úklidové formou centrálního dispečinku.

Ve sběrně na Gottwaldově třídě v Havířově I zajištěn příjem oprav hudebních nástrojů a rozšířen sortiment půjčování průmyslových předmětů – fotoaparátů, vysavačů a p.

Koncem roku služby v dopravě rozšířeny o odvoz těžších předmětů za minimální poplatek 5 Kčs za jeden kus.

Na požadavky občanů byla ke konci roku zavedena výroba klíčů FAB i klíčů dozických. Zprvu zhotovovány na počkání – později se však projevil nedostatek základních klíčů, protože otevření provozovny nebylo plánováno v tomto roce. V prádelnách zaveden dvousměnný provoz. Celkem vypráno asi 110 tun – na 1 obyvatele připadá asi 2,1kg.

Ve sklenářství zlepšena situace zvýšeným přidělem skla. Nejsou však uspokojovány požadavky na rámování obrazů.

V oborech elektro a radio – televize se projevuje nedostatek materiálu a náhradních dílů – přesto došlo ke zkrácení dodacích lhůt (zejména v radio – televizi ze 6 na 3 týdny).

V malířství je nedostatek hlinky; nejen malé množství, ale i špatná jakost, proto zvýšené stížnosti obyvatel na nekvalitní výsledky malování.

K rozšíření služeb došlo i v Havířově – Suché, zejména po přestěhování do budovy bývalého místního národního výboru.

I když je městským národním výborem zpracován a schválen dokument o rozvoji služeb, zkoumá se poptávka a názor obyvatel na jejich složení. Vyhlášená anketa nemá však očekávaný ohlas, občané nevyužívají této možnosti k vyjádření svých požadavků.

Mimo vnitropodnikovou socialistickou soutěž, do níž se zapojilo 24 provozoven s 283 zaměstnanci, byla z podnětu závodní organizace Komunistické strany Československa svolána konference pracovníků o Brigádách socialistické práce. Do soutěže o tento hrdý titul se zapojilo 7 kolektivů s 97 členy.

Výsledkem úsilí celého kolektivu pracovníků o zlepšení služeb obyvatelstvu jsou i velmi dobré hospodářské výsledky. Každé čtvrtletí byl podnik hodnocen jako nejlepší v rámci okresu (spojeno s peněžní odměnou).

Koncem roku 1961 vykazují Komunální služby města Havířova 331 zaměstnanců a 89 učňů. Tím, že si vychovávají vlastní pracovníky, položily základ jejich rozvoje a zvyšování kvality.

Příloha

V příloze

Dokument o rozvoji služeb ve třetí pětiletce – doklad č. 17

OBCHOD A PODNIKY SPOLEČNÉHO STRAVOVÁNÍ

Obchod

Obchod

Stav prodejen ke konci roku

ve státní oblasti : s potravinami..... 93, z toho 17 samoobsluh
 s průmysl. zbožím.... 64, z toho 10 samovýběr
 celkem_____ 157, z toho 27 samoobsluh

v oblasti družstevní : s potravinami..... 10, z toho 2 samoobsluhy
 s prům. zbožím..... 6, z toho 1 samovýběr
 celkem_____ 16, z toho 3 samoobsluhy

Ve srovnání s rokem 1960 dochází ke snížení počtu prodejen (bylo přikročeno k přebudování malých a nevyhovujících).

Nepodařilo se dosud zajistit, aby vybavenost města postupovala současně s výstavbou bytů. Výsledkem je nadále přetíženost prodejen i prodavačů – fronty, snížená kvalita obsluhy, velké časové ztráty nakupujících, obtíže s dodržováním hygieny. K vyjmenovaným nedostatkům přispívá i to, že město se stává spádovým centrem – pro různorodost zboží – obyvatel okolních obcí.

Některé průmyslové podniky neuvádí prodejny do provozu ihned po převzetí (do konce roku se nepodařilo zajistit otevření prodejny v Havířově IV, ul. Lenina (blok 62) přes veškerá ujišťování odpovědných pracovníků Textilu v Ostravě). V polovině roku byly uvedeny do provozu další prodejny v Havířově IV, V,

v Havířově – Suché u Dolu Dukla. Pro zlepšení předvánočního trhu provizorně uvedena do provozu prodejna lahůdek v Domě potravin „Labužník“.

Přes některá zlepšení jsou doposud v zásobování vážné nedostatky. Zlepšilo se poněkud zásobování masem, masnými výrobky, částečně i drůbeží. Základní druhy potravin byly zajišťovány podle vlastní poptávky – zlepšení nastalo v dodržování rozvozních plánů, zejména u pečiva. Výkyvy se projevily o svátcích a při sněhové kalamitě. Nepříznivá situace zůstala nadále v zásobování mlékem (lahvovým i konvovým), kdy docházelo ke krácení denních dávek. Nedostatečné bylo zásobování ovocem, zeleninou a bramborami na uskladnění. Spotřebitelská poptávka nebyla plně kryta u piva, vajec a oleje – rozvoz vázl u drůbeže a ryb. Dobře lze hodnotit zásobování ovocem ve vánočním období, kdy převážná část přidělu byla distribuována přes školská zařízení, zbytek dán do prodejen. Bylo však málo vánočních stromků.

Podobné nedostatky se projevují v zásobování průmyslového zboží – hlavně nábytku.

Na úseku Havířova probíhá soutěž o nejlepší prodejnu, která je vyhodnocována pololetně. Do soutěže o titul Brigáda socialistické práce se zapojilo 6 prodejen s potravinami, 1 průmyslová, což je velmi málo.

Restaurace a jídelny

Restaurace a jídelny

Značné nedostatky trvají u provozoven restauračních. Do státní oblasti spadá 15 restaurací, 2 stánky bufetu, do oblasti družstevní 7 pohostinství, které řídí Jednota.

V roce 1961 bylo v restauracích a jídelnách 2 143 sedadel – průměr na 1 židli 26 obyvatel.

Průměr počtu obyvatel na 1 židli

v bufetech..... 231

restauracích..... 56

kavárnách..... 190

vinárnách..... 196

hostincích..... 146

pohostinstvích... 3

I zde se jeví značný rozdíl ve srovnání s jinými městy. V restauracích jsou velké návaly, které jsou příčinou fluktuace zaměstnanců (většina bez požadované kvalifikace) nejsou dodržovány hygienické předpisy, kvalita obsluhy neodpovídá cenové skupině.

K odstranění nedostatků účinně přispěli občanští kontroloři, jejichž počet 120

– zůstává; zvyšuje se počet spotřebitelských rad na 19 (včetně dohlížejších výborů).

PENĚŽNICTVÍ

V Havířově III

Bývalá kempelička v Havířově III změněna v jednatelství Státní spořitelny s úředními dny 3x v týdnu po 2 hodinách. Od 1. prosince 1958 zřízena pobočka Státní spořitelny, úřadovalo se 3 krát týdně po celý den. Po územní reorganizaci – pobočka Státní spořitelny s denním úřadováním.

Vklady občanů

Ke konci roku	1958..... 2 959 vkladatelů s úsporami	1 689 161 Kčs
	1959..... 3 487.....	2 397 180 Kčs
	1960..... 4 195.....	3 516 894 Kčs
	1961.....4 423.....	4 916 545 Kčs

Ve spolupráci s učitelskými sbory je organizováno školní spoření na dvou školách v Havířově III a národní škole v Havířově – Šumbarku. Z celkového počtu 1 908 žáků spořilo 1 219, jejich úspory činily 119 765 Kčs.

Kromě základních devítiletých škol spoří i žáci hornických učilišť. Z 1000 učňů průměrně měsíčně 800, měsíční vklady celkem až 75 000 Kčs.

Podnikové spoření

Přesto, že v Havířově III není žádný závod, podařilo se získat 355 spořících ze 44 okolních závodů – měsíčně úspory asi 75 000 Kčs.

Vklady na auta

K 31. prosinci 1961 zbylo k realizaci 46 potvrzenek, během roku proplaceno 37 aut.

Havířov I

Státní spořitelna, pobočka v Havířově I zahájila svoji činnost v květnu 1957 s jedním pracovníkem, který úřadoval 2x týdně. V roce 1961 zaveden denní provoz.

Vklady obyvatelstva

V roce 1957..... 650 spořících.....	1 368 944 Kčs
1958..... 3 083.....	4 382 448 Kčs
1959..... 5 961.....	9 149 757 Kčs

spojením, nedostavěnými vozovkami v úseku Havířov – Karviná, různými objížděkami na všech výchozích komunikacích z Havířova. Projevila se nutnost dodávky dalších autobusů a vleček, stejně jako nábor nových pracovních sil (řidičů). V náboru se však nemohlo pokračovat, protože pro nové zaměstnance nebylo bytů.

K jednotlivým spojům.

Havířov – Ostrava

Největší nedostatky se projevily během podzimních měsíců na výchozím stanovišti v Ostravě, náměstí Smetanovo, kde není dispečink závodu Karviná a kde vyjíždění autobusů není řádně zajišťováno. K přeplnění dochází hlavně ve špičkách a pak po 16. hodině z Ostravy. Nevhodným se projevilo okružové spojení Havířov – Ostrava – Karviná – Havířov v obou směrech, kde docházelo ke značnému opožďování jednotlivých spojů. Zavedení tohoto dopravního systému v podstatě přepravu cestujících nezlepšilo, i když spoje ve špičkách zajišťovány v pěti minutových intervalech. K přeplnění docházelo i v ranní špičce, kdy nebylo možno zajistit přepravu občanů z Havířova III do Ostravy.

Havířov – Orlová

Doprava posílena ve špičkách, nedostatečnou však zůstala o nedělích a svátcích. Definitivně odstraněno zajištění z Orlové do Havířova III a zaveden přestup v Havířově I na zastávce „Kniha“. Současně se projevilo nezajištění spojení z Orlové a Karviné do Havířova po 22 hodině (uskutečněno v podzimních měsících). Ke zlepšení došlo také tím, že autobusy nezajíždějí do Orlové na náměstí, ale jen k zastávce elektrické dráhy, čímž došlo k omezení opožďování spojů u závor v Orlové.

Havířov – Karviná

Značné zpoždění spojů se projevilo na zastávkách u dolů Československé armády v Karviné a Gottwald v Horní Suché, také objížděkami v Karviné. Nutno podotknout, že jízdné do okresního města Karviná je poměrně vysoké, dlouhá je i jízdní doba. Zkrátit ji, znamená dobudovat komunikační síť z Havířova do Karviné.

Městská doprava

Přeprava zajišťována 7 vozy, v podzimních měsících 8. Proti dřívějším dvaceti minutovým intervalům zavedeny od 28. května intervaly deseti minutové v době od 6 do 20 hodin. Počínaje říjnem pak pěti minutové v době od 15 do 17,30. Výchozí stanice v Havířově III byla posunuta z náměstí na Okružní ulici. Místní tarif zaveden na trase Havířov – Důl Dukla pro všechny spoje. Ani v tomto roce nebyla uskutečněna místní doprava Havířov – Suchá, sídliště s okružním spojením Důl Dukla – Havířov.

Rekreační doprava

Stejná jako v roce 1960. Výhodná byla sobotní a nedělní přeprava do Tater.

Silniční provoz – bezpečnost

V letošním roce se podařilo zajistit plánovaný počet dopravních značek a umístit je ve vnitřním obvodu města (až na čtvrt' Havířova V a VI), takže dochází ke zkvalitnění silničního provozu. Koncem roku se podařilo vyřešit i provizorní odstavňé stání autobusů, což velmi prospělo vzhledu i bezpečnosti Gottwaldovy třídy.

Železniční doprava

30. června 1961 v 10 hodin 25 minut dána do provozu nová železniční trať v úseku Albrechtice u Českého Těšína – Havířov. Za účasti náměstka ministra dopravy a náměstka pro výstavbu zahájen provoz symbolicky motorovou lokomotivou T 435.

ŠKOLSTVÍ

V roce 1961 se konalo zasedání městského národního výboru, které se zabývalo otázkami školství. Podle usnesení má být již ve školním roce 1960 – 61 uskutečňován dlouhodobý program revolučních změn, přesahující vývojové stadium socialismu ke komunismu.

Během školního roku 1960 – 61 dokončena první etapa přestavby : na všech školách dovršen přechod na povinnou devítiletou školní docházku. Zavedeny nové předměty – občanská výchova, výuka cizích jazyků aj.

V měsíci květnu probíhaly hodnotící konference, jejichž úkolem bylo provést podrobné rozbory plnění dvou závažných dokumentů : usnesení ústředního výboru Komunistické strany Československa z dubna 1959 a zákona o školství z prosince 1960.

V srpnu se konala celostátní konference učitelů a školských pracovníků, která se zabývala dosavadní situací a dala perspektivy pro další období. Z našeho města byli delegováni s Kousal, s Buchtová.

Mateřské školy

Přehled o školách v Havířově

K 1. lednu 1962 v Havířově celkem

24 mateřských škol s 53 třídami, 1 590 místy :

celodenních 16 s 43 třídami, 1 310 místy

polodenních 6 s 6 třídami, 180 místy

celotýdenních 2 se 4 třídami, 100 místy

Učitelek celkem 107.

Havířov – město

15 škol se 42 třídami, 1 260 místy
celodenní 13 s 38 třídami, 1 160 místy
polodenní.....
celotýdenní 2 se 4 třídami, 100 místy
Učitelek celkem 95.

Havířov – venkov

9 škol s 11 třídami, 330 místy
celodenní 3 s 5 třídami, 150 místy
polodenní 6 s 6 třídami, 180 místy
celotýdenní.....
Učitelek celkem 12

S polským jazykem vyučovacím

4 školy se 4 třídami, 100 místy
Učitelek celkem 4

V podzimních měsících otevřeno jedno oddělení pro děti od 2 ½ let do 3 let, tzv. jeselské oddělení v Havířově IV, Radniční ulice (blok 72).

Nepříznivá situace je v okrajových částech města – část mateřských škol se musí adaptovat, některé zrušit (špatný stav budovy). Velké potíže byly s výstavbou v sídlišti Havířov – Suchá – stavba ¾ roku dokončena, prošla třemi kolaudacemi, ale nemohla být dána do provozu pro závadu na plynové přípojce.

Základní devítileté školy

K 1. lednu 1962 v havířově celkem
20 škol, 273 učebny, z toho 23 provizorní
počet tříd..... 325
žáků..... 10 691
učitelů..... 405
z 10 691 žáků připadá na 1. ročník 1 601
1. – 5. 7 042
6. – 9. 3 480
10. – 12. ... 169

vyučuje se na směny.

Havířov – město

11 škol, 207 učeben (z toho 23 provizorních), 256 tříd
v 1. ročníku 1 382 žáků
1. – 5. 5 994
6. – 9. 2 732
10. – 12. 169
celkem_____ 8 895 žáků
počet učitelů : 332

vyučuje se na směny

Havířov – venkov

9 škol, 66 učeben, 69 tříd
v 1. ročníku 219 žáků
1. – 5. 1 048
6. – 9. 748
10. – 12. -
celkem_____ 1 796 žáků
počet učitelů : 83
vyučuje se na směny

S polským jazykem vyučovacím

4 školy, 21 učeben, (z toho 4 provizorní), 22 tříd
v 1. ročníku 61 žáků
1. – 5. 326
6. – 9. 193
celkem_____ 519 žáků
počet učitelů : 26

Zvláštní školy – v Havířově I, v Havířově – Suché

2 školy, 17 učeben (z toho 6 provizorních), 24 tříd
v 1. ročníku 25 žáků
1. – 5. 178
6. – 9. 100
celkem_____ 278 žáků
počet učitelů : 28
vyučuje se na směny

V současné době je zvláštní škola v Havířově I umístěna na třech místech :
Havířov I, ul. Švermova
Havířov II, ul. Gorkého
mateřská škola na Sadové ulici v Havířově I.

V příloze

Seznam škol ve statistických údajích roku 1961 a plánu roku 1962 – doklad č. 12

Úřední název osmiletá střední škola změněn přestavbou školství a zní :
základní devítiletá škola.

Na všech havířovských školách hledány a zaváděny nové organizační formy a metody práce, přispívající k vytváření kvalitních vědomostí, dovedností a návyků. Práce vyučujících je však ztěžována trojími učebními osnovami : nové v 1., 2., 6. třídě, v ostatních staré; pro 9. třídy osnovy přechodné.

Nové formy práce pronikají i do předmětů všeobecně vzdělávacích a výchovných, kde je kladen důraz na všestrannou aktivizaci vyučování, trvalost osvojených poznatků, ideovost.

Pro zajímavost uvádím přehled o návštěvnosti žáků do náboženství :

ZDŠ Havířov I, Švermova ul.	1,84%
I, Komsomolská ul. ...	1,08%
II, Gorkého ul.	-
III, Pionýrů.....	3,37%
III, Jarošova.....	3,70%
IV, ul. Palackého.....	-
V, ul. Makarenkova.....	1,72%
Havířov – Suchá.....	20,90%
Bludovice česká.....	24,75%
Bludovice polská.....	není uvedeno
Havířov V, ul. Sv. Čecha.....	2,02%

ZDŠ 1. – 5. ročník

Havířov - Životice česká.....	20,83%
Životice polská.....	36%
Šumbark česká.....	27%
Suchá česká.....	20,90%
Suchá polská.....	21,21%
Bludovice polská.....	1,74%
Havířov V, Dělnická ul. polská.....	9,63%
Zvláštní školy v Havířově I.....	2,20%
Havířově – Suché.....	9%
SVVŠ v Havířově II, Školní ul.	-

Zavádění nových pracovních metod v přírodovědných předmětech omezuje nedostatek místa. Speciální učebny jsou buď nedokončeny, nebo se jich používá k normálnímu vyučování (pro nedostatek učeben).

Veškeré úsilí školy směřuje k tomu, aby učivo bylo zvládnuto ve vyučovacích hodinách. Důkazem dobrých výsledků je klesající procento propadajících žáků, které svými 4% je pod celostátním průměrem. Výsledky zdánlivě příznivé, přesto ještě 400 žáků ztrácí možnost získat úplné všeobecné vzdělání během povinné docházky.

Chování žactva nepřináší vždy dobrých výsledků, někteří žáci se dopouštějí i trestné činnosti. Bylo zjištěno, že pachatelé krádeží jsou často děti z dobře situovaných rodin. To je dokladem, že tak nečiní z nouze. Někteří z provinilců by potřebovali jen zvýšenou péči rodičů, více zaměstnání nebo internátní výchovu.

Na trestnost mládeže mají vliv především rozvrácená manželství. Jen za devět měsíců letošního roku dával aktiv mládeže vyjádření ke 450 případům, kde soud rozhoduje o dalším zajištění výchovy dětí v rozvedených nebo rozváděných manželstvích.

Střední všeobecně vzdělávací škola

Ze 72 abiturientů střední všeobecně vzdělávací školy se 52 přihlásilo na vysoké školy (přijato 42), 16 navštěvuje nadstavbové studium a zbývajících 14 nastoupilo do zaměstnání. Výsledky ukazují, že je úspěšně plněno hlavní poslání, tj. příprava studujících na vysoké školy.

Střední průmyslová škola hutnická

Kromě SVVŠ je v Havířově střední průmyslová škola hutnická.

Co vedlo k jejímu otevření?

Naše město se zvětšovalo, ale nebylo v něm školy vyššího typu. Městský národní výbor dlouho usiloval o získání odborné školy, která by zajišťovala střední vzdělání početné mládeži města i okolí. Původně uvažováno o průmyslové škole hornické, ale protože ta byla umístěna v Karviné, uvažováno o další možnosti.

Havířov leží mezi průmyslovými kombináty (Třinec – NHKG, VŽKG – Lískovec), začal tedy usilovat o průmyslovou školu hutní, která musela být přestěhována (pro nedostatek místa) z Ostravy – Vítkovic. Měl – li ji získat, musel městský národní výbor zajistit budovu. Kromě toho byl nucen se zavázat, že nebude žádat pro ZDŠ školu navíc a že s výstavbou definitivní budovy bude počítáno až po roce 1965.

A tak od 1. září 1961 postupně zřizována čtyřletá střední průmyslová škola hutnická. K uvedenému dni přešlo do Havířova deset tříd, tři postupné ročníky. Škola umístěna v budově základní devítileté školy v Havířově V, ul. Makarenkova (zbývajících učebny slouží nadále žákům ZDŠ, 1. – 5. třídě). Tím dosáhlo město prvního, ale podstatného úspěchu na úseku vyšší školské vybarvenosti.

Učiliště

Počet učilišť zůstává : hornické učiliště dolů A. Zápotocký, J. Fučík, President Gottwald, Dukla a Výstavby ostravsko – karvinských dolů.

Dosud jsou však dosahovány slabé výsledky v náboru vyučenců pro další formy studia pro pracující. Bude nutno, aby co největší počet nastoupil na večerní cyklus škol ihned po skončení učiliště.

Je nutno zmínit se o učilišti Dolu Dukla, kterému bylo uděleno několik vyznamenání :

„Rudý prapor vlády“ za 2. a 4. čtvrtletí 1955,

„Řád práce“ získán 1. května 1957 za pracovní zálohy.

V socialistické soutěži vždy umístění na 1., 2., nejvýše 3. místě v rámci SOKD – v roce 1961 na 2. místě v celostátní soutěži.

Učňovská škola zemědělská

Dvouletá učňovská škola zemědělská v Havířově – Suché otevřena v roce 1959 se 20 žáky (z toho 7 chlapců). V roce 1961 vyšlo poprvé 18 žáků. V plánu je stavba nové školy s internátem v Havířově, s níž bude započato v roce 1964 – 65.

Lidová škola umění

Od 1. září 1961 zahájila vyučování i lidová škola umění. Hlavním posláním je poskytnout nadané mládeži odborného vzdělání ve všech oborech umění. Je první svého druhu v okrese.

Pionýrská organizace

Pionýrská organizace zůstává i nadále důležitou složkou utváření politického a mravního profilu žáků. Velmi dobré bylo zapojení do expedice „Za rudým praporem“. Uspořádáno mnoho besed a exkursí, jejichž účelem bylo poznání dějin naší strany na počest 40. výročí založení. Nadále se rozvíjí družba s Brigádami socialistické práce.

Hlavní potíže? Práce oddílových rad není všude pravidelná a cílevědomá, práce pionýrských družin, až na nepatrné výjimky, neexistuje (jak potvrdil průzkum). Nebudou mít význam akce, organizované školou, dokud se nepodaří zajistit, aby se pionýři cítili odpovědní za organizování vnitřní činnosti, dokud budou považovat pionýrskou organizaci za pokračování školní povinnosti.

Družiny mládeže

Celkem 5 družin mládeže s 18 odděleními, 612 žáky.

Školní jídelny

V roce 1961 se stravuje ve školních jídelnách 3 255 strážníků, z toho 335 dospělých.

Celkový počet jídelen : 10

Sdružení rodičů a přátel školy

Hlavním pomocníkem školy jsou a mají být SRPŠ. V uplynulém roce se jejich práce zaměřila hlavně na materiální, finanční (věnovány vysoké částky na koupi pomůcek, vybavení kroužků, knihoven...), brigádnickou pomoc. Zvýšil se i počet rodičů, kteří převzali vedení pionýrských oddílů.

Učitelstvo

Nakonec několik slov o učitelích.

Dnešní škola klade vysoké nároky na politickou a odbornou vyspělost učitele, proto v současné době velký počet těch, kteří získávají potřebnou kvalifikaci

dálkovým studiem. Z toho ovšem vyplývá řada organizačních potíží, např. s rozvrhy hodin (studijní dny).

Veřejná činnost učitelů je ovlivněna řadou překážek, které způsobují, že počet učitelů ve veřejných funkcích není úměrný celkovému počtu. Hlavní překážkou je nízký věk a tím i krátká učitelská praxe (nedovedou se dobře zorientovat ve školní práci, natož ve veřejné). Jen čtvrtina působí v havířově déle než 5 let.

Dalším problémem : vysoký počet žen, zvláště s malými dětmi. To znamená časté nemoci dětí, absenci, suplování.

Přesto řada učitelů pracuje v národním výboru (v komisích, aktivech), ve složkách. Národní fronty, v okresním pedagogickém středisku a jeho komisích, jsou cvičiteli v tělovýchovných organizacích, oddílovými vedoucími PO aj.

O prázdninách odpracovali mnoho brigádnických hodin v zemědělství, průmyslu i jinde, byli vedoucími nebo vychovateli v pionýrských táborech.

Je samozřejmé, že se vyskytnou jedinci, kteří nepracují, jak by měli (je tomu tak nakonec i v jiných povoláních!), ale díky těm, kdož pracují s láskou a obětavostí. Bez jejich pomoci bychom totiž nikdy nemohli uskutečnit všechny smělé plány, které chceme v budoucnu proměnit ve skutečnost.

Vysvětlení zkratk

ZDŠ -	základní devítiletá škola
SVVŠ -	střední všeobecně vzdělávací škola
NHKG -	Nová huť Klementa Gottwalda
VŽKG -	Vítkovické železářny Klementa Gottwalda
SOKD -	Sdružení ostravsko – karvinských dolů

KULTURNĚ OSVĚTOVÁ ZAŘÍZENÍ

V roce 1961 se těžiště kulturně – osvětové práce přeneslo z Osvětových besed na Městský dům osvěty, založený v říjnu 1960. Byl tedy tento rok zkušebním kamenem, kterým bylo třeba dokázat správnost koncepce, podle níž vytvořen :

Havířovský Městský dům osvěty má poněkud zvláštní postavení. To proto, že je pořadatelskou i metodickou institucí. V jiných městech plní městské osvětové domy jen funkci metodickou, zatím co pro pořádání akcí existují mimo ně ještě osvětové besedy, spojené závodní kluby, parky kultury a oddechu nebo jiná společenská střediska. Své metodické poslání vykonává pro okolní osvětové besedy a pro kulturní činnost občanských výborů a složek Národní fronty. Dá se říci, že na úseku pořadatelském byla činnost podstatně účinnější, než na úseku metodickém. Způsobeno hlavně tím, že bylo třeba nejprve vybudovat všechny druhy poradenských kolektivů a že nebyla ucelená představa o způsobech a formách této činnosti.

Celá činnost Městského domu osvěty vychází ze tří zásad :

1. prosazování politiky strany a vlády a šíření vědeckého světového názoru
2. péče o všeobecné a odborné mimoškolní vzdělání pracujících
3. výchova uměním, zajištění bohatého kulturního a společenského života obyvatel města.

K realizaci těchto tří úkolů uspořádána řada akcí. V roce 1961 proběhl jarní a podzimní běh Lidové akademie. Podzimní běh uskutečněn i v připojených obcích. V zemědělských částech města pořádány přednášky se zemědělskou tematikou. Uspořádána výstavka „Třetí pětiletka v zemědělství za čtyři roky“.

Mimoškolními formami si rozšířilo vzdělání 1 070 lidí (včetně dětí).

Při Městském domě osvěty pracují kursy : jazykové, praktické a vzdělávací, kursy hudební a rytmiky. V zájmových kroužcích pracuje 267 občanů, a to v kroužku akvaristickém, esperanto a foto. Začal též pracovat recitační soubor, který nastudoval dvě pásma. Divadelní soubor, který rovněž začal pracovat v roce 1961, nacvičil divadelní hru G. Opolské „Morálka paní Dulské“. Velmi dobře pracuje loutková scéna, která hraje pravidelně.

V rámci **Lidové umělecké tvořivosti** uspořádány tyto přehlídky :

- a) festival tvořivosti mládeže
- b) druhý divadelní máj
- c) přehlídka vítězů okresního kola soutěže hudebních a tanečních souborů a soutěže tanečních párů společenského tance.

Kromě toho uspořádána přehlídka československých filmů z roku 1960 a festival současné poezie, který připravil Klub přátel umění.

Klub přátel umění zůstává na stejné úrovni jako v letech předcházejících. Mnohé plánované akce však nebyly uskutečněny, mnohé byly improvizovány. Přesto provedena celá řada velmi hodnotných programů, např. Nezvalova Manon Lescaut, beseda s umělci Divadla Petra Bezruče z Ostravy o divadelní hře Svátá Johana z Jatek nebo koncert Drahy Etzlerové.

Klub mladých přátel umění má dvě kategorie.

V první jsou žáci základní devítileté školy – asi 250 členů. Byly pro ně uspořádány velmi pěkné besedy, např. s Iljou Hurníkem, Ondřejem Sekorou, Josefem Bekem a spisovatelem Bohumilem Říhou ze Státního nakladatelství dětské knihy. Je naděje, že SNDK převezme nad první kategorií patronát.

Pro druhou kategorii, hlavně hornické učně, uspořádáno deset akcí, z nichž čtyři věnovány hudbě komorní, dvě besedy o hudbě džezové (bulharský džezový soubor), dvě besedy o filmech (např. Král Šumavy), beseda s hercem Josefem Bekem a další se spisovatelem R. Kalčíkem. Činnost Klubu mladých přátel umění

je velmi záslužná, protože ve výchově člověka hraje důležitou roli i výchova uměním.

I v tomto roce se maximum kulturních a uměleckých akcí soustředilo do tradičních Kulturních dnů Havířova (třetích). Splnily dobře své poslání, ale nedocílilo se (jak už to bývá tradičně) předpokládané návštěvnosti, i když letos byla největší – 9 894 účastníků. V podstatě vyšší byla úroveň pořadů (ne však všech).

Uskutečněny tři výstavy v Městském domě osvěty. Nejvyšší úrovně dosáhla výstava současných výtvarníků, která se setkala s nedostatkem pochopení vystavovaných děl.

Z hudební části nejlépe navštíven koncert Ostravského symfonického orchestru, který zahrál Slavnostní předehru B. Smetany, Novou Ostravu Z. Přecechtěla, Suitu pro smyčcový orchestr L. Janáčka a Dvořákovu Novosvětskou. Orchester má mnoho příznivců mezi havířovským obecnstvem, proto byl přijat s velkým ohlasem. Na druhé straně se však komorního koncertu soudobé hudby zúčastnilo jen 74 posluchačů. Vinu na malé účasti má nesporně především nevhodné prostředí kina Radost. Totéž platí o besedě s Vilémem Závadou přesto, že vedle velmi dobrých profesionálních umělců (Adamíra, Benešová) vystupovali amatéři – zákyně hudební školy aj., proto večer nejednotný. Během Kulturních dnů přijela do Havířova i delegace Svazu československých spisovatelů, mezi jinými i M. Stehlík, V. Cach, J. Marek a z ostravských I. Kubíček, O. Šulěr, M. Rusinský, V. Juřina. Spisovatelé se sešli s občany na besedě v Kulturním domě Petra Bezruče, navštívili však i školy a diskutovali se žáky o svých knihách.

V té době měl také premiéru film Červnové dny, který se zabývá problémem hornického mládí. Mimo něj promítnuto 18 krátkých filmů.

Poměrně malou účast měl Večer hornického humoru, který měl však velký umělecký i morální úspěch.

Novým střediskem výzkumné a osvětové činnosti v Havířově se má stát budoucnu Muzeum socialistické výstavby. V roce 1961 učiněny některé kroky k jeho vybudování. Získána vysokoškolsky kvalifikována síla (s. M. Ziková), která začala se sběrem materiálu a přípravou stálé expozice. Jako pomocný orgán ustavena muzejní rada, která vypracovala návrh koncepce muzea a personálního vybavení. Nadřízené instituce však otálely se schválením návrhu, zasahovaly do původní koncepce a zejména nedořešily zapojení tohoto muzea do sítě muzeí. Problémem zůstalo i spojení. Muzea socialistické výstavby s Muzeem boje proti fašismu v Životicích. Výsledkem bylo, že práce na přípravě stálé expozice uvázla na mrtvém bodě.

Městská lidová knihovna v Havířově převzala k 1. lednu 1961 čtyři nové pobočky: Havířova – Suché, Bludovic, Životic a Šumbarku.

Ve 3. čtvrtletí se přestěhovala z budovy Pavky Korčagina do Kulturního domu Petra Bezruče. Otevřela také nové oddělení pro dospívající mládež. Během roku byly zřízeny i tři blokové knihovny u občanských výborů.

Celkový fond knihovny činí k 31. prosinci 1961 51 166 výtisků. Pracovnice knihovny instalovaly během roku 194 knižních a výtvarných výstav, uspořádaly 97 besed převážně pro děti a mládež nebo těm nejmenším předčítaly.

Vysvětlení zkratky

SNDK - Státní nakladatelství dětské knihy

ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE

V současné době spadá do lékařské péče asi 55 000 obyvatel vlastního Havířova, mimo části občanů Prostředních Bludovic, Horní Suché a Dolní Datyně. Havířovu poskytuje zdravotnické služby 11 obvodních lékařů, závodní lékař národního podniku Bytostav, 6 dětských lékařů, 1 školní, 18 zubních (včetně dentistů), 1 ušní, 0,75 očního, 0,50 kožního, 0,1 psychiatrického a 1,13 interního lékaře. Z jiných služeb je poskytována ještě fyzikální léčba s celým úvazkem, laboratorní vyšetření s 1,5 pracovníkem a 0,13 osvětové činnosti.

Obvodní lékaři zahrnují více než 6 000 obyvatel na jednu ordinaci, což je zhruba o 1 500 více, než stanoví norma. Koncové části Havířova V a VI jsou dokonce obvodem o 9 000 obyvatelích. Při značných nárocích na ošetření, pohybuje se počet pacientů kolem 70 až 80 za den. Proto je práce lékařů většinou zaměřena na léčení a málo času se věnuje prevenci. V čekárnách se setkáváme s nespokojeností, jejíž příčinou je dlouhé čekání na ošetření a množí se oprávněné požadavky o nápravu.

Obdobná situace je i na zubním úseku, který je předmětem podobných stížností – na dlouhé objednávací doby. Nejhůře postižen je opět střed města, který pěti lékaři zajišťuje i část Havířova – Bludovic, Životice a Dolní Datyně.

Z připomínek občanů je vidět zásadní požadavek : omezení ošetření dětí od šesti let u obvodních lékařů; tuto službu nutno provádět školním lékařem ve zvláštní ordinaci.

V ostatních službách není obsazení o mnoho lepší. Nestačí úvazek ušního lékaře, na očním oddělení je nutno mít rozšířenou pracovní dobu na celý úvazek, podobný požadavek je i na interním oddělení a gynekologii. Naprosto nestačí doba psychiatra, má – li se zlepšit protialkoholní otázka Havířova.

Zlepšení je vidět na otevření plicního střediska v Havířově III. Občané s radostí uvítali tyto ordinace ve městě, neboť konečně přestali cestovat za vyšetřením do Ostravy, Orlové a Českého Těšína.

Dopravní záchranná služba je během dne zajišťována třemi vozy. Při zavedení nových obvodů se značně prodloužila cesta do nemocnice, takže tyto nestačí a je nutno posílit vozový park o další sanitní auto. Nezajištěna zůstává doprava pro návštěvy lékařů.

Skupiny Čs. červeného kříže

V Havířově je celkem 9 skupin Československého červeného kříže, které jsou organizovány téměř v každém lékařském obvodu. Z členské základny, která čítá asi 3 000 členů, je vyškolen a utvořeno 143 zdravotnických hlídek.

Pro kvalitnější pomoc lékařů jsou utvořeny 3 zdravotnické družiny, a to v Havířově I, II, III. Tyto tři celky jsou rovněž kompletně vybaveny a v rámci civilní obrany řádně prověřeny.

Jesle

Dalším zařízením, řízeným přímo městským národním výborem, jsou jesle. V roce 1961 je v provozu 5 jeslí o 217 místech pro děti od 3 měsíců do 3 let (jedny vyčleněny pro celotýdenní provoz).

Od dubna 1960 nebyly otevřeny nové, takže přílivem obyvatelstva vznikl nepřírodní tlak na tato zařízení. Nejhuře jsou na tom opět nové čtvrtě, kde matky nemají jesle ve svém obvodu a jsou často nuceny dojíždět s dětmi až do Havířova III. Pro částečné ulehčení a zlepšení bude otevřeno jedno oddělení starších batolat (se 20 místy) při mateřské škole – tzv. jeselské oddělení.

Všechny jesle hospodaří ročně asi se 740 000 Kčs, které jsou určeny na věcné výdaje dětí. Na investiční vybavení bylo přiděleno jen 32 000 Kčs.

Průkopníky v soutěži o titul Brigáda socialistické práce mezi zdravotníky byla právě tato zařízení. Přes různé provozní potíže vstoupily do soutěže 3 jesle; jejich práce se skutečně zkvalitnila.

Lékárny

Lékařenská služba je soustředěna na pěti místech – s 10 magistry : Havířov II, III, IV, Havířov – Bludovice, Havířov – Suchá. Lékárny mají střídavou otevírací dobu, tím je zajištěna jejich dostupnost v kteroukoliv hodinu.

Z nedostatkového zboží, které nejcitlivěji zasáhlo Havířov IV až VI byl Sunar, jehož dodávka byla omezena na poloviční množství spotřeby počtu nově narozených dětí. Omezením výdeje pro děti do jednoho roku se podařilo situaci částečně zlepšit. Plynulé zásobování umožnil zásah zdravotní komise.

Novými směrnici ministerstva zdravotnictví ze dne 31. října 1961 se upravuje hospodaření s léčivy a zdravotními potřebami. Jeví se zde úspora v rozdělování balených léčiv, takže odpadne skladování přebytečných léků v domácích lékárnkách.

Hygienická úroveň

Hygienická úroveň města by měla být (vzhledem k nově budovanému sídlišti) na výši. Dobrý stav nám však narušuje hygiena některých úseků služeb. Neustálým problémem jsou popelnice.

Choroby

Zarážející skutečností je velký výskyt infekčních chorob : spalničky, černý kašel, příušnice, plané neštovice, spála, infekční žloutenka. Příčinou je nedodržování karantén a hygienických opatření při výskytu těchto chorob.

TĚLOVÝCHOVA A SPORT

Na školách

Na úseku tělesné výchovy udělaly kus práce i školy. Obesílaly pravidelně sportovní hry mládeže, organizují mimoškolní tělesnou výchovu, zajišťují cvičitele.

Je však stále nedostatek tělocvičen.

Ve městě je celkem pět tělocvičen základní devítileté školy; dvě zvláštní a střední průmyslová škola hutní tělocvičny nemají. ZDŠ na Makarenkova ulici v Havířově V, ve které je umístěna i průmyslová škola, zahájila vyučování 1. září 1960, ale do konce roku 1961 nebyla tělocvična dokončena. Na ZDŠ v Havířově V, ul. Sv. Čecha se dělí o tělocvičnu tři školy, včetně průmyslové školy. U každé z nich jsou umístěny oddíly tělovýchovné jednoty, takže cvičení začíná v 7 hodin ráno a končí pozdě večer bez přestávky.

Ústředním činitelem na školách je učitel tělesné výchovy – avšak nedostatek aprobovaných učitelů. Zapotřebí i těch, kteří by vyučovali zvláštní tělesné výchově (někde až třetina žáků na škole by potřebovala navštěvovat tyto hodiny).

Zavádí se rozcvička podle rozhlasu, málo se mnohdy cvičí a konají vycházky i za méně příznivého počasí. Některé školy pěstují systematicky hry, různá sportovní odvětví, zejména atletiku – zahajují tradice školních přeborů.

Členové Sdružení rodičů a přátel školy často ochotně pomáhají při turistice, která je organizována jako součást turistických oddílů tělovýchovných jednot. Také nedělní zájezdy žáků do hor zaslouží uznání.

Na učilištích

Sportovní činnost hornických učilišť

Počet organizovaných členů TJ Tatran a TJ Slovan z řad hornických učňů není veliký. Registrováni jsou jen žáci 1. – 3. ročníku, kteří vykazují dobrou výkonnost v jednotlivých druzích sportu : kopaná, atletika, košíková, lyžování.

Na učilištích nejsou oddíly, jen tělovýchovné kroužky.

Na hornickém učilišti	č. 4	stolní tenis, kopaná, atletika
	č. 5	stolní tenis, kopaná, atletika, košíková, hokej, šachy
	č. 6	stolní tenis, kopaná, košíková, atletika
	č. 7	kopaná, košíková, hokej, odbíjená, šachy, lyžování, házená.

Kroužky jsou navštěvovány průměrně 15 – 20 žáky.

Dosavadní úspěchy

8. ročník Běhu Pavky Korčagina, kterého se zúčastnili i reprezentanti Československé republiky.

atletické závody všech učilišť na novém hřišti TJ Slovan (111 žáků),

účast ve sportovních hrách mládeže,

soutěž mezi učilišti Karviná, Ostrava, Bohumín,

účast na druhé celostátní spartakiádě.

Velkým nedostatkem je, že hornická učiliště nemají dostatečné množství hřišť a tělocvičnu.

TJ Tatra

Tělovýchovná jednota Tatra

Sdružuje celkem 2 odbory a 8 oddílů.

Odbory : základní tělesná výchova a turistika.

Oddíly : judo, kopaná, košíková, odbíjená, stolní tenis, šachy, jachting a oddíl lyžařský

V jednotě je evidováno 1 267 členů, z toho 487 dospělých, 168 dorostu a 611 žactva.

Nejsilnějším oddílem je oddíl **kopané** se 120 členy. Za pět let postoupil v soutěžích z nejnižší do první A třídy krajské soutěže. Nedostatečné základy pro tuto úroveň se projevily až letos, kdy figuruje po podzimním kole na posledním místě.

Judo : i se žáky má oddíl 120 členů. Zúčastňuje se závodní činnosti a má družstvo dorostu celostátní úrovně – důkazem je absolvování Velké ceny Havířova, v níž se umístilo na 2. místě (za účasti 15 družstev z celé republiky). V jejich středu je i finalista přeboru republiky, odchovanec oddílu.

Šachy : jeden z nejsilnějších oddílů (60 členů); více než dvě třetiny organizováni jako závodníci. V soutěžích hrají tři družstva.

První družstvo v krajském přeboru II. třídy, zbylá dvě v okresním přeboru I. třídy.

Oddíl je trpěn v místnostech učiliště na Korčagina a čas od času vedením ústavu vykazován s odůvodněním vlastních potřeb.

Odbíjená : členská základna asi 35 osob. V soutěžích : jedno družstvo mužů a jedno družstvo žen. Muži se v tomto roce probojovali do vyšší soutěže , ženám zabránilo v postupu do vyšší třídy druholigové družstvo Vratimova, bojujícího dnes za barvy NHKG.

Košíková : členská základna asi 25 osob. Družstvo mužů hraje soutěž v nejsilnější třídě. I když má velmi dobré hráče, nemůže postoupit do vyšší třídy pro nevhodné podmínky meningu (užívaná tělocvična je příliš malá, takže hráči jsou nezpůsobilí patřičného výkonu ve větších, k soutěži předepsaných tělocvičnách).

Jachting : velmi agilní oddíl s asi 35 členy, muži i ženami. Jejich působnost byla dosud vázána na poměrně vzdálenou přehradu v Žermanicích. V příštím roce se přestěhuje do napouštěné přehrady v Těrlicku, kde bude vybudována loděnice. Jde o prvořadý úkol celé jednoty pro rok 1962.

Lyžaři : oddíl založen v roce 1960. Členská základna 40 osob má tendenci k růstu – ukáže teprve zima a sněhové podmínky.

Turistika : velmi aktivní a odpovědné vedení. 90 členů, hlavně žactva a dorostu. Po celý rok se účastní orientačních a jiných závodů. Oddíl se pravidelně schází a má výbornou vnitřní morálku i poměr k vedení jednoty.

Základní tělesná výchova jako odbor sdružuje nejpočetnější skupinu členstva – málem 600 členů. Cvičí ve všech havířovských školních tělocvičnách za pomoci učitelů, příslušníků Sdružení rodičů a přátel školy. Cvičitelů je však stále nedostatek.

Stolní tenis : nově založený oddíl se 30 členy, dvěma družstvy v okresních soutěžích. Hra typicky vhodná pro Havířov (stoly v kulturních místnostech domů), avšak hra závodních družstev je možná jen díky ochotě vedení Korčagina, kde je dostatek stolů a prostoru na rozšířených chodbách.

Koupaliště

Otevření koupaliště – 1. etapy

V pátek 12. května proběhl na koupališti kontrolní den za účasti zástupců jednotlivých složek, podílejících se na výstavbě.

Provoz zahájen 1. července 1961 zatím jen na rekreačním bazénu o rozměrech 60 x 30metrů, který má vodní dětskou skluzavku a dva skokanské můstky.

Sportovci musí ještě počkat, protože dokončení bazénů pro závodní plavání (vel. 50 x 25m) je plánováno až ve druhé etapě. Do obou bazénů bude zavedena teplá voda – tím prodloužena plavecká sezóna. Nezapomnělo se ani na naše nejmenší

– bude dostavěn dětský bazén, brouzdaliště.

Je jistě správné, že koupaliště bylo předáno v tomto roce, i když není zdaleka dokončeno. Je si třeba uvědomit velké procento dětí, z něhož (podle průzkumu na školách a učilištích) umí plavat jen asi 8,7 procent. Čeká proto nejen učitele tělesné výchovy, ale i pracovníky TJ Tatran a Slovan velký kus práce.

Kluziště

Co vedlo k vybudování umělé lední plochy. V zimních měsících byly havířovské děti odkázány k bruslení na zamrzlých loužích aj., jen málokteré občas dojížděly na Zimní stadión do Ostravy, méně do Karviné.

Tento stav podnětem, že se na podzim 1961 začalo usilovat o vybudování umělé lední plochy. Členové městské plánovací komise získali od místních projektantů závazek, že dodají projekt; následovalo jednání s ČKD Sokolovo o dodání strojů. Tím skončila 1. část výstavby.

DOSLOV

Uzavírám historii tří let vysvětlením, jak se já, laik, dostávám ke psaní kroniky.

Po zrušení pedagogických škol v roce 1960 jsem měla nastoupit na osmiletou střední školu v Havířově V, ul. Makarenkova – na základě přeložení jsem žádala o přidělení bytu (bydlela jsem totiž s rodiči a bratrovou rodinou v bytě o rozměrech 42m²).

1. září 1960 však odcházím na Pedagogický institut v Ostravě. Tušila jsem, že tímto přechodem bude ohrožena žádost o byt a hledala možnost bydlení v Ostravě – bezvysledně.

V nejvyšší tísní přichází p. Skácel, tehdejší předseda kulturní komise v Havířově (odb. asistent Pedagogického institutu) s návrhem : jsem – li ochotna psát kroniku, není naděje na byt ztracena. Zprvu jsem zamítla, o něčem podobném nemám zdání! Nakonec po slibu, že mi pomůže letopisecká rada, jsem svolila. Protože mi nebyl znám život města z let dřívějších, vymínila jsem si, že začnu událostmi roku 1961 (stěhovala jsem se totiž v srpnu 1961) – nenašel se však nikdo, kdo by napsal léta předchozí.

Kdo podobnou situaci nezažil, nepochopí.....

Dá se počítat na kilometry, než jsem sehnala potřebný materiál, případně někoho, kdo jej pomohl zpracovat (ze slíbených spolupracovníků zůstal jen s. Budík – zemědělství).

Proto nastala občas mezera – období, kdy jsem podléhala naprostému pesimismu, že na tento úkol nestačím, že jej nedokončím, a dále období zkoušek. Toto všechno o rok později (zrušením katedry) při 27 hodinovém úvazku a povinnostech třídní učitelky.

Naučila jsem se hospodařit s časem, jen kdyby toužebně očekávaný byt byl v klidnějším prostředí (přízemí – hlučný odchod spolubydlících ve velmi časných ranních hodinách do zaměstnání, televize, pobíhání dětí, pro které nebylo do dnešního dne vybudováno hřiště). Psávala jsem proto hlavně v nočních hodinách, což se při náročném učitelském povolání, zejména v 6. – 9. ročníku, muselo odrazit ve stále se zhoršujícím zdravotním stavu.

Stačil jediný lék : klid – výměna bytu.

Bohužel, někteří lidé nemohli nebo nechtěli pochopit....

Nerada vzpomínám nedávných dnů (výměna uskutečněna po mnoha obtížích), neboť zůstává pocit trpkosti jako v každém, jehož jednání bylo posuzováno jinak, nesprávně. Často schází ke spokojenosti málo : více pochopení, ohledu – a toho se u některých havířovských občanů nedostává.

Záleží na ostatních, aby moderní obytné prostředí a kolektivní soužití vytvořilo i nového člověka dnešní společnosti.

V Havířově 22. února 1964

Zápis za rok 1961 provedla Jana Kubišová

Ilustrovala ak. mal. Antonie Laníková- Gabánková

Převzal :

1962

ÚVODEM

Začíná rok 1962. Jeho průběh, jak se odrazí v životě našeho města Havířova, budeme se snažit co nejdříve zachytit na dalších stránkách této kroniky.

Snad neuškodí zrekapitulovat v kostce, kam až jsme dospěli koncem roku 1961 a v jakých podmínkách zažíváme tento nový rok 1962, v němž se bude konat XII. sjezd KSČ.

Koncem roku 1961 měl Havířov 54 897 trvale bydlících a 5 300 přechodně ubytovaných obyvatelů.

Za minulý rok se postavělo 227 miliónů Kčs, z čehož na bytovou výstavbu připadlo 126 miliónů Kčs. Celkový plán investiční výstavby na území města nebyl splněn, výpadek činil 7 miliónů Kčs. Největším stavebním dodavatelem v úloze generálního dodavatele komplexní bytové výstavby je národní podnik Bytostav

– Ostrava, který svůj úkol v r. 1961 splnil na 101% a zajistil odevzdání 1 703 bytových jednotek, 76 vestavěných distribučních jednotek, školu v bloku 83 pro 630 žáků, 3 mateřské školy pro 370 dětí, letní koupaliště, zdravotní středisko v Havířově IV a část Kulturního domu v Havířově II.

U ostatních dodavatelů byl hlavní problém minulého roku provedení druhého horkovodu z elektrárny Suchá do VII. Etapy města Havířova. Díky značnému vypětí sil všech orgánů i přes nedostatky z počátku topné sezóny, byl úkol zvládnut, stavba dokončena a tím topná sezóna 1961 – 62 zabezpečena. MV KSČ na své celoměstské konferenci 29.4.1962 kriticky hodnotil zajišťování veřejných investic, hlavně ve výstavbě komunikací. Hlavní silniční spoje na Karvinou, Orlovou a Ostravu jsou stále ve značné rozestavenosti. S jejich dokončováním je otáleno a veškerá doprava je značně obtížná. Rovněž v nově budovaných částech sídliště přístupová komunikace k blokům jsou v neutěšeném stavu.

K odstranění nedostatků svolal místní národní výbor spolu s CZV Bytostav společné zasedání stranických výborů stavebních organizací, kde byly vytčeny zásadní úkoly pro rok 1962 : bude předáno do užívání 1962 bytových jednotek, z toho v Havířově – Suché 138 byt. jednotek. MV KSČ požaduje, aby do 30.9.1962 byla dokončena spojovací komunikace Havířov – střed – Havířov – Suchá a aby byly urychleně dokončeny objekty občanské vybavenosti, tj. jesle v VI. etapě, tělocvičny škol bloku 83 a 110, zbývající část Kulturního domu a Dům družin v VI. etapě.

Nejdůležitějším problémem ve výstavbě je pro rok 1962 rekonstrukce výměníku na elektrárně v Suché a tím zajištění dostatečného zdroje tepla pro zimní období 1962 – 63.

Že tato otázka byla velmi ožehavá, svědčí její projednávání přímo u předsedy vlády s. V. Širokého, který dal příslib, že bude ministerstvem strojírenství a ministerstvem hutí a rudných dolů zabezpečeno plné pokrytí materiálových potřeb stavby, aby tato byla do 30. září funkčně zajištěna.

V roce 1962 bude věnováno na komplexní a občanskou výstavbu 122 miliónů Kčs.

Víme, že v našem národním hospodářství vznikly určité disproporce mezi možnostmi a potřebou. Byla proto učiněna opatření k nejhospodárnějšímu

využívání investic, snížení nadměrné rozestavěnosti a orientování prostředků na výstavbu nejnútnejší společenské potřeby. Je proto třeba pochopit, že ani v našem městě nebude ještě vše budováno tak, jak to odpovídá našim představám, ba i potřebám, aby jen podle možností daných celostátním plánem. Na společném zasedání KV KSČ a OV KSČ byl stanoven úkol zajistit do konce třetí pětiletky v sídlišťích okresu Karviná minimálně za 18 miliónů KSČ prací na terénních a sadových úpravách v akci Z občany měst. Z toho nejméně polovina připadá na naše město Havířov. Značná část organizátorské práce národního výboru, občanských výborů, masových i stranických organizací musí být zaměřena na zdárné provedení těchto akcí. V tomto duchu proběhla již v našem městě akce uzavírání závazků na 1 040 000 hodin, což při efektivním využití představuje dílo v hodnotě 10 miliónů Kčs.

V zemědělské výrobě má býti vyprodukováno o 12% více :

	social. sektor	soukr. Sektor
mléko v l.....	436 000,-.....	95 000,-
maso v q.....	495,-.....	178,-
vejce v ks.....	171 000,-.....	125 000,-

hektarové výnosy :

pšenice.....	23,5q
žito.....	22,5q
brambory.....	125q

Občané města mohou zemědělství významně pomoci.

Vždyť v r. 1961 sklidili z ploch osetých travou ve městě 450q sena. Velikou zásluhou mohou se vykázat důchodci. Bylo by účelné dosáhnout letos nejméně 700q.

Nevyřešeným problémem zatím zůstává množství odpadků z různých jídel, které by se jistě daly vhodně zkrmit dobyt看em a drůbeží.

Nedostatečně jsou plněny úkoly poskytování služeb obyvatelstvu.

Vážné nedostatky jsou v opravách plynových a vodních instalací. Stížnosti jsou na neúměrné lhůty (až 6 týdnů) u oprav obuvi a punčoch.

V roce 1962 musí služby zřídít v opravně punčoch druhou změnu, otevřít modiství a mandlovnu v Suché, rovněž rychloprádelnu v Havířově I s kapacitou 10t prádla ročně pro obyvatelstvo. Velkou pozornost je třeba věnovat čistotě města a odvážení odpadků.

Vážné nedostatky byly v osobní dopravě ČSAD.

V současné době činí stav bytového fondu ve městě přes 14 000 bytů. Největšími správci bytového fondu je správa sídlišť OKR, Domovní správa MěNV a Správa závodu Dolu Dukla. Stavebně bytová družstva občanů a podniků vlastní 378 bytů.

Průběh roku ukáže, jak jsme se vypořádali nejen s úkoly uvedenými zde v úvodu, ale i v mnoha jiných úsecích, jako v obchod, školství, zdravotnictví, tělesné výchově, kultuře aj.

SPRÁVA MĚSTA

Stav poslanců byl v doplňovacích volbách v červenci v Havířově VI zvýšen o 5 na 100 poslanců.

Na MěNV pracuje 15 komisí doplněných 39 odborníky. U všech komisí i odborů jsou aktivity, v nichž je zapojeno celkem 876 občanů. V roce 1962 se konalo 27 schůzí rady. Plénum MěNV zasedalo devětkrát.

Ve městě bylo organizováno při různých příležitostech 1036 veřejných schůzí s 50 246 účastníky.

30 besed k dokumentu o výhledech a rozvoji naší socialistické společnosti absolvovalo 1 411 občanů, kteří podali 441 připomínek. Na místě bylo vyřízeno 322, vyšším orgánům bylo postoupeno 119 připomínek.

Ve městě je 152 občanských výborů, v nichž je zapojeno 2 048 občanů. Činnost občanských výborů je řízena radou MěNV v pravidelných pracovních dnech s úkoly masové politické práce mezi občany a ovšem i jiné. Činnost 10 výborů žen je vcelku dobrá.

I když soutěž mezi MěNV Havířov a Karviná nesplnila v plném rozsahu předpokládané poslání, přece jen vyburcovala naše pracovníky k větší aktivitě. V I. čtvrtletí byl výsledek nerozhodný, v II. a III. čtvrtletí patřilo vítězství Havířovu, však ve IV. čtvrtletí se na I. místě umístila Karviná.

Vnitřní správa :

K běžné agendě přistoupily některé mimořádné úkoly, jako : doplňovací volby ONV i MěNV, převzetí evidence vojáků v záloze, zajištění všenárodní přípravy CO, volby soudců MLS a zavádění ročníkové kartotéky obyvatelstva.

K 31.12.1962 bydlelo na území Havířova 60 145 občanů trvale hlášených a 5 000 přechodných. Pobyť obyvatelstva byl rušný. 8 306 osob přihlášených, 3 058 osob odhlášených.

Matriky vykazují tato čísla : narozeno 1 388 dětí, 451 sňatků, 220 úmrtí. Slavnostně uvítáno do života bylo 575 novorozeňat. 531 snoubenců se zúčastnilo pohovorů.

Slavnostní síň byla přemístěna do Kulturního domu. Řešením přestupků a provinění se zabývá 15 užších komisí, které z 470 přestupků a 250 provinění vyřešily 648 případů. 72 zbylých bylo odročeno na rok 1963.

Ustaveny byly 2 MLS se 48 soudci.

MLS Havířov, ustavený v srpnu, řešil 148 provinění, z nichž 128 vyřešil. MLS Dukla, ustavený v červenci, projednával 86 provinění, z nichž 74 vyřešil. Také aktiv pro ochranu rodiny byl plně zaměstnán řešením 403 případů rodinných nesrovnalostí.

O požární bezpečnost pečuje 6 sborů.

Generální oprava požárního vozidla v Havířově – Životicích nebyla zajištěna, rovněž vodní nádrž nebyla pro nedostatek materiálu dokončena.

Svépomocí byla vybudována vodní nádrž v Suché II. Je třeba postavit požární zbrojnice v Havířově – městě a v Havířově – Suché I.

22 požárů, vesměs bytových, představuje škodu asi 44 000 Kčs.

VÝSTAVBA

města Havířova vymyká se svým posláním z obvyklého historického pojetí zakládání měst. Teprve po osvobození naší vlasti vznikla myšlenka na výstavbu města, jež poskytne pracujícím, zde především horníkům, co nejvyspělejší kulturou bydlení v dokonalém prostředí. Naše město vznikalo a dále se rozrůstá již v podmínkách nové éry – budování socialismu. Nejedná se však jen o nějaké okrajové sídliště, ale o budoucí velkoměsto, které není přetvářeno stavebními úpravami a adaptacemi starého města, ale vzniklo téměř na neosídlené půdě. Tato skutečnost má své specifické úkoly.

Nejde jen o byty, v nichž by našlo několik tisíc občanů přístřeší blízko svým závodům, ale o zbrusu nové, moderní velkoměsto s centrálními spoji, administrativními, zdravotnickými, kulturními, obchodními, řemeslnými a společenskými zařízeními.

Je přirozené, že i v tomto roce byla na prvním místě produkce bytů. Tato produkce se co do investičního podkladu rozvíjela pěti směry :

- a) investiční výstavba
- b) podniková výstavba
- c) družstevní bytová výstavba
- d) výstavba rodinných domků a posléze
- e) drobná soukromá výstavba, tj. soukromé přístavby a úpravy

Ad a) Ve státní investiční výstavbě mělo být podle celoročního plánu postaveno n. p. Bytostavem 1470 +10 bytových jednotek a to ve stavebních etapách VII.A, VII.B, VIII.A, tj. v městské čtvrti Havířov VI. Plán však přes úctyhodnou produkci i snahu zcela splněn nebyl, bylo dokončeno jen 1393+ 11 bytových jednotek, tj. 94,9%.

V roce 1962 však byla zahájena n. p. Bytostavem výstavba 1446 bytových jednotek a OKR – Báňskými stavbami stavba 24 bytových jednotek v Havířově – Suché. Jako příčina nesplnění celoročního plánu se udává několik faktorů : velká rozestavenost z minulého roku a fluktuace kvalifikovaných sil, neboť jen do dolů přešlo ze stavebnictví k vůli lepším výtěžkům přes 300 zkušených pracovníků.

Ad b) Podniková výstavba bytů probíhala výhradně na katastrálním území Havířov – Suchá, kde bylo dokončeno 18 bytových jednotek pro OKR – Báňské stavby, 32 byt. Jednotek pro Důl Gottwald, 40 byt. Jednotek pro Důl Antonín Zápotocký a 12 byt. Jednotek pro Důl Dukla, tj. celkem 102 bytových jednotek.

Ad c) Družstevní výstavba se oproti minulým letům zvýšila. Na území Havířova bylo osm bytových družstev : MěNV, doly Dukla, 1. máj, Gottwald, Ant. Zápotocký, Čsl. Armády, VOKD a Bytostav. Celkem bylo dáno do užívání nebo v pokročilé rozestavěnosti 525 byt. Jednotek, z čehož asi 41% připadá zájemcům Dolu 1. máj.

Ad d, e) Tato výstavba probíhala přirozeně pouze na okraji města, zejména v Havířově III, v Bludovicích, Životicích a Suché. Pozemní stavby Ostrava dokončily dodavatelsky výstavbu rodinných dvojdomků v Havířově III, která byla začata v r. 1959. Celkem bylo v této čtvrti v letech 1959 – 62 postaveno 47 rodinných dvojdomků. Svépomocí byla dokončena výstavba 30 rod. domků, postavených soukromníky. Také adaptacemi bylo získáno 16 byt. jednotek. K drobné soukromé výstavbě patří i stavba zemědělských staveb, soukromých garáží, přístaveb a stavebních změn.

Přes různé nedostatky v plnění plánu města se za tento rok rozrostlo téměř o jednu městskou čtvrť – Havířov VI – a byly učiněny přípravy a počátek prací na výstavbě Havířova VII.

Při výstavbě bytů je používání cihel jako stavebního materiálu značně omezováno a nahrazováno panely.

Zde se však vyskytly mnohé nedostatky zavinění jednak méně kvalitními prefabrikáty, jednak ne zcela solidním prováděním staveb. Z nejvýznamnějších závad to byly : prosakování venkovních zdí, zatékání do nejhořejších bytů, voda ve sklepních prostorách, nedostatečné odvodnění, pronikání dehtu mezi parkety aj.

Architektonicky se nové čtvrti liší od čtvrtí starších, což je dáno užitím nových materiálů. Protože se jedná o typizované stavby, vzniká nebezpečí určité monotónnosti na velkých plochách. Přesto se projektantům namnoze podařilo vyhnout se této jednotvárnosti volnou kompozicí jednotlivých bloků, jejich nepravidelným umístěním v terénu a střídáním výškové hladiny. Je dobře, používá – li se k vybarvení fasád živých a pestrých barev, avšak napříště bude třeba více dbát barevné harmonie. Na mnohých domech je vidět, že kvalita barev nebo provedení není dobrá.

Generálním projektantem města Havířova je inženýr architekt Zdeněk Špaček, tč. ředitel Krajského projektového ústavu v Ostravě, vedoucím havířovského ateliéru je inž. architekt Otto Walter. Vnitřní vybavení domů (výtahy) i bytů je vhodné. V tomto roce se vyhovělo všeobecnému volání po zvětšení pokojů, i když někdy na úkor předání. Rovněž prosvětlení, větrání a situační řešení je nyní lepší a bytová jádra, která se sériově montují do bytů (vyrábějí v Kovoně Karviná) jsou účelná a hygienicky řešená. Plně uspokojují též sektorové kuchyně.

Vybavenost města :

Na stavbách občanské vybavenosti dosáhl n. p. Bytostav pouze 91,7% plánu. Do provozu byly dány některé školy, jesle a obchody.

V Bludovicích byla dokončena samoobsluha potravinami nákladem 215 000 Kčs svépomocí občanů. Též byla zahájena výstavba některých obchodů, škol a bloků s distribučními jednotkami. Naléhavá je výstavba nemocnice, prostorného hotelu s dostatečným počtem lůžek, lépe rozmístěných obchodů všeho druhu.

Výstavba inženýrských sítí :

Plán byl splněn pouze na 74,2%. Byly namontovány a do zkušebního provozu uvedeny 2 výměňkové stanice. Kolaudováno bylo 6 výměňkových stanic, povolena a zahájena výstavba dalších dvou výměňkových stanic včetně trafostanic a do provozu dáno 2x 1227bm primárního teplovodního potrubí. Dále předáno do užívání veřejné osvětlení na VI. etapě v Havířově IV, dokončeny elektrorozvody pro VI.A a VI.B etapu výstavby a zahájeny práce na veřejném osvětlení a elektrorozvodech v etapách VII.A, VII.B a VIII.A.

Největším úspěchem byla rekonstrukce teplárenského zařízení na elektrárně v Havířově – Suché. Výměňková stanice byla spuštěna 30.9.1962 podle stavebního termínu. Její kapacita stoupla na 100gcal/hod. Plán zněl na hodnotu 27 364 000 Kčs, splněn byl na 27 826 000 Kčs.

Stavba kanalizačního sběrače :

Byla prováděna na území Havířov – Suchá 1 a realizoval ji Ingstav, n. p. Brno. Plánovaný náklad byl prostavěn, avšak stavba dokončena nebyla. Kanalizační sběrač odváděl odpadové vody z prádla Dolu Gottwald do odkalovacích rybníků. Fungoval asi ¼ roku, na poddolované půdě nesplnil svůj úkol.

Asanace a rekultivace území :

Byl to zához rybníka na kat. území Suché 2, na hranici Kašparkovic a Orlové 2 – Lazů a výsadba stromů na území Kašparkovic. Obě investice prováděl Důl Dukla.

MěNV uskutečnil generální opravu obecních komunikací v Suché 2 v částce 280 500 Kčs a generální opravu školy kpt. Jaroše v částce 63 000 Kčs.

Zvelebení města :

Občané Havířova uzavřeli na počest XII. sjezdu KSČ závazek na odpracování 881 993 hodin a vytvoření díla o hodnotě 9 700 000 Kčs. Do akce Z bylo zahrnuto 12 akcí, z toho 8 v oboru školství a kultury, 3 v tělesné výchově a sportu a provádění sadové úpravy. Plán její investiční části počítal s dílem v hodnotě 1 200 000 Kčs a s finančními náklady 600 000 Kč. V roce 1962 bylo ukončeno 6 akcí v hodnotě 928 000 Kč a odpracováno bylo 44 522 hodin. Plán investiční části akce Z byl tedy splněn na 79%. Zbývající akce byly přesunuty do dalšího roku. Vzorným příkladem občanské svépomoci při sadové úpravě je občanský výbor

č. 97 (předseda s. Kohn) občanů bloku 84, 85, kteří dokázali provést práce za 14 dní.

V neinvestiční části akce Z bylo odpracováno přes milion hodin v hodnotě 10 milionů Kčs, z toho mládeží 162 tisíc hodin. Celkem bylo při zvelebení města odpracováno 1 336 747 hodin v hodnotě 11 161 000 Kčs, tzn. na jednoho občana 24 hodiny a 201 Kčs hodnoty díla.

V celookresní soutěži se Havířov umístil na čtvrtém místě v první skupině městských národních výborů.

Bohužel nutno konstatovat, že značná část krásné a obětavé práce občanů (zadržování, vysazení květin, vydláždění mnohých chodníků apod.) přichází nazmar neuváženou prací stavbařů a často jejich netečností, kdy mnohé již upravené plochy bývají příliš často znovu rozkopány, materiál a nářadí bývá bezhlavě rozhazován a když si po ukončení nějaké té akce znovu trpělivě své okolí upraví, dost často nastane opět nějaká jiná akce stavbařů.

Stává se, že někteří občané v dobré snaze o pěkný vzhled města, hlavně však v pokusech o „originální“ výzdobu prostranství před tím „svým“ domem, zacházejí až do nevkusnosti. Před domy na zelených plochách se objevují betonové nebo z kamínků postavené hrady všech možných, častěji pak nemožných historických slohů, sádroví vodníci, trpaslíci i žáby, chodníky vroubené zatlučenými lahvemi apod.

Tady prospěje, když občanské výbory ve spolupráci s architektem snahu občanů taktně usměrní.

Rovněž školy ve výtvarné výchově mohou zde vykonat hodně pro estetické cítění občanů našeho města.

ŠKOLSTVÍ A KULTURA

Stav k 31.12.1962

Mateřské školy :

Organisace :	počet škol	tříd	dětí
celotýdenní	2	4	90
denní	16	43	1345
polodenní	6	7	140
	24	54	1575

V roce 1962 byla otevřena mateřská škola se třemi třídami v Havířově VI., Sukova 2. U bloku 132 mateřská škola nebyla postavena, nedostatek míst v mateřských školách proto nebyl vyřešen a také větší příliv žen do zaměstnání není tím zajištěn. Z polodenních škol byly v důsledku asanace a malý počet dětí zavřeny v Havířově – Suché jedna česká a jedna polská mat. škola. Během roku se podařilo zajistit investora na mateřskou školu u bloku 154 a 165 (Důl Dukla a NHKG). Nepodařilo se však převést další 4 mateřské školy do péče závodů. Náklady na 1 dítě hrazené z prostředků rozpočtu MěNV činily průměrně 374,- Kčs.

Věcné výdaje v r. 1962 619 091 Kčs jsou o předpokládaných Kčs 23 900,- menší, protože nebyla otevřena mateřská škola u bloku 132, rovněž nebyla provedena oprava ústředního topení bezručka 5 a oprava kotelny v Havířově III.

Všeobecně vzdělávací školy :

V roce 1962 byla otevřena nová 17třídní ZDŠ na Nezvalově ulici, avšak bez tělocvičny, jejíž dokončení přechází do roku 1963. Dále byla předána tělocvična u ZDŠ na Palackého ulici. Tělocvična na Makarenkova ulici se už staví třetí rok, dosud není dokončena.

V Havířově – Suché byla v akci Z postavena polytechnická dílna s dobrým vnitřním zařízením.

Vybavení pro nové školy včetně VII. etapy a vybavení dalších tříd ve stávajících školách činí 303 815 Kčs.

Počet tříd vzrostl o 12 a stav žáků o 1 088 dětí.

K 1.1.1963 navštěvuje všeobecně vzdělávací školy 11 948 dětí. Značné potíže jsou v ubytování učitelů. Z 65 žádostí bylo v r. 1962 uspokojeno jen 12. K 1.1.1963 mělo podáno žádost o byt dalších 15 učitelů.

Přehledná tabulka :

Organisace :	počet škol :	tříd :	žáků :
ZDŠ (1. – 5. roč.)	6		
ZDŠ (1. – 9. roč.)	13}	324	11 375
Zvláštní školy	2		337
SVVŠ	1	8 denních	236
		{ 4 večerní	146
SPŠH	1	13 denních	
		{ 5 večerních }	702

Ve městě je 5 družin mládeže s 11 odděleními a 620 žáky

Na školní potřeby bylo vydáno 608 233 Kčs kromě učebnic, na něž hradí náklad ONV.

Celkový rozpočet na učební výdaje činil po úpravách 1 463 000 Kčs.

Školní jídelny :

Koncem roku 1962 bylo v provozu celkem 15 školních jídelen, z toho 7 u ZDŠ a 8 mateřských škol.

Celoroční průměr strávníků byl 3 406. Vydáno bylo 913 000 obědů, proti roku 1961 přírůstek o 25%. Náklad na 1 oběd 3,15 Kčs. Rozpočet na věcné výdaje byl upraven na 3 207 600 Kčs.

Lidová škola umění :

Měla tyto obory : hudební, výtvarný a pohybové výchovy s 571 žáky ve 23 odděleních.

Kina :

V Havířově je 5 kin. V r. 1962 bylo provedeno celkem 2 916 představení s průměrnou návštěvou jednoho představení 161 osob. Celková tržba 1 453 600 Kčs. Rozpočet na věcné výdaje činil po úpravě 803 300 Kčs.

Muzeum socialistické výstavby :

Muzeum má dvojí účel : sbírat doklady o údobí výstavby Havířova a pro srovnání získávat prvky o životě nejstaršího období na území nynějšího velkého Havířova. K tomu účelu byla ustavena muzejní rada, jejíž členové se měli stát pomocníky při zakládání muzea a projevovat se hlavně sběrnou činností. Činnost muzea se v uplynulém roce omezovala na práci odborného pracovníka k získání materiálu k výstavbě.

Městská lidová knihovna :

Plán výpůjček na r. 1962 byl 190 000. Skutečnost : 203 973 výpůjček. Potěšitelný je stav výpůjček naučné literatury. V r. 1961 bylo procento výpůjček naučné literatury 12,8%, nyní již 13,7%. Během roku byla nově otevřena studovna a poradna odborné literatury spojená s čítárnou časopisů.

Bylo otevřeno nové oddělení pro dospívající mládež od 14 – 18 let. Za rok se přihlásilo 297 čtenářů, kteří si vypůjčili 8 732 knih, z toho 22,3% naučné literatury.

Polská oddělení knihovny, která jsou v ústředí a na okrajích města zaznamenala proti r. 1961 daleko lepší výsledky – jen v Dolní Suché bylo vypůjčeno o 1 907 polských knih více, v ústředí pak o 898 knih více.

Oddělení pro zpracování knižních fondů s nákupní komisí nakoupilo a zpracovalo 7 736 svazků, z toho 70 hudebnin. Z celkového nákupu bylo 50,2% naučné literatury a 18,7% knih pro děti. S přihlédnutím na složení obyvatelstva je kromě jiné literatury nakupována technická (hornická) pro střední technické kádry a skripta VŠB pro studující.

Stav knižního fondu i s položkami : 58 189 svazků, z toho 18 842 naučné, dětská literatura má 10 575 svazků, z toho 1 006 naučné literatury. Pro tak veliký počet obyvatelstva je tento knižní fond stále ještě nízký.

MěLK má 5 poboček (Havířov III, Šumbark, Suchá, Bludovice, Životice) a 3 blokové knihovny bloku 68, 80, 88.

MěLK instalovala v r. 1962 288 výstav v prostorách knihovny a v pobočkách, při Lidové akademii, v přízemí budovy Kulturního domu PB, při schůzkách PZKO, ve Světlicích, při besedách KPU a podobně. Uspořádala 101 besed, z toho 11 pro dospělé a 87 pro děti. Všechny besedy navštívilo 3 000 dětí a dospělých. MěLK má 5 904 čtenářů, z toho 2 373 dětí. Výpůjček na 1 obyvatele je 3,4 a z počtu obyvatelů je 9,7% čtenářů.

Citelným nedostatkem je malý počet pracovníků.

Metodická činnost :

MěLK je okrskovou knihovnou pro Dolní Datyni, všechny školní, učilištní a závodní knihovny v obvodu města, závodní a lidové knihovny v obvodu Petřvaldu.

Hospodaření knihovny : na půl úvazku pracuje hospodářská síla a pokladní. Příjem z půjčovního byl 23 712 Kčs, z pokut za opožděné vrácení knih 10 932 Kčs. Příspěvek MěNV činil 25 000 Kčs.

Městský osvětový dům :

Městský osvětový dům vycházel v r. 1962 ze schválených plánů činnosti a to jednak ze sezónního plánu 1961 – 62 a ze čtvrtletního plánu kulturní komise MěNV.

Základní charakteristikou uplynulého období bylo upevňování MěstOD jako ústředního zařízení města pro zajišťování kulturních a osvětových potřeb města.

Koncem roku 1962 došlo k přidružení osvětových besed k MěOD. Tím byly dány předpoklady jednotného řízení osvětových zařízení spravovaných národním výborem.

Nepříznivě ovlivnilo práci OD, že se nepodařilo uvést do provozu B část KD PB. Rovněž nebylo otevřeno Letní kino v Havířově I a generální oprava KD v Havířově III místo v květnu 1962 byla hotova teprve v lednu 1963. To vše zavinilo, že MěOD byl celé období bez pracovišť pro větší akce. Všechno se koncentrovalo do sálu Závodního klubu Bytostav.

Činnost na jednotlivých úsecích :

Lidová akademie : konaly se dva běhy s 21 cykly a 105 přednáškami. Z 366 posluchačů jarního běhu vzrostl počet na 705 v běhu podzimním.

Žákovská akademie : tato forma besed a přednášek pomohla zlepšit nábor mládeže do preferovaných povolání. Bylo uspořádáno 45 přednášek s 504 posluchači v 10 cyklech. Jazykové kurzy, jakož i jiné praktické kurzy měly 787 účastníků, v kurzech pohybové výchovy se počet dětí zvýšil z 290 na 340. V hudebních kurzech stoupla návštěvnost ze 280 na 413.

Veškerou kurzovní činnost bude třeba lépe hmotně vybavit, aby práce v nich byla zajímavá, moderní a co nejúspěšnější.

V roce 1962 pracovalo při MěOD 5 zájmových kroužků :

Kroužek fotografický se	40 členy
esperantistů s	10 členy
akvaristů s	240 členy
filatelistů s	25 členy
filumenistů s	35 členy

Práce všech kroužků se stává stále systematictější, jen fotokroužek se z nedostatku materiálů pro veřejnou fotodokumentační činnost města odmlčel.

Lidová umělecká tvořivost byla zastoupena sedmi soubory :

divadelní	30 členů
recitační	12 členů
2 loutkové	52 členů
pionýrská dechovka	40 členů
pěvecký sbor Dalibor	28 členů
dechový soubor Havířovanka.	

Malou návštěvností trpěly loutkářské soubory. Zato velmi úspěšný byl pionýrský žákovský soubor vedený s. Burianem. Naše veřejnost měla často možnost tento

soubor sledovat i v rozhlase. Pro nedostatek mužských hlasů je práce pěveckého souboru Dalibor ztížena.

Veškeré akce výchovného i zábavného charakteru stojí vždy před stejným problémem : Jaká bude návštěva?

V tomto ohledu jsou často občané zcela nevyzpytatelní. Tak např. koncert s tzv. těžší hudbou překvapí pěknou účastí, zatímco dobrá estráda lehčího rázu má návštěvu nepatrnou.

Nejefektivnější jsou bezesporu taneční zábavy. Za půlroční pravidelné pořádání bylo dosaženo aktiva 3 280 Kčs.

Plán příjmů byl splněn na 82%, vydání na 84,5%.

Důležitou otázkou zůstává stabilizace zařízení po stránce právní. Rada MěNV schválila MěOD jako park kultury a oddechu, tedy s funkcí pořadatelskou, zatímco odbor školství a kultury ONV tato rozhodnutí neuznává a posuzuje činnost MěOD pouze jako metodickou.

KOMUNÁLNÍ SLUŽBY

města Havířova zaměřují svou činnost na služby občanům. Převážnou činností je zajišťování zdravotně – technických služeb, jako holičství a kadeřnictví, kosmetika, pedikúra, prádelna a služby odívání, krejčovství, opravy oděvů a prádla, pletení ruční i strojní, šití prádla apod.

Kromě toho ovšem slouží obyvatelstvu i jiné provozovny, jako autoopravna, fotoateliér, úklidová služba, pisárna, sklenářství, malířství, zahradnictví, rádio - televizní služba, elektroinstalatérství aj. Během roku 1962 došlo k dalšímu růstu podniku, takže ke konci roku měl podnik včetně učňů přes 520 zaměstnanců. Následkem tohoto růstu projevíly se nedostatky v organizaci a v řízení podniku. Podle usnesení rady MěNV z 11.10.1962 byl proto zpracován nový návrh organizace podniku, který byl schválen a podle něhož přímé řízení provozoven přejímají vedoucí úseků, čímž dochází k snížení zatížení provozního náměstka – vedoucího provozu, který bude moci věnovat větší pozornost organizaci práce na jednotlivých úsecích a věnovat větší pozornost rozvoji služeb.

Provozovna **Elektro** připojila se k výzvě na poskytování záruk na opravy a odstranění anonymity. Lhůtu záruk prodloužila z jednoho na šest měsíců.

Provozovna **RTS** celoročně splnila všechny ukazatele plánu, avšak během roku vykazovala nestejněměrné plnění v jednotlivých měsících.

Provozovně **truhlářství** chybí pracovníci. Těch několik, které provozovna získala, pracují pouze ve druhém zaměstnání, takže s nimi se situace nevyřeší. Zlepšení také překážejí stísněné prostory.

Čalounictví, kde kromě dvou zaučených žen pracují jen zaměstnanci ve druhém zaměstnání, splnila úkoly úspěšně.

Textilní služby zvýšily stav pracovníků o 30%. Stejněho zvýšení bylo dosaženo i ve výkonech. Kromě stávajících oborů bylo zavedeno šití prádla a košil a modiství.

Vážné nedostatky se projevují v dopravě. Přes určité personální změny

a nedostatky je zde hlavní příčina v nedostatečné a příliš zdoluhavé opravě vozidel.

Pro rok 1963 se počítá s dvěma generálními opravami nákladních vozů. Provozovna **autogaráže** splnila všechny ukazatele.

U **prádeln** nebyla dodržena produktivita práce pro abnormální nemocnost zaměstnankyň. Též uplynulá dodávka elektrického proudu a páry nebyla vždy zajištěna.

Holičství a kadeřnictví nesplnilo plán výkonů a tržeb. Projevuje se určitá stagnace u zákazníků. Mnohé ženy si totiž opatřují tzv. „studené vlny“ přímo ve státním obchodě. Pro rok 1963 připravuje se znovuotevření speciální dětské provozovny u bloku 33B s větším počtem křesel a tím i pružnějším výkonem.

Foto splnilo sice plánované ukazatele, ale neuspokojilo docela požadavky zákazníků pro nedostatek odborných pracovníků. Nábor učňů nebylo možno zcela zajistit u absolventů SVVŠ a též provozní místnosti zcela nevyhovují.

Úklidová služba teprve po přijetí muže k bruslu zlepšila plánované výkony.

Zahradnictví : zde bylo předpokládáno snížení výkonu, protože stav skleníků nelze snad ani v roce 1963 pro nedostatek finančních prostředků na Generální opravy zlepšit.

Nesplnění plánu tržeb od obyvatelstva u sběren bylo ovlivněno rozvojem půjčovny zboží. V r. 1962 byla rozšířena půjčovna v Suché o stavební stroje, tranzistory. Docházelo také k ztrátám zapůjčených předmětů.

Květinová síň : někdy se projevil nedostatek řezaných květin.

Knihářství po výměně vedoucího a získání další odborné síly vykazovalo příznivý obrat k lepšímu.

Dosud nejsou plně uspokojovány potřeby obyvatelů v oboru **plynoinstalací** a v odstraňování **havarijních** případů ve vodoinstalaci. Podařilo se však zajistit další učně i pracovníky ve druhém zaměstnání.

Malířsko – natěračská provozovna splnila všechny ukazatele technického plánu a značné zvýšení tržeb svědčí o její oblíbenosti.

Ve **sklenářství** došlo k poklesu v tržbách, protože je nedostatek rámu a lišt k rámování.

Kamenosochařství splnilo úkol vysoko nad plán, což však bylo ovlivněno důlním neštěstím na Dole Dukla. Tak došlo k nepředvídané objednávce nákladních pomníků a náhrobků.

Socialistická soutěž našla u zaměstnanců plné pochopení, o čemž svědčí udělení Rudého praporu KNV a KOR za II. čtvrtletí 1962 a Rudé standardy OOR a ONV za III. čtvrtletí. 1962.

Koncem roku bylo do hnutí Brigáda socialistické práce zapojeno 43,7% zaměstnanců. Krajskou odborovou radou byl přiznán titul BSP provozovně Vkus.

OBCHOD

V zásobování občanů se i v roce 1962 projevují nedostatky spočívající hlavně v tom, že stále zaostává výstavba obchodní sítě v nově osídlovaných částech města. Na území města bylo celkem 103 prodejen potravinářských, z toho 23

samoobsluh, 84 prodejen průmyslového zboží, z toho 23 samoobsluh a 27 pohostinství.

V družstevní správě je 10 prodejen potravinářských, 7 prodejen průmyslového zboží a 7 pohostinství.

V r. 1962 byla v centru města otevřena velká prodejna potravin **Labužník** a provizorní prodejna u bloku 168.

Zlepšena byla práce občanské kontroly a se státní obchodní inspekcí bylo uskutečněno školení kontrolorů, kteří provedli celkem 936 inspekčních záznamů.

Téměř všechny prodejny v Havířově se zapojily do soutěže o vzornou provozovnu města.

KOMUNIKACE A DOPRAVA

MěNV spravuje na území města celkem 190km vozovek, 50km odlážděných chodníků, 30km nedlážděných a 37 mostů a můstků. Na udržování těchto komunikací bylo plánem stanoveno 6 pracovníků.

Mzdový fond byl vyčerpán na 95,8%. Tento stav nedovoloval provést kvalitní údržbu všech komunikací. Mnohé opravy byly zajištěny pomocí občanů. Z větších oprav takto provedených je nutno ukázat na „Selakon“ cestu z Havířova IV do Bludovic a na cestu od Urbana k sídlišti Suchá.

V rámci asanace byly provedeny v Havířově – Suché opravy komunikací v celkové hodnotě 324 800 Kčs. Z investičních prostředků byly zakoupeny konstrukce pro autobusové čekárny a provedena projektová dokumentace na generální opravu komunikace mezi Havířovem III a Šumbarkem.

V posledním čtvrtletí byly postaveny 3 autobusové čekárny nákladem asi 24 000 Kčs.

U místní dopravy se podařilo zhustit intervaly v průměru na 7 minut, nedošlo však k zlepšení spojení s Bludovicemi a Životicemi ve večerních hodinách a k zavedení místní dopravy do Suché.

Síť veřejných telefonních automatů ve městě nebyla rozšířena.

Tyto dva úkoly přecházejí do roku 1963.

ČSD

v Havířově zaznamenávají v roce 1962 dvě důležitá opatření :

- 1) Zdvojkolejnění trati až do expozitury Chotěbuz s výjimkou úseku Albrechtice – expozitura Paseky.
- 2) Přerušování dopravy mezi stanicemi Prostřední Suchá – Albrechtice.

Výkony :

	plán	skutečnost
přepravní plán v tunách	2 143 000	2 210 000
počet přepravených osob		1 678 000
doba nákladky a výkladky v hod.	613 000	629 000
došlých zavazadel a spěšnin v tunách		424

Stanice Havířov je po stránce provozní mezilehkou stanicí. Plnění grafikonu je tudíž ovlivněno jeho plněním ve výchozích stanicích. Ke zpoždění výchozích vlaků docházelo výhradně čekáním na obrat náležitostí, tj. na příjezd lokomotiv a vlakových čet. Jen zřídka bylo zpoždění zaviněno stanicí, tzn. sestavou vlaku. Ke konci roku nebyla stanice schopna zvládnout nárůstek zátěží pro Prostřední Suchou, zvláště pro elektrárnu v Suché.

Hustá vlaková frekvence a nedokončená výstavba stanice měly za následek značné prostoje u posunu.

Ve stanici byly instalovány bubny s jízdními řády, prostory jsou denně čištěny, čekárna je vytápěna.

Nejhorší je stav soupravy jezdící z Havířova na NHKG. Neukáznění cestující úmyslně poškozují zařízení vozů, kradou žárovky, rozbíjejí okna a hrubě znečišťují celou soupravu. Smutné na tom je, že se nevyskytl dosud ani jediný případ, aby někdo z cestujících takové škůdce zjistil, anebo aspoň na ně příslušné orgány upozornil.

V uhelném kraji je paradoxní zjev, že v zimě cestující – a mezi nimi je hodně havířů – na zastávkách Horní Suchá, Havířov – Suchá a Šenov mrznou, protože nebylo čím vytápět čekárny!

Nepatrné pomoci bylo dosaženo tím, že bylo zabaveno uhlí určené pro prodej zaměstnancům a důchodcům. Také doly Dukla a Gottwald byly požádány, aby poskytly pomoc ze svých prostředků.

Z celkového počtu 76 zaměstnanců nemá nikdo vysokoškolské vzdělání. 3 zaměstnanci mají úplné středoškolské vzdělání a 3 nižší odborné vzdělání. Z ostatních si několik zaměstnanců doplňuje své vzdělání na podnikovém institutu a na podnikové technické škole.

Investiční výstavba :

Plán je rozsáhlý, postup neuspokojivý. Nejnaléhavějším problémem zůstává dokončení přestavby šenovského záhlaví, propojení kolejí a jejich uložení do konečného směru, zrušení přejezdu přes státní silnici, dokončení výstavby útulku pro posunovače a vybudování prozatímního zabezpečovacího zařízení.

Bylo započato s výkopem zeminy pro základy nové výpravní budovy. Kladně možno hodnotit předání dvou obytných bloků v Havířově VI, kde obdrželi zaměstnanci tři bytové jednotky a uvolnili v přijímací budově potřebné místnosti pro zlepšení pracovního prostředí.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Hlavními středisky zemědělské výroby jsou nadále závody socialistického sektoru.

ČSSS – Havířov – Bludovice, vedoucí s. Kubín,

ČSSS – Havířov – Životice, vedoucí s. Merta

Hospodářství OKR – Rekultivační závod Havířov – Suchá, ved. s. Tvrdý.

Přehled o hospodaření zemědělských závodů :

sídlo	výměra půdy zemědělské	orné v ha
ČSSS – Bludovice.....	377.....	294
ČSSS – Životice.....	195.....	161
Rekultivační závod Suchá...	461.....	342

U hospodářství ČSSS v Bludovicích nastalo menší zvětšení výměry půdy převzetím půdy od drobných držitelů pozemků.

V roce 1962 pokračovala a byla dokončena HTÚP.

Rekultivační závod – úsek Suchá hospodařil na pozemcích býv. katastrálního území Dolní Suchá, Prostřední Suchá, Šumbark a části katastru Orlová.

Zúrodnování půdy bylo jedním z důležitých úkolů, jimž byla věnována náležitá pozornost u všech zemědělských závodů socialistického sektoru. Zakládání kompostu a odvodnění bylo založeno 9 000m³ kompostu a v Životicích odvodněno 10ha.

Rostlinná výroba :

Přírodní podmínky pro rostlinnou výrobu v r. 1963 byly málo příznivé. Pozdní příchod jara, deštivé počasí s nízkými teplotami značně ovlivnily nástup do jarních prací a jejich průběh. Poněkud lepší a teplejší počasí se dostavilo teprve v posledním týdnu dubna, kdy denní teploty vystoupily přes 20° C. V tomto týdnu se přistoupilo k prvním jarním pracím, setí jařin. Počátkem června se počasí zhoršilo, ochladilo se a bylo deštivo. Denní teploty se pohybovaly mezi 12 – 14° C, noční pak byly blízké bodu mrazu. V Beskydech napadl sníh. Atmosférické srážky byly tak značné, že na některých pozemcích stála voda. Pro uvedené nepříznivé počasí jarní polní práce nebyly splněny v agrotechnických lhůtách a dokončovaly se ještě v červnu.

Toto veliké zpoždění v jarních pracích projevilo se v hektarových výnosech u jařin, brambor, řepy a jiných zemědělských kultur. V období senoseče bylo počasí ustálenější. Seno bylo sklizeno v krátké době, jeho kvalita byla velmi dobrá. Všechny farmy dosušovaly seno pomocí ventilátorů.

Žně měly podobný průběh. S úkoly v době žní a s průběhem žní byli seznamováni všichni zaměstnanci v zemědělských závodech prostřednictvím názorné agitace všichni občané v našem městě. V organisování pomocí občanů při žňových pracích napomáhaly občanské výbory, MěNV, KSČ a různé složky NF. Značná část žňových úkolů prováděla se strojově (kombajny a samovazy).

Ani poslední měsíce roku 1962 nebyly příznivé k zakončení zemědělských prací. V listopadu a prosinci poklesly teploty až na -20° C, půda zmrzla a hluboká orba se nedala dokončit v plném rozsahu. První sníh napadl 11.listopadu 1962.

Přehled o rostlinné výrobě (socialistický sektor)

Pro nepříznivé počasí bylo dosaženo jen těchto výnosů :

pšenice a žito..... 14 – 20q/ha

ječmen..... 5 – 12q/ha
 řepka..... 7 – 12 q
 brambory..... 20 – 70q
 řepa..... 150 – 300q
 silážní kukuřice.....150 – 300q
 seno jetelové..... 40q

Nejnižší výnos u všech plodin měl úsek OKR v Suché na poddolované půdě, která trpěla zamokřením.

Soukromý sektor :

Počet soukromě hospodařících rolníků : 1542
 Rozloha zemědělské půdy : 552ha
 Počet závodů s předepsanou dodávkou : 159
 Výměra zemědělské půdy s plánovanou dodávkou : 127ha
 Plnění plánu nákupu :

	plán	skutečnost
zrniny.....	15q.....	54q
brambory.....	-	50q

Zelinářství :

Zde nenastaly v r.1962 žádné změny. Středisky pěstování zeleniny jsou zelinářské závody uvedené již v dřívějších letech. Pěstováním zeleniny zabývají se také držitelé půdy a zahrádkáři – všichni pro vlastní potřebu.

Ovocnářství :

Zmínky zasluhují ovocné sady v Životicích. V r. 1962 pokračovala další výsadba ovocných stromů. Celková výměra sadů dosáhla 52ha! Ovocné stromky jsou v průměru 10 let po výsadbě. Na výměře 0,75ha byly vysazeny jahody odrůdy Red Rich.

Sklizeň ovoce v r. 1962 :

Jablek 225q, rynglí 1,5q, třešní 2q, malin 30kg.

Švestky se v tomto roce téměř neurodily.

Živočišná výroba :

Středisky živočišné výroby jsou farmy ČSSS Bludovice, Životice a Rekultivační závod Suchá.

U farmy v Bludovicích jsou stále potíže s ustájením dobytka. Hovězí je ustájeno v sedmi stájích bez mechanizačních zařízení, takže všechny práce se vykonávají postaru.

V roce 1962 byla u socialistického sektoru a jednotlivě hospodařících rolníků úplně likvidována bruceloza – nakažlivé zmetání a TBC.

Stav hospodářského zvířectva v soc. sektoru :

	Bludovice	Životice	Suchá
Skot			

	plán	257	160	273
	skutečnost	250	149	274
z toho krav				
	plán	100	41	152
	skutečnost	93	44	130
prasata				
	plán	-	108	490
	skutečnost	-	171	412
prasnice				
	plán	-	30	27
	skutečnost	-	43	36

u soukromých zemědělců :

Skot 293, z toho krav 223, prasata 738, prasnice 13, ovčí 102, kozy 652, slepice 10 731, husy 1104, kachny 172, krůty 181;

Jednotlivě hospodařící rolníci – převážně drobní držitelé půdy do 0,50ha věnují se chovu drobného hospodářského zvířectva. Vepře chovají především k jatečným účelům pro vlastní spotřebu.

Plnění plánu v živočišné výrobě : u socialistického sektoru 85%.

Dojivost na kus a den nedosahovala celých 6l mléka.

Přírůstek u hovězího žíru na kus a den 0,45 – 0,70kg, u vepřového 0,43kg. Snůška vajec na 1 nosnici 140ks.

Plnění plánu u soukromníků :

	plán	skutečnost
maso celkem.....	17 800kg.....	32 084kg
vejce.....	135 427ks.....	149 090ks
mléko.....	95 000l.....	155 208l

Plán masa splnili na 178%, vajec na 120% a mléka na 163%.

Včelařství, myslivost a rybníkářství :

K podstatným změnám nedošlo.

Včelařství :

Chovatelů včelstev organizovaných v čl. svazu včelařů..... 57

Včelstev u těchto včelařů.....242

Neorganizovaných včelařů..... 8

Včelstev u těchto..... 10

Státní včelnice v Životicích má včelstev..... 70

Přehled o osobách v zemědělství činných (i pomáhajících)

	ČSSS Bludovice	ČSSS Životice	Ovocné sady
Celkem	50	22	10
Z toho v živ. výrobě	15	8	
V rostlinné výrobě	35	14	

Stav je značně nízký. Mnohem více osob v zemědělství jen vypomáhá, z nichž většina pracuje v jiných odvětvích.

ZDRAVOTNICTVÍ

K 31.12.1962 má území polikliniky Havířova 60 630 občanů ve své péči. Patří k ní také Důl Dukla, elektrárna v Suché, odbočka závodu ČSAD v Karviné, stavební správa Bytostav, Rekultivační stanice OKR v Suché, ČSSS Bludovice, Životice, JZD Dolní Datyně.

Ve velkém Havířově se narodilo v r. 1962 1407 dětí, zemřelo 220 osob. Přes dokonalé bytové a existenční podmínky bylo hlášeno 44 pokusů o sebevraždu, z toho 13 bylo hlášeno smrtelných. Hlavním motivem byl alkohol, z toho rozháraná manželství a jiné potíže.

Zdravotnické služby :

Byly poliklinikou takto zajišťovány :

12 obvodních lékařů

7 dětských lékařů

1 školní lékař

11 zubních (včetně dentistů)

1 internista

1 ORL (ušní, nosní, krční)

2,5 gynekologů

0,75 očních

0,75 kožních

1,24 plicních

1 chirurg

1 závodní lékař

0,5 Rtg

0,11 onkolog

0,18 psychiatr

Přibylo 1 dětské oddělení, 1 zubní lékař a 1 chirurg. Všechny ostatní služby zajišťuje MÚNZ Ostrava I.

Lůžková část pro Havířov je ve čtyřech nemocnicích : Orlová, Karviná IV, Český Těšín, MÚNZ Ostrava I.

Obvodní lékaři pracovali vcelku dobře. Ze 12 lékařských obvodů jsou pouze 3 pod 5 000 obyvatelů, ostatní mají obvody značně početnější. Velkou pomoc vykázali obvodní lékaři při akci na odkrytí cukrové úplavice. Za jejich pomoci bylo sestrami a členy ČSČK vyšetřeno 18 756 občanů. Ti, u nichž bylo zjištěno diabetické onemocnění, byli převzati do lékařské péče.

Zdravotní oddělení :

TBC – oddělení bylo v Havířově poprvé v provozu celý rok, což příznivě ovlivnilo sledování a registraci nemocných.

Ke dni 31.12.1962 bylo zjištěno 256 případů tuberkulózního onemocnění, avšak mezi dětmi žádný případ.

Psychiatrie – protialkoholní poradna vyšetřila 1 571 případů. V protialkoholní poradně 435, z toho 17 žen a 1 mladiství. Tato služba pro nadměrný počet obyvatelstva nestačí. V druhé polovině prosince byla otevřena chirurgická ambulance. Denně bývá ošetřeno 40 – 60 pacientů.

Na nosním, krčním a ušním oddělení ošetřeno 15 460 pacientů, z toho preventivně 1 293. Většinu tvoří děti.

Na zubním oddělení se podílelo v péči o chrup 6 lékařů a 4 dentisté a v srpnu přibyla další síla. Převedením dvou pracovníků do Českého Těšína byla poliklinika poškozena. Nově zřízena byla samostatná onkologická poradna a otevřeno Rtg oddělení.

Dopravní zdravotní služby se zlepšily. Nyní pracuje 8 řidičů a 2 dispečerky. K dispozici mají 7 vozů. Denně bývá až 50 převozů, (včetně lékařských návštěv a pohotovostní noční služby).

Lékařská pohotovostní služba byla zajišťována dvěma lékaři, jedním pro dospělé, druhým pro mládež do 15 let. Tato služba ošetřila za rok 25 497 lidí, což nemá obdoby nikde v kraji. Frekvence ve všední dny 50 – 60 osob, v sobotu a v neděli přes 100 osob.

Při péči o matku a dítě měla jednotlivá střediska odlišnou problematiku. Největší počet těhotných byl v Havířově IV, oproti Havířovu I a III, kde je větší počet žadatelek o přerušování těhotenství. Na území polikliniky bylo provedeno 760 interrupcí. Poměr k porodům je 1 : 2.

O děti se staralo 7 odborných dětských lékařů.

Počet jeslí vzrostl z 5 na 6, jedny jsou s celotýdenním provozem. Počet míst se zvýšil z 217 na 305, ale ani toto nestačí.

Hygienická a protiepidemická péče : Byty sice odpovídají hygienickým požadavkům, nedostatky se však projevují v odvozu odpadků, nevhodném umístění popelnic, značná prašnost a množství bláta. Povodí Sušanky je znečištěno, šíří se odtamtud zápach. Potíže byly s pitnou vodou. Z infekčních onemocnění se vyskytly : černý kašel, plané neštovice, spalničky, chřipky, úplavice a infekční žloutenka.

Čísla o některých ošetřeních :

celkový počet ošetření	187 045
z toho interní	10 907
TBC	12 397
kalmetizace	10 586
oční	13 221
zubní	68 118
pohotovostní	25 497
gynekologie	27 955

dětská prevence
a jiné.

67 491

Investiční úkol na zdravotní středisko v IX. Etapě výstavby :
Vláda schválila změnu z 50,3 miliónů na 68,4 milióny Kčs v I. etapě (na 2 etapy)

Sociální zabezpečení :

Na podporách bylo 256 osobám vydáno 189 505 Kčs, z toho dětský příspěvek 8 000,- Kčs, nemocným TBC 56 574,- Kčs, obecná doplňková péče (včetně stravování důchodců) 61 465 Kčs, zaopatřovací příspěvek 63 466 Kčs, pečovatelská služba 8 991 Kčs.

Nepodařilo se vybavit a zajistit aspoň 1 klub důchodců pro nedostatek místností a finančních prostředků, ačkoli mnoho důchodců je nadále zapojeno do různých veřejně prospěšných prací.

TĚLOVÝCHOVA A SPORT

Městská olympiáda :

Konala se na hřišti ZDŠ Gorkého ulice Havířov II v těchto dnech :

- 28.5. mladší žáci
- 29.5. starší žáci
- 30.5. mladší žákyně
- 31.5. starší žákyně

Soutěžilo se v těchto disciplínách : skok daleký a vysoký, hod míčkem, běh na 50m, starší 60m.

Zúčastnilo se jí 11 základních devítiletých škol. Vítězové městské olympiády se utkali na meziměstské olympiádě Havířov – Karviná.

2. meziměstská olympiáda : byla 10. června 1962 v Havířově

Závodilo se v disciplínách podle SHM.

Některé havířovské školy uškodily výsledkům závodů tím, že účast vybraných žáků nezajistily a o náhradu se nepostaraly. Tím Havířov ztratil zbytečné body za neúčast.

Celkový počet získaných bodů :

	Karviná	Havířov
Žačky	55	44
Žáci	67	32
Dorostenky	52,5	57,5
Dorostenci	90	63
	<hr/> 264,5	<hr/> 196,5

Lehkoatletický čtyřboj a sprinterský dvojboj :

Ve dnech 18. – 19. října 1962 uspořádal tělovýchovný aktiv 2. kolo lehkooatletického čtyřboje a sprinterského dvojboje žactva podle SHM. Zúčastnilo se celkem 9 ZDŠ, které vyslaly 4 – 6 členná družstva v každé kategorii pro

čtyřboj. Ve sprinterském dvojboji soutěžilo jen starší žactvo po dvou reprezentantech z každé školy.

20. října se konal sprinterský dvojboj a trojboj dorostu. Zúčastnily se SVVŠ a SPŠ. Učiliště závod neobeslala.

Závody žactva i sprinterské soutěže se konaly na stadionu v Havířově III. S propůjčením a uvolněním tohoto stadionu vznikly značné potíže, poněvadž nynější správa hřiště – Důl Gottwald – má neustále hřiště obsazeno fotbalem, o úpravu lehkootletických zařízení se nestará, takže hřiště pustne a brzy bude pro soutěže LA nezpůsobilé. Proto LA víceboje dorostu se konaly na hřišti škol v Havířově II, Gorkého ulice.

Přespolní běh P. Korčagina má již svou celostátní tradici. 4. října podesáté na počest VŘSR konal se přespolní běh Pavky Korčagina za účasti 523 závodníků ze všech končin republiky. Pořadatelem bylo odborné učiliště Dolu Dukla.

TJ Tatran

má 414 chlapců do 15 let, 343 mužů, 425 dívek do 15 let a 234 žen, které se zúčastňují cvičení a akcí v těchto oddílech :

LTV, turistika, jachting, judo, kopaná, košíková, lyžování, odbíjená, stolní tenis, šachy, sportovní gymnastika, umělecká gymnastika.

Závodní družstva v soutěžích :

Kopaná	4
Odbíjená	3
Košíková	1
Stolní tenis	2
Šachy	2

Soutěží se také zúčastňují vyspělí žáci a dorostenci oddílu judo.

TJ Tatran má již dva roky svého dorostence až ve finále přeboru republiky a jeho žáci se vrátili ze soutěže krajské úrovně o štít města Opavy jako vítězové.

Z 25 starších zákyň sportovní gymnastiky získalo 19 výkonnostní třídu mládeže a 25 zákyň umělecké gymnastiky rovněž získalo výkonnostní třídu. Tři závodnice byly jmenovány do krajského reprezentačního družstva.

Sportovní zařízení, na nichž členstvo cvičí :

Hřiště pro kopanou

2 hřiště pro odbíjenou u ZDŠ na Komsomolské ulici

Atletická dráha a hřiště na Gorkého ulici

Vodácké centrum na Těrlické přehradě

Herna stolního tenisu na Stružníku v Bludovicích

5 školních tělocvičen.

Oddíl turistů pořádá v roce průměrně 30 zájezdů, většinou do Beskyd. Absolvuje předepsané zápočtové cesty a účastní se závodů s brannými prvky.

Oddíl lyžařů pořádá průměrně 10 – 15 zájezdů. V minulé zimě zřídil oddíl slalomový svah u JZD v Prostředních Bludovicích.

TJ Sokol Havířov – Šumbark

Je počtem členů nejmenší tělovýchovnou jednotou.

K 31.12.1962 má pouze 31 členů a počet žactva se pohybuje kolem 20. Dorost se po absolvování ZDŠ zpravidla registruje v učilištích, nebo v místech dalšího studia.

Malý zájem je u žen.

Muži nejraději chápali tělovýchovu podle svých individuálních zálib, jako : vzpírání činek, box, stolní tenis aj., avšak celkově chybí program a systém.

Je třeba vyřešit otázku, zda v Šumbarku cvičit, nebo jen sportovat. Při údržbě hřiště odpracovali členové Sokola 210, členové ČSM 340 brigádnických hodin. Proti minulému roku ubylo 34 členů. Mnozí z nich se ze Šumbarku vystěhovali, zbytek stejně své členské povinnosti nekonal.

Jednota Sokol Šumbark vlastní letní hřiště 105 x 80m a zánikem jednoty Čsl. Orla jí bylo knihovně převedeno hřiště Orla 60 x 90m. Mimo toho si členové Sokola upravili levé křídlo Kulturního domu jako tělocvičnu.

V roce 1963 bylo svoláno 14 schůzí s průměrnou účastí 82%.

TJ Baník – Dukla zprávu o činnosti za rok 1962 nedodal. Bude proto zahrnut v roce 1963.

XV. ročník Závodu míru

„Absolutním vítězem v celostátní soutěži se stalo nejmladší, krásné hornické město Havířov, okres Karviná, které zejména ve výzdobě, obsahující největší a nejpestřejší počet názorných pomůcek, vystihlo poslání Závodu míru i danou etapu světového vývoje. V záplavě transparentů, postupně a účelně umístěných poutačů výrazně dominoval význam letošních májových oslav, které jsou u nás součástí příprav XII. sjezdu KSČ....“

(Rudé právo, roč. 42, č. 139 z 22.5.1962)

DOSLOV

Rozvoj a význam našeho města nezajímá jen občany blízkého okolí a celé naší republiky, ale budí pozornost daleko ve světě. Svědčí o tom četné zápisy mnoha návštěvníků v pamětní knize. V roce 1962 navštívily a zápisy učinily tyto delegace :

21.3.1962	AV NF demokratického Německa
16.4.1962	PO ZDŠ Svatopluka Čecha při příležitosti I. vkladu na stadion
květen 1962	účastníci Závodu míru XV. Ročníku
květen 1962	Huang Chen – Scheng, dopisovatel Žen minžitav, Peking
1.6.1962	norská delegace
	Venezuela
4.7.1962.1	dánská delegace
16.8.1962	rumunská delegace

30.8.1962	maďarská delegace
7.9.1962	Kulturní soubor lid. umění lužických Srbů
2.11.1962	bulharská a korejská delegace
2.11.1962	čínský vojenský přidělenec
11.12.1962	švýcarská delegace

Pokud bylo možno pořídit překlady těchto exotických a hlavně nám srozumitelnějších záznamů, ze všech vyznívá obdiv k našemu rozvoji a přátelská slova o našich pracujících.

Změna kronikáře :

Dosavadní kronikářka Jana Kubišová byla na svou žádost zproštěna funkce kronikáře a rozhodnutím rady MěNV ze dne 16. prosince 1963, čís. Škol 1540 – 63 byl ode dne 1. ledna 1964 touto funkcí pověřen **Jan Morys** s povinností zaznamenávat události od počátku roku 1962.

Kronikář Jan Morys narodil se 23. října 1906 v Kozlovicích, okres Frýdek - Místek. Vystudoval 4 třídy reálného gymnasia v Místku, maturoval na učitelském ústavu v Příboře v r. 1926 a v r. 1960 státní zkouškou ukončil dálkové studium na Vyšší pedagogické škole v Bratislavě pro obor výtvarná výchova – matematika. Začal vyučovat na Těšínsku, po dvou letech byl pověřen zřídit státní menšinovou školu v Sádce u Bruntálu, odkud byl po dvou letech na vlastní žádost přeložen na Slovensko. V době okupace vyučoval v okrese místeckém a od května 1945 opět na Těšínsku. V letech 1950 – 54 byl vedoucím školského referátu ONV v Čes. Těšíně. Nyní vyučuje na ZDŠ v Havířově – Suché. Kromě toho vede externě výtvarný obor LŠU v Českém Těšíně a je obvodním metodikem výtvarné výchovy pro všechny ZDŠ v Havířově.

Je ženat, bydlí od r. 1950 v Českém Těšíně. Manželka vyučuje na ZDŠ v Českém Těšíně, dvě vdané dcery v Havířově na SVVŠ a ZDŠ. Třetí dcera studuje architekturu na VUT v Brně.

Kronikářem byl již v letech 1930 – 39 v Nové Bystrici na Slovensku.

Při zpracování ročníku 1962 byly kronikáři vydatnou oporou komplexní rozborů jednotlivých odborů hospodářského, politického a kulturního života a zejména obětavá spolupráce všech členů letopisecké komise za vedení předsedkyně s. Zd. Sivkové a členů soudr. Kremera, Dostálové, Budíka, Peukera, Jaškové, Krejčíkové, Mazačové, Pergrové a Myškové.

Pokud některá odvětví nejsou v roce 1962 v této kronice zaznamenána, není vinou letopisecké komise, ale jednotlivé závody nebo organizace podklady k záznamům sice přislíbily, dosud však nic nedodaly.

Větší pozornost jim bude věnována v roce 1963.

V Havířově v listopadu 1964

Zápis za rok 1962 provedl Jan Morys

Kresby : Jan Morys

Převzal :

1963

MASOVĚ ORGANISAČNÍ PRÁCE MěstNV

V roce 1963 vzrostl počet poslanců ze 100 na 107 tím, že 11 členů MěstNV bylo odvoláno a nově zvolených bylo 18. Volební obvod č. 4 byl zrušen.

Hlavní činnost MěstNV směřovala na úkoly vyplývající z celoměstského závazku, ve kterém byl současně obsažen plán hlavních úkolů.

Poslanci MěstNV pracovali v 15 stálých komisích, v nichž kromě poslanců pracovalo ještě 47 členů z řad občanů a 897 aktivistů.

Komise se scházely pravidelně čtrnáctidenně k projednání úkolů, jejichž plán schválila rada.

Rada se sešla v tomto roce 26krát a mimořádně 7krát. Zvláště závažné úkoly se řešily na třech společných zasedáních s MV KSČ. Některých schůzí rady se zúčastnil také zástupce ONV.

V roce 1963 bylo přijato celkem 324 usnesení rady. Plenární zasedání se sešlo desetkrát.

Účast poslanců byla 73,4%, průměrná účast občanů byla 65 osob.

Na těchto zasedáních bylo přijato 59 usnesení. Úroveň plenárních zasedání se znovu zlepšila proti roku 1962. Spočívalo to jednak ve včasné přípravě osnovy hlavního referátu v radě MěstNV, jednak v nové formě podání referátu.

K některým důležitým otázkám jsou svolávány veřejné schůze s občany. Těchto veřejných schůzí bylo ve městě svoláno 325 s průměrnou účastí 52 občanů a 13 členů ObV. V roce 1963 pracovalo 109 ObV s 1826 členy.

Jejich činnost je řízena radou MěstNV.

Pro zlepšení práce ObV byla vyhlášena soutěž mezi jednotlivými ObV. Této soutěže se však zúčastnily právě jen ty výbory, které jako nejaktivnější se dělily o umístění.

Spolupráce se složkami NF nebyla dobrá a to proto, že MV NF nepracuje, takže MěstNV se musí při zajišťování různých akcí obracet přímo na jednotlivé skupiny a organizace NF.

Soutěž Havířov – Karviná

K zlepšení vzájemných vztahů s pracovníky MěstNV Karviná přispělo vzájemné prokonzultování výsledků v jednotlivých oborech a zpřesnění hodnocení.

V roce 1963 se Havířov třikrát umístil na prvním místě. Úsek masově – politické práce získal třikrát největšího rozdílu v počtu bodů ve prospěch Havířova.

V roce 1963 došlo na MěstNV 121 stížností a 343 připomínek.

Ve vyřizování stížností nastalo zlepšení prověrkou naší kontrolní komise a opatřeními, jež k tomu rada MěstNV přijala.

Jen ve 14 případech bylo požádáno o prodloužení lhůty k vyřízení.

ZEMĚDĚLSTVÍ

V zemědělství vidíme kladné výsledky.

Na hospodářství ČSSS v Životicích byl plán celkové výroby splněn na 116,7%, u ČSSS Bludovice na 107,6%. Rekultivace splnila plán rostlinné výroby na 102%, živočišné na 86,8%. Skleníky nesplnily plán rychlené a polní zeleniny pro výskyt chorob a škůdců.

O úspěch ČSSS se zasloužily soustavné brigádnické výpomoci občanů, zejména z okrajových čtvrtí města. Z desíti hospodářství umístila se obě naše hospodářství na I. a II. místě.

V Životicích získaly dvě čtyři titulu BSP a velmi dobrých výsledků dosáhl při odchovu selat ošetřovatel Josef Krahulec – od 1. prosince průměrně 18,4 selat.

V Bludovicích pokračovala výstavba kravína.

Velmi dobrých výsledků bylo dosaženo v nákupu zemědělských výrobků u jednotlivě hospodařících rolníků.

V říjnu 1963 byla provedena na celém katastru Havířova prověrka nevyužitě a ladem ležící půdy. Tím bylo zjištěno 34,28ha půdy, z níž připadá na obdělanou půdu, v evidenci vedenou jako „ostatní plochy“ 8,51ha.

Na půdu poškozenou výstavbou a neuvedenou do původního stavu připadá 5,48ha a na nevyužitou a ladem ležící půdu 20,29ha.

Z uvedené půdy bylo již obděláno 11,50ha, zbytek se zúrodní v roce 1964.

V roce 1963 bylo předáno k obhospodařování spolku chovatelů drobného hospodářského zvířectva a zahrádkářů 17ha nevyužitě půdy. Celkem je v Havířově 1 000 členů zahrádkářské organizace, kteří hospodaří na ploše 20ha. Plně neuspokojil sběr a využití kuchyňských odpadků z domácností pro nepravidelný odvoz. I tak bylo měsíčně posbíráno průměrně 90q krmného odpadu.

Hospodaření v závodech soc. sektoru a JHR na území Havířova

Závod	Výroba celkem			z toho					
				živočišná			rostlinná		
	plán	plnění	%	plán	plnění	%	plán	plnění	%
	v tisíci Kčs			v tisíci Kčs			v tisíci Kčs		
ČSSS Bludovice	2 812	3 026	107,6	1167	1 141	97,8	1 645	1 885	114,6
ČSS Životice	1 605	1 909	115,7	868	1 012	116,6	782	897	114,7
Skleníky Dolní Suchá	náklady celkem			tržby			ztráty		
	4 534	5 111	112,7	3 077	3 206	104,2	1 457	1 905	130,7
JHR	maso			mléko			vejce		
	190q	238,6q	125,5q	1071	119,6l	111,6	145ks	186,5ks	128,6

VÝSTAVBA

Situace ve výstavbě se nevyvíjela uspokojivě. V důsledku zimní kalamity byl upraven plán stavebním organizacím a opakovala se situace z minulých let, kdy

byl splněn plán výstavby bytových jednotek, avšak technická a občanská vybavenost ani ve srovnání s upraveným plánem splněna nebyla.

U Stavební správy Bytostavu – jako generálního dodavatele v Havířově byl finanční plán splněn na 92,7% a prostavěno bylo celkem 105 876 000 Kčs. Odevzdáno bylo celkem 1 343 + 42 bytů, proti plánu 1 327 + 51 bytů.

Z důležitých akcí byly odevzdány : kulturní dům v Havířově III, učební část školy v VII.A etapě, mateřská škola u bloku 132, obchody u bl. 125, 126, 161B, 33B a skupinová střediska v VIII.B etapě.

Rozestavěny byly jesle u bl. 55, obchody u bl. 112 a 116, 161, 171, 175, škola v VII.B etapě, okrskové středisko tamtéž jako škola v VIII.B etapě, blok 45A v centru a komunikace Šenov – Zadky měly být podle plánu také letos zahájeny.

Rovněž u jiných stavebních organizací na území města nebyl plán výstavby uspokojivě splněn. Situace je o to nepříznivější, že se tyto akce bezprostředně dotýkají života ve městě. Tak na rekonstrukci elektrárny v Suché byl splněn plán pouze na 78% a neplnění se projevilo jak na stavebních, tak na montážních pracích. Také výstavba přednádraží a přeložky železniční tratě byla splněna jen na 51%.

Z akcí ostatní investorů stavebních organizací byla zahájena výstavba stavební správy Báňských staveb, dále 24 bytových jednotek pro Rekultivace n. p., další etapy skleníků v rychlíně zeleniny a konečně jeslí Dolu Zápotocký v Havířově – Suché.

Do provozu byla dána komunikace 11H spojující centrum města se Suchou – sídliště.

Pro družstevní výstavbu bylo získáno 157 zájemců. (Plán 60!)

Započata výstavba 15 rodinných domků a dokončeno 32. V dalším výhledu výstavby města bylo během roku jednáno o příměstské průmyslové oblasti, výstavbě skladů, umístění přehradní hráze, zdrojů pro město, přípravě projekce umělé ledové plochy, parku kultury a oddechu, řešení dopravní části směrného územního plánu. Sledován byl postup prací na zajištění projekce pro některé významné akce.

Projektová dokumentace byla na některé z uvedených akcí pokryta plánem a finančními prostředky v roce 1963. Protože se jejich zařazení do plánu výstavby zpožďuje, prostředky nebyly vyčerpány.

Byly to především :

Prádelna a čistírna	126,5 tisíc Kčs
Umělá lední plocha.....	30 tisíc Kčs
Veřejné osvětlení v Suché.....	50 tisíc Kčs
Studie garážování.....	10 tisíc Kčs
Celkem	216,5 tisíc Kč

Avšak vyčerpáno pouze 9,5 tisíc Kčs za částečná vyprojektování generální opravy veřejného osvětlení v Havířově – Suché.

V akci Z pokračovaly práce vesměs na dokončení 12 rozestavěných úkolů. Dostavba pionýrské chaty přechází do roku 1964.

Nedostatky se projevovaly v zajišťování materiálu a hlavně jeho dovozu. Hodnota dokončených prací činí 99,7% plánu v částce 962 tisíc Kčs.

V neinvestiční části akce Z bylo provedeno 105 prací v hodnotě díla Kčs 5 672 500,- a opracováno celkem 822 897 brigádnických hodin.

SLUŽBY OBYVATELSTVU

Komunální služby města Havířova

(TOB = tržby od obyvatelstva v %)

OBOR	VÝKONY	TOB	OBOR	VÝKONY	TOB
Elektroopravna	95,8	84,6	Úklidová služba	104,9	80
Stolařství	80,8	68,9	Zahradnictví	110,7	96,6
Čalounictví	73,2	86,2	Půjčovny a zprostředkovat.	122,5	106,4
Oděvní služba	116,2	117,4	Květinové síně	92,4	92,1
Osobní autodrožky	53,4	186,5	Knihářství	105,5	67,7
Hlídaná parkoviště	97	96,4	Instalatérství	106,9	93,1
Nákladní doprava	67,4	98	Malířství a natěračství	116	98,3
Autogaráže – servis	132,4	126,9	Sklenářství	105,9	109,3
Holičství a kadeřnictví	94,2	94,2	Kamenosochařství	98,3	102,7
Pohřební služba	89,5	83,9			
Fotoslužba	111,2	112,8	Celkem	101,9	101

Úkoly státního plánu v základních ukazatelích, tj. ve výkonech, tržbách od obyvatelstva (TOB), v čerpání MF (mzdových fondů) a v hospodářském výsledku jsou splněny. Z bližšího hodnocení ekonomických vztahů však vyplývá, že se podniku nepodařilo pokrýt plánovaný nárůst mezd po přestavbě plně zvýšenou produktivitou, čímž došlo k čerpání mzdových fondů na 100 Kčs výkonů ve srovnání s rokem 1962 na 101,76%.

Tento nedostatek je zřejmý též z toho, že počet pracovníků celkem byl vyčerpán na 114,4%, ale výkony splněny jen na 111,6%. Bude nutno, aby vedoucí úseků mnohem důsledněji a s větší znalostí přímých ekonomických vztahů trvali na prosazování větší zodpovědnosti v plnění plánu provozoven jednotlivými vedoucími na nižších stupních.

Ostatní podniky, jako OPP, prádelny a čistírny v Českém Těšíně, družstva Snaha, Služba, Zlatník, Fotografia a holiči tvoří 35% výrobní činnosti.

K 31.12.1963 byly drobné provozovny MěstNV začleněny do KSmH.

Neplacené – rozpočtové KS :

Čištění města, sady, veřejné osvětlení, hřbitovy, WC aj.

K čištění města sloužila tato motorová vozidla :

4 popelové vozy, 1 zametací vůz, 1 nákladní auto, 2/3 traktory, 2 kropicí vozy, 2 motoroboty. Počet popelnicových nádob vzrostl ze 6 500 na 8 500ks. K odvozu totiž přibyla Suchá I a II, Horní Suchá a nové části města.

Kropicí vozy najely při kropení 15 300km, kromě toho komunikace na staveništích byly kropeny vozidlem VOKD.

Výdaje na vozidlo :

Autosoučástky	53 000 Kčs
Pneumatiky, duše	25 000 Kčs
Pohonné látky	109 000 Kčs
Celkem	187 000 Kčs

Sady : rozloha 37ha. Bylo vysázeno 22 600 keřů a stromů. Hlavně zásluhou občanských výborů, škol a hornických učilišť. Vlastní pracovníci vysázeli zjara 20 000ks, na podzim 30 000ks květin. Upraveny byly plochy u Kulturního domu, na Divadelním náměstí, u památníku padlých, u muzea v Životicích a v parku v Suché.

Hřbitovy : je jich 9 v rozloze 5,64ha.

Během roku bylo pohřbeno 124 zesnulých, prodáno 56 míst, vyměřených poplatků v částce 29 961 Kčs.

Nově byl zbudován urnový háj v Šumbarku (svépomocí).

WC : je zatím v provozu pouze 1 zařízení.

Veřejné osvětlení : počet světelných bodů 2 184, stožárů 1 993, celková délka sítě 160km.

Rozšířena byla síť v Suché v délce 1,5km o 24 svět. bodů.

V Havířově IV bylo zářivkové osvětlení přemontováno na žárovkové. Pro nedostatek materiálu i pracovníků zůstávají občas některé úseky déle bez osvětlení, proto stížnosti občanů trvají.

Sběr surovin : 6 sběren vykazuje výkup odpadových hmot v celkové hodnotě 288 000 Kčs.

DISTRIBUCE

Celkový počet distribučních jednotek	183, z toho
S průmyslovým zbožím	68
Potravinářským zbožím	99
Provozovny RaJ	16

V roce 1963 byly dány do provozu SD v Havířově VI, blok 141,

Velkoobchodná prodejna nábytku v Havířově VI, blok 123

Restaurace v Havířově VI, blok 148.

Provizoria : Havířov VI, blok 161, Havířov VII, blok 197, Havířov V, blok 57
(prodejna polotovarů RaJ).

K částečné náhradě nedostatků v distribuční síti byla prodloužena prodejní doba ve dvou potravinářských a ve dvou průmyslových prodejnách, k stánkovému prodeji a prodeji na válech.

Občanských kontrolorů bylo 156, spotřebitelských rad 44.

Přehled maloobchodního obrátu na území města :

Pramen	248,5mil. Kčs, tj.	99,6%
Jednota	20,3 "	100,6%
Restaurace a jídelny	32,2 "	102,8%
Obuv	15,2 "	103,9%
Nábytek	21,8 "	105,9%
Oděvy	23,1 "	105,8%
Textil	42,3 "	105,6%

KOMUNIKACE – DOPRAVA

Délka vozovek 193,6km, dlážděných chodníků 57km, nedlážděných 30km, mostků a propustků 37.

Pro nízkou průměrnou mzdu lze těžko získávat pracovníky pro údržbu komunikací. Tato je většinou závislá na brigádnických akcích a v okrajových čtvrtích na pomoci občanů.

Ve větším rozsahu byly provedeny tyto opravy :

Cesta k Jednotě v Bludovicích.....	1 800m
Cesta k ČSSS v Bludovicích.....	300m
Cesta v Suché k nádraží.....	1 100m
Cesta v Suché k obchodu Pramen.....	1 400m
Cesta kolem školy v Životicích.....	1 850m

Celkem bylo opraveno asi 7 000bm komunikací nákladem asi 650 000 Kčs.

V asanaci byla opravena cesta v Suché...Gibasovka, dále kolem školy kpt. Jaroše, přes starou kolonii a na Bartošíku. Náklad činil 275 000 Kčs.

Postaveno bylo 7 čekáren u autobusových zastávek. Byla zavedena autobusová doprava do Suché, rozšířena doprava s Bludovicemi a zlepšena k vlakům na NHKG. Telefonní automaty budou, podle vyjádření OSS, až v I. čtvrtletí 1964.

Kabelisace se provádí podle plánu. V r. 1963 v VI.A a v VI.B etapě.

BYTOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Ze 144 žádostí o přidělení bytu bylo 70 zařazeno do seznamu uchazečů a 74 zamítnuto.

Akce 200 hodin ve stavebnictví : 51 občanů odpracovalo 10 012 hodin

u Bytostavu n. p.

Bytová komise při projednávání žádostí o byty vede uchazeče k tomu, aby se zapojili do družstevní výstavby. Zapojilo se tak 157 zájemců (všechna družstva). Protože počet uchazečů o tuto formu výstavby stále roste, třeba uvažovat též o sestavení poradníku uchazečů i při družstevní výstavbě.

SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Přidělené prostředky byly vyčerpány na 91,6%.

Poskytnuty byly prostředky jako příspěvek na děti v osmi rodinách s 26 dětmi, nemocným TBC (v průměru 12 osob), na společné stravování důchodců, věcné a peněžní podpory, 23 rodinám zaopatřovací příspěvky a v 7 případech zajištěna pečovatelská služba.

Pro úbytek nemocných TBC, nebyl rozpočet na tento účel zcela vyčerpán.

Do provozu byly dány 2 kluby důchodců v Havířově VI a III, jež byly vybaveny nákladem 4 613 Kčs. Zájem důchodců o toto zařízení není příliš valný.

Kladně lze hodnotit zapojení důchodců do veřejně prospěšné práce. Podle evidence odboru odpracovali celkem přes 40 tisíc hodin. Avšak i kromě evidence vykonali důchodci ještě značný kus práce.

ŠKOLSTVÍ

Školství je již po několik let po stránce hospodářské nejnáročnější úsek u MěstNV, neboť roční rozpočet na školství a kulturu činil v r. 1963 51,7% všech výdajů. Největší část těchto prostředků je opět věnována stravování dětí mateřských a všeobecně vzdělávacích škol.

Nově přibyla 1 mateřská škola se 4 odděleními na Puškinově ulici v Havířově VI, avšak k 30.6.1963 byla pro malý počet dětí zrušena MŠ v Havířově IX – Suchá. K všeobecně vzdělávacím školám přibyla 24třídní ZDŠ v Havířově VI ulice 1.máje, zatím bez družiny mládeže, tělocvičny a školní jídelny, jež mají dokončeny až v roce 1964. Do této nové budovy byla přemístěna SVVŠ (středně všeobecně vzdělávací škola) ze Školní ulice. Aby bylo možno zařídit počet učeben pro střední průmyslovou školu hutnickou, byla národní škola z Makarenkova ulice přičleněna k ZDŠ na 1.máje.

Polská národní škola z Havířova V byla sloučena s polskou ZDŠ v Bludovicích. Uvolněné místnosti obsadila zvláštní škola, jejíž definitivní výstavba není dosud vyjasněna. U školy Vít. Nezvala byla dána do užívání nová tělocvična.

Protože výstavba škol zaostává za výstavbou bytovou, vyučují se všechny třídy I. – V. v Havířově I – VI na směny a část žáků z vnitřního města musela být přemístěna do Bludovic a Suché. Autobusová doprava je vhodně upravena.

Statistika školství 1963

B.č.	Druh škol		Počet		
			škol	tříd (odd.)	žáků
1	Mateřské		24	61	1 807
2	ZDŠ české	1. – 5.	3	7	164
		6. – 9.	12	314	11 724
3	ZDŠ polské	1. – 5.	2	7	134
		6. – 9.	1	13	346
4	Družiny mládeže		6	23	807
5	SVVŠ	denní	1	9	308
		večerní		4	96
6	SPŠH	denní	1	14	441
		večerní		4	91
7	Zvláštní		2	27	322
8	LŠU		1	8 oborů	zjistit!

Stravování : 7 školních a 9 mateř. Jídelen. Průměrně se denně stravuje 3 841 žáků. Náklad na potraviny 3 340 524 Kčs.

Školní pomůcky : zdarma poskytnuto (kromě učebnic) za 658 491 Kčs.

KULTURA

V roce 1963 se zlepšila činnost ve všech kulturních zařízeních řízených MěstNV. Byly konány tradiční akce, jako Divadelní máj, Stříbrný kahanec, Kulturní dny apod. Účast občanů na přednáškách lidové akademie vzrostla. Též počet posluchačů nejrůznějších kursů pořádaných MěstDO se značně zvětšil.

Lidová akademie má velmi dobrou úroveň a je v okrese karvinském nejlépe hodnocena. Zvláště úspěšné jsou jazykové kursy, KNV je považuje za nejlepší v kraji. Činnost kroužků, kromě esperantského, vzrostla.

Úspěšný byl cyklus komorních a symfonických koncertů a 50 výchovných koncertů pro školy.

Soustavněji začala pracovat loutková scéna ve velkém sále Kulturního domu.

Hospodaření MěstOD skončilo přebytkem, který se převádí do roku 1964.

Plánem určené ukazatele pro naše kino nebyly splněny. Hlavní příčinou je letní kino, které sice v plánu bylo zařazeno, ale provoz v něm nebyl v r. 1963 uskutečněn. Z ostatních pěti kin splnilo plán pouze kino Radost. Jinde by se měla zlepšit propagace.

Kino Mír v Bludovicích bude pro nevhodné prostředí začátkem roku 1964 zrušeno.

Výdaje kin jsou v souladu s dosaženými příjmy.

Městská lidová knihovna

otevřela v r. 1963 další pobočku v Havířově VI. Má tedy celkem 6 poboček. Její činnost stoupá jak počtem provedených besed, tak růstem počtu čtenářů. Zaostává však přírůstek knižního fondu. Proti r. 1962 vzrostl stav čtenářů na 157,7%, avšak knižní fond pouze na 116,7%. Nedostatek vhodných a velmi potřebných místností značně brzdí plný rozvoj měst. Lidové knihovny. Během roku došlo k převzetí žákovských knihoven ze škol do MěstLK a tak přibylo 3 766 svazků.

Muzeum socialistické výstavby uskutečnilo 2 výstavy, jež shlédlo 3 278 návštěvníků.

Koncem roku 1963 převzal toto muzeum do své správy ONV v Karviné a nadále bude budováno jako

Muzeum výstavby socialistických sídlišť.

VNITŘNÍ SPRÁVA

Počet obyvatelstva v roce 1963 vzrostl o 4 249 občanů trvale hlášených a k 31.12.1963 dosáhl čísla 64 394.

Připočteme – li k tomu 5 365 k přechodnému pobytu přihlášených osob, žilo na území Havířova koncem roku 1963 69 759 obyvatel. V tomto roce se narodilo 1 338 dětí, z toho 648 děvčat a 690 chlapců.

V roce 1963 zemřelo 184 občanů, z toho 104 mužů a 80 žen.

K trvalému pobytu se přihlásilo 7 501 osob, odhlásilo se 3 356, což ukazuje na rušný pohyb obyvatelstva.

Zdejšími mladistvými, kteří dosáhli 15 let svého věku, byly vydány nové občanské průkazy v počtu 1 055.

Sňatků bylo uzavřeno 459, tj. o 8 více než vloni.

Do života bylo uvítáno 635 novorozeňat, mezi nimi též dvojčátka z Dolní Datyně. V nově obydlených částech města byly provedeny dvoje doplňkové volby do MěstNV a ONV a volby soudců místního lidového soudu. Zavedena centralisace evidence obyvatel a zhotoveny ročníkové kartotéky jako podklady zejména pro získávání různých statistických a evidenčních dat.

Počet pracovníků MěstNV byl stanoven na 56, avšak se svolením ONV bylo možno tento stav o 4 pracovníky překročit a to až do konce roku 1963 z nevyčerpaných úspor ONV.

Řádné plnění úkolů bylo narušeno značnou fluktuací. Tato byla způsobena jednak vysokými pracovními nároky, jednak nedostatečnou kvalifikací jednotlivců a tím poměrně nízkými mzdami.

Městskému národnímu výboru došlo celkem 17 688 spisů, jež byly jednotlivými odbory evidovány. Vyexpedováno celkem 70 706 zásilek. Trestní agenda se relativně zvýšila. Hlášeno bylo 737 přestupků a 305 provinění. Také VB se zabývala letos více případy než vloni.

Komise pro ochranu rodiny projednala 389 případů.

Situace v požární ochraně se nezlepšila. Nepodařilo se zajistit stále služby příslušníků sboru PO z povolání. Ve městě pracovalo 6 dobrovolných požárních sborů, zlepšila se situace v počtu domovních požárních hlídek, které jsou ustaveny

v 52 obč. výborech. V dalších 20 ObV jsou občané proškoleni, hlídky tam však dosud nejsou.

Hospodaření MěstNV skončilo v r. 1963 přebytkem ve výši 1 150 000 Kčs. Tento přebytek vznikl jednak neplněním některých výdajů u dopravy a místního hospodářství, jednak částkou 639 741 Kčs z finančního vypořádání KSmH a BPH. Přebytek z bytového podniku není žádoucí, protože tyto prostředky měly být použity na údržbu bytového fondu.

Z celkového přebytku hospodaření odvedeno 40% ONV na nahodilé příjmy – celkem 580 000 Kčs, pro účely MěstNV zůstávají účelově vázané prostředky ve výši 139 000 Kčs a podíl na výsledku hospodaření v částce 431 000 Kčs.

Použití těchto prostředků bude rozhodnuto po schválení finančního vypořádání v okrese a v kraji.

ZDRAVOTNICTVÍ

Území polikliniky zabírá jihozápadní část okresu Karviná. Ke dni 31.12.1963 dosáhla téměř 65 000 obyvatelů, kromě dalších 5 000 přechodně ubytovaných. Navíc jsou obvodními lékaři poskytovány služby 15 000 obyvatel Prostředních Bludovic, dětské lékařské služby v Šenově a v Horní Suché.

Zdravotnické služby :

Byty odpovídají hygienickým požadavkům. Zhoršené bytové podmínky jsou jen ve starých čtvrtích, umístěných na poddolovaném území.

Z hlavních nedostatků dlužno upozornit na prašné cesty, nedostatek hřišť a tělocvičen.

Také skladování popelových nádob a odvoz odpadků nejsou řádně zajištěny.

Z jara a na podzim vyskytují se častěji infekce horních cest dýchacích, angíny, záněty plic, u dětí spalničky a plané neštovice. Ve srovnání s minulým rokem byl výskyt chřipkových onemocnění nižší.

V letních měsících se objevila úplavice a žloutenka.

Preventivní a léčebná péče :

Ke konci r. 1963 zajišťovala havířovská poliklinika zdravotní služby 46 lékaři, včetně dentistů.

Během roku nastoupil 1 obvodní lékař, 1 dentista, 1 zubní lékař a 1 internista. Rozšířen byl úvazek na psychiatrii a otevřena neurologická ambulance.

Ze 13 obv. lékařů pouze 3 mají ve svých obvodech méně než 5 000 obyvatel.

V interní ambulanci je od 1.10.1963 navíc 1 odborný lékař. Významná akce interního střediska : kurs pro diabetiky – jediný svého druhu v karvinském okrese.

Na oddělení TBC : je špatná kádrová situace, neboť pracovní zatížení při 1,1 síle je nadměrné. Celkem evidovaných 256 aktivních a 1 873 inaktivních TBC.

Neurologie : od října t. r. ordinuje v Havířově 4 dny v týdnu odborná lékařka MUDr. Kalousková. Evidovány 43 případy záchvatovitěho onemocnění. Od října byl také rozšířen pracovní úvazek lékaře v protialkoholní poradně. Počátkem období bylo evidováno 453 pacientů, nově přijato 90 osob.

Chirurgická péče : Nutnost a význam této ambulance plně ozřejmují čísla : během roku bylo vyšetřeno a ošetřeno 18 712 nemocných, tj. v 1 hodině 9,2 pacienta. Z toho na zaměstnance OKR připadá 1/3 ošetřených.

Ortopedická poradna : byla otevřena v únoru 1963 a byly v ní vyšetřeny kyčle u 970 dětí.

V očním oddělení : se očekává příštím rokem zvýšený úvazek pro Havířov. Počet 14 206 případů za rok 1963 to jasně potvrzuje.

Na zubním oddělení pracovalo 13 lékařů včetně dentistů, kteří provedli celkem 73 254 ošetření, z toho 25 584 u dětí do 15 let.

Také na kožním oddělení činil průměr 9,1 pacientů v hodině. U kožních TBC likvidováno 14 případů; nově evidovány 4 zhoubné novotvary kůže. U pohlavních chorob přibylo 12 případů. V boji proti zhoubným nádorům bylo celkem vyšetřeno 456 případů. Hlášeno bylo 636 prekanceros. Nejvíce se vyskytují ženská onemocnění a onemocnění zažívacího a trávicího traktu.

Rentgenem bylo vyšetřeno 8 163 pacientů.

Stanice záchranné služby : Proti roku 1962 zvýšen stav o 2 řidiče. Ke konci roku má vozový park 10 vozidel, 10 řidičů a 2 dispečery.

Za celý rok najezdily sanitky 345 930km. Měsíčně je čerpáno 600 – 700 přesčasových hodin.

Lékařská pohotovostní služba byla zajišťována 2 lékaři, 1 sestrou a 1 sanitním vozem pro návštěvní službu.

Během roku ošetřeno 20 802 v ordinaci, 4 017 v bytě, tj. 11 návštěv průměrně každý den.

Občané stále ještě často zbytečně zneužívají pohotovostní služby z pohodlnosti a sobeckosti a bude proto nutné učinit opatření, která by každý případ zjevného zneužívání pohotovostní služby hmotně postihla.

Péče o matku a dítě Na gynekologickém oddělení pracují 3 lékaři, 3 zdravotní sestry a 9 ženských sester. 10 ošetření za hodinu přesahuje značně celostátní průměr.

Péče o dítě : I v roce 1963 zůstává 7 obvodních dětských lékařů. Školní mládež je zajišťována samostatným dětským oddělením a 1 dětským lékařem.

Celkový počet dětí 10 763

Do 1 roku : 1 664

Živě narozených : 1 558

Úmrtí : 29

Dětské lékaři pečovali o 18 mateřských škol a 5 jeslí.

Jesle : V provozu je 6 jeslí s 310 místy, tj. průměrně 51,7 dětí na jednu jesle.

Práce v jeslích byla komisemi lidové kontroly hodnocena kladně. Troje jesle soutěžily o titul brigády socialistické práce, z nichž u dvou byl už tento titul udělen. Jesle v Havířově II – bl. 23 po prověrce v okrese vybrány jako instrukční.

Školní a zdravotní služba : je zajišťována jedním lékařem. V Bludovicích a v Suché obvodními lékaři.

Při systematických prohlídkách vyšetřeno 5 170 žáků.

Zdravotní osvěta : během roku provedla 2 995 výkonů. Byly to přednášky, kursy, besedy, rozhlasové relace, nástěnky, loutková divadla, výstavy aj.

Ve spolupráci se školami uspořádal osvětový kabinet soutěž o nejlepší práci na téma „Infekční choroby a obrana proti nim“. Zapojilo se přes 1 000 dětí, z nichž 5 nejlepších bylo odměněno knižními cenami.

Lékařská služba v číslech

V roce 1963 dosáhl počet všech lékařských ošetření a výkonů úctyhodného čísla : 582 793 případů, tj. o 52 913 více než v roce 1962.

Mnohá oddělení potřebují naléhavě zlepšení po kádrové stránce i ve vybavenosti a umístění.

To vše bude úkolem nejbližších příštích let.

PRŮMYSL

Důl Dukla

Úspěchy v práci

Odhodlání plnit usnesení XII. sjezdu KSČ se plně projevilo již na začátku roku, kdy důl jako jeden z prvních se vypořádal s plánem těžby i přes obtíže zimní kalamity. Byl odměněn v celostátní soutěži Praporem čínských horníků. I v plnění plánu v letním období byli oporou revíru dukelští horníci. K dobrým výsledkům napomohly mezipodnikové soutěže dolů Suchá – Stonava – Gottwald – Dukla.

Velkého vyznamenání se dostalo podniku 8. srpna 1963 :

Spolu s pěti nejlepšími doly v SOKD byl zapsán jako první do Knihy cti u severomoravského KV KSČ. Slavnostní zápis provedli ředitel podniku s. Ladislav Klimša a předseda OV KSČ s. František Zwardoň.

Dne 20. srpna 1963 docílila brigáda předáka Valentina Valici, Vítězslava Žuka, Oskara Skotnici, Emila Kotuly, Jaroslava Jeziorského a Jana Skuliny světového rekordu v kombajnové těžbě (měsíční výkon 84 454 tun uhlí nebyl zatím překonán).

Za úspěšné i třetí čtvrtletí dostalo se dukelským ocenění nejvyššího : praporu vlády a ÚRO V měsíci říjnu byl Důl Dukla vyznamenán jako jediný v hornickém sektoru titulem „Vzorný závod v péči o bezpečnost práce“. Vysokého vyznamenání Řádu práce ke Dni horníků dostalo se předáku brigády s. Oskaru Skotnicovi u příležitosti slavnostního vyhodnocení světového rekordu v kombajnové těžbě. Jako předák nastoupil s. Skotnica r. 1949, před tím byl pomocníkem horníkovým. S oblibou pracoval v rubáních o velkých mohutnostech a jeho kolektiv byl zakrátko vyhodnocen jako nejlepší. Tak pracuje již 15 let. Také s. Valentin Valica byl vyznamenán Řádem práce. Tento padesátiletý havíř věnoval polovinu svého života šachtě. Za první republiky byl dlouho nezaměstnaný, příležitostně vypomáhal v orlovské cihelně, teprve v lednu 1939 dostal práci na dole.

Čestným titulem BSP bylo vyznamenáno 7 kolektivů, které čestně plnily všechny podmínky svého závazku.

Příkladné osobní závazky : všech 9 členů výboru základní organizace č. 1, jehož předsedou je s. Bernard Koblížek, dalo si jako osobní závazek získat po jednom přechodným pracovníku v rámci stabilizace na trvalo. Závazek nejen splnili, ale

i překročili. Např. s. Jar. Švehlík, předák porubu 1039, získal 2 pracovníky na trvalo a několik dalších k prodloužení pracovního úvazku. Podobně si počínal s. Ant. Fuňok. Přispívali tak k plnění usnesení celozávodní konference komunistů : stabilizovat pracovníky v letošním roce na 90%.

Svazácká brigáda socialistické práce XII. sjezdu KSČ

porubu 1245 vedená předáky Majerem, Gerubem a Motykou, splnila svůj závazek na počest IV. sjezdu ČSM, v němž si určila vytěžit kombajnem KSV 60 1 000 tun uhlí navíc. Brigáda svazáků je příkladem i v plnění ostatních povinností, zejména dodržováním bezpečnostních předpisů.

Odborné školení :

Rok od roku roste počet zájemců o studium : 28 žáků dokončilo tříleté studium na průmyslové škole hornické. Dosáhli pěkných výsledků (průměrná známka 2). Dalších 40 soudruhů se hlásí do 1. ročníku. 30 pracovníků se při zaměstnání vzdělává na podnikové škole. Na VŠB studuje 5 žáků. 101 hornických učňů po tříleté záuční době absolvovalo závěrečnými pohovory.

Učiliště dolu bylo nejlepší v SOKD : získalo 2 putovní standarty pro nejlepší učiliště. Správným zacházením s materiálem, náradím a nástroji dosáhli učni celkové úspory 100 000 Kčs.

Život kulturní :

V prosinci byl uveden do provozu kulturní dům, postavený z prostředků ROH nákladem 4,5 miliónů Kčs. V pořadí již druhý bude sloužit dalšímu kulturnímu dění. Aktivní činnost souborů a kroužků lze kladně hodnotit. Národopisný soubor Ogar oslavil 10 let svého trvání plného úspěšné práce. Neméně úspěšně si vedl i pěvecký kroužek Beskyd a ochotnický divadelní soubor, jakož i dívčí taneční kroužek. Dechový soubor pionýrů byl první v okrese v okresním kole STMP. Zdárně se začala rozvíjet i práce loutkové scény, též kroužek dopisovatelů, v němž se zájemci seznamují se základními vědomostmi a technickou prací pro noviny. Velmi aktivní byl kroužek šachistů.

Závěr :

Výsledky, jichž bylo dosaženo, jsou nejúspěšnější v celé poválečné historii podniku a to jak ve výrobě, tak i v ekonomice. Vděčíme za to uvědomělé dobrovolné kázni většiny pracovníků, nástupu na nedělní směny apod.

Plán práce splněn na 107,2%. Průměrná odměna za práci u kvalifikovaných : 2 366 Kčs, u nekvalifikovaných 2 060 Kč

Vyznamenání pracujících v roce 1963 :

„Za zásluhy o výstavbu“ : Jaroslav Jeziorský, havíř – předák
Vladislav Miszka, vedoucí důlního pole

„Za vynikající práci“ : Mir. Preczek, havíř – kombajnér,
Jan Folwarczný, vedoucí úseku

Titul „Průkopník socialistické práce“ získal :

Ing. Alfons Petráň, hlavní inženýr

Řád rudého praporu : Jaroslav Kozel, důlní technik,

Řád rudé hvězdy práce : Alois Moldřík, havíř,
František Němec, důlní technik,
Bohumil Šlapeta, havíř,
Lud. Tříška, strojník těžního stroje,
Al. Žídek, havíř – kombajnér,
Vítězslav Žuk, havíř – předák

Vyznamenáním „Za pracovní věrnost“ bylo poctěno 6 pracovníků, rovněž „Za pracovní obětavost“ obdrželo vyznamenání 6 horníků.

Elektrárna (Důl Dukla) :

Účast pracujících na řízení výroby :

Na počest V. všeodborového sjezdu ROH vyhlásili pracující našeho závodu celozávodní socialistický závazek, v němž se zavázali zpevnit pohotový výkon, snížit měnnou spotřebu paliva, snížit v zimním období poruchovost na minimum, aby dodávka tepla městu Havířovu byla plynulá. Řada dalších akcí, např. odpracování národní směny zdarma, zvyšování hygieny a bezpečnosti práce aj. doplňovala závazek.

Vcelku možno konstatovat, že závazek byl čestně splněn – až na ukazatel „pohotový výkon“, který měl být zpevněn o 0,16MWh, byl však zpevněn jen o 0,14MWh. Zato v úspoře paliva bylo dosaženo místo 144tmp 257tmp úspory paliva. V r. 1963 byla socialistická soutěž zaměřena hlavně na plnění úkolů stanovených akčním plánem. Úkoly byly v podstatě splněny zásluhou soutěžících kolektivů. Řadu let probíhá mezisměnová socialistická soutěž.

Kolektivu strojní údržby, vedenému s. Motákem, byl udělen titul BSP.

Výchova kádrů a zvyšování kvalifikace :

Zaškolení zaměstnanců bylo prováděno u 31 provozních dělníků a to jednak nově přijatých, jednak převedených na druhou profesi. Zaškolených je 24 žen.

Celkem pracuje na závodě 81 žen, tj. 36,1% všech zaměstnanců. Plán práce byl splněn na 101,3%.

Měsíční průměrné mzdy u kvalifikovaných 1 570 Kčs, u nekvalifikovaných 1 108 Kčs.

Plynárna Dolní Suchá :

Rozsah závodu :

Koncem roku 1963 byla zakončena výstavba krakovací stanice. Význam tohoto provozu je v tom, že bude zpracovávat zemní plyn z degazace některých dolů OKR, jmenovitě dolů Okov a Stonava na svítiplyn.

Vedle toho hlavního úkolu, tj. zpracování plynu z degazace, jest účelem zařízení zajistit dodávkou koksárenského plynu a tím využití kompresní kapacity závodu.

Plnění plánu :

Celoroční plán v dodávce byl splněn na 104,4%.

Rozvoj socialistického soutěžení :

Na závodě jsou 4 kolektivy, které obdržely titul BSP. Mezi nejlepší pracovníky v roce 1963 patřili soudr. : Karel Bača, Marie Rychlá, Santarius, Alois Vojtan, Vladimír Klváček a Marie Juráková. Za nejlepšího zlepšovatele uznán Karel Jarý. Zájem o odborné školství je pěkný. Tři pracovníci navštěvují podnikovou průmyslovou školu v Ostravě, jiní si zvyšují svou kvalifikaci v závodní škole práce.

Průměry v platech jsou tyto : kvalifikovaní 2 100 Kčs, nekvalifikovaní 1 400 Kčs. V roce 1963 pracovalo v závodě 51 žen.

TĚLESNÁ VÝCHOVA

V oblasti celého Havířova vyvíjely v roce 1963 intenzivní tělovýchovnou činnost tyto tělocvičné jednoty :

1) TJ ČSAD (se sloučeným Tatranem) s počtem členů.....	1 655
2) TJ Dolu Dukla – Havířov – Suchá.....	637
3) TJ Slovan.....	569
4) TJ Sokol – Bludovice.....	111
5) TJ Sokol – Šumbark.....	26
<hr/>	
Celkový stav členů	2 998

Kromě těchto jednot velmi účinně usměrňuje tělovýchovnou činnost veškeré havířovské mládeže **Tělovýchovný aktiv při školské komisi MěstNV.**

Aby byl zachován aspoň zhruba celkový obraz o tělovýchovné činnosti na území Havířova v roce 1963, uvádím zde některá podstatná data a údaje z jednotlivých jednot :

TJ ČSAD Havířov

TJ Tatran byla v březnu sloučena s ČSAD. Od tohoto sloučení byla očekávána silná podpora jak po stránce finanční, tak morální. Členové závodního výboru ROH dopravních podniků však neprojevíli o činnost své jednoty patřičný zájem. Jednota má 1 655 členů, z toho 362 mužů, 810 žen, 216 dorostenců a 767 žactva. V jednotě jsou 2 odbory : ZTV a turistický. Činnost vyvíjí 11 oddílů, z nichž kopaná má 160 členů, judo 112 členů, lyžařství 96, košíková 67, šachový 67, stolní tenis 76 a ostatní odbory od 30 do 60 členů.

Každý oddíl má svůj oddílový výbor, který koordinuje práci.

Odbor ZTV má málo cvičitelů a nedostatečné vybavení tělocvičen. 10 žen získalo 100 jarních km, 2 ženy Lyžař ČSSR.

Odbor turistiky trpí také nedostatkem pracovníků a vhodných místností. Získal 7 výkonnostních tříd, 6 odznaků Turista, 6 odznaků Lyžař ČSSR, 18 Plavec ČSSR aj.

Vodní turistika má málo lodí.

Turistou ČSSR je 15 členů. Zúčastnili se akcí na Váhu, Bečvách a Opavici.

Oddíl lyžování koná časté pravidelné zájezdy v zimě do hor při značné účasti. V létě pěstuje vodní lyžování na Těrlické přehradě.

Oddíl košíkové vykazuje slabší činnost. Trénuje, avšak závodně se neprojevil. Jen družstvo žáků uspělo v soutěži na 3. místě.

Oddíl odbíjené Družstvo žen v krajském přeboru I. třídy na 3. místě. Muži postoupili do krajského přeboru II. třídy. 15 výkonnostních tříd. Oddíl se přihlásil jako celek do soutěže o vzorný kolektiv ČSTV. Materiální vybavení je nedostačující.

Oddíl šachový je veden zkušenými pracovníky. 1. družstvo se zúčastnilo krajského přeboru II. třídy na 6. místě.

2. družstvo vyhrálo okresní přebor II. třídy. Sehráno celkem 18 mistrovských utkání. V listopadu bojovali o Velkou cenu města Havířova – zvítězil člen TJ TŽ Třinec.

V turnaji osmičlenných družstev, jejichž pořadatelem je TJ Dukla Havířov – Suchá, zvítězila již podruhé TJ ČSAD.

Oddíl judo získal 8 výkonnostních tříd. Dorostenci měli velký úspěch, postoupili do celostátního přeboru, avšak vinou předsedy krajské sekce bylo družstvo pro opožděně podanou přihlášku ze soutěže vyřazeno.

O Velkou cenu NHKG v Ostravě obsadilo družstvo 1. místo, v celostátní soutěži o Štít města Opavy 2. místo.

Soudruh Št. Křížňanský, přeborník kraje celostátního přeboru ve střední váze, obsadil 1. místo, Lad. Kozák 2. místo. Také několik dalších přeborníků, Ant. Swaczyna, Jos. Šach a žák Ant. Polehla, dobylo velmi krásného umístění.

Havířovský oddíl patří k nejlepším v ČSSR.

Oddíl kopané nebyl zatím schopen vybojovat postup do vyšší třídy pro jisté povahové kazy jednotlivých hráčů. Zejména chybí kolektivní jednota a větší zájem o dorost. Výstavba kabin na hřišti oddílu kopané nepokračuje.

Oddíl jachtingu naproti tomu vykazuje bohatou činnost. Obeslal všechny akce v rámci kraje. Přeborníkem okresu je s. Bart. Varta. Získáno 5 výkonnostních tříd. Na vybudování loděnic bylo odpracováno 2 100 brigádnických hodin, přesto nejsou ještě všechny práce skončeny.

Stolní tenis byl v okresním přeboru na 3. místě. Třebaže má na Stružníku k dispozici jen 3 hrací dny, přibývá aktivních závodníků, hlavně z řad mládeže.

Sportovní gymnastika Družstvo dorostenek mělo na mírových slavnostech velmi dobré vystoupení. V okresním přeboru se umístilo na 1. místě.

Umělecká gymnastika dosahovala značných úspěchů, avšak jednota nebyla schopna zajisti značné finanční náklady, proto byl tento oddíl zatím zrušen.

Spolupráce s MěstNV a jinými složkami NF, zvláště s MěstV ČSM zasluhuje všestranného zlepšení.

2. TJ Dolu Dukla měla v roce 1963 přírůstek 102 členů. Z celkového počtu 637 členů je 399 žáků a 108 dorostenců. Slabě jsou začleněny ženy a dívky od 14 let. K nejpasivnějším oddílům totiž patří právě ZTV, turistika, lehká atletika, stolní tenis a odbíjená pro nedostatek trenérů a cvičitelů.

Mnohem účinněji si vedou oddíly kopané, ledního hokeje, cyklistiky, vzpěračů a šachistů.

Spolupráce se ZV ROH Dolu Dukla je dobrá. Bylo zavedeno kolektivní členství a poskytnuta finanční podpora při budování tělovýchovného zařízení. Avšak s ČSM nelze o nějaké spolupráci vůbec hovořit. Dobrá je také spolupráce se ZDŠ v Suché. Učitelé cvičí žactvo v mimoškolní tělovýchově a pořádají soutěže SHM. Funkcionáři MěstNV v Havířově jeví pěkné pochopení pro činnost jednoty. Na rok 1964 povolena stavba odlehčovacího hřiště v akci „Z“. Z finanční podpory ZV ROH Dolu Dukla bylo dokončeno zastřešení ocelové konstrukce tribuny, stavba rozhlasové věže s hodinami, úprava travnaté plochy stadionu, částečně natřeny lavičky, bariéry a vymalovány šatny aj.

Z činnosti jednoty :

Získáno 49 odznaků „100 jarních km“, 43 odznaků „Plavec ČSSR“, 36 BPPOV, 51 PPOV, dále 1 výkonnostní třída I. stupně, 13 VT II. stupně, 29 III. stupně a 5 mládeže.

Několik pozoruhodných údajů :

Oddíl kopané má 4 družstva : žáky, dorost, B mužstvo, A mužstvo.

Žactvo je zatím nejslabší. Dorost byl v jarním kole na druhém, v podzimním na třetím místě. B mužstvo je na 5. místě. A mužstvo bylo v jarním kole na 3. místě, v podzimním kole na 2. místě. Sehrálo 56 zápasů, z toho 26 mistrovských, 18 přátelských, 10 pohárových, 2 mezinárodní.

Lední hokej první družstvo si vybojovalo postup do II.ligy, ostatní mužstva si uhájila přední místa v soutěžích.

Cyklistika patří sice početně k nejslabším oddílům, přesto vykazuje pozoruhodné výsledky. Jiří Nezdocha v závodě o mistrovství ČSSR se umístil na 18. místě, Václav Vala byl dvanáctkrát mezi prvními v šestce. Stal se přeborníkem okresu na silnici, vítězem ČSSH okresu Karviná a vítězem okresní pohárové soutěže.

Závodníci získali 21 prvních míst, 11 druhých a 16 třetích míst.

Šachový oddíl má A a B mužstvo. Přeboru TJ na rok 1962 – 63 se zúčastnilo 40 členů.

Čtyřčlenné družstvo se zúčastnilo bleskových turnajů v Ostravě, Darkově a v Rychvaldě. Získáno 11 VT 3. třídy, 2 VT 2. třídy. V pionýrském táboře Dolu Dukla v Komorní Lhotce byly sehrány 2 simultánky.

Na počest Dne horníků a Dne tisku v turnaji obsadilo mužstvo A čtvrté místo.

Také ostatní oddíly, jako vzpěrači, stolní tenisté aj. vykazují aktivní činnost a pěkné úspěchy.

3. TJ Slovan měl k 31.12.1963 registrováno 88 mužů, 31 žen, 131 dorostu a 319 žactva.

Z akcí SHM bylo uskutečněno : přespolní běh, lehkootletické víceboje a jedno herní odpoledne žactva.

Oddíl rohování pravidelně trénoval dvakrát týdně. Dorostenci byli zapojeni do dlouhodobé soutěže. Oddíl má 10 mužů a 19 dorostenců s e 2 trenéry.

Oddíl košíkové tvořilo družstvo dorostenců OU Gottwald a soutěžilo v krajské soutěži dorostenců I. třídy a je na 1. místě.

Oddíl kopané má 2 družstva žáků, 1 družstvo dorostenců a 1 družstvo mužů.

4. TJ Bludovice – Sokol – Činnost oddílů :

Odbíjená – nově založený oddíl si upravil hřiště, ale scházel se jen nepravidelně a hrál neorganizovaně.

Kopaná – mužstvo dospělých absolvovalo 27 zápasů, z toho 21 mistrovských. Žactvo se zúčastnilo soutěže ve skupině E. Velmi dobrou činnost vykazuje oddíl ZTV. Činnost oddílů zajišťují hlavně učitelé ZDŠ.

Spolupráce s českou ZDŠ – cvičí se v tělocvičně školy a škola zase používá hřiště jednoty. Velmi dobré jsou styky s požárníky, zlepšuje se spolupráce se Svazarmem, ČSČK a SČSP.

Tělovýchovné akce – Tělovýchovná besídka a veřejné cvičení.

Jiné akce – Šibřinky, ples vousáčů, Josefovská zábava, vinobraní a silvestrovská zábava.

Výtěžku použito na úhradu oprav pavilonu na Stružníku, úpravu hřiště na kopanou a odbíjenou, drenáž hřiště a malování některých místností pavilonu.

Brigády – v akci „Z“ 800 hodin, v zemědělství 450 hodin, na ostatních 500 hodin.

Pokladní příjem – 93 700 Kčs, vydání – 87 584 Kčs.

5. TJ Sokol – Šumbark je nejmenší havířovskou jednotou, čítá pouze 26 členů.

V ZTV cvičí pravidelně ženy a žactvo. Muži se věnují pouze stolnímu tenisu a vzpírání. Přes léto hrají na hřišti muži i ženy odbíjenou, žáci a dorostenci kopanou.

Ve 150 brigádnických hodinách upravilo členstvo hřiště : atletickou dráhu, doskočiště a volejbalové hřiště.

Tělovýchovný aktiv při školské komisi MěstNV : organizuje veškeré tělovýchovné soutěže havířovské mládeže. Předsedkyní aktivu je s. Kosňovská, zástupce ředitele ZDŠ ul. Sv. Čecha, členy aktivu jsou vesměs učitelé tělesné výchovy ZDŠ a učilišť. Aktiv pořádá kola soutěží v rámci SHM.

Soutěže v lyžování se zúčastnilo 21. a 22. ledna ve sjezdu – slalomu 83 žáků a dorostu, v běhu 28 mladých závodníků. Do okresního kola postoupilo 10 vítězů z každé kategorie.

Havířovská liga v ledním hokeji byla uspořádána v Dolní Suché a u Luciny. Zúčastnilo se 18 družstev ve dvou kategoriích. Vítězové obou skupin sehráli finále na Zimním stadioně v Ostravě.

Běh Mladé fronty uspořádala jednota ČSAD ve spolupráci se školami za účasti 193 závodníků z 12 škol a 4 učilišť.

Soutěž ve vybíjené žákyně proběhla jako dlouhodobá soutěž ve dvou kategoriích. 5 družstev mladších a 8 družstev starších žákyně z osmi škol.

Soutěže na dráze žactva a dorostu jako II. kolo SHM. Soutěžilo se v běhu, ve skoku dalekém i vysokém, hodu míčkem, granátem, oštěpem a diskem, ve vrhu koulí a v běhu na 300, 500, 800 a 1 000m podle věku. Zúčastnilo se 142 žáků, 190 žákyně, 98 dorostenců a 72 dorostenek.

Podnětné a početně hodně obsazené byly další soutěže, jako v házené, odbíjené a v kopané.

3. meziměstská olympiáda Havířov – Karviná s tímto výsledkem : Havířov 20 326 bodů, Karviná 19 978 bodů.

Mezinárodního pionýrského čtyřboje se zúčastnilo 217 žactva, sprinterského dvojboje 57 žáků a žákyně.

DOSLOV

Kronikou z roku 1963 končí zápisy v tomto svazku.

Události roku 1964 a dalších budou již zaznamenány v novém svazku.

V Havířově dne 31. srpna 1966

Jan Morys,
kronikář

předseda MěstNV